

**Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium ja
Rahandusministeerium
Planeeringute menetluse avalike teenuste
disainimise ja menetlussüsteemi ning e-
ehituse platvormiga liidestamise eel- ja
ärianalüüs**

Euroopa Liit
Euroopa
Regionaalarengu Fond

Eesti
tuleviku heaks

Version	Kuupäev	Autor	Kirjeldus
1	14.09.2020	Dianne Aalde	Esimene versioon analüüsidokumendist
2	17.09.2020	Kreet Solnask	KIRA-digi projekti järelduste analüüs, AS IS andmevood, TO BE andmevood, parameetrite ja standardiseerimise ja klassifikaatorite võimaluste analüüs
3	15.10.2020	Dianne Aalde	Täiendatud vahearuanne
4	19.11.2020	Kreet Solnask, Dianne Aalde	Lõpparuanne
5	09.12.2020	Kreet Solnask, Dianne Aalde	Täiendatud lõpparuanne
6	16.12.2020	Kreet Solnask	Täiendatud KOV-ide liidestuse osa ELVL-i saadetud sisendi alusel

Sisukord

1	Mõisted ja lühendid	3
1.1	Lühendid	3
1.2	Mõisted	3
2	Analüüsi eesmärk	4
3	Konteksti kirjeldus	5
4	Kasutajakogemuse uuring ja teenusdisain	8
4.1	Persoonad ja kasutajatekonnad	8
4.2	AS IS töövood	21
4.3	Muude riikide kogemuse analüüs	35
4.4	TO BE töövood	52
5	Andmevood	120
5.1	AS IS andmevood	120
5.2	Kokkuvõtte andmete kaardistamise küsitlusest	123
5.3	AS IS andmevood	126
5.4	TO-BE andmevood	129
6	Parameetrite standardiseerimise ja klassifitseerimise võimaluste analüüs	135
6.1	e-Ehituse klassifitseerimissüsteemi CCI ja planeeringute vormistatusnõuete määruse võrdlus	135
6.2	Projekteerimistingimuste menetluse vajadused	136
7	Nõuded	137
7.1	Kasutuslood	137
7.2	Mittefunktsionaalsed nõuded	211
7.3	Muud nõuded loodavale süsteemile	211
8	Prototüüp	213
8.1	Prototüübi skoop	213
8.2	Prototüübi testimine	213
9	Tehniline analüüs	215
9.1	Ülevaade olemasolevatest süsteemidest	215
9.2	Süsteemiarhitektuuri kirjeldus	216
9.3	Arendustööde etapid ja tööde plaan	233
9.4	Kulu-tulu analüüs	234
9.5	Eeldused ja riskid	241
9.6	Hinnang IS rakendamise võimalikkuse kohta riigi taseme planeeringutele	245

10	Kokkuvõte	246
11	Kasutatud allikad	248

1 Mõisted ja lühendid

1.1 Lühendid

Lühend	Selgitus
ADS	Aadressiandmete süsteem
DHS	Dokumendihaldussüsteem
DP	Detailplaneering
EP	KOV eriplaneering
IS	Infosüsteem
KOV	Kohalik omavalitsus
KSH	Keskkonnamõju strateegiline hindamine
MK	Maakonnaplaneering
REP	Riigi eriplaneering
SLA	Service-level agreement
ÜP	Üldplaneering

1.2 Mõisted

Mõiste	Selgitus
Huvi tundvad isikud	Isikud, kes on tellinud teavitused konkreetse piirkonna planeeringutest.
Keskkonnamõju strateegiline hindamine	Käesolevas dokumendis mõeldakse KSH all nii planeeringu keskkonnamõju strateegilist hindamist kui ka muude planeeringuga kaasnevate asjakohaste mõjude hindamist.
Metaandmed	Andmed, mis defineerivad ja kirjeldavad teisi andmeid (nt klassifikaatorid, andmete kuupäev, muutujad, selgitused ja täiendav info).
Mõjutatud isikud	Isikud, kes on eeldatavasti mõjutatud planeeritavast tegevusest.
Ruumiandmed	Andmed, mis otseselt või kaudselt osutavad konkreetsele asukohale või geograafilisele alale, sealhulgas andmekogudes hallatavad andmed, mis kirjeldavad ruumiobjektide asukohta, omadusi ja kuju geograafilises ruumis.
Ruumikuju	Ruumiobjekti geomeetiline kuju, mis on seotud konkreetse asukohaga.
Seotud isikud	Isikud, kes on mõjutatud planeeritavast tegevusest, kes on andnud teada oma huvist konkreetse planeeringu või konkreetse piirkonna planeeringute vastu või keda on muul põhjusel vaja kaasata/varasemalt kaasatud menetlusprotsessi.
Service-level agreement	Teenustaseme lepe
Tärkandmed	Atribuutandmed, mis annavad infot objekti omaduste kohta.

2 Analüüsi eesmärk

Käesoleva analüüsi eesmärk on selgitada välja konkreetsed kasutajate vajadused ning neist lähtuv parim võimalik äriline ja tehniline viis KOV tasandi üld-, eri- ja detailplaneeringute menetlustele rakenduva ühtse planeeringute menetluse infosüsteemi loomiseks. Antud analüüsi fookuses on eeskätt sobiva teenuse disainimine ning sellele sobiva tehnilise lahenduse leidmine visualiseerimisega prototüübi abil. Töö tulemus on sisendiks võimalikele järgnevatele arendustele, mille käigus realiseeritakse planeeringute menetluse infosüsteemi komponent. Analüüsi lõpptulemusena antakse hinnang ka tegevustele, mis oleksid vajalikud võimalike arenduste laiendamiseks riigi tasandi planeeringute menetlusele.

3 Konteksti kirjeldus

Ruumilise planeerimise põhiülesanne on maa- ja veeala arengu põhimõtetes ja tingimustes kokkuleppimine. Eesti planeerimissüsteem on hierarhiline, kus ruumilised planeeringud jagunevad neljaks põhiliigiks. Nendeks on üleriigiline ja maakonnaplaneering riigi tasandil ning üldplaneering ja detailplaneering kohaliku omavalitsuse tasandil. Nelja põhiliigi kõrval on Eestis võimalik koostada ka eriplaneeringuid konkreetse ehitise asukohtade võrdlemiseks.

Valdava osa koostatavatest ja menetletavatest planeeringutest moodustavad just kohaliku omavalitsuse üksuse (edaspidi KOV) tasandi planeeringud. KOV-idel on ulatuslik planeerimisautonoomia koostada oma territooriumi või selle osa kohta üld- ja detailplaneeringuid. Ruumiliseks arenguks vajalike planeeringute koostamine on samas ka kohustus ja avalik teenus. Planeeringute koostamine on üks haldusmenetlusi, mida kohalik omavalitsus viib läbi selleks, et anda kõigile huvitatutele võimalus reeglite seadmisel kaasa rääkida. Läbi avaliku menetluse algatamisest kehtestamiseni saab planeering avalikkusega kokku lepitud reegliks, mida tuleb järgida.

Üldplaneeringu eesmärk on kogu valla või linna territooriumi ruumilise arengu põhimõtete ja suundumuste määratlemine. Kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu ja detailplaneeringu või selle koostamise kohustuse puudumisel on üldplaneering projekteerimistingimuste andmise alus. Detailplaneeringu olemasolul või selle koostamise kohustuse korral projekteeritakse ehitise kehtestatud detailplaneeringu alusel. Kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu olemasolul on see ehitusprojekti koostamise alus. Seega mõjutab nende protsesside ajakulu ning andmete kättesaadavus oluliselt ka järgnevate tegevuste, sealhulgas nii ehitussektori kui muude planeeringute alusel tehtavate toimingute efektiivsust. Ühiskonna liikmetel on üha kasvav huvi olla kursis oma naabruskonnas toimuvaga, inimesed ja ettevõtted vaatavad piirkondade arenguplaane elu- ja tegevuskoha valimisel. Ametkonnad vajavad oma tegevuste aluseks kergesti kättesaadavat ja ajakohast infot.

Nii planeeringute andmekogu, ehitisregistri kui ka e-ehituse platvormi arendustega seotud analüüsides kui planeerimise rohelises raamatus on viidatud ootusele luua planeeringute menetlemise protsessi kiirendamiseks ja läbipaistvuse tõstmiseks ühtne kõigile planeeringumenetlustele rakenduv menetluse infosüsteem. Samuti on nullbürokratia ettepanekute raames viidatud vajadusele luua planeeringute menetlemiseks ja avalikustamiseks ühtne infosüsteem.

Tänane planeeringute menetlusloogika töötati välja 1990date aastate alguses planeerimis- ja ehitusseaduse ettevalmistamise käigus. Planeeringu koostamise peamised etapid ei ole muutunud (vt ka ruumilise planeerimise roheline raamat).

Planeeringu koostamise põhietapid
olenemata konkreetsest seadusandlusest või planeeringute süsteemist

Planeeringu koostamise põhietapid juhul, kui võrreldakse ehitise erinevaid asukohti

Joonis 1 Planeeringu koostamise põhietapid. Allikas: Ruumilise planeerimise roheline raamat

28.05.2018. a. seisuga on mingi infotehnoloogiline lahendus või enda poolt loodud infosüsteem planeeringute menetlemiseks või andmete hoidmiseks olemas 26-I KOV-il 79-st. Kasutusel olevad süsteemid jagunevad nelja tüübi vahel: EVALD, ArcGIS, Webdesktop (või mõni muu dokumendihaldussüsteem) ja enda arendatud planeeringute infosüsteemid. 2012. aastal võeti kasutusele esimene riigi poolt arendatud planeeringute infosüsteem RPIS, mis hõlmas endas ka planeeringute menetlust. Ent erinevatel põhjustel (mh vabatahtlik süsteemi kasutamine KOV-idele, tehniline aegumine, vähene kasutajate hulk ja sellest tulenev edasiste suurte arenduste vähene põhjendatus, andmete ebausaldusväärsus jmt) kasutas nende kodulehe andmetel seda (01.02.2019.a. seisuga) vaid 5 omavalitsust, sedagi valdavalt üksikute funktsionaalsuste osas. Teadaolevalt planeeringute menetlemiseks infosüsteemi kasutatud ei ole. Osaliselt kasutatakse menetluses ka dokumendihaldussüsteeme, kas kogu dokumentatsiooni või ainult osade protsesside registreerimiseks.

Kasutusel olevate erinevate infosüsteemide paljususe, samas funktsionaalse ebapiisavuse tõttu on jätkuvalt suur e-kirjade või paberil asjaajamise osakaal, toimub pidev andmete dubleerimine, muutes menetlusprotsessid läbipaistmatuks ja vajaliku info saamise ning avalikkuse sisulise kaasatuse keeruliseks. Puudub ka ühtne võimalus automaatseks andmevahetuseks ja menetlust puudutavate andmete taaskasutamiseks teiste riiklike andmekogude ja süsteemidega. Samas pole seni selget ülevaadet näiteks sellest, kui suur hulk omavalitsusi ühtset infosüsteemi vajalikuks peavad ning kuidas tagada, et infosüsteem toetaks ühtmoodi hästi nii suurte kui väikeste omavalitsuste menetlusprotsesse.

Tänaseks on muutunud nii avalike teenuste pakkumise kui dokumendihaldussüsteemide loogika, dokumendivahetus on liikumas andmevahetuse suunas, haldusmenetlustes on loobutud paberdokumentidest. Samal ajal on jätkuvalt osapooli, kellele info edastamiseks on sobivaim viis planeeringu väljatrükk.

Avalike teenuste, eriti seotud e-teenuste arendamisel räägitakse üha enam kasutusmugavusest ja kasutajakesksest lähenemisest kõigi teenusega seotud osapoolte vaatest. Kasutusmugavuse tagamisel on abi disainist ning selle meetodite ja tööriistade kasutamisest. Teenusedisaini kui üks disaini alamvaldkondi võimaldab kujundada planeeringute menetlemise teenust kasutaja vajadustest lähtuvalt, aidates kaardistada probleemkohti teenuste osutamisel ning luua uusi teenuseid või teenusmudeleid, mis tagavad positiivse

kasutajakogemuse. Hea teenus ja keskkond on lihtsasti kasutatav, efektiivne, sujuv ja mugav selle kasutajale. See, milline teenus on kasutajale mugav, selgitatakse välja, viies läbi erinevaid kasutusanalüüse, mis sisaldavad intervjuusid eri osapooltega, tööprotsessi jälgimist, hüpoteeside püstitamist ja teisi töömeetodeid, kasutades teenusedisaini tööriistu. Oluline on analüüsida, kuidas ruumilise planeerimise peamist eesmärki – ruumilise terviklahenduse koostamist läbi kaasava menetluse – on võimalik parimal viisil saavutada planeeringute koostamisel uusi ja uuenduslikke digivõimalusi arvestades. Teenusedisaini teostamisel on oluline arvestada (eeskätt tehnoloogiliste) tulevikutrendidega ruumilise planeerimise, ehituse (näiteks digitaalsed planeeringud, elanikkonna kaasamine läbi erinevate veebirakenduste, mudelprojekteerimine, 3D kaardilahendused jmt) ja muudes kinnisasjadega seotud valdkondades (näiteks katastritoimingud) ning Ruumilise planeerimise rohelises raamatus toodud planeeringute koostamise ja menetlemisega seotud soovitud tulevikuolukorraga.

4 Kasutajakogemuse uuring ja teenusdisain

4.1 Persoonad ja kasutajateekonnad

Planeeringute menetlusega seotud erinevate osapooltega viidi läbi töötoad, mille raames kaardistati eri osapoolte eesmärgid, tegevused, probleemid ja lahendused planeeringute menetlusprotsessi eri etappides. Töötubades kogutud sisendi põhjal loodi Tabelis 1 välja toodud persoonad ja nende kasutajatekonnad:

Tabel 1 Persoonad ja kasutajatekonnad

Persoona	Persoona kasutajatekond
Linnaarhitekt Karl Kaasik	Kasutajatekond - Linnaarhitekt
Planeerimiskonsultant Tiina Tamm	Kasutajatekond - Planeerimiskonsultant
Võrguvaldaja Priit Pihlakas	Kasutajatekond - Võrguvaldaja
Ametnik Paula Pärn	Kasutajatekond - Ametnik
Planeeringu koostamisest huvitatud isik (arendaja) Mart Murakas	Kasutajatekond – Planeeringu koostamisest huvitatud isik
Planeerimisametnik Jelena Jalakas	Kasutajatekond - Planeerimisametnik
Avalikkuse esindaja Kalle Kask	Kasutajatekond – Avalikkuse esindaja

Kasutajatekonnad on välja toodud Lisas 1.

Linnaarhitekt/Abilinnapea Karl Kaasik

PILT

TSITAAT

"Kelle jaoks me seda linna teeme kui me kodanikega ei arvesta"

PROFIIL

- ▶ Vanus: 40
- ▶ Haridus: kõrgharidus (maastikuarhitektuur)
- ▶ Amet: linnaarhitekt

KES ON LINNAARHITEKT?

Isik, kes juhib planeeringu koostamist, selgitab välja planeeringu elluviimisega seotud mõjud ja huvid ning valmistab ette planeeringuotsused.

<https://planeerimine.ee/static/sites/2/ruumilise-planeerimise-roheline-raamat.pdf>

EESMÄRGID

- ▶ Parendada elukeskkonda võttes sealjuures arvesse avalikkuse, seotud isikute ning planeeringust huvitatud isikute soove ning tasakaalustada neid ruumilise planeerimise põhimõtetega.
- ▶ Ajasäästlikult hallata ja läbi viia planeeringute menetlusprotsessi.
- ▶ Kaasata avalikkust nii palju kui võimalik, et luua planeering, mis arvestaks nende huve. Samas ei soovi liigset planeeringu menetluskäigu takistamist avalikkuse poolt.

TAKISTUSED

- ▶ Kuidas leida tasakaal kaalutletud otsuste ja kiire menetlusprotsessi vahel?
- ▶ Puudub ühtne süsteem, kust saada head ülevaadet kõikidest planeeringuga seotud dokumentidest ja andmetest.
- ▶ Seadusandlus piirab liialt "mõistlikku" menetluse läbiviimist.
- ▶ Avalikkust huvitavad ainult suure avaliku huviga või olulistes piirkondades paiknevad planeeringud.

KUIDAS IGAPÄEVASEL TOIMETAB?

Käsitletav persoona soovib, et planeeringute menetlemine kulgeks kiiresti/efektiivselt ja võimalikult tulemuslikult avalikkust kaasates. Praegu jälgitakse menetluste töövoos täpselt seda, mis planeerimisestades kirjas aga reaalse kogemuse pealt on näha, et iga menetluse puhul ei ole alati mõistlik näpuga seaduses järele ajada. Tema igapäevaste tegevuste hulka kuuluvad menetluses esitatud algatamistootluste, eskiislahenduste, planeeringulahenduse ja KSH aruande ülevaatamine, seotud ametite ja riigiasutustega esitatud dokumentide koostööstamise korraldamine ning planeerijale vastavate dokumentide kohta tagasiside andmine. Igapäevaselt murrab ta pead selle üle, kuidas

inimesi rohkem planeeringu protsessi kaasata ning kuidas
teha kogu planeeringutega kaasnev info neile võimalikult
hästi arusaadavaks.

Pilt 1 Persoona linnaarhitekt Karl Kaasik

Planeerimiskonsultant Tiina Tamm

PILT

TSITAAT

"Oleks tore kui mingi asi suudaks panna seaduse kehtima kõikidele KOV-idele"

PROFIIL

- ▶ Vanus: 55
- ▶ Haridus: kõrgharidus (EKA)
- ▶ Amet: planeerimiskonsultant

KES ON PLANEERIJA?

Ekspert, kes pakub planeeringu koostamise konsultatsiooniteenust, harilikult konsultatsiooniettevõtte kaudu. Planeerimiskonsultant valmistab näiteks ette planeeringumaterjale ning planeeringulahenduse

EESMÄRGID

- ▶ Koostada planeering, mis peegeldaks ühelt poolt huvitatud isiku seisukohti ja teiselt poolt KOV-i ja avalikkuse arvamust;
- ▶ Jõustada planeering võimalikult kiiresti ning ilma suurema ümbertegemiseta;
- ▶ Tekitada seotud osapooltega arutelu, mille raames töötada välja parim ruumiline lahendus.

TAKISTUSED

- ▶ Kuidas leida tasakaal huvitatud isiku ja avalikkuse ning KOV-i huvid vahel?
- ▶ Kas peaksin tegelema nende ülesannetega, mis seaduse järgi on KOV-i planeerimisametniku ülesanded?
- ▶ Puudub ühtne süsteem, kust saada head ülevaadet kõikidest planeeringuga seotud otsustest, dokumentidest ja andmetest;
- ▶ Planeeringu algatamine võtab väga kaua aega - kas kõiki KOV-i poolt nõutud tegevusi on ikkagi mõistlik läbi viia planeeringu algatamise faasis?
- ▶ Kõik KOV-id ei järgi alati planeerimisseaduses ettekirjutatud.

KUIDAS IGAPÄEVASEL TOIMETAB?

Käsitletav persoona soovib, et planeeringute menetlemine ei toimuks puhalt bürokraatlikul tasandil erinevate registrite kaudu arvamuse avaldamisena, vaid et tekiks sisuline arutelu kõikide planeeringuga seotud osapoolte (KOV, seotud ametid ning avalikkus) vahel. Sõltuvalt sellest, kuidas erinevaid KOV-id on planeerimisseadust enda jaoks tõlgendanud, on

ettepanekuid, nõustab
planeeringulahenduse
koostamisel
planeerimisametnikku.

[https://planeerimine.ee/static/sites/
2/ruumilise-planeerimise-roheline-
raamat.pdf](https://planeerimine.ee/static/sites/2/ruumilise-planeerimise-roheline-raamat.pdf)

käsitletav persoona olukorras, kus suure osa sisulisest tööst peab ära tegema juba enne planeeringu algatamist ning tema peab tihti täitma menetluses ka KOV-i planeerimisametniku ülesandeid.

Tema igapäevaste tegevuste hulka kuuluvad planeeringu algatamistaotluse ja eskiisi koostamine, millele eelneb väga palju läbirääkimisi ja kooskõlastamisi erinevate seotud osapooltega. Peale planeeringu algatamist peab ta täpsustama eskiislahendust ja tutvustama seda avalikul arutelule ning alles seejärel saab ta suunduda planeeringulahenduse koostamise juurde. Planeeringulahenduse koostamisel on tal väga tihe koostöö võrguvaldajatega.

Igapäevaselt murrab ta pead selle üle, kuidas erinevaid osapooli ärgitada rohkem sisulisi arutelusid pidama ning kuidas planeerimisprotsessist kujundada vähem bürokraatlik ja rohkem koostööl põhinev menetlusvoog.

Võrguvaldaja Priit Pihlakas

PILT

TSITAAT

"Väga sooviks, et andmed hakkaks liikuma erinevate teenuste vahendusel"

PROFIIL

- Vanus: 35
- Haridus: kõrgharidus (elektroonika ja sidetehnika)
- Amet: võrgurajatiste spetsialist, võrguinsener

KES ON VÕRGUVALDAJA?

Võrguvaldaja on sideettevõtja või muu ettevõtja, kes valdab füüsilist taristut, mille kasutuseesmärk on osutada gaasi, elektri, kütte või vee tootmise, transpordi või jaotamise teenust. kusiuures elektri

EESMÄRGID

- Anda planeerimiskonsultandile planeeringulahenduse koostamiseks sisendit;
- Võrrelda esitatud planeeringulahendust võimalikult ajasäästlikult enda andmetega;
- Sobiv planeeringulahendus positiivselt tagasisidestada.

TAKISTUSED

- Esitatud planeeringuid ei saa mugavalt enda andmetega võrrelda;
- Esitatud planeeringud ei ole piisavalt täpsed;
- Erinevates süsteemides kajastub erinev kooskõlastamise seis;
- Erinevate planeerimisprotsessis osalevate osapoolte nõuded on vasturääkivad;
- Kuidas olla kindel, et trassid mahuvad planeeritavale alale ära?

KUIDAS IGAPÄEVASELT TOIMETAB?

Käsitletav persoona soovib, et planeeringute menetlus liiguks rohkem digitaalse menetluse suunas - planeeringu enda ja erinevad seotud andmed päritakse teenuste vahendusel ning planeeringu valideerimise saaks läbi viia puhtalt digitaalsete kihtide võrdlemise kaudu.

Tema igapäevaste tegevuste hulka kuuluvad planeerimiskonsultandile tehniliste tingimuste väljastamine, esitatud planeeringulahenduse valideerimine vastu võrguvaldaja andmeid ning planeeringulahenduse kooskõlastamine. Igapäevaselt murrab ta pead selle üle, kuidas planeeringutega esitatavaid failidest võimalikult ajasäästlikult endale vajalik info välja lugeda.

Pilt 3 Persoona võrguvaldaja Priit Pihlakas

Kooskõlastav ametnik Paula Pärn

PILT

TSITAAT

*"Menetlus võiks olla
ökonoomsem - kui ühes
kohas on
tingimused/sisend
esitatud, siis võiks seda
taaskasutada"*

PROFIIL

Vanus: 40
Haridus: vastav
kõrgharidus
(ajalugu/arheoloogia,
keskkonnakaitse,
metsandus jne);
Amet: konkreetse
valdkonna
ametnik/spetsialist

KES ON AMETID?

Planeerimisalase
tegevuse korraldaja teeb

EESMÄRGID

- ▶ Olla planeeringu algatamisel planeeritavast lahendusest teadlik;
- ▶ Nõustada planeerimiskonsultanti ja KOV-i planeeringulahenduse koostamisel;
- ▶ Kooskõlastada edukalt esitatud planeeringulahendus.

TAKISTUSED

- ▶ Planeeringu algatamisel ei kaaluta piisavalt põhjalikult ruumis esinevaid piiranguid (nt. arheoloogilised piirangud);
- ▶ Planeeringuga esitatud failide kvaliteet on kehv, mis toob kaasa vajaduse küsida täiendavaid täpsustusi;
- ▶ Esineb vastuolusid erinevate planeeringuga esitatud dokumentide/failide vahel;
- ▶ KOV-i ei vii alati planeeringulahendusse sisse planeeringu koostamise ja vastuvõtmise etapis tehtud täiendusi või ettepanekuid;
- ▶ Puudub ülevaade, millal planeeringud kehtetuks muutuvad.

KUIDAS IGAPÄEVASELT TOIMETAB?

Käsitletav persoona soovib, et planeeringute menetlust oleks võimalik läbi viia ökonoomsemalt ja vähem "ametlikult".

Tema igapäevaste tegevuste hulka kuuluvad planeeringu algatamisel seisukohtade andmine, planeeringu lähteandmete väljastamine, lahenduse koostamise etapis eskiisi ja planeeringulahenduse kohta arvamuse avaldamine ja ettepanekute tegemine, planeeringulahenduse kooskõlastamine ja järelkontrollide läbiviimine.

koostööd ja kooskõlastab
planeeringu sõltuvalt
planeeringu sisust
järgnevate ametitega:

- ▶ Kaitseministeerium;
- ▶ Keskkonnaamet;
- ▶ Keskkonnaministeerium
- ;
- ▶ Lennuamet;
- ▶ Maanteeamet;
- ▶ MKM;
- ▶ Muinsuskaitseamet;
- ▶ PPA;
- ▶ Põllumajandusamet;
- ▶ Päästeamet;
- ▶ Tarbijakaitse- ja
Tehnilise Järelevalve
Amet;
- ▶ Terviseamet;
- ▶ Veeteedeamet.

<https://www.riigiteataja.ee/akt/110042019007>

Igapäevaselt murrab ta pead selle üle, kuidas tõsta esitatavate planeeringu failide kvaliteeti ning kuidas saada juba enne planeeringulahenduse kooskõlastamist andmed kätte digitaalsete kihtidena.

Huvitatud isik, arendusettevõtte esindaja Ma...

PILT

TS ITAAT

"Milline on KOVile ja avalikkusele sobiv lahendus, mis oleks kooskõlas ka minu ettevõtte äriplaaniga?"

PROFIIL

- Vanus: 40
- ▶ Haridus: kõrgharidus
- ▶ Amet: arendaja

KES ON HUVITATUD ISIK?

Planeeringu koostamise ettepaneku esitaja – osapool, kes harilikult soovib kavandavat tegevust ellu viia või planeeringuga antavate õiguste kaudu maa väärtust tõsta, nt planeeritava maa-ala

EESMÄRGID

- Planeeringu menetlusprotsessi võimalikult kiire läbimine vältimaks viivitustest tekkivaid täiendavaid kulusid.
- Läbipaistev menetlusprotsess mõistmaks iga otsuse tagamaid.
- Planeeringu kehtestamine mahus, mida ruumilise analüüsi tulemusena nähti võimalikuna ja mahus, mille juures äriplaan on kasumlikult ellu viidav.
- Teede ja tehnovõrkude rajamise kohustus mõistlikus mahus.
- Piisav avalikkuse kaasamine lahenduse koostamise etapis vältimaks hilisemates etappides suuremahuliste muudatuste tegemise vajadust.

TAKISTUSED

- Mida ja millises mahus on võimalik konkreetsele krundile rajada?
- KOVilt on keeruline saada sisendit selle osas, mida KOV sooviks konkreetse krundil näha. Katsetamisele, milline lahendus KOVile sobib, kulub palju ressursi.
- KOV nõuab algatamise otsuse tegemiseks sisuliselt lahenduse välja töötamist. Arendaja võtab sellega suure äririski, kuna panustab ressusse, mis ei pruugi tulemust anda.
- Ametite arvamused on vastuolulised ning ameteid ühe laua taha saada on keeruline.
- KOV nõuab liiga detailse planeeringulahenduse koostamist.
- Info kohustuste kohta teede ja tehnovõrkude rajamisel, mis KOV tahab arendajale määrata, selgub liiga hilises etapis. Teede ja tehnovõrkude rajamise kohustus võib oluliselt mõjutada äriplaani

omanik.

[https://planeerimine.ee/
static/sites/2/ruumilise-
planeerimise-roheline-
raamat.pdf](https://planeerimine.ee/static/sites/2/ruumilise-planeerimise-roheline-raamat.pdf)

eluvuudavust.

- Kohalikud ajalehed ei ilmu suvel ja jõulude ajal pika
▶ perioodi vältel, tingimuse tõttu kohalikes ajalehtedes
avalikkust teavitada, tekib menetlusprotsessis
ebamõistlik viivitus.

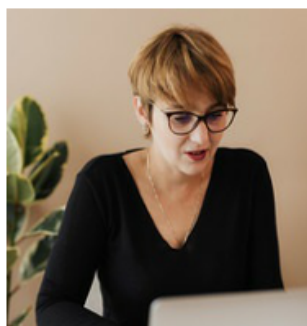
KUIDAS IGAPÄEVASELT TEGUTSEB?

Käsitletav persoona soovib, et planeeringute
menetlusprotsess oleks kiiresti läbitav ja menetluse
käigus tehtavate otsuste tagamaad läbipaistvad. Ta
soovib, et menetlusprotsess oleks selline, mis ei
suurendaks ebamõistlikult arendaja võetavat äririski.
Arendaja on enim kaasatud menetluse esimeses osas
planeeringu algatamise ja lahenduse koostamise
etappides. Tema tegevuste hulka kuulub krundi
potentsiaali analüüsimine, algatuse tepaneku
esitamine, eskiis- ja planeeringulahenduse koostamine
ning vajadusel planeeringulahenduse muutmine
hilisemates etappides. Ta murrab pead selle üle, milline
võiks olla KOVile sobiv lahendus, mis võimaldaks
algatamise etapist edasi liikuda. Hilisemates etappides
murrab ta pead selle üle, milline võiks olla KOVile,
avalikkusele ja ametitele sobiv lahendus, mis ühtlasi
võimaldaks kasumlikult ellu viia ettevõtte äriplaani.

Planeerimisametnik, Jelena Jalakas

IMAGE

TS ITAAT

"Kuidas kaasata kodanikke, et kaasatus oleks võimalikult suur?"

PROFIIL

Vanus: 40

Haridus: kõrgharidus

Amet:

planeerimisametnik

KES ON PLANEERIMISAMETNIK...

Planeeringu koostamist korraldava

haldusorgani töötaja – ekspert, kelle

tööülesandeks on

planeeringutega

seonduv. <https://planeerimine.ee/static/sites/2/>

ruumilise planeerimise

roheline-raamat.pdf

EESMÄRGID

KOVi ÜP ja ruumiliste arengusuundadega ning

- ▶ ametite ja avalikkuse arvamusega kooskõlas oleva planeeringulahenduseni jõudmine.

Mugav ja kiire mõjutatud isikute kontakti leidmine ja nende kaasamine.

Planeeringu avalikustamine viisil, mis

- ▶ võimaldaks lahendusega tutvuda ja arvamust avaldada maksimaalsel arvul kodanikel.

Minimeerida administratiivsetele tegevustele kuluvat aega.

TAKISTUSED

- ▶ Kuidas saada kontakti mõjutatud isikutega?

Konkreetses piirkonnas kinnistu omanike leidmine on suur käsitöö ja nõuab andmete otsimist mitmest eri registrist.

- ▶ Kodanikud ei saa kaardist ja joonistest aru.

- ▶ Kodanikud ei mõista teateid, mis KOV neile menetluse eri etappides saadab.

- ▶ Tähtaegadest, mida seadus menetlusprotsessi eri etappidele ette näeb, on tihti keeruline kinni pidada.

- ▶ Kodanikud esitavad arvamusi läbi erinevate kanalite, mis muudab ülevaate saamise keeruliseks.

KUIDAS IGAPÄEVASEL TEGUTSEB?

Käsitletav persoona soovib, et planeeringute menetlusprotsess oleks seadusejärgselt läbi viidud ning et protsessi tulemusena jõutaks kõiki osapooli rahuldava planeeringulahenduseni.

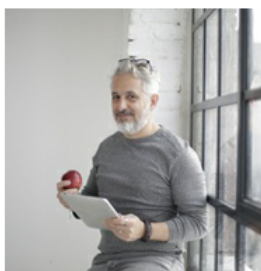
Planeerimisametnik koordineerib kogu menetlusprotsessi läbi viimist alates algatamisest kuni

kehtestamiseni. Ta murrab pead selle üle, kuidas saada kontakti mõjutatud isikutega ja mil viisil kodanikke kaasata, et kaasatus oleks võimalikult suur. Ta soovib minimeerida administratiivseid tegevusi oma töös ja saada mugavalt ülevaade kõikidest konkreetsele planeeringule läbi eri kanalite esitatud arvamustest.

Avalikkuse esindaja, Kalle Kask

IM AGE

TS ITAAT

"Ma tahan olla kursis ja rääkida kaasa, milliseks ruum minu tšember järgmise 10 aastaga kujuneb."

PROFIIL

Vanus: 55
Haridus: keskharidus
Amet: asumiseltsi esindaja

KES ON AVALIKKUS?

Avalikkus osaleb planeeringu koostamises, esindades planeeringu avalikustamisel erinevate huvigruppide huve ning tehes ettepanekuid parima ruumilise lahenduse välja töötamiseks. <https://planeerimine.ee/static/sites/2/ruumilise-planeerimise-roheline->

EESMÄRGID

- Ümbritseva piirkonna ruumiliste arengusuundadega kursis olemine ja nende osas kaasa rääkimine.
- Läbipaistev menetlusprotsess mõistmaks iga otsuse tagamaid, et minimeerida KOVi ja/või huvitatud isiku suva järgi tegutsemist.
- Olla kaasatud alates algatusepaneku esitamisest, et oleks võimalus sisuliselt mõjutada ümbritseva ruumi arengut.

TAKISTUSED

- Avalikkust ei teavitata esitatud algatusepanekutest.
- KOV teavitab personaalselt vaid mõjutatud isikuid.
- Laiemal ringil puudub mugav võimalus anda teada oma huvist konkreetse piirkonna planeeringute vastu.
- KOV-i saadetud teateid on keeruline mõista. Millised on minu võimalused antud etapis ja mida KOV minult antud etapis ootab?
- Menetlusprotsessi jooksul avalikkusele esitatud joonistest on keeruline aru saada.
- Avalikul arutelul saab osaleda ainult füüsiliselt kohale.
- minnes, virtuaalselt osaleda ei ole võimalik.
- Avalikustamise etapis ei ole huvitatud isiku ja KOVi huvi välja töötatud planeeringulahendust suures mahus muuta.

Pilt 7 Persoon avalikkuse esindaja Kalle Kask

4.2 AS IS töövood

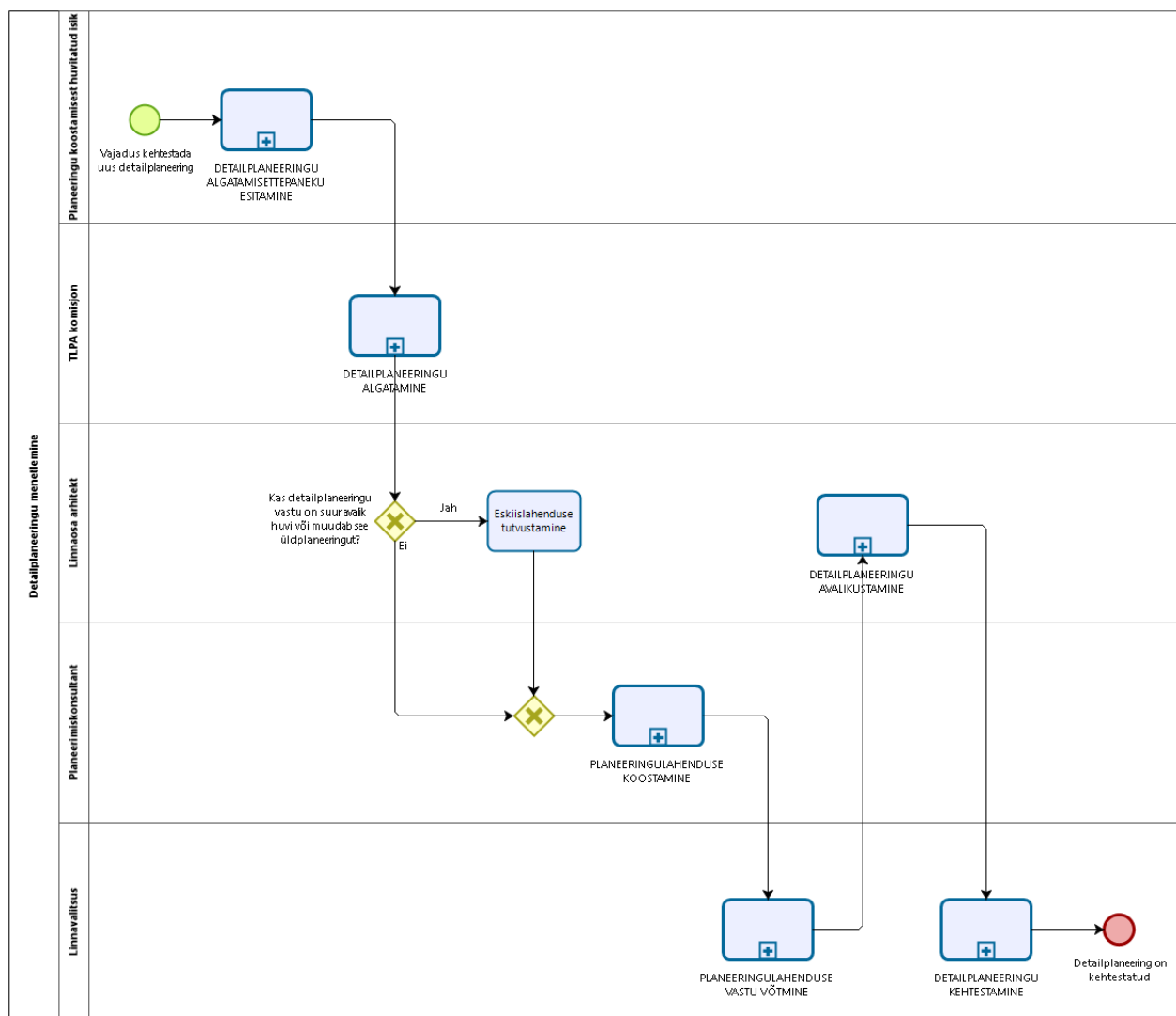
Antud peatükis on kirjeldatud viie KOVi vaatluste põhjal kaardistatud detail- ja/või üldplaneeringute menetluse AS IS töövood. Lisaks on kirjeldatud AS IS töövoo kitsaskohti ja KOVi spetsiifilisi tuleviku arengusuundi, kui vaadeldav isik mõne välja töi. Viis KOVi valiti välja planeeringute menetlusprotsessis kasutatavate infosüsteemide ja KOVi suuruse põhjal. Eesmärk oli saada ülevaade nii KOVide seas levinumate ja turul pakutavate süsteemide kui ka KOVi enda poolt välja arendatud süsteemide funktsionaalsusest ja kitsaskohtadest. Vaatluste ja töötubade raames kaasati eri suuruses ja erineval arvul planeeringud menetlevaid KOVe, eesmärgiga mõista nii suurte kui ka väikeste KOVide vajadusi ja nõudeid.

4.2.1 Tallinna linnaplaneerimise amet - Detailplaneeringu menetlemise töövoog

Tallinna linnaplaneerimise amet (TLPA) vastutab Tallinna linna planeeringute menetlemise protsessi korraldamise eest. Planeeringute menetlemiseks on Tallinna linnas loodud Tallinna planeeringute register (TPR) [LINK](#). TPRis hallatakse kogu menetluse protsessi. Lisaks kasutatakse planeeringute menetlemisel dokumendihaldussüsteemi Postipoiss, kus registreeritakse kõik menetlusega seotud dokumendid. Postipoiss ja TPR omavahel liidestatud ei ole. Postipoisis registreeritud ja planeeringute menetlemisega seotud dokumendid lisatakse käsitsi TPRi ja seotakse konkreetse planeeringuga.

TLPA-s on planeeringute menetlemisega seotud järgmised rollid:

- Tehnik – planeeringu algatamisettepaneku vastu võtmine, süsteemi sisestamine; planeeringu eri etappides planeeringu materjalide (sh dokumendid Postipoisist) registrisse kandmine, spetsialistidele ülesannete tegemine;
- Spetsialist - arvamuse andmine esitatud algatamisettepaneku taotluste kohta (vaadeldav isik täidab lisaks arhitekti rollile ka spetsialisti rolli);
- Osakonna juhataja – määrab, kes arhitektidest konkreetse planeeringu menetlusega tegelema hakkab;
- Arhitekt – määrab, keda kaasatakse planeeringu menetlusprotsessi, korraldab planeeringulahenduse menetlemist.

Joonis 2 TLPA - Üldine detailplaneeringu menetlemine

1. Detailplaneeringu menetlemine saab alguse planeeringu koostamisest huvitatud isiku vajadusest kehtestada uus detailplaneering.
2. Huvitatud isik esitab KOVile detailplaneeringu algatamisettepaneku.
3. TLPA komisjon otsustab, kas algatada detailplaneering või mitte.
4. Kui planeeringu vastu on suur avalik huvi või planeering muudab üldplaneeringut, siis korraldab linnaosa arhitekt eskiislahenduse avaliku tutvustamise. Avalikul tutvustamisel osaleb lisaks ka planeerimiskonsultant ja huvitatud isik.
5. Peale eskiislahenduse tutvustamist koostab planeerimiskonsultant planeeringulahenduse.

6. Linnavalitsus otsustab planeeringu vastu võtmise üle.
7. Peale planeeringu vastu võtmist toimub planeeringulahenduse avalikustamine. Linnaosa arhitekt koostöös TLPA-ga korraldab planeeringulahenduse avaliku väljapaneku.
8. Linnavalitsus otsustab planeeringu kehtestamise üle.
9. Positiivse stsenaariumi kohaselt lõpeb detailplaneeringu menetluse töövoog kehtestatud detailplaneeringuga. Negatiivsed stsenaariumid on kirjeldatud alamprotsessides.

Detailplaneeringu menetlemise töövoog tervikuna koos alamprotsessidega on välja toodud Lisas 2.

4.2.1.1 Kitsaskohad

Vaatluse käigus selgusid järgmised tööprotsessi ja TPRi puudutavad kitsaskohad:

1. TPR on aeglane.
2. TPRis pole läbi mõeldud planeeringuga seotud dokumentides tehtud muudatuste jälgimine. Planeeringuga seotud dokumendite paljusus raskendab arusaamist, millised dokumendid on menetluse käigus muutunud.
3. Selleks, et näha TPRis kõiki lisatud märkusi peab vaatama neid menetluse käigu alt mitte dokumentide alt. Dokumentide alt näeb neid märkuseid, mis on lisatud failina. Märkusi, mis on lisatud vabatekstina näeb ainult menetluse käigu alt. On tekitanud olukordi, mil planeeringust huvitatud isik või planeerimiskonsultant ei leia vajalikku informatsiooni üles. Dokumentide nimistu ei anna täielikku ülevaadet.
4. Linnaosa ajalehed ei ilmu suvel ja jõulude ajal. On tekkinud olukordi, mil planeeringu algatamine ei ole avalikustatud seaduse kohaselt, sest linnaosa ajaleht ei ilmu konkreetsetel perioodil ning ajaleht ei ole ka teavitanud mitteilumusest.
5. Ametitega, kellega on vaja planeeringulahendust või selle osa kooskõlastada (enne linnaplaneerimise ametile esitamist) (nt Transpordiamet, Linnavaramet) saadetakse dokumendid e-maili teel. TLPA-l puudub võimalus ühest kesksest kohast ülevaade saada, kuidas kokkulepeteni on jõutud. Kommunaalametil on olnud huvi selle vastu, et ametite ja planeerimiskonsultandi vahel toimunud teabevahetus oleks samuti TPRis kajastatud. Vaadeldav isik ei osanud öelda, miks töövoog ei võiks selliselt juba täna toimida.
6. DWG formaadis joonised edastatakse TLPA-le alles pärast planeeringu kehtestamist. Planeeringu koostamise faasis edastab planeerimiskonsultant PDF formaadis jooniseid. DWG failid lihtsustaksid oluliselt arhitekti tööd menetluse käigus esitatud joonistele seatud tingimustele vastamise kontrollimist. Arhitekt mainis, et kõigil arhitektidel ei ole vajalikke programme ja osadel ka vajalikke oskusi DWG formaadis jooniste avamiseks ja info kontrollimiseks.
7. Dokumentide pealkirjad ei kirjelda alati dokumendi sisu, see raskendab õige dokumendi leidmist.

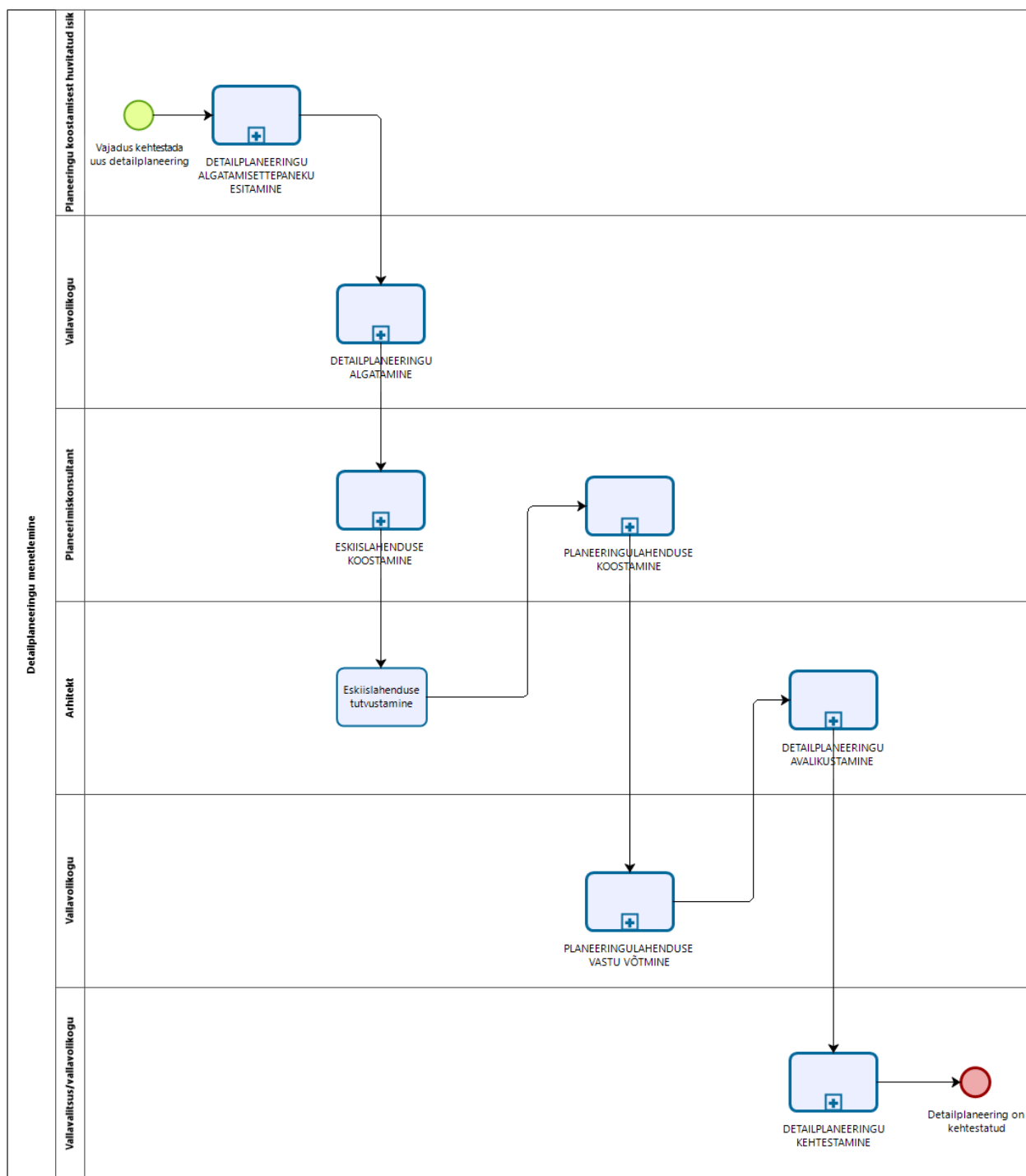
4.2.2 Harku Vallavalitsus – Detailplaneeringu menetlemise töövoog

Harku vallas vastutab planeeringute menetlemise korraldamise eest planeerimis- ja ehitusosakond. Harkus on kasutusel ArcGISi platvormile ehitatud planeeringute kaardirakendus ja dokumendihaldussüsteem Amphora. Kaardirakenduses kuvatakse avalikkusele planeeringualasid, infot planeeringu ja selle menetluse kohta ning Amphoras registreeritud planeeringuga seotud dokumente. Harku valla arhitekti hinnangul on kaardirakenduse

kasutuselevõtt muutnud menetlusprotsessi läbipaistvamaks ja suurendanud avalikkuse kaasatust. Kaardirakenduse eest vastutab GIS-spetsialist ja IT-osakond. Kaardirakendus on leitav järgmiselt aadressilt - <https://harku.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=b820b2d41b614890b07300f93852aaba>.

Planeeringute menetlemisega tegelevad Harku vallas planeerimis- ja ehitusosakonna spetsialistid. Lisaks on menetlusprotsessiga seotud ka GIS-spetsialist IT-osakonnast. Planeeringute menetlemisega on Harku vallas seotud järgmised rollid:

- Arhitekt – vastutab planeeringute menetlemise protsessi eest;
- Planeeringute spetsialist – vastab lihtsamatele küsimustele, on abiks eelnõude koostamisel;
- Planeerimis- ja ehitusosakonna assistent – tegeleb teabevahetuse koordineerimisega, suunab läbi Amphora ülesandeid spetsialistidele;
- GIS-spetsialist – kannab planeeringualad kaardirakendusse ja hoiab neid ajakohasena.

Joonis 3 Harku Vallavalitsus – Üldine detailplaneeringu menetlemine

1. Detailplaneeringu menetlemine saab alguse planeeringu koostamisest huvitatud isiku vajadusest kehtestada uus detailplaneering.
2. Huvitatud isik esitab KOVile detailplaneeringu algatamisettepaneku.
3. Vallavolikogu otsustab, kas algatada detailplaneering või mitte.
4. Planeerimiskonsultant taotleb tehnilised tingimused ja koostab eskiislahenduse.
5. Arhitekt korraldab eskiislahenduse tutvustuse.
6. Peale eskiislahenduse tutvustamist koostab planeerimiskonsultant planeeringulahenduse.
7. Vallavolikogu otsustab planeeringu vastu võtmise üle.
8. Peale planeeringu vastu võtmist toimub planeeringulahenduse avalikustamine.
9. Vallavalitsus otsustab üldplaneeringu järgse detailplaneeringu kehtestamise üle ja vallavolikogu otsustab üldplaneeringut muutva detailplaneeringu kehtestamise üle.
10. Positiivse stsenaariumi kohaselt lõpeb detailplaneeringu menetluse töövoog kehtestatud detailplaneeringuga. Negatiivsed stsenaariumid on kirjeldatud alamprotsessides.
11. Kui kehtestatud detailplaneering on üldplaneeringut muutev, siis järgneb detailplaneeringu kehtestamisele üldplaneeringu muutmine.

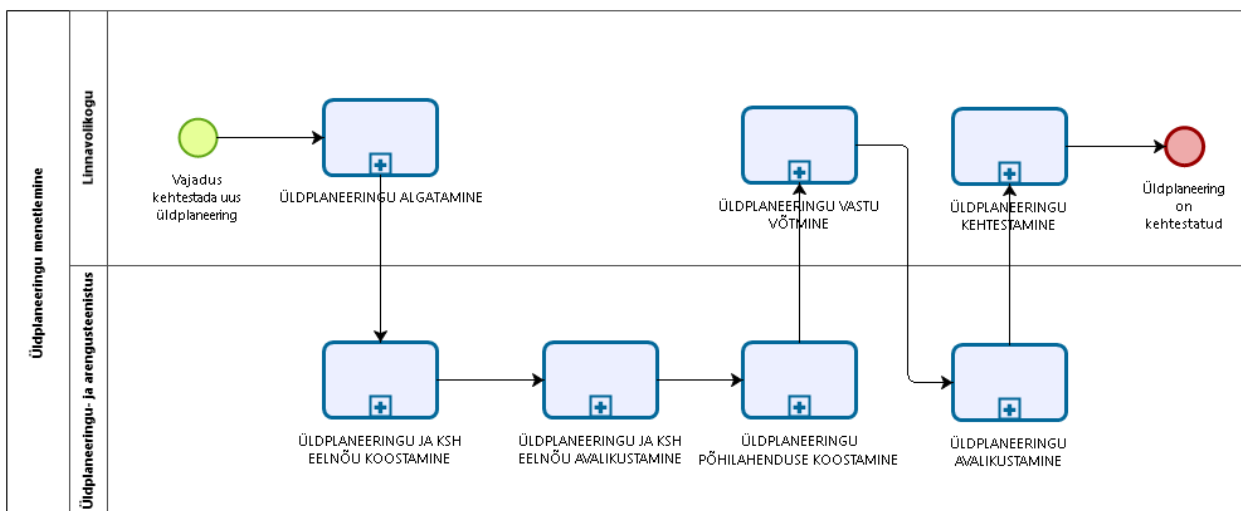
Detailplaneeringu menetlemise töövoog tervikuna koos alamprotsessidega on välja toodud Lisas 2.

4.2.3 Tartu Linnavalitsus – Üld- ja detailplaneeringu menetlemise töövood

Tartu Linnavalitsuses vastutab detailplaneeringute menetlemise korraldamise eest detailplaneeringute teenistus ja üldplaneeringute menetlemise korraldamise eest üldplaneeringute- ja arenguteenistus. Planeeringute menetlemine toimub peamiselt dokumendihaldussüsteemis GoPro, mis on liidestatud ArcGISi planeeringute kaardirakendusega ja Tartu linna kodulehega. Kolme süsteemi vaheline liides kannab nime GoGIS. Tänu GoGISile on võimalik andmete ühekordne GoPros sisestamine ja sisestatud andmete automaatne kuvamine liidestatud süsteemides. Kõigil asjast huvitatutel on võimalik Tartu linna planeeringutega, nii koostamisel olevate kui ka kehtivate detailplaneeringute ja üldplaneeringuga tutvuda Tartu linna kodulehel ja läbi ArcGIS kaardirakenduse.

Antud analüüsiprojekti läbi viimise ajal on paralleelselt käimas Tartu linna üldplaneeringu 2040+ menetlus. Sel korral automatiseeritakse esimest korda üldplaneeringu menetluses tagasiside kogumist. Avalikkuselt tagasiside kogumiseks on loomisel ArcGISi dashboard rakendus (rakendus muutub avalikuks 13.07.2020), mille kaudu saavad kodanikud teha oma ettepanekuid. Kaardirakenduses saab ettepanekuid siduda ruumikujuga kaardil. Rakenduses tehtud ettepanekud liiguvad liidestuse abil automaatselt linna dokumendihalduskeskkonda GoPro. Alles jääb võimalus teha ettepanekuid e-maili ja paberkirja teel. Sarnane kaardirakendus on plaanis kasutusele võtta ka detailplaneeringute menetlusprotsessis avalikkuselt tagasiside küsimiseks.

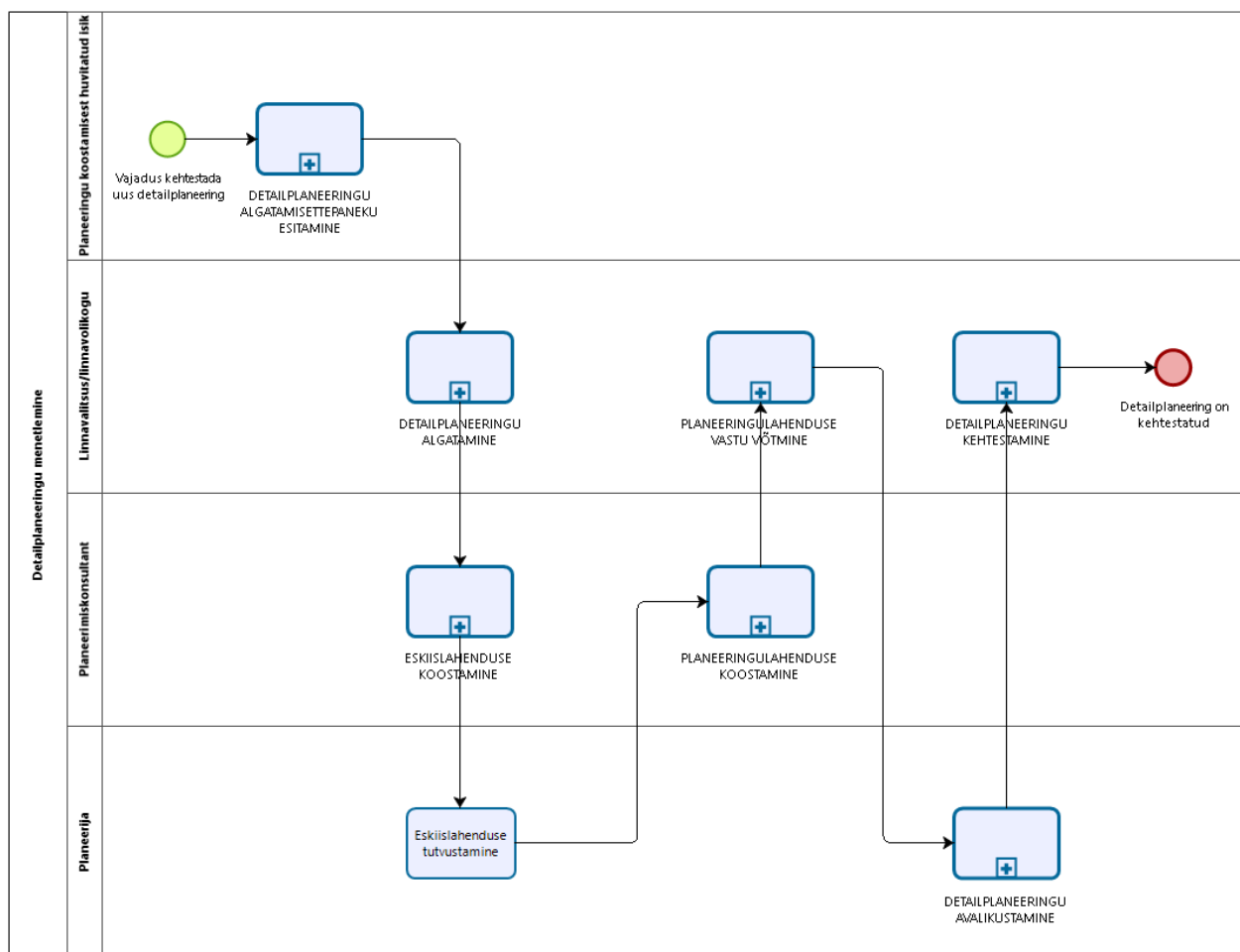
Ruumiandmete läbitöötamisel ja info saamise eesmärgil kasutatakse asutusesisest kaardirakendust Maakorr, kus on võimalik asukohapõhiselt vaadata kehtivaid piiranguid, kitsendusi, olemasolevaid tehnovõrke, servituute jne. Samuti kuvatakse ArcGISi sisse kantud planeeringualad antud kaardirakenduses. Maakorr kasutab nt Maaameti ja EELISE teenuseid. Maakorr on eraldiseisev programm, mida arendatakse ArcGISist eraldi. Seda rakendust kasutatakse Tartu linna maade arvestuse andmebaasi pidamise eesmärgil. Pikemas perspektiivis on suure tõenäosusega plaan kolida ka see rakendus ArcGISi platvormile üle.

Joonis 4 Tartu Linnavalitsus - Üldine üldplaneeringu menetlemine

1. Üldplaneeringu menetlus saab alguse vajadusest kehtestada uus üldplaneering.
2. Üldplaneeringu koostamise algatab linnavalikogu.
3. Üldplaneeringu- ja arenguteenistus koostab üldplaneeringu ja KSH eelnõu koostöös teiste osakondadega ja KSH koostajaga.
4. Üldplaneeringu- ja arenguteenistus korraldab üldplaneeringu ja KSH eelnõu avalikustamise.
5. Üldplaneeringu- ja arenguteenistus koostab üldplaneeringu põhilahenduse koostöös ametitega.
6. Linnavalikogu võtab üldplaneeringu põhilahenduse vastu.
7. Üldplaneeringu- ja arenguteenistus korraldab üldplaneeringu avalikustamise.
8. Linnavalikogu kehtestab üldplaneeringu.
9. Üldplaneering on kehtestatud.

Üldplaneeringu menetlemise töövoog tervikuna koos alamprotsessidega on välja toodud Lisas 2.

Joonis 5 Tartu Linnavalitsus - Üldine detailplaneeringu menetlemine

1. Detailplaneeringu menetlemine saab alguse planeeringu korraldamisest huvitatud isiku vajadusest kehtestada uus detailplaneering.
2. Huvitatud isik esitab KOVile detailplaneeringu algatamisettepaneku e-maili või posti teel.
3. Linnavalitsus otsustab, kas algatada detailplaneering või mitte. Tulenevalt planeerimisseadusest ja sõltuvalt planeeringu eesmärgist võib detailplaneeringu algatada ka linnavolikogu.
4. Planeerimiskonsultant koostab eskiislahenduse.
5. Planeerija korraldab eskiislahenduse tutvustuse.
6. Peale eskiislahenduse tutvustamist koostab planeerimiskonsultant planeeringulahenduse.
7. Linnavalitsus või linnavolikogu otsustab planeeringu vastu võtmise üle.
8. Planeerija korraldab planeeringulahenduse avalikustamise.

9. Linnavalitsus otsustab üldplaneeringu järgse detailplaneeringu kehtestamise üle ja linnavolikogu otsustab üldplaneeringut muutva detailplaneeringu kehtestamise üle.
10. Positiivse stsenaariumi kohaselt lõpeb detailplaneeringu menetluse töövoog kehtestatud detailplaneeringuga. Negatiivsed stsenaariumid on kirjeldatud alamprotsessides.
11. Kui kehtestatud detailplaneering on üldplaneeringut muutev, siis järgneb detailplaneeringu kehtestamisele üldplaneeringu muutmine.

Detailplaneeringu menetlemise töövoog tervikuna koos alamprotsessidega on välja toodud Lisas 2.

4.2.3.1 Tulevikusuunad

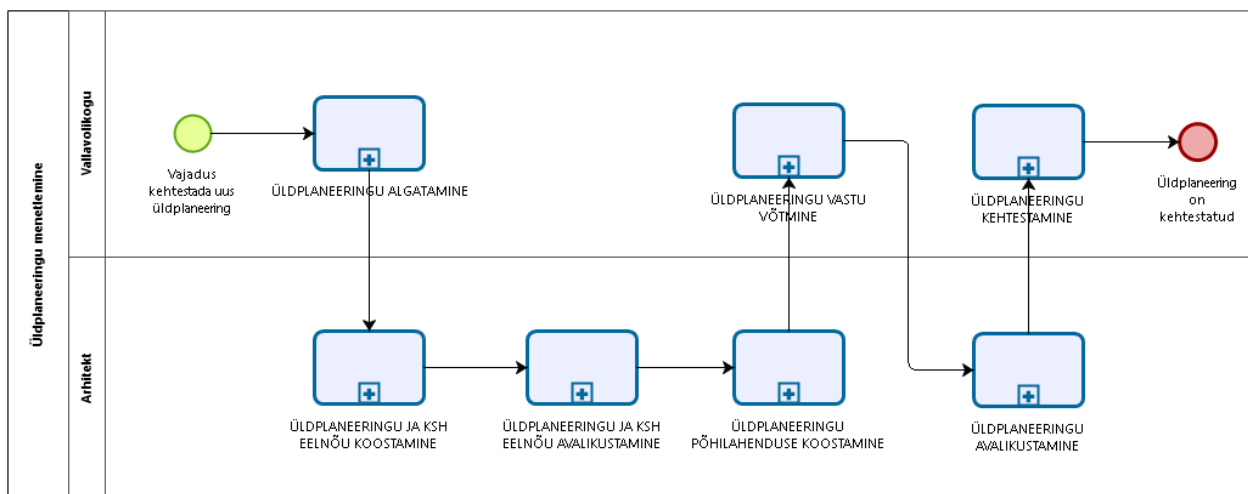
- Dubleerimise minimeerimine, et vältida korduvsisestusest tekkivaid vigu.
- Kehtestatud detailplaneeringute automaatne importimine õigesse kaardikihti.
- Uue üldplaneeringu kehtestamisel võiks olla eesmärgiks, et üldplaneeringu lahenduse materjale oleks Maa-ametile võimalik edastada kasutades liidest mitte e-maili.

4.2.4 Kose Vallavalitsus – Üld- ja detailplaneeringu menetlemise töövood

Kose Vallavalitsuses on planeeringute info ja menetlusprotsessi haldamiseks kasutuses EOMAPi arendatav EVALDi planeeringute kaardirakendus. EVALDi planeeringute kaardirakenduses on planeerimisseaduse kohaselt üles ehitatud menetlusprotsessi etapid. Kaardirakendus ei ole liidestatud Kose valla dokumendihaldussüsteemiga. Algatusettepanekut sisestades on EVALDis võimalik planeeringuala ruumikuju luua mitmel viisil, planeeringuala ise käsitsi digides või sisestades seotud katastriüksuse või -üksuste numbrid. Varasemalt oli kaasamise eesmärgil võimalik otse EVALDi kaardirakendusest pärida konkreetse planeeringuala naabrite kontaktandmeid kinnistusraamatust. Täna on see funktsionaalsus määratud eraldi hinnastatavate lisafunktsionaalsuste alla, mida Kose Vallavalitsus eraldi juurde ei soovinud osta. Kontaktandmete saamiseks teeb arhitekt eraldi päringu kinnistusraamatusse. Kõikide EVALDisse lisatud dokumentide puhul saab määrata, kas see on avalik või asutusesisene dokument. Vastavalt valikule kuvatakse lisatud dokument avalikkusele. Läbi kaardirakenduse on võimalik planeeringualasid ja planeeringute detailinfot kuvada ka avalikkusele.

Kose vallas on planeeringute menetlemisega seotud järgmised rollid:

- Arhitekt;
- Sekretär;
- Vallavalitsus;
- Vallavolikogu.

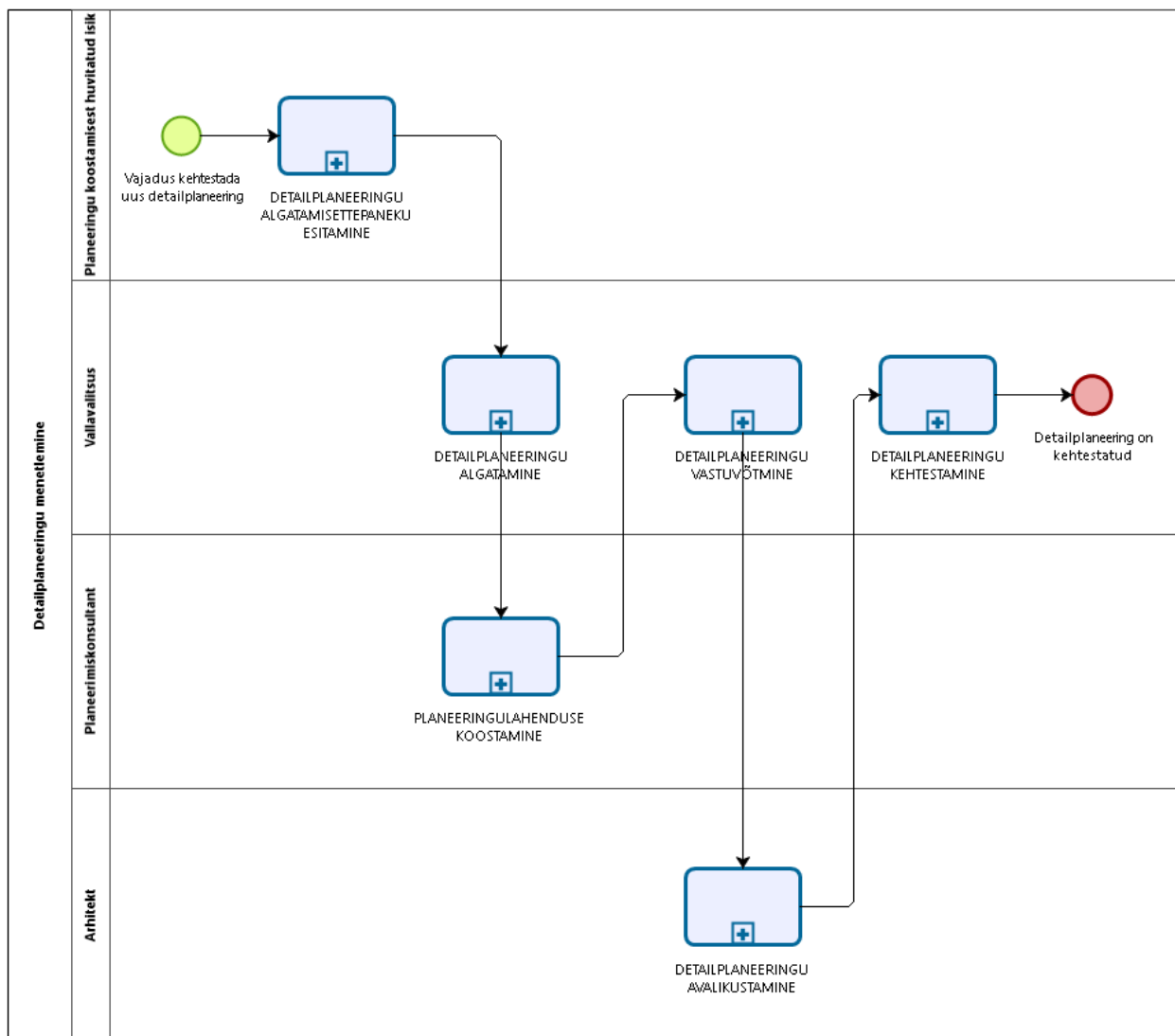

Powered by
bizagi
Modeler

Joonis 6 Kose Vallavalitsus - Üldine üldplaneeringu menetlemine

1. Üldplaneeringu menetlus saab alguse vajadusest kehtestada uus üldplaneering.
2. Üldplaneeringu koostamise algatab vallavolikogu.
3. Arhitekt koostab üldplaneeringu ja KSH eelnõu koostöös KSH koostajaga.
4. Arhitekt korraldab üldplaneeringu ja KSH eelnõu avalikustamise.
5. Arhitekt koostab üldplaneeringu põhilahenduse koostöös ametitega.
6. Vallavolikogu võtab üldplaneeringu põhilahenduse vastu.
7. Arhitekt korraldab üldplaneeringu avalikustamise.
8. Vallavolikogu kehtestab üldplaneeringu.
9. Üldplaneering on kehtestatud.

Üldplaneeringu menetlemise töövoog tervikuna koos alamprotsessidega on välja toodud Lisas 2.

Joonis 7 Kose Vallavalitsus - Üldine detailplaneeringu menetlemine

1. Detailplaneeringu menetlemine saab alguse planeeringu korraldamisest huvitatud isiku vajadusest kehtestada uus detailplaneering.
2. Huvitatud isik esitab KOVile detailplaneeringu algatamisettepaneku.
3. Vallavalitsuse otsustab, kas algatada detailplaneering või mitte.
4. Planeerimiskonsultant koostab planeeringulahenduse.
5. Vallavalitsus otsustab planeeringu vastu võtmise üle.
6. Peale planeeringu vastu võtmist toimub planeeringulahenduse avalikustamine.

7. Vallavalitsus otsustab üldplaneeringu järgse detailplaneeringu kehtestamise üle ja vallavolikogu otsustab üldplaneeringut muutva detailplaneeringu kehtestamise üle.
8. Positiivse stsenaariumi kohaselt lõpeb detailplaneeringu menetluse töövoog kehtestatud detailplaneeringuga. Negatiivsed stsenaariumid on kirjeldatud alamprotsessides.
9. Kui kehtestatud detailplaneering on üldplaneeringut muutev, siis järgneb detailplaneeringu kehtestamisele üldplaneeringu muutmine. Muudatused üldplaneeringusse tuleb kanda 30 päeva jooksul alates detailplaneeringu kehtestamisest.

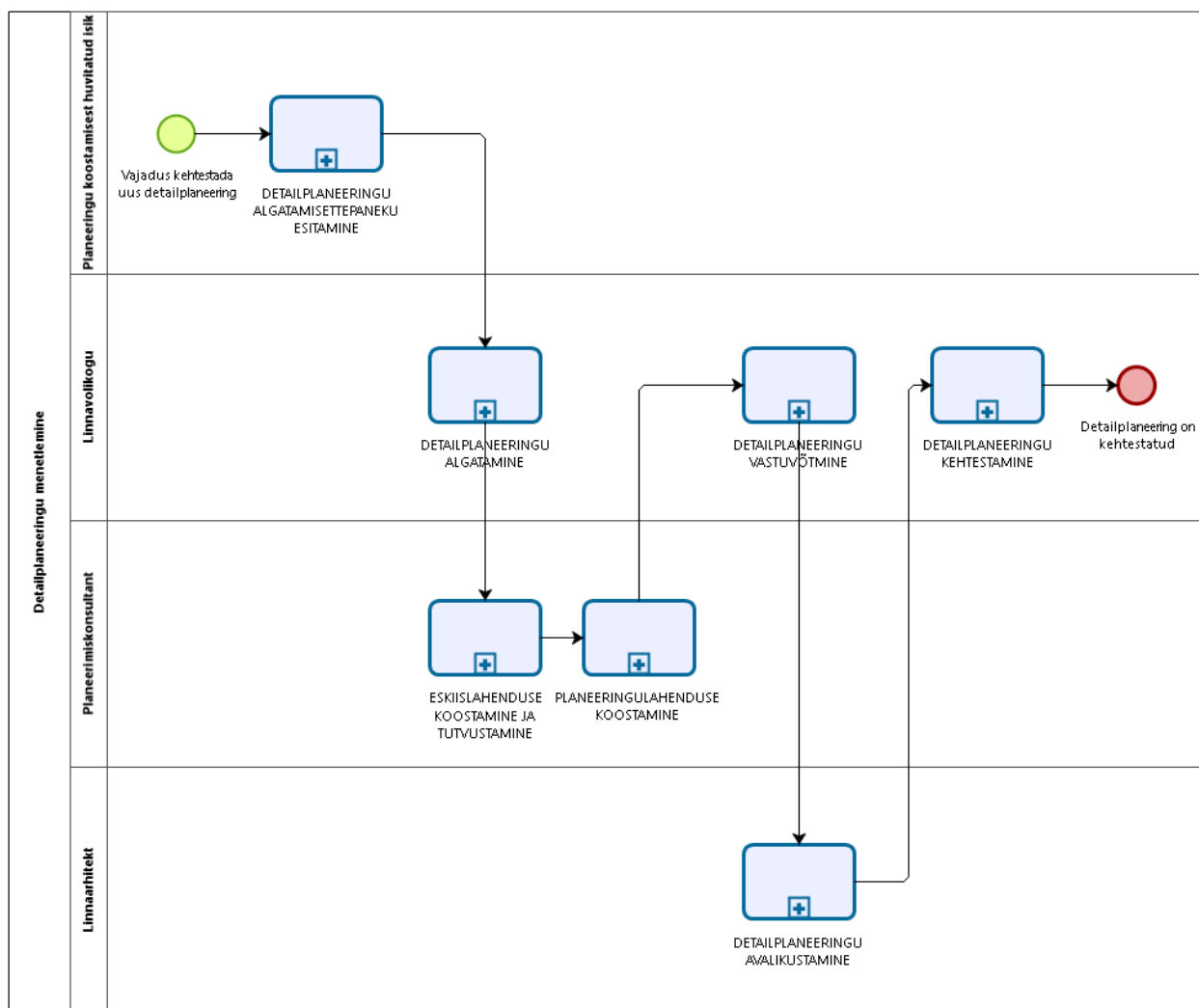
Detailplaneeringu menetlemise töövoog tervikuna koos alamprotsessidega on välja toodud Lisas 2.

4.2.5 Kohta-Järve Linnavalitsus – Detailplaneeringu menetlemise töövoog

Kohtla- Järve linnas vastutab planeeringute menetlemise korraldamise eest arenguteenistus. Kohtla-Järve linnavalitsuses hallatakse planeeringute menetlusprotsessi dokumendihaldussüsteemis Webdesktop. Detailplaneeringute algatusettepanekute esitamiseks on loodud iseteenindusportaal, mis on liidestatud rahvastikuregistri ja kinnistusraamatuga. Iseteenindusportaali sisse logides eeltäidetakse andmevormid rahvastikuregistris ja kinnistusraamatus olevate andmete põhjal. Kinnistusraamatu andmete põhjal kontrollitakse, kas sisse loginud kasutaja on kinnistu omanik, mille kohta ta soovib detailplaneeringu algatusettepaneku esitada. Kui sisse loginud kasutaja ei ole kinnistu omanik, siis nõutakse taotluse esitamiseks volitust.

Planeeringute menetlemisega on Kohta-Järve linnas seotud järgmised rollid:

- Linnaarhitekt – vastutab planeeringute menetlemise protsessi eest;
- Sekretär - dokumentide registreerimine dokumendihaldussüsteemis Webdesktop;
- Peamaakorraldaja - vastutab maa otstarbeka kasutamise eest;
- Jurist - kontrollib üle menetluseprotsessi käigus esitatavad dokumendid;
- Keskkonnaspetsialist - koostab KSH eelhinnangu;
- Linnavolikogu;
- Linnavalitsus.

Joonis 8 Kohta-Järve Linnavalitsus - Üldine detailplaneeringu menetlemine

1. Detailplaneeringu menetlemine saab alguse planeeringu korraldamisest huvitatud isiku vajadusest kehtestada uus detailplaneering.
2. Huvitatud isik esitab KOVile detailplaneeringu algatamisettepaneku.
3. Linnavolikogu otsustab, kas algatada detailplaneering või mitte.
4. Planeerimiskonsultant koostab eskiislahenduse (eskiislahenduse koostamine on Kohta-Järve linnas kohustuslik). Linnaarhitekt korraldab eskiislahenduse tutvustuse.
5. Planeerimiskonsultant koostab planeeringulahenduse.
6. Linnavolikogu/valitsus otsustab planeeringu vastu võtmise üle.

7. Peale planeeringu vastu võtmist toimub planeeringulahenduse avalikustamine.
8. Linnavalitsus otsustab üldplaneeringu järgse detailplaneeringu kehtestamise üle ja linnavolikogu otsustab üldplaneeringut muutva detailplaneeringu kehtestamise üle.
9. Positiivse stsenaariumi kohaselt lõppeb detailplaneeringu menetluse töövoog kehtestatud detailplaneeringuga. Negatiivsed stsenaariumid on kirjeldatud alamprotsessides.
10. Kui kehtestatud detailplaneering on üldplaneeringut muutev, siis järgneb detailplaneeringu kehtestamisele üldplaneeringu muutmine. Muudatused üldplaneeringusse tuleb kanda 30 päeva jooksul alates detailplaneeringu kehtestamisest.

Detailplaneeringu menetlemise töövoog tervikuna koos alamprotsessidega on välja toodud Lisas 2.

4.2.6 Detailplaneeringu menetlemise AS IS töövoogude kitsaskohad

Algamise eelselt nõutakse mõndades KOVides lahenduse detailses mahus välja töötamist. Seetõttu langeb planeeringulahenduse välja töötamise töökoormuse raskuskese etappi, mil pole veel selge, kas planeering algatatakse või mitte. Eri osapoolte jaoks on algatamise tähendus erinev – kas tegu on toiminguga või otsusega alustada tööd. Kõik KOVid ei teavita planeeringu algatamisest Rahandusministeeriumit. Rahandusministeeriumi õigeaegne kaasamine võimaldab Rahandusministeeriumil juhtida menetlusprotsessi jooksul tähelepanu aspektidele, mille tähelepanuta jätmine võib tingida menetlusvigu.

Mitmest aspektist vaadatuna on kitsaskohaks avalikkuse ja ametite kaasamine. Kitsaskohaks on kaasatavate kontaktandmete leidmine - registrites olevad kontaktandmed ei ole tihti aktiivses kasutuses ning kontaktandmete otsimine on aeganõudev käsitöö. KOVi saadetavad teated on liialt bürookraatlikud ning kodanikele jääb arusaamatuks, millised on tema võimalused ning mida KOV temalt konkreetsetes menetlusprotsessi etapis ootab. Tavakodaniku oskus kaarti ja joonised lugeda on tihti kehv ning ilma visualiseeringuta ei mõisteta alati, mida soovitakse ehitada. Läbi tuleb mõelda protsessi etapid, kus avalikkust ja ameteid kaasata. Kaasamine peab toimuma hetkel, mil planeeringu koostaja ja korraldaja on valmis planeeringulahendusse tegema sisulisi ja olulisi muudatusi, et jõuda parima ruumilise lahenduseni, mis kõigi osapoolte huvisid arvestaks. Avalikkuse esindajad sooviksid olla menetlusega kursis alates algatusettepaneku taotluse esitamisest. Kõigist esitatud kooskõlastustest ja arvamustest on keeruline saada ülevaadet, kuna suhtlus käib e-maili teel ning arvamused ja kooskõlastused ei ole esitatud ja hoiustatud ühtsete reeglite alusel. Kaasamise parendamine on üks võtmekohti planeeringute menetlusprotsessi läbipaistvamaks muutmisel ja koosloome osa suurendamisel.

Seaduses ettenähtud tähtaegadest ei peeta kinni. KOVid toovad siinkohal põhjuseks suure töökoormuse. Suur töökoormus ei tulene alati planeeringute suurest hulgast vaid menetlusprotsessis läbitavatele toimingutele kuluvast ajast. Seal juures on paljud läbitavad toimingud osaliselt või täielikult automatiseeritavad. TO BE töövoogude ja infosüsteemi eesmärk on efektiivistada menetlusprotsessi selliselt, et menetlustoimingud jõutaks teostada tõhusalt ja viivitusteta.

KOVide puhul, kus on kasutuses spetsiaalne infosüsteem planeeringute menetlusprotsessi haldamiseks, kuid kus pole liidest planeeringute infosüsteemi ja DHSi vahel, hakkab silma administratiivsete tegevuste suur hulk kohustuse pärast hoida menetlusega seotud dokumente paralleelselt nii planeeringute infosüsteemis kui ka DHSis.

Heakskiidu andmise etapis tuvastatavatest menetlusprotsessi probleemidest jäi peamiselt kõlama kaasamise puudulikkus. Tihti tuvastatakse, et avaliku väljapaneku teadete saatmisel jäetakse kahe silma vahele mõjutatud isikud, kes on planeeringualaga piirnevate kinnistute omanikud, ja isikud, kes on varasemates

menetlusprotsessi etappides arvamusi esitanud. Ametite tingimuslike kooskõlastuste puhul ei märgata seatud tingimusi ja planeeringulahendusse ei viida sisse tingimusi täitvaid muudatusi. Puudub ka tingimusliku kooskõlastuse teinud ameti kinnitus tema märkusega arvestamise kohta. On olnud ka juhtumeid, kus kooskõlastatakse üks lahendus, kuid heakskiitmiseks saadetakse lahenduse teine versioon. Probleemaatiline on esitatud arvamustele vastamine ja/või nendega arvestamine – KOV ei käsitle vastuses kõiki pöördumises tõstatatud küsimusi. Omaette probleemiks on olukorrad, mil üldplaneeringut muutev detailplaneering jõuab Rahandusministeeriumini alles heakskiidu andmise etapis.

4.2.7 Üldplaneeringu menetlemise AS IS töövoogude kitsaskohad

Sarnaselt detailplaneeringule vajab ka üldplaneeringu algatamise definitsioon täiendavat arutelu. Näiteks toodi üldplaneeringu TO BE töövoogude töötoas välja, et lähteseisukohti võiks olla võimalik koostada juba enne algatamist. See looks algatamise otsust tehes eelduse sisuliseks mõistmiseks, mida algatatakse.

Seadus näeb ette, et avalikkusel on igal ajal võimalik menetlusprotsessis arvamust avaldada. Arvamustele vastamisel, mis esitatakse väljaspool selleks ettenähtud etappe, on KOVil keeruline kinni pidada 30 päevasest tähtajast. Üldplaneeringu koostamine on ajaliselt pikk protsess, tuleks mõelda, kuidas anda lahenduse ajas muutumisest ja täiendamisest parem ülevaade kõigile menetlusega seotud ja sellest huvitatud osapooltele.

Seadus näeb ette, et üldplaneeringut muutvat detailplaneeringut menetletakse üldplaneeringu menetlusprotsessi alusel. Seda aspekti tuleks täpsemalt detailanalüüsi käigus analüüsida. Projekti käigus jäi kõlama mõte, et seadus ei arvesta selles aspektis kõiki erisusi, mis detailplaneeringut menetledes kaasnevad ning analüüsis osalenute sõnul tuleks kaaluda üldplaneeringut muutva detailplaneeringu jaoks eraldiseisva töövoogu defineerimist. Lisaks tuleb detailanalüüsis analüüsida olukorda, mil menetlusprotsessi poole pealt selgub üldplaneeringu muutmise vajadus – kuidas läbitavat voogu menetluse poole pealt muuta, millises detailplaneeringu menetlusprotsessi etapist millisesse üldplaneeringut muutva detailplaneeringu menetlusprotsessi etappi tuleks liikuda ning kas defineerida kahe eri menetluse etappide vaheline liikumine rangelt või jätta see paindlikuks võimaldadades lähtuda konkreetsest menetlusest.

4.3 Muude riikide kogemuse analüüs

4.3.1 KIRA-digi projekti järelduste analüüs

Antud peatükis esitatud informatsioon põhineb projekti „Maankäytön suunnittelu- prosessien revisiointi“ lõppraportist ja projektis osalenud isiku Otso Heleniusega läbiviidud intervjuult. (Helenius, 2019)

Projekti „Maankäytön suunnittelu- prosessien revisiointi“ (Maakasutuse planeerimis-protsesside uuring) raames viidi läbi planeerimisprotsesse ja teabehaldus puudutav küsimustik mitmes Soome linnas, Austriaalias ja Hollandis. Küsimustiku ja täiendava uurimismaterjali kogumise põhjal püstitati konkreetse tööriista ja tööviisi hüpotees, mille eesmärk on ühtlustada, lihtsustada ja süstematiseerida planeerimisprotsessi teabehaldust.

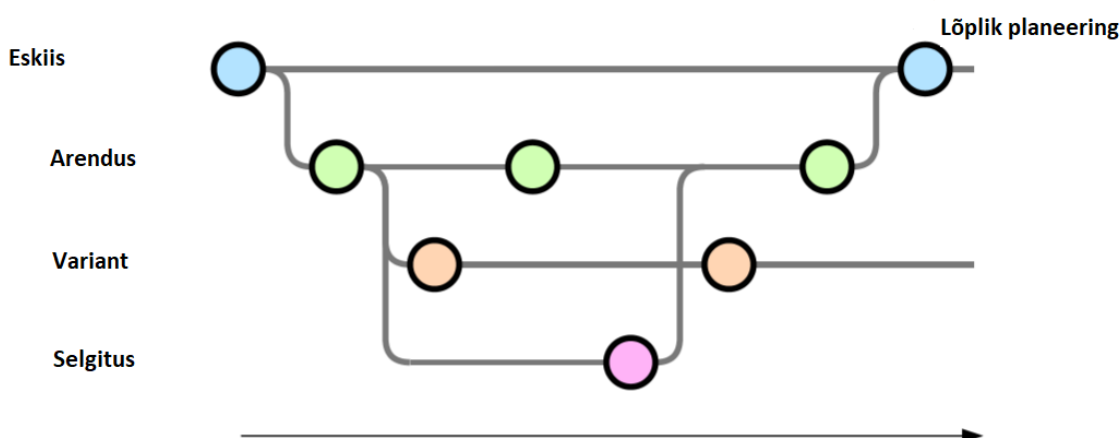
Nimetatud uurimismaterjali põhjal toodi välja põhilised planeerimisprotsessi probleemid:

- Suur osa planeerimisprotsessi käigus toodetud materjalidest ei ole struktureeritud ning seetõttu on neid materjale ka omavahel keeruline võrrelda;
- Toodetud materjalides tehtud muudatused ei ole jälgitavad (teabe muutumisel puudub versioonihaldus);
- Planeerimismaterjalide osade omavahelise järjekindluse tagamine ja ebakõlade leidmine on keeruline;

- Planeeringulahenduse iteratiivne koostamine ja täiendamine toimub varjatult ühe etapi sees. Planeeringulahenduse iteratiivse koostamise all on mõeldud seda, et planeeringulahendust parandatakse/täiendatakse etapiviisiliselt ja sellest tekivad vaheversioonid, mille puhul on võimalik tuvastada vahepeal lisandunud täiendused;

Projektis keskenduti peamiselt planeeringu sisu parendamisele ning sellega seonduvale üksikisiku ja rühma teabehaldusele. Konkreetse tööriista ja tööviisi väljapakkumisel lähtuti iteratiivse tarkvaraarenduse versioonihalduse loogikast. Versioonihaldusega mõeldi antud projekti kontekstis tarkvara, mis võimaldab:

- Andmehulgas tehtud muudatuste järjepidevat kogumist andmebaasi. Salvestatud muudatus nimetatakse enamasti terminiga „*commit*“;
- Mistahes varasema muutuse juurde naasmist;
- Kahe muudatuse sisuliste erinevuste võrdlemist;
- Mitme paralleelse versiooni edasiarendamist alates teatud lahkemispunktist (*branching*);
- Paralleelsete muudatuste uuesti ühendamist (*merging*);
- Andmebaasi paljundamist (*cloning*).

Joonis 9 Mock-up näide võimalikust versioonihaldusest planeerimise kontekstis (Allikas: projekti „Maankäytön suunnittelu- prosessien revisiointi“ aruanne)

Joonisel 9 on esitatud kujuteldav planeerimisprotsessi versioonihalduse stsenaarium.

1. Planeerimise alguses on kogu teave nimega „Eskiis“ haru esimeses (vasakpoolses) *commit*'is (sinine märk).
2. Sellest paljundatakse uus haru nimega „Arendus“ (*branch*), mille puhul planeeringu sisu muudetakse.
3. Planeerimise käigus ilmneb vajadus uurida alternatiivset planeerimislahendust, selleks luuakse eraldi haru nimega „Variant“ ning haru „Arendus“ viimane muudatus kopeeritakse kõnealuse haru muutuste aluseks.

4. Arenduse haru esimese versiooniga seoses on ka tellitud uuring, mille sisu lisatakse kõnealusele versioonile ja see salvestatakse selguse huvides eraldi haruna.
5. Variant-haru lahendus loetakse siiski võimatuks ja selle puhul arendatud lahendust enam lõpliku planeeringu poole ei arendata.
6. Uuringu kaudu saadud lisateave liidetakse Arenduse-harus uuendatud uue muudatusega ja Uuringu-haru suletakse (*merge*).
7. Lõpetuseks loetakse Arenduse-haru viimane versioon valminuks ja see ühendatakse planeeringu lõpliku versiooniga. Kõnealune versioon tähistatakse nn tag'iga, mis märgib, et tegemist on valmis planeeringuga.

Juhul kui sisuloo planeerimisprotsessis tugineb versioonihaldusel, siis tuleb muuhulgas läbi mõelda järgmised ka küsimused:

- Kellel planeerimistöös osalejatest on kohustus/õigus salvestada versioonihalduses muudatusi (teha “*commit*”)?
- Millised piirid tuleb määrata salvestamise sagedusele (näiteks “mitte rohkem kui kord päevas” või “mitte harvemini kui kord nädalas”)?
- Millised piirid tuleks määrata muudatuse suurusele ja sisule, et salvestatavad muudatused oleks protsessi vaatenurgast kasulikud ja kasutaja vaatenurgast lihtsasti tõlgendatavad – nt “*commit*” tehakse alati, kui planeeringus tehakse vähemalt kvartalitasandi muudatusi või mitme kvartaliga seotud muudatused tehakse selguse huvides eraldi “*commit*”idena?

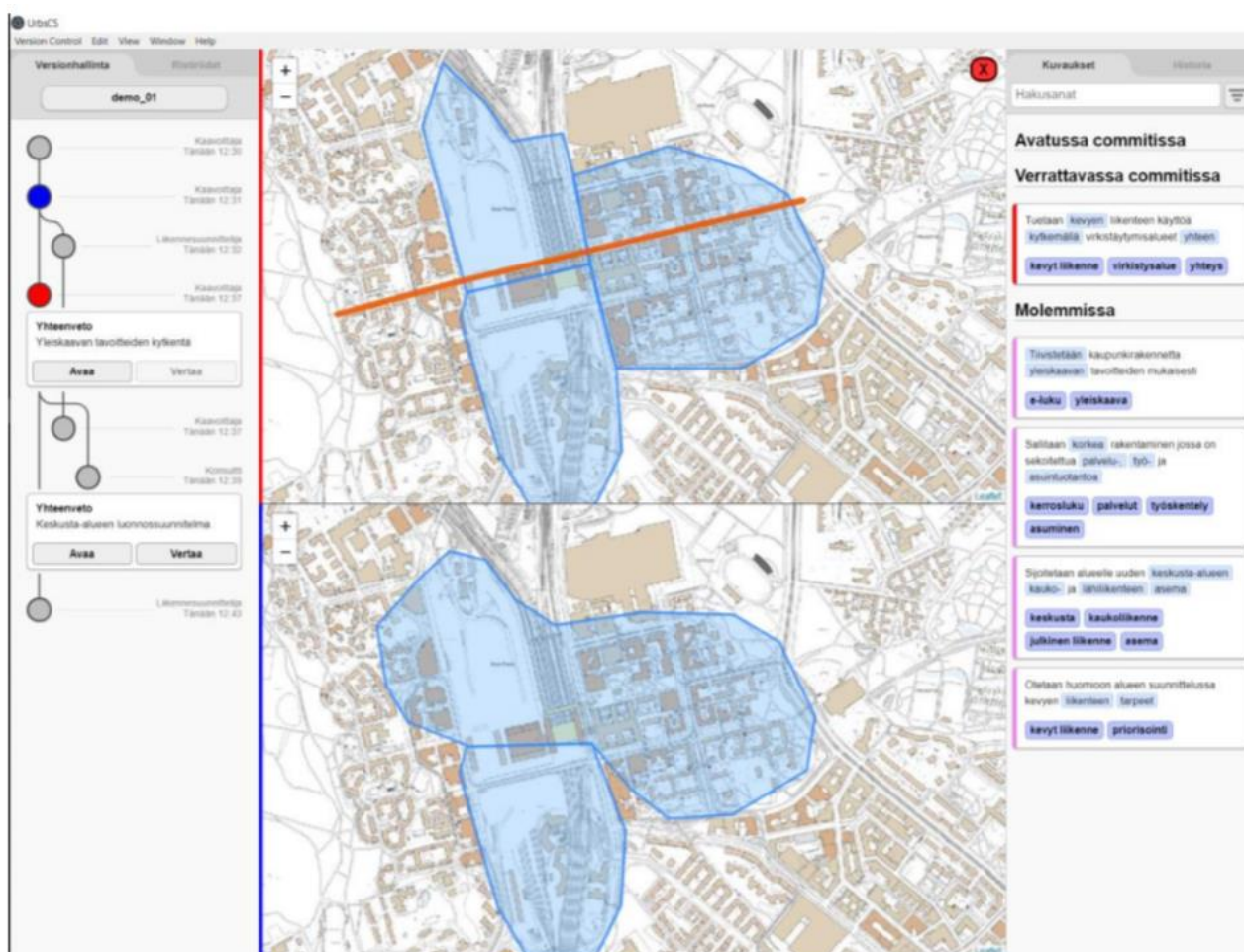
Antud projekti aruandes pakuti välja järgnev tarkvara spetsifikatsioon:

- Tarkvara püüab imiteerida planeeringu joonestamise tööülesannet, pakkudes kaardivaadet ruumilisele sisule (kaardi primitiivid) ning muid vaateid ruumilist sisu kirjeldavale (semantilisele) või sellega seotud sisule;
- Tarkvara salvestab kogu sisu lihtsasse JSON-skeemi, mille põhiülesanne on hallata sisu eri osade vahelisi viiteid;
- Kõnealuse sisu versiooniloomine teostatakse avatud lähtekoodiga Git-tarkvara abil, sest see on stabiilne, paindlik ja omab laialdast tuge;
- Tarkvara pakub ka muid graafilisi Git-tööriistu (näiteks gitk, Gitkraken, GitLab) vastava lihtsasti loetava akna andmetes toimunud muudatuste kuvamiseks;
- Tarkvara diff-funktsioon aitab intuiivselt vaadelda kahe muudatuste hulga erinevusi ja sarnasusi;
- Tarkvara pakub lihtsaid eskiisi joonestamise tööriistu sisu loomiseks ja olemasoleva sisu kommenteerimiseks (annotatsioonid) ning võimaldab kirjeldavat sisu sisestada ja muuta.
- Tarkvara peab püüdma kasutajaliidese osas saavutada minimaalselt praeguste planeeringu joonestamise meetodite intensiivsuse ja võimaluse korral selle ületama.
- Tarkvara kasutamine ei või tuua kaasa planeerimisel vajalike tööetappide arvu kasvu.

Projekti aruandes pakuti ka välja ruumiliste objektidega tehtavad vajalikud operatsioonid:

- Ühe objekti jagamine kaheks või enamaks objektiks – nt tahetakse erinevatele aladele määrata erinev sihtotstarve;

- Objekti sisu muutmine – objektid kirjeldavad teksti parandatakse või täpsustatakse;
- Kahe või enama objekti ühendamise üheks – kahel eril versioonil on planeerijad loonud eesmärgilt samalaadseid lahendusi ja need otsustatakse ühendada;
- Objekti loomine – luuakse uus ruumiline objekt, kirjeldamaks alale planeeritavat uut tegevust või lähteandmete materjalist luuakse uus planeerimist piirav eritingimus;
- Objekti kustustamine – semantiline või ruumiline objekt on muutunud planeeringu seisukohast tarbetuks.

Joonis 10 Kuva projekti tulemina loodud tarkvarast (Allikas: projekti „Maankäytön suunnittelu- prosessien revisiointi“ aruanne)

Eesti kontekstis on läbiviidud projekt kindlasti üheks heaks suuniseks, millest lähtuda kui on soov liikuda võimalikult läbipaistva ja kaasava planeerimisprotsessi suunas. Projektis väljapakutud versioonihaldusel põhinev lähenemine aitab planeeringulahenduse koostamise etapis töid paralleelselt läbi viia, kuna lahendusest on võimalik erinevatele osapooltele eri versioone genereerida ning nad saavad nendega samaaegselt toimetada. See omakorda võiks lühendada planeeringu koostamise etapi kestvust ning ärgitada erinevaid planeeringulahendusse panustajaid tihedamale koostööle. Eesti kontekstis tasuks planeeringute menetluse infosüsteemi arendamisel kindlasti mõelda versioonihalduse loogika ülevõtmisele. Versioonihalduse loogika suureks eeliseks on see, et kõikide muudatuste sisu, muudatuste ajahetk ja muudatuste tegijad on

dokumenteeritud, mis omakorda tõstab kogu menetluse läbipaitsvust ja usaldusväärsust – pole enam võimalikud olukorrad, kus keegi on planeeringufailid välja vahetanud või kokkuleppeta muutnud, kuna planeering koostatakse otse infosüsteemis. Versioonihalduse loogikat on võimalik juurutada Eesti planeeringu menetlustes näiteks kahetasandiliselt - kõigepealt erinevate tekstikujul planeeringufailide jooksev süsteemis koostamine ja versioneerimine ning seejärel ruumikujusid sisaldavate planeeringufailide jooksev süsteemis koostamine ja versioneerimine. Kui planeeringuid hakatakse koostama loodavas süsteemis, siis võimaldab see pikas plaanis näiteks ka teatud planeerimiskonsultandi tööülesandeid automatiseerida (nt. valideerimine vastu planeeringute vormistuspõuete määrusi), sest need tegevused tehakse juba jooksvalt süsteemis taustal ära. Samuti saaks planeeringulahenduse koostamise vältel tekkivate logide pealt tagasisidet, millised on kõige aeganõudvamad kohad planeeringulahenduse koostamise vältel ning mõelda, kuidas neid efektiivsemaks muuta. Töötubades toodi probleemidena välja, et detailplaneeringud ei ole vastavuses kehtivate üldplaneeringutega ning puudub ülevaade sellest, mis saab planeeringutega peale nende kehtestamist. Nimetatud probleeme aitaks vähemalt osaliselt lahendada planeeringulahenduse koostamine otse süsteemis. Projekti aruandes on välja toodud järgnev seos nimetatud probleemide ja versioneeritud detailplaneeringute koostamise vahel – “Kõikide detailplaneeringu projektide versioonihaldus ja tihe uuendamine annab laialdased võimalused pakkuda üldplaneerimiseks mitmekülgset ajakohast teavet planeeringute edenemise kohta ning jälgimisandmeid nt hoonete ruutmeetrite täitmise ja muude tähtsate sätete kohta. Üldplaneeringu tasandil saab versioonihaldust ja struktureeritud sisu kasutada ka üldplaneeringu koostamise tarkvara ja nelja aasta strateegia sisu koostamisel, uuendamisel, jälgimisel ja analüüsimisel.” Kuna nimetatud projektis väljapakutud idee nõuab suurt muudatust nii KOV-i planeeringute menetleja kui ka planeerimiskonsultantide tööviisid ja mõttemallides, siis sellise uuenduse sissetoomine ei saa kindlasti toimuda päevapealt – vaja on protsessiga seotud isikuid hakata harjutama nimetatud mõttega ning näidata neile, milline on saadav kasu (nt ajaline võit, vähem vaidlusi avalikustamise etapis jne) kui selline protsess juurutatakse. Projekti üks põhilisi eesvedajaid Otso Helenius ütles, et kindlasti on selle idee kontekstis vaja üle vaadata ka seadusandlus, kuna hetkel ei nõuta planeeringulahenduse korduvat esitamist planeeringu koostamise käigus ega planeeringulahenduse versioonihaldust. Samuti ei ole teada, et Soome oleks seda lähenemist riiklikul tasandil täielikult rakendamas.

4.3.2 „Urban Agenda - Digital Transition | Action 8 - Data standards supporting citizen participation in urban planning“ projekti tulemi kasutatavus Eesti kontekstis

Antud projekti raames töötati läbi „Urban Agenda - Digital Transition | Action 8 - Data standards supporting citizen participation in urban planning“ dokumendist versioon, mis jõustus 04.04.2019. Action 8 dokumendis keskendutakse kodanike kaasamisele elukeskkonna planeerimise protsessis eesmärgiga luua kodanike kesket planeerimist toetav standardiseeritud osalusandmete spetsifikatsiooni (Participatory Data Specification – PDS). Spetsifikatsiooni välja töötades analüüsiti Rootsis ja Saksamaal läbi viidud projekte ja nende andmeid.

Dokumendis põhjendatakse spetsifikatsiooni loomise vajadust aspektidega, milleni ka käesoleva analüüsi raames on jõutud:

- Kaasamine on ruumilise planeerimise lahutamatu osa. Kaasamine suurendab läbipaistvust, aitab tuvastada planeeringulahenduse probleemkohti ning suurendab avalikkuse toetust lõpptulemile.
- Kaasaegsete digivõimaluste kasutuselevõtt kaasamise protsessis on kodanike kaasatuse suurendamisel võtmetähtsusega.

- Kaasatute ja nende arvamuste arvu suurenemine muudab KOVi ametnikul arvamuste läbi töötamise ja nende põhjal järelduste tegemise keerulisemaks. Seda eriti juhul, kui kogutud arvamused on eri andmeformaatides ning ei ole salvestatud spetsiaalsesse süsteemi, mis toetaks nende töötlemist.

Osalusandmete spetsifikatsiooni peaks kasutama andmete kogumiseks, hoiustamiseks ning töötlemiseks. Spetsifikatsioon loob alused kogutud arvamuste automaatseks analüüsiks ja sisu põhjal töötlemiseks. Struktureeritud andmed võimaldavad KOVil saada relevantsest sisendist ülevaadet, teostada analüüsi ning saada kvaliteetset seisendit ajas ja ruumis.

Välja töötatud andmespetsifikatsioon on sõltumatu paltvormist ja tehnoloogiast ning on kohalduv erinevate süsteemide arhitektuuriga. Konkreetseks implementatsiooniks tuleb seda edasi arendada tehnoloogia jaoks, mida soovitakse implementeerimisel kasutada. Spetsifikatsiooni välja töötades lähtuti ideest, et kasutada võiks GeoJSON või GML andmeformaati. Tabelis 2 on välja toodud spetsifikatsioonis kirjeldatud andmeobjektid ning nende kasutatavus Eesti kontekstis.

Tabel 2 Osalusandmete spetsifikatsiooni andmeobjektid ja nende kasutatavus Eesti kontekstis

Andmeobjekt	Andmeobjekti kirjeldus spetsifikatsioonis	Kasutatavus Eesti kontekstis
Põhiprojekt (Main Project)	Pikema ajaraamiga planeeringu menetluse protsess, mille sees viiakse läbi erinevaid kodanikke kaasavaid ja mittekaasavaid etappe. Kodanikke kaasavad erapid võivad hõlmata mitut osalusprojekti.	Eesti kontekstis kajastaks põhiprojekti andmeobjekt ühe planeeringu menetlust.
Osalusprojekt (Participatory Project)	Osalusprojekti kirjeldab konkreetset kaasamise tegevust, mille raames erinevad võtmeisikud esitavad oma arvamust. Põhiprojektiga võib olla seotud üks kuni mitu osalusprojekti. Osalusprojekti raames kogutud arvamused salvestatakse andmebaasi ja neid saab hiljem pärida identifikaatori järgi.	Eesti kontekstis kajastaks osalusprojekti andmeobjekt üht kaasamise initsiatiivi, nt detailplaneeringu menetluses "kooskõlastamine ja arvamuse avaldamine" "planeeringulahenduse koostamise" protsessis ja "avalik väljapanek" "avalikustamise" protsessis või üledplaneeringu ja eriplaneeringu menetluses "eelnõu esitamine kooskõlastamiseks ja arvamuse andmiseks".
Arvamus (Contribution)	Kaasatava arvamus, mis väljendab osalusprojekti raames kogutud avalikkuse arvamust. Arvamuste originaalid on andmemudelisis esitatud klassis <i>ContributionOriginal</i> .	Eesti kontekstis kajastaks arvamuse andmeobjekt nii antud arvamusi kui ka kooskõlastusi. Planeeringute menetluse infosüsteemis on vaja selgelt eristada arvamusi ja kooskõlastusi, seda võimaldab spetsifikatsioonis arvamuse andmeobjekti atribuut <i>contributionType</i> . Spetsifikatsioon toetab käesolevas analüüsis

		kirjeldatud nõuet, mille kohaselt peab olema võimalik arvamust siduda ruumikujuga joonisel. KOVi ametnikul on spetsifiaktsiooni kohaselt võimalik defineerida osalusprojekti spetsiifilised arvamuse kategooriad ja alamkategooriad, mille seast kodanik saab teha arvamust avaldades valiku. Kui kategooriad ja alamkategooriad defineerida arvamuse sisu määratlemiseks, siis oleks võimalik süsteemil eelgrupeerida sarnase sisuga arvamused. Sarnaste arvamuste grupeerimise funktsionaalsus on kirjeldatud käesoleva analüüsi nõuetes.
Arvamuse töötlus (Processing of contribution)	Arvamuste haldamise raames originaalidesse sisse viidud muudatused on esitatud klassis <i>ContributionProcessed</i> .	Potentsiaalne kasutuslugu Eesti kontekstis on näiteks arvamuste anonümiseerimine, mille puhul muudaks KOVi ametnik <i>contributionText</i> välja või arvamuste grupeerimine, mille puhul muudaks või lisaks KOVi ametnik <i>category</i> ja/või <i>subCategory</i> välja.
Hääletus (Voting)	Paljudes projektides, mida Action 8 dokumendi koostamisel analüüsiti oli kasutajatel võimalus hääletada arvamuse poolt või vastu.	Käesoleva analüüsi raames me vajadust antud funktsionaalsuse osas ei tuvastanud.
Autor (Author)	Arvamuse autoril on võimalus sisestada infomatsioon näiteks oma vanuse, soo, elupiirkonna jne kohta. See loob võimaluse analüüsida kaasatute demograafilisi andmeid. Isikuandmeid hoiustatakse eraldi andmebaasis.	Autori andmeobjekti implementatsioon oleks Eesti kontekstis tõenäoliselt kõige suuremate erisustega võrreldes teiste andmeobjektide implementatsiooniga, mida spetsifikatsioon kirjeldab. Seda tulenevalt Eesti isikukoodist loetavast informatsioonist, mida kodanik planeeringute menetluse infosüsteemi sisse logimiseks peab kasutama.

Action 8 dokumendis kirjeldatud osalusandmete spetsifikatsioon on antud analüüsi koostamise ajal teadaoleva informatsiooni põhjal otsustades planeeringute menetluse infosüsteemi arendamise raames kasutamiseks sobiv, kuid kuna Action 8 dokumenti veel täiendatakse, siis tuleb infosüsteemi detailanalüüsi raames viia läbi

põhjalikum analüüs. Järgmiseks sammuks Action 8 raames on plaanis kirjeldada septsifikatsioonile vastav API osalusandmete edastamiseks ja kasutamiseks eri infosüsteemides. Juhul, kui ka detailanalüüsi käigus jõutakse järeldusele, et andmemudel sobib Eesti kontekstis kasutamiseks, siis tuleks välja töötatud rahvusvahelist standardit infosüsteemi arendades rakendada. Rahvusvahelise standardi kasutamine loob eeldused ja võimaluse üleeuroopaliste digilahendustega ühilduvuseks. Kogu planeeringute menetluse infosüsteemi andmemudelit luues tuleks silmas pidada selle abstraktsuse piisavat taset. Abstrakne andmemudel, mis ei ole jäigalt loodud Eesti konteksti sobima ning mis ei sea rangeid eeldusi äriloogikale, loob eeldused tulevikus nii planeeringute menetluse infosüsteemi arendamisel saadud teadmuse kui ka loodud infosüsteemi enda pakkumiseks teistele riikidele.

Silmas tuleb pidada, et paralleelselt digitaalselt arvamuse andmisega jääb alles ka võimalus esitada oma arvamus kirjalikult paberkandija kas posti teel või kohalikku omavalitsusse kohale tulles. KOVi töötajal peab olema võimalus sisestada kodaniku poolt paberkandijal esitatud arvamused planeeringute menetluse infosüsteemi.

4.3.3 Läti ruumilise arengu planeerimise infosüsteemi TAPIS kirjeldus

Lätis on planeeringute menetlemiseks ja haldamiseks kasutuses ruumilise arengu planeerimise infosüsteem TAPIS. Infosüsteemi on välja arendanud Läti Keskkonnakaitse ja Piirkondliku Arengu Ministeerium, kes on ka süsteemi omanik. TAPISe ülalhoidmise ja arendustööde tehnilise projektijuhtimise eest vastutab ministeeriumi IT osakond. Kasutajatuge pakuvad kaks ministeeriumi töötajat. Infosüsteemi arendamisega alustati 2009. aastal ning seda on arendatud kolmes etapis. TAPISe arendust on rahastatud Läti riigi eelarvest ja Euroopa Regionaalarengu Fondi vahenditest. Esimene etapp viidi läbi 2009-2014 ning selle kogumaksumus oli 1,9 mln. €, teine etapp viidi läbi 2011-2015 ning selle kogumaksumus oli 1,3 mln € ning kolmas etapp viidi läbi 2017-2020 ning selle kogumaksumus oli 1 mln €. Läti ministeeriumi esindajad tõid välja, et 2009. aastal alustades oli TAPIS üks esimestest arendatavatest riiklikest infosüsteemidest ning kuna eelnev kogemus puudus, oli õppimisköör suur ning palju vahendeid kulus ümber tegemisele.

TAPISi kasutatakse nii kohaliku omavalitsuse, regionaalse kui ka riikliku tasandi ruumilise planeerimise dokumentide menetlemiseks ja haldamiseks. TAPISe kasutamine on planeeringu korraldajatele kohustuslik.

TAPISes hoitakse järgmiseid kohaliku omavalitsuse tasandi ruumilise planeerimise dokumente:

- Jätkusuutliku arengu strateegia (sustainable development strategy);
- Arenguprogramm (development program);
- Üldplaneering (spatial plan);
- Kohalik planeering (local plan);
- Detailplaneering (detailplan);
- Teemaplaneering (thematic plan);
- Jm nt. riikliku huviga objektid.

TAPISes hoitakse järgmiseid riikliku tasandi ruumilise planeerimise dokumente:

- Riiklik pikaajaline jätkusuutliku arengu strateegia (National long-term sustainable development strategy);
- Riikliku arengu plaan (National development plan);
- Riigi üldplaneering (National spatial plan);
- Rannikuala infrastruktuuri planeering (Coastal infrastructure plan).

4.3.3.1 TAPISe funktsionaalsus

TAPIS koosneb kahest osast:

1. Avalik osa, mis võimaldab...
 - a) leida infot kehtestatud planeeringute kohta;
 - b) leida infot menetluses olevate planeeringute kohta;
 - c) kodanikul määrata, millise piirkonna planeeringutest ta huvitatud on ja mille kohta ta teavitusi soovib;
 - d) avalikustamise etapis avaldada arvamust menetluses olevate planeeringute kohta.
2. Autoriseeritud osa, mis võimaldab..
 - a) kohaliku omavalitsuse spetsialistil viia läbi planeeringu menetlusprotsess;
 - b) planeerimiskonsultandil laadida üles koostatud planeeringulahenduse materjale;
 - c) kohaliku omavalitsuse spetsialistil võrrelda planeeringu lahenduse kooskõla alusandmete seatavate tingimustega.

4.3.3.2 TAPISe avalik osa

Avalik osa on suunatud kodanikele, kes soovivad olla kaasatud planeeringute menetlusprotsessi või kes soovib infot kehtestatud planeeringute kohta.

Kodanikul on TAPISesse sisse logides võimalik kaardil vaadata kogu Läti territooriumil menetluses olevaid või kehtestatud ruumilise planeerimise dokumente. Dokumente saab otsida territooriumi või kohaliku omavalitsuse nime järgi. Dokumendid on jagatud kolme staatusesse – koostamisel (märgistatud kollasega), avalikustamisel (märgistatud punasega) ja kehtestatud (märgistatud rohelisega).

Pilt 8 TAPIS - Dokumentide kuvamine ja otsing

Kaarti suurendades kuvatakse kodanikule funktsionaalsed tsoonid, milleks omavalituse maa on igatud. Kaardil tsoonile klikkides on võimalik tutvuda tsoonis kehtivate piirangutega ja võimalike maakasutus liikidega. Tsoon jaguneb üheks või mitmeks katastriks, katastriga seotud detailinfoga on võimalik tutvuda sarnaselt tsooni detailinfoga. Eraldi e-teenusena on arendatud funktsionaalsus konkreetse krundiga seotud informatsiooni pärimiseks. E-teenus võimaldab pärida infot krundil registreeritud ehitiste kohta Läti kadastrite infosüsteemist ja pooleli olevate ehitusprotsesside kohta Läti ehitiste infosüsteemist.

Kodanikul on kaardil võimalik määrata piirkond, mille planeeringute menetlusprotsessis ta soovib olla kaasatud. Vajadusel saab kodanik täpsustada, kas ta soovib saada teavitusi määratud piirkonnas menetletavate riiklike, regionaalsete ja/või kohaliku omavalituse tasandi planeeringutest. Teavituste saamiseks peab kodanik sisestama oma e-maili aadressi või e-aadressi. Peale vastavate seadete määramist hakkab TAPIS kodanikule automaatselt saatma teavitusi määratud piirkonna planeeringutest. Piirkondi, mille planeeringutest soovib kodanik teavitusi, saab lisada mitu.

Pilt 9 TAPIS - Piirkonna määramine, mille planeeringutest kodanik soovib teavitusi saada

Avalikustamise etapis on kodanikul võimalik edastada oma arvamus läbi TAPISe. Planeeringu korraldajal, planeeringu korraldamisest huvitatud isikul ja planeerimiskonsultandil on võimalik näha kõiki temaga seotud planeeringute kohta esitatud arvamusi. Lisaks kuvatakse iga esitatud arvamuse kohta info, kas omavalitsus on kodanikule vastanud või mitte, vastamise kuupäev, kas arvamust on arvesse võetud või mitte, ning kaalutlus, miks arvamust on või ei ole arvesse võetud.

**SUBMIT PROPOSALS ELECTRONICALLY
DURING THE PUBLIC DISCUSSION**

ID	Saņemts	Territorija	Priekšlikums	Statuss	Lēmums	Lēmuma pamatojums
766	12.09.2019		Līdzu, detaļplānošana mācīšanās parādīt ar m...	Nāvs atbilst		
767	12.09.2019		Paredzēt kato celus	Atbilst 12.09.2019	Nē, vēl nav	Nu lai tas kļūst labāk
766	11.09.2019		Paredzēt manam izpildam par robežlīniju papildu	Atbilst 12.09.2019	Atbilst publiskās apbruņošanas	
765	11.09.2019		Līdzu vārds -- Paredzēt manam izpildam par robežlīniju papildu atbilst būvniecībai			

Pilt 10 TAPIS - Arvumuse esitamine ja esitatud arvumused

Kodanikul on võimalik pärida läbi TAPISe konkreetse katastriüksuse kohta informatsiooni teistest süsteemidest. Antud funktsionaalsust arendatakse jätkuvalt edasi, sest süsteeme, millest andmeid päritakse, arendatakse paralleelselt. Intervjuu toimumise ajal päriti andmeid katastrite infosüsteemist ja ehitiste infosüsteemist ning kodanikul oli võimalik saada infot katastriüksusele kehtiva maakasutus liigi, üldplaneeringu, detailplaneeringu, ehitustingimuste, ehituslubade ja katastriüksusel registreeritud ehitiste kohta.

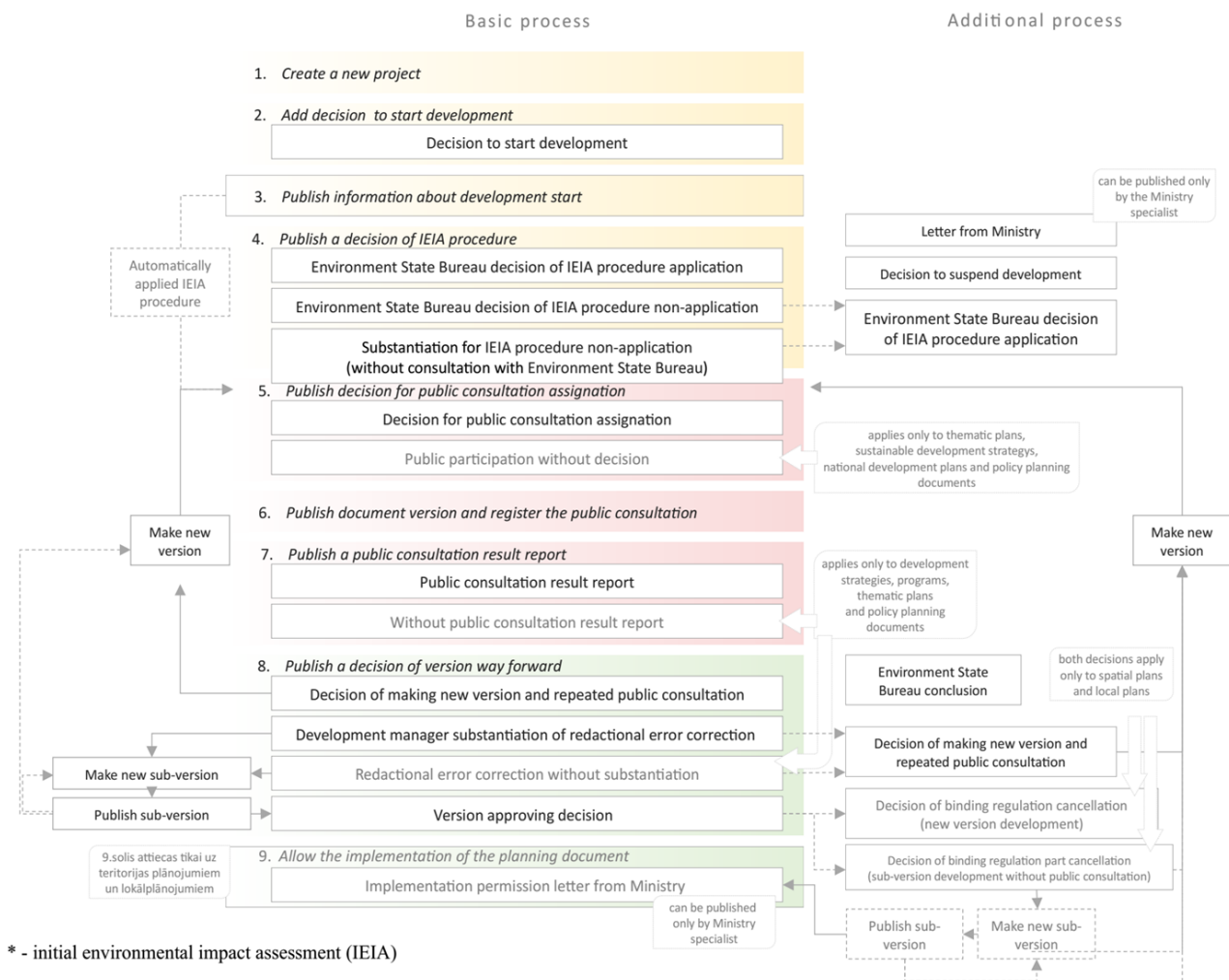
4.3.3.3 TAPISe autoriseeritud osa

Autoriseeritud osa on suunatud ametnikele ning selle eesmärk on pakkuda ametnikele töökeskkonda, kus planeeringuid menetleda ja hallata. Autoriseeritud osa on jagatud kolmeks komponendiks:

1. Planeeringu dokumentide loomise komponent;
2. Maakasutus reeglite ja ehitustingimuste loomise komponent;
3. Ruumiandmete üleslaadimise ja valideerimise komponent.

Ruumiandmete spetsifikatsioon on osa Läti ruumilise planeerimise seadusest ning see töötati välja enne TAPISe arendustöödega alustamist. Spetsifikatsioon kirjeldab kolme sorti andmekihte – omavalitsuse tasandi regulatiivsed andmed (nt funktsionaalsed tsoonid, eritingimustega territooriumid, erinevate piiride tähistused jne), reglementeeritud andmed teistest süsteemidest (nt piiranguvööndid, riiklikud huvipiirkonnad jne), temaatilised andmed. Spetsifikatsioon kirjeldab rohkem kui 30 andmekihti ja rohkem kui 300 andmeobjekti.

Planeeringu dokumentide loomise komponendi funktsionaalsus katab seaduses ette nähtud planeeringute menetlusprotsessi. Planeeringute menetlemise protsessi juhib süsteemis omavalitsuse spetsialist, kes saab luua autoriseeritud osale ligipääsu ja anda õiguseid konkreetse planeeringu menetlemise raames isikutele väljaspoolt omavalitsust – planeeringu korraldamisest huvitatud isikutele ja planeerimiskonsultantidele. Alloleval joonisel on kujutatud TAPISes implementeeritud planeeringute menetlemise protsess.

Joonis 11 TAPIS - Planeeringute menetlemise protsess

Alloleval joonisel on kujutatud planeeringu staatuse muutumine läbi planeeringu menetluse protsessi.

1. Minimaalne uue krundi suurus:

Näiteid ehitustingimustest:

1. Maksimaalne ehitustihedus;
2. Ehitise maksimaalne kõrgus;
3. Ehitise maksimaalne korruselisus;
4. Minimaalne roheala osakaal.

TAPISse üks eesmärkidest on andmete (nt katastrite, piiranguvööndite, topograafiliste andmete jne) konsolideerimine teistest infosüsteemidest. Läti olukord avaandmete osas on Eestist erinev – paljud andmed (sh andmed, mida kasutatakse planeerimisel alusandmetena) ei ole Lätis sarnaselt Eestile vabalt kättesaadavad. Enne TAPISse kasutuselevõttu pidid omavalitsused planeeringuid menetledes pöörduma erinevate alusandmeid omavate ametite poole ja andmete kasutamise eest igale ametile eraldi maksma. Menetlusprotsessis ametitelt ostetud alusandmete kasutamiseks pidid omavalitsused lisaks andmetele maksma ka ruumiandmete töötlust võimaldava tarkvara litsentsi eest.

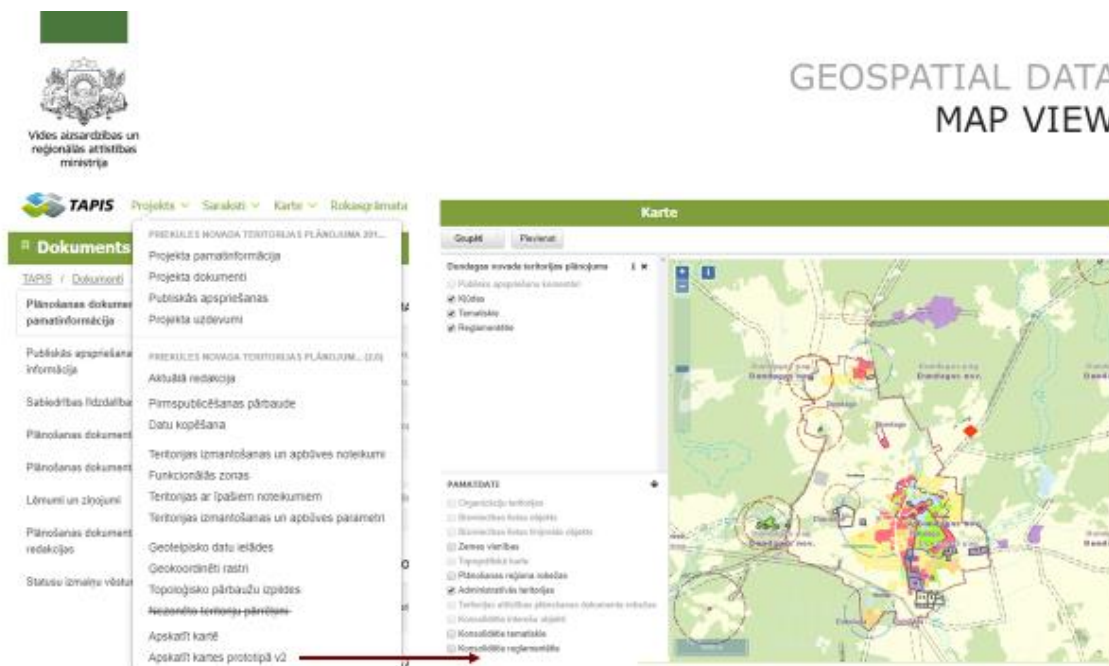
TAPIS koondab eri ametitele kuuluvaid ruumiandmeid, mida menetlusprotsessis vajatakse. Andmeid päritakse kasutades WFS teenuseid. Kõikide ametitega pole veel andmete pärimiseks vajalike liideste loomiseks kokkulepet saavutatud, sest mitmete alusandmeid omavate ametite jaoks on andmete müümine peamine või ainus tuluallikas.

Menetlusprotsessi käigus loodavad ruumiandmete failid luuakse TAPISest eraldi desktop tarkvaras. Ruumiandmete üleslaadimise ja valideerimise komponent võimaldab üles laadida eri andmeformaatides ruumiandmete faile. Üles laetud failidel teostab süsteem automaatseid topoloogilisi andmekontrolle.

Näiteid aspektidest, mida ruumiandmete failide puhul kontrollitakse:

1. Funktsionaalsed tsoonid ei tohi kattuda;
2. Funktsionaalsete tsoonide vahel ei tohi olla vahesid;
3. Planeeringuala asukoht ei tohi olla väljaspool funktsionaalseid tsoone.

Andmekontrollide tulemused visualiseeritakse kaardil. Pildil 5 kuvatud ringikujuliste piirjoontega ümbritsetud alade puhul tuvastati andmekontrollide käigus vigu. Tuvastatud vigadest ja andmete üle kontrollimise vajadusest teavitatakse omavalitsust. Ruumiandmete andmekontrollide läbimine on eelduseks, et menetlusprotsessiga oleks võimalik liikuda avalikustamise etappi. Juhul, kui avalikustamise etapis esitati kodanike poolt ettepanekuid, siis on ruumiandmete andmekontrollide läbimine eelduseks, et menetlusprotsessiga oleks võimalik liikuda kehtestamise etappi.

Pilt 11 TAPIS - Kaardivaade peale automaatsete andmekontrollide teostamist

TAPIS ei ole liidestatud kohalike omavalitsuste DHS-idega. Algselt oli liideste loomine plaanis, kuid tulenevalt kasutusel olevate DHS-ide paljususest ning analüüsi käigus selgunud aspektist, et liidese mõistikuks toimimiseks tuleb lisaarendusi teha ka DHS-ides (nt planeeringu dokumentide sildistamine vastavalt, et süsteemis oleks teadmine, millise menetlusprotsessi etapi dokumendiga ja mis tüüpi dokumendiga on tegu), otsustati liideseid esimeses järgus mitte luua. Liideste puudumise tõttu peab omavalitsuse spetsialist sisestama planeeringutega seotud dokumente paralleelselt nii DHS-i kui ka TAPIS-esse.

4.3.3.4 TAPISe andmevood

TAPISe ja alusandmeid omavate asutuste infosüsteemide vahel on loodud WFS teenused planeeringute menetlusprotsessis vajalike alusandmete pärimiseks. TAPISes olevate planeeringute andmed on kõigile kättesaadavad läbi WMS ja WFS teenuste. Tulevikus on plaan luua TAPISes olevad andmed kättesaadavaks ka läbi INSPIRE geoportaali.

4.3.3.5 Aspekte TAPISe kasutuselevõtu protsessist

- Üldplaneeringud, mis olid jões TAPISe kasutuselevõtu ajal, sisestati süsteemi PDF formaadis ning planeeringute PDF formaati viimine teostati TAPISe arendusprojekti ressurssidest.
- Kohalikud omavalitsused TAPISe kasutama hakkamise eest maksma ei pidanud. Kohalike omavalitsuste jaoks on planeeringute menetlemisega seotud kulud TAPISe kasutuselevõtuga vähenenud, sest alusandmete kasutamiseks ei pea nad andmeid omavatele asutustele eraldi maksma.
- Ministeeriumi pakutav kasutajatugi pakkus juurutamise perioodil omavalitsustele tasuta konsultatsioone nõustamaks neid süsteemi kasutamisel ette tulnud probleemide ja küsimuste osas.

TAPISe kasutuselevõtu plussid:

- TAPIS on muutnud planeeringute menetlusprotsessi läbipaistvaks.
- TAPIS kasutades ei ole omavalitsusel võimalik teadlikult või kogemata jätta täielikult või osaliselt läbimata menetlusprotsessi etappe.
- TAPISes on talletatud planeeringulahendust koostades loodud versioonid, mis võimaldavad ka tulevikus saada ülevaadet lahenduseni jõudmise protsessist. Varasemalt säilitasid omavalitsused vaid lahenduse lõppversiooni.
- Eri omavalitsuste planeeringu dokumentide ülesehitus ja andmestruktuur on sama.
- Võimalus avaldada oma arvamust läbi infosüsteemi on suurendanud avalikkuse osalust menetlusprotsessis.

4.3.3.6 Planeeritud arendused

- Uute liideste loomine teiste asutuste hallatavate infosüsteemidega, kust TAPIS andmeid vajab ja mis TAPISes loodavaid andmeid vajavad.
- Investeeringute planeerimise dokumentide TAPISesse kandmise võimekuse loomine. Intervjuu toimumise ajal vormistati mainitud dokumenti Exceli tabelina. Ministeeriumil on plaan ühtlustada üle omavalitsuste investeeringute planeerimise dokumentide andmestruktuur ja vormistus sarnaselt planeerimisdokumentidega.
- Avalikustamise etapi tarbeks TAPISes implementeeritud funktsionaalsuse laiendamine, et TAPIS oleks võimalik kasutada ka teist tüüpi territoriaalseid küsimusi puudutavate dokumentide avalikustamiseks.
- TAPIS avaliku osa arhitektuuri ja kasutajaliidese parendamine. Algselt TAPIS arendades ei keskendutud avaliku osa funktsionaalsusele, kuid täna nähakse avaliku osa arendamises kõige suuremat väärtust.
- TAPIS ja Läti ehitisregistri liidese täiustamine viisil, et TAPIS avalikus osas oleks kättesaadav info uute ehitiste kohta.

Lähtuvalt Läti kogemusest ja arendusplaanidest tuleks planeeringute menetluse infosüsteemi detailanalüüsis kaaluda ka arenguprogrammide ja investeeringute planeerimise dokumente toetava funktsionaalsuse arendamist.

4.3.4 Soome kogemus riikliku planeeringute menetlemise infosüsteemi loomisel

Soome on sarnaselt Eestile astumas samme planeeringute- ja ehitusvaldkonna digitaliseerimiseks. Soome on reformimas maakasutuse- ja ehitusseadust, mis antud valdkonda reguleerib. Samuti on paika pandud visioon riikliku planeeringute infosüsteemi loomiseks. Plaanis on paralleelselt arendada infosüsteemi ja teha muudatusi seadustes. Eesmärk on võtta infosüsteem kasutusse 2022. aastal. Seaduses on kavas reguleerida digitaalne planeeringute menetlusprotsess ja andmemudelid, mida menetluse käigus loodavate andmete jaoks kasutada. Eesmärk on edendada digitaliseerimist ja andmete ühildavust ning kasutatavust eri infosüsteemide vahel.

Planeeringute menetlusprotsessi üldist töövoogu ja läbitavaid etappe ei ole plaanis muuta, kuid digitaliseerimisega luuakse uusi võimalusi andmete kvaliteedi parandamiseks, andmete infosüsteemide

vaheliseks kasutamiseks ning avalikkuse paremaks kaasamiseks. Planeeringute algatamise etapis plaanitakse viia sisse muudatus, mille kohaselt tuleb planeeringu algatamisest läbi infosüsteemi avalikkust teavitada. Koostamise etappi ei ole plaanis muuta. Infosüsteemis hakata võimaldama koostamise etapis loodud lahenduse versioonide üles laadimist, kuid seadusega selle kohustuslikuks muutmine ei ole kavas. Miinimum nõue on, et avalikustamise etapis peab planeeringulahendus olema kantud infosüsteemi ja olema läbi infosüsteemi teistele ametitele ja osapooltele kättesaadav. Intervjuu toimumise ajal ei olnud veel otsustatud, kas kooskõlastamine ja arvamuse avaldamine peaks toimuma samuti läbi riikliku infosüsteemi või mitte. Paljudel Soome omavalitsustel on planeeringute menetluse haldamiseks kasutusel oma infosüsteem ning nende soov on esitatud kooskõlastusi ja arvamusi koguda ja hallata enda infosüsteemis. Avalikkuse soov on esitada arvamusi läbi riikliku infosüsteemi ja saada riiklikust infosüsteemist ülevaade esitatud kooskõlastustest ja arvamustest.

Soomes on seni planeeringulahenduse vormistus ja viis, kuidas nõutud andmeid kajastada, olnud planeerija otsustada. Intervjuu toimumise ajal töötati koostöös 30-40 KOViga välja uut standardiseeritud andmemudelit üld- ja detailplaneeringute jaoks. Üldine nõusolek KOVide seas andmemudelite välja töötamise ja kasutusele võtmise osas on olemas, kuid intervjuueeritavad mainisid, et kindlasti on neid KOVide ja planeerimiskonsultantidega ees ootamas keerulised arutelud, kui mõistetakse, kuidas loodavad andmemudelid hakkavad planeeringu kootamist mõjutama. Tulenevalt standardiseerimise suurest loodavast väärtusest minnakse andmemudelite standardiseerimisega igal juhul edasi. Andmemudeleid välja töötades peetakse silmas ka võimalust hiljem muuta kohustuslikuks rohkemate planeeringulahendustega seotud materjalide infosüsteemi kandmine (nt kooskõlastused, arvamused).

Planeeringulahenduste ja nendega seotud materjalide arhiveerimine oli intervjuu toimumise ajal lahtine – kas materjale peaks arhiveerima nii KOVi enda kui ka riiklikus infosüsteemis või ainult riiklikus. KOVide poolt võib olla soov arhiveerida planeeringulahendusi mõlemas infosüsteemis, kuid intervjuueeritavad topelt arhiveerimist ei poolda.

Ka käesoleva analüüsi käigus läbi töötatud KIRA-digi projekti järeldusi täies mahus loodavas riiklikus infosüsteemis ei rakendata, sest planeeringulahenduse koostamise tegevused viiakse ka peale infosüsteemi loomist läbi eraldi tarkvaras. Küll aga on planeeritud luua infosüsteemi funktsionaalsus, mis tuvastab eri etappides (avalikustamine, vastuvõtmine, kehtestamine) üles laetud lahenduse failides tehtud muudatusi.

Eesmärk on luua avatud API, mis võimaldaks automatiseerida planeeringulahenduse andmete edastamist KOVi enda infosüsteemi ja loodava riikliku infosüsteemi vahel. Rootsisis tehakse samal eesmärgil koostööd peamiste ettevõtete, kes KOVidele planeeringute menetluse infosüsteemi pakuvad. Siinkohal tuleb tähele panna, et sellega ei loodaks suurt konkurentsieelist ühele või väiksele hulgale ettevõtetele.

4.4 TO BE töövood

Järgnevates peatükkides on välja toodud TO BE detailplaneeringu, üldplaneeringu ja kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu menetluse töövood ja nende kirjeldused. Analüüsi projekti raames saadi kõige põhjalikum sisend detailplaneeringute tänasest menetlusprotsessist ja selle kitsaskohtadest. Üldplaneeringu AS IS menetlust käsitleti kõige põhjalikumalt Tartu Linnavalitsuse ja Kose Vallavalitsusega läbi viidud vaatluse raames. Üldplaneeringu TO BE menetluse töövood töötati välja vaatluste ja intervjuude käigus tuvastatud kitsaskohtade lahendamiseks välja pakutud muudatusettepanekutele tuginedes. TO BE töövooge valideeriti KOV-ide esindajatest ja Rahandusministeeriumi regionaalhalduse osakonna töötajatest koosnenud ekspertrühmaga. Kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu TO BE töövood on loodud tuginedes planeerimisseadusele, sest tervet

menetlusprotsessi hõlmav praktiline kogemus projekti läbiviimise ajal KOVidel puudus. Mainitust tulenevalt on kõige põhjalikumad detailplaneeringu TO BE töövood. Üldplaneeringu TO BE töövood nõuavad veel sihtgrupiga läbi töötamist. KOV eriplaneeringu TO BE töövooge tuleb põhjalikumalt analüüsida siis, kui piisav hulk KOVe on eriplaneeringu menetlusprotsessi tervikuna läbi teinud. Üldplaneeringu ja KOVi eriplaneeringu TO BE töövoogudesse kanti üle detailplaneeringu TO BE töövoogudes tehtud muudatusettepanekud, kus nõuded ja vajadused kattusid.

TO BE töövood on esitatud üld- ja seda laiendavate alamprotsessidena. Üldprotsess on suure üldistustasemega ning selle eesmärk on anda ülevaade töövoo skoobist ja alamprotsesside järgnevustest ning seostest. Töövoo terviku mõistmiseks on vaja vaadelda nii üld- kui ka alamprotsesse ja nende kirjeldusi.

4.4.1 Muudatusettepanekud TO BE töövoogudes

Tabelis 3 on välja toodud AS IS töövoogudes tuvastatud kitsaskohtade parendamiseks tehtud muudatusettepanekud. Juhul, kui muudatusettepaneku rakendamine eeldab õigusaktide muutmist, siis on sellekohane märge tabelis tehtud.

Tabel 3 Muudatusettepanekud

Kitsaskoht	Muudatusettepanek	Eeldus
Mõned KOVid nõuavad algatamise eelselt lahenduse liiga detailses mahus välja töötamist.	Infosüsteem genereerib algatusettepaneku taotluse andmete põhjal huvitatud isiku ideed visualiseeriva skeemi, mida vajadusel on võimalik infosüsteemis süsteemi pakutavate vahenditega muuta või algusest peale ise joonistada. Skeemi genereerimise alusandmetena kasutatakse mh ka üldplaneeringuga seatavaid tingimusi ja teisi süsteemis olemasolevaid ja/või sellega liidestatud ruumiandmeid.	Kuivõrd infotehnoloogiline lahendus võib olla liiga primitiivne võib probleemi lahendamiseks olla vajalik seaduse tasandil reguleerida taotluse sisu.
Sihtgrupid saavad erinevalt aru menetluse algatamise etapi tähendusest - kas algatamine on toiming või otsus tööle asuda.	Seaduses peab selgemalt sõnastama algatamise definitsiooni.	Eeldab õigusakti muutmist.
Avalikkus soovib saada teavitusi esitatud algatusettepaneku taotlustest.	Peale algatusettepaneku taotluse KOVi poolset vastu võtmist on KOVil võimalik mõjutatud ja huvi tundvaid isikuid esitatud taotlusest teavitada. Juhul, kui tegu on ÜP-d muutva DP-ga, siis teavitatakse algatustaotlusest ka Rahandusministeeriumit, kes annab omapoolse arvamuse	Juhul, kui taotluse esitamisest teavitamine muudetakse kohustuslikuks, eeldaks see õigusakti muutmist; taotluse saamisest on võimalik teavitada ka kehtiva seaduse alusel. Eeldab täiendavat arutelu seotud osapooltega – kas teavitada automaatselt igast vastuvõetud taotlusest või jätta KOVile

	lähteseisukohtadele ja KSH väljatöötamise kavatsusele.	võimalus otsustada taotlusest teavitamise üle.
Planeeringu koostamisest huvitatud isikul on keeruline saada ülevaadet KOVi nägemusest konkreetsel krundil.	Algamise eelnõus kirjeldatakse mh ka KOVi poolsed algatamise tingimusi. Tingimused saadetakse huvitatud isikule seisukoha andmiseks ja valideerimiseks, kas ta soovib antud tingimustel menetlusprotsessiga edasi minna.	Eeldab õigusakti muutmist
	Planeeringu koostamisest huvitatud isikul on võimalus infosüsteemis enne algatuse ettepaneku taotluse esitamist tutvuda talle huvipakkuva piirkonna ruumiandmetega (üldplaneeringu ja teiste kohapõhiste ruumiandmetega).	
Planeerimisametniku peamise ülesandena ei nähta mitte ruumilise terviklahenduse väljatöötamist, vaid planeeringumenetluse läbiviimist.	Planeerimisametnik koordineerib infosüsteemis planeeringu koostamist, teatud toiminguid on õigus infosüsteemis teha ainult KOVil. Tehniliselt ajamahukad toimingud automatiseeritakse, tänu millele jääb planeerimisametnikul sisulise töö tegemiseks rohkem aega.	
Andmed on killustunud väikestesse rakendustesse/töökeskkondadesse (nt. põhjavee rakendus, veekasutuse rakendus) – andmete kokku koondamine on ajamahukas ning see muudab ülevaate saamise konkreetsele piirkonnale kehtivatest piirangutest ja kitsendustest keeruliseks.	Infosüsteemis on võimalik tutvuda ja pärida konkreetse planeeringualaga seotud ruumiandmeid sh muudest infosüsteemidest ning infosüsteemi on võimalik üles laadida planeeringu koostamiseks vajalikke alusandmeid.	
Planeeringuga esitatud failide kvaliteet on väga erinev → osadel juhtudel on vaja palju täpsustusi küsida.	Planeeringulahendust eri etappides üles laadides valideerib süsteem seda vastu vormistusnõudeid.	Eeldab vormistusnõuete määrase täiendamist ja vormistusnõuete loomist ka varasematele etappidele peale kehtestamise.
Esineb vastuolusid teksti (seletuskiri) ja esitatud jooniste vahel.	Infosüsteem eeltäidab joonise tärkandmete põhjal seletuskirja väljad ja uuendab seletuskirja välju tärkandmete muutmisel.	Eeldab täiendavat arutelu seotud osapooltega – millises osas ja kuidas tehniliselt lahendada nii, et ei väheneks ruumilise terviklahenduse olulisus planeeringu koostamisel.

		Sõltuvalt implementatsioonist võib eeldada õigusakti muutmist.
Avalikkusel on võimalik menetlusprotsessis arvamusi esitada igal aja hetkel. KOV ei jõua arvamustele, mis on esitatud väljaspool selleks ettenähtud etappe, alati 30 päeva jooksul vastata.	Arvamustele, mis on esitatud väljaspool etappe, mis on ettenähtud arvamuse avaldamiseks on sisulise vastuse andmise ajaraami osas kaks alternatiivi. Esimese variandi kohaselt antakse sisuline vastus enne järgmist etappi, mis arvamuse avaldamist ette näeb. Avalikkuse esindajale, kes arvamust avaldas, antakse automaatvastusega teada, millal talle vastatakse. Teise ja eelistatud alternatiivi kohaselt hindab KOV arvamuse sisu ja annab läbi süsteemi teada, kas arvamusele vastatakse 30, 45 või 60 päeva jooksul.	Võib eeldada õigusakti muutmist.
Isikute, keda tuleb kaasata, väljaselgitamine ja nende aktiivses kasutuses olevate kontaktandmete leidmine on keeruline ja ajamahukas. Seetõttu jääb planeerimisseaduses § 127 kirjeldatud kaasamine ja koostöö tegemine tihti puudulikuks.	Infosüsteem võimaldab kodanikul määrata oma huvipiirkonna, milles menetletavate planeeringute kohta ta soovib infot saada, ja sisestada oma e-maili aadress, millele ta soovib teavitusi saada. Infosüsteem võimaldab planeerimisametnikul pärida konkreetse ala sisse jäävaid või konkreetse planeeringuala piirinaabrite kontaktandmeid. Läbi infosüsteemi on võimalik mõjutatud ja huvi tundvatele isikutele menetlusprotsessi eri etappides teavitusi saata.	
Ametite ja avalikkuse esindajate nimekirjad, kellele menetlusprotsessi eri etappides teavitusi saadetakse, ei ole täielikud.	Infosüsteem hoiab informatsiooni ametite ja isikute kohta, kes peavad olema ja kes on olnud menetlusprotsessi eelnevate etappide tegevustega seotud. Infosüsteem genereerib enne igat teavitamist menetlusega seotud osapoolte informatsiooni põhjal nimekirja ametitest ja isikutest, keda tuleb teavitada. Heakskiitmise protsessis võimaldab see kiirelt leida isikute kontaktandmed, kelle esitatud arvamused on üleval, ja edastada neile ning teistele seotud	

	osapooltele kutsed ära kuulamise arutelule.	
Planeeringulahenduse koostamise ajal ei ole planeeringu materjalid igal ajahetkel kättesaadavad.	Infosüsteemi laetakse üles ja uuendatakse teatud intervalliga planeeringulahenduse materjale. Üles laetud materjalid on avalikkusele kätte saadavad.	
Kooskõlastajatel ja avalikkusel on keeruline jälgida menetlusprotsessi jooksul planeeringulahenduses tehtud muudatusi.	Esmajärjekorras kuvab infosüsteem planeeringuga seotud tekstidokumentide (nt seletuskiri) eri versioonide vahelisi erinevusi. Tulevikus tuleks kaaluda ka jooniste eri versioonide vaheliste erinevuste kuvamiseks vajalikke arendusi – see parandab oluliselt menetlusprotsessi läbipaistvust ja muudatuste jälgitavust.	Eeldab, et versioneeritavaid tekstidokumente koostatakse infosüsteemis.
Avalikkuse kaasamine planeeringulahenduse koostamise etapis on puudulik.	Enne KOVi poolt planeeringulahenduse kinnitamist ja järgmisesse menetlusetappi liikumist laetakse uuendatud planeeringulahenduse materjalid infosüsteemi üles. Uuendatud materjalidest teavitatakse neid, kes on teavitused tellinud. See loob aluse laiendatud koostööd tegemiseks ja planeerimisseaduse § 127 paremaks rakendamiseks.	Eeldab õigusakti muutmist.
KOVide nõuded planeeringulahenduse detailsusele ja selle vormistustele on erinevad.	Sarnaselt täna kehtivatele nõutele, millele peab planeeringulahendus kehtestamise etapis vastama, seatakse vormistusnõuded kehtestamisele eelnevates etappides koostatavatele materjalidele. Infosüsteem kontrollib materjalide vastavust vormistusnõuetele nende üles laadimisel.	Eeldab õigusakti muutmist.
KOVil saadetakse teadete sõnastus keeruline ja liialt bürokraatlik jäädes avalikkusele mõistetamatuks – mis on minu võimalused antud etapis ning kas ja millist reaktsiooni KOV minult ootab.	Infosüsteemis luuakse teavituste mallid ja tekstid, mille loomisel peetakse silmas sõnumi selgust ja mõistetavust. KOVil on vajadusel võimalik eelloodud soovituslikke tekste muuta.	
Kaasatud ameti ja võrguvaldaja organisatsioonisisene	Ametil ja võrguvaldajal on võimalik infosüsteemis määrata	

sisemenetlus on täna katmata, suurendades kooskõlastuse või arvamuse andmiseks kuluvat aega.	organisatsioonisiseseid alamkooskõlastajaid ning nende infosüsteemi sisestatud kooskõlastatusi/arvamusi hallata ja neid arvesse võttes sisestada organisatsiooniülene kooskõlastus/arvamus.	
KOVID ei tee alati vahet, millal on vaja küsida arvamust ja millal on vaja kooskõlastada.	Infosüsteem eelgenereerib kooskõlastajate ja arvamuste avaldajate nimekirja, infosüsteem suunab iga kaastatava ja koostöö tegija puhul läbi mõtlema (põhjendama), miks osapool kaasatakse või temaga koostööd tehakse.	
Kõigist esitatud kooskõlastustest ja arvamustest on keeruline saada ülevaadet, kuna suhtlus käib e-maili teel ning arvamused ja kooskõlastused ei ole esitatud ja hoiustatud ühtsete reeglite alusel.	KOVI poolt huvitatud isikule esitatud märkused ja ettepanekud esitatakse läbi infosüsteemi, et tagatud oleks läbipaistvus. Planeeringulahendus saadetakse ametitele ja avalikkusele kooskõlastamiseks ja arvamuse andmiseks läbi infosüsteemi. Kooskõlastused ja arvamused esitatakse infosüsteemis. Süsteemis eristatakse kooskõlastusi ja arvamusi, esitatud kooskõlastusi ja arvamusi on võimalik hallata (sisu alusel grupeerida, anonümiseerida ja avalikustada) ning KOVil on võimalik neile seisukoht anda. Esitatud kooskõlastustest ja arvamustest (sh nendest, mis on esitatud avalikustamise etapi väliselt) genereerib süsteem kooskõlastuste ja arvamuste tabeli, mida KOVil on võimalik avalikustada ja vajadusel täiendada. Tabelis on koondina jälgitav ettepanekutega arvestamine, tehtud muudatuste põhjendused ning arvamuse esitaja antud arvamuse arvesse võtmise kinnitused ja arvamusest loobumised. NB! Arvamused võivad olla mitmeid lehekülgi pikad, detailanalüüsis on vaja läbi mõelda millised osasid arvamusest koondtabelis kuvada.	

Avalikkuse esindaja, kes avaldab menetlusprotsessi jooksul arvamust, peab andma kirjaliku kinnituse arvamusest loobumise kohta nii juhul, kui arvamust on arvesse võetud kui ka juhul, kui arvamus ei ole enam muul põhjusel relevante. Kahe erineva olukorra samasugune käsitlemine tekitab sihtgrupis segadust.	Parema mõistatavuse huvides tuleks neid kaht juhtu eristada. Avalikkuse esindajal on juhul, kui KOV on tema arvamuse arvesse võtnud ja vastavad muudatused on lahendusse sisse viidud, võimalik infosüsteemis anda kinnitus arvamuse arvesse võtmise kohta. Juhul, kui esitatud arvamus ei ole enam muul põhjusel relevante, siis on avalikkuse esindajal võimalik anda infosüsteemis kinnitus arvamusest loobumise kohta. Samuti peab olema süsteemis võimalik osaliselt arvamusest loobuda.	Eeldab õigusakti muutmist.
Tingimusliku kooskõlastuse andnud ametilt ei küsita kinnitust tema märkustega arvestamise kohta. See võib tingida olukorra, kus seatud tingimused jäetakse üldse tähelepanuta või lahenduses tehtud muudatused ei täida seatud tingimust.	Infosüsteemis tuleb eristada tingimuslikke kooskõlastusi. Tingimuslikule kooskõlastusele peab amet andma peale lahenduses muudatuste tegemist omapoolse kinnituse, et sisse viidud muudatused täidavad seatud tingimusi.	
Menetlusprotsessi eri etappides tehtavate otsuse ja neist avalikkuse teavitamiseks koostatavate teavituse koostamine on ajamahukas tehniline töö, mis vähendab sisuliseks tööks jäävat aega.	Infosüsteem genereerib eri etappides tehtavate otsuste ja neist avalikkuse teavitamiseks koostatavad teavitused, et vähendada administratiivsete tegevuste hulka. NB! Praktikas teavitatakse tihti planeeringu vastuvõtmisest ja avaliku väljapaneku korraldamisest ühe teatega. Infosüsteemis peab olema paindlikus neist kahest toimingust teavitada nii koos kui eraldi. Lisaks peab olema võimalus avaliku väljapaneku ja arutelu toimumisaega ja –kohta muuta ning muudatuste korral teadet nende korraldamisest mitu korda saata.	
KOVides, kus planeeringute menetlemiseks on kasutusel eraldi infosüsteem, kuid kus pole arendatud liidest menetluse infosüsteemi ja DHSi vahel, kulutatakse palju aega planeeringu dokumentide paralleelselt	Planeeringuga seotud dokumente on kohustus registreerida ainult planeeringute menetlemise infosüsteemis, dokumente ei pea lisaks registreerima DHSis. Selline muudatusettepanek kaotab ära ka vajaduse täiendavateks	Eeldab õigusakti muutmist

menetluse infosüsteemis ja DHSis registreerimiseks.	arendusteks DHSide ja planeeringute menetluse infosüsteemi vahelise liidese loomiseks.	
Menetlusprotsessi eri etappide tulemitest tuleb teavitada läbi KOVi kodulehe. KOVi kodulehele teavituste lisamise on ajamahukas tehniline töö, mis vähendab sisuliseks tööks jäävat aega.	Planeeringute menetluse infosüsteemi ja KOVi kodulehe vahelise liidese loomine, et infosüsteemis loodud tulemid oleksid lihtsasti jagatavad KOVi kodulehel.	

Planeeringute menetlemise digitaliseerimise ja ülal välja toodud muudatusettepanekute eesmärk on luua sisulist tööd toetav töövahend. Infosüsteemi eesmärk ei ole näost-näku suhtlust ära kaotada vaid pakkuda sellele lisaks täiendavaid võimalusi.

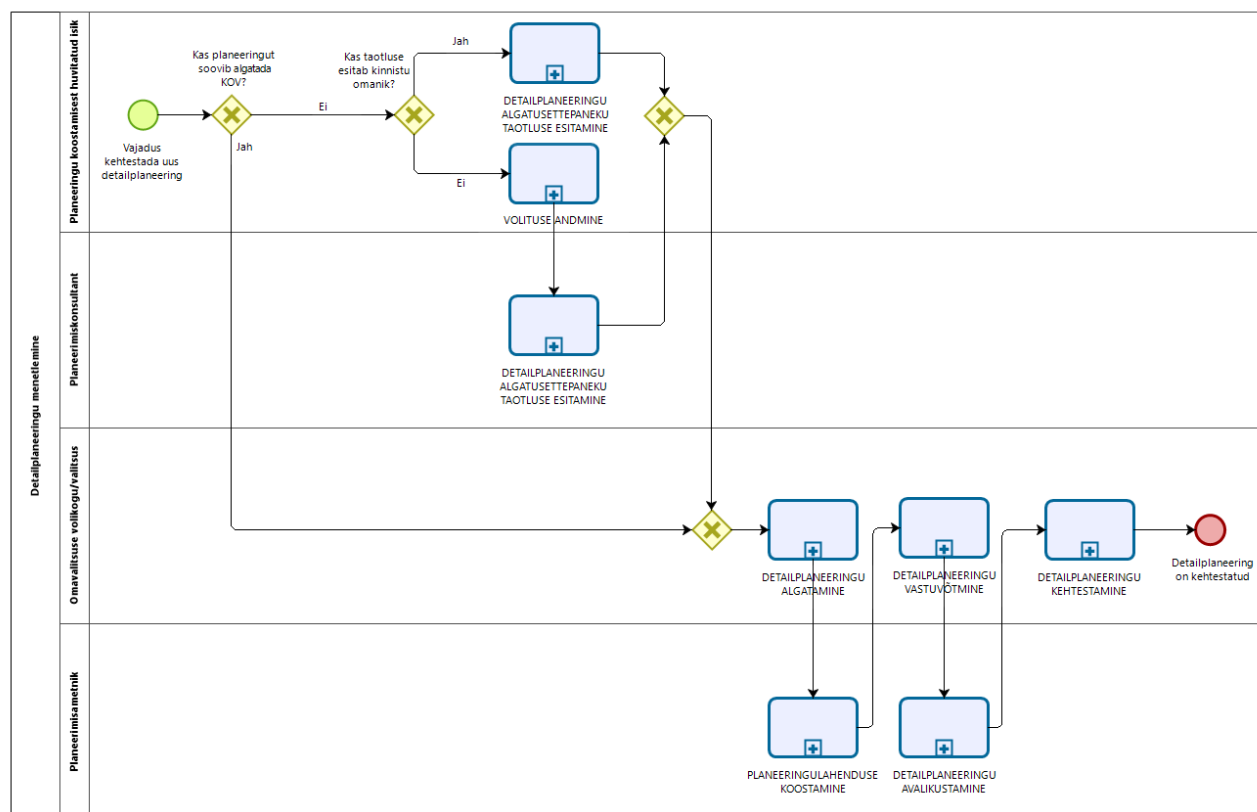
4.4.2 Detailplaneeringu menetluse TO BE töövoog

Järgnevas tabelis on kirjeldatud detailplaneeringu menetluses osalevad osapooled ja protsessid, milles nad otseselt osalevad.

Tabel 4 Detailplaneeringu menetluse töövoos osalevad osapooled

Osapool	Protsess
Planeeringu koostamisest huvitatud isik	- Detailplaneeringu algatusettepaneku taotluse esitamine; - Volituse andmine; - Detailplaneeringu algatamine.
Planeerimiskonsultant	- Detailplaneeringu algatusettepaneku taotluse esitamine; - Detailplaneeringu algatamine; - Planeeringulahenduse koostamine; - Detailplaneeringu avalikustamine.
Planeerimisametnik	- Detailplaneeringu algatamine; - Planeeringulahenduse koostamine; - Detailplaneeringu vastuvõtmine; - Detailplaneeringu avalikustamine; - Detailplaneeringu kehtestamine.
Omavalitsuse volikogu/valitsus	- Detailplaneeringu algatamine; - Detailplaneeringu vastuvõtmine; - Detailplaneeringu kehtestamine.
Amet	- Planeeringulahenduse koostamine; - Kooskõlastamine ja arvamuse andmine;

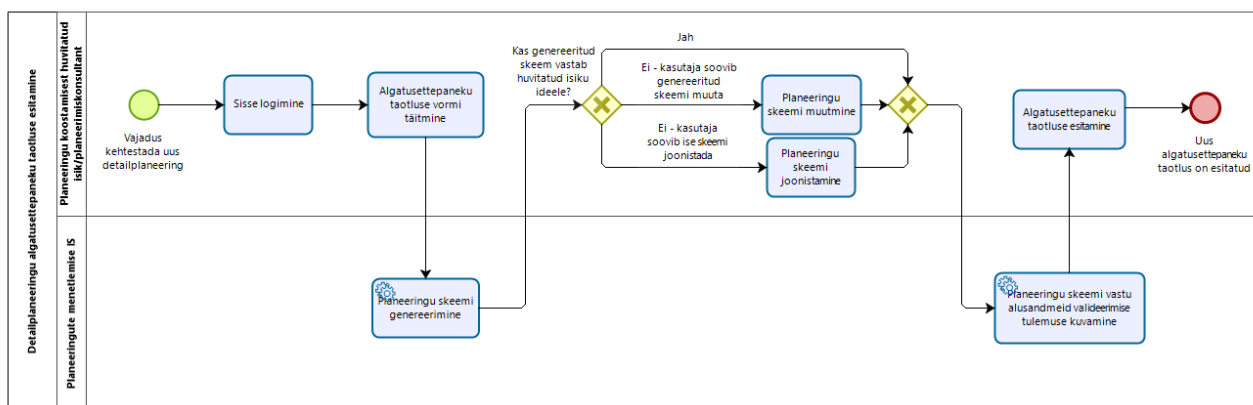
	Detailplaneeringu avalikustamine.
Võrguvaldaja	- Kooskõlastamine ja arvamuse andmine; - Detailplaneeringu avalikustamine.
Avalikkuse esindaja	- Detailplaneeringu algatamine; - Kooskõlastamine ja arvamuse andmine; - Detailplaneeringu avalikustamine.
Rahandusministeerium	Detailplaneeringu avalikustamine

Joonis 13 TO BE detailplaneeringu menetlemine - Üldine detailplaneeringu menetlemine

- Detailplaneeringu menetlemine saab alguse planeeringu koostamisest huvitatud isiku vajadusest kehtestada uus detailplaneering.
 - Kui planeeringu menetlust soovib algatada KOV, siis jätkub töövoog punktis 3.
 - Kui planeeringu menetlust soovib algatada era- või juriidiline isik, siis jätkub töövoog punktis 2.

2. Planeeringu koostamisest huvitatud isik või planeerimiskonsultant esitab KOVile detailplaneeringu algatusettepaneku taotluse. Juhul, kui taotluse esitab planeerimiskonsultant, siis annab planeeringu koostamisest huvitatud isik planeerimiskonsultandile eelnevalt süsteemis volituse enda esindamiseks. .
3. Omavalitsuse volikogu/valitsus otsustab, kas algatada detailplaneering või mitte.
4. Planeerimisametnik korraldab planeeringulahenduse koostamise.
5. Omavalitsuse volikogu/valitsus otsustab planeeringu vastu võtmise üle.
6. Planeerimisametnik korraldab planeeringulahenduse avalikustamise.
7. Omavalitsuse volikogu/valitsus otsustab detailplaneeringu kehtestamise üle.
8. Positiivse stsenaariumi kohaselt lõppeb detailplaneeringu menetluse töövoog kehtestatud detailplaneeringuga. Negatiivsed stsenaariumid on kirjeldatud alamprotsessides.
9. Kui kehtestatud detailplaneering on üldplaneeringut muutev, siis kulgeb kogu protsess üldplaneeringu menetlusreeglite alusel, detailplaneeringu kehtestamisele järgneb üldplaneeringu muutmine. Üldplaneeringu muudetud kihid tuleb esitada koos detailplaneeringu kehtestamisega.

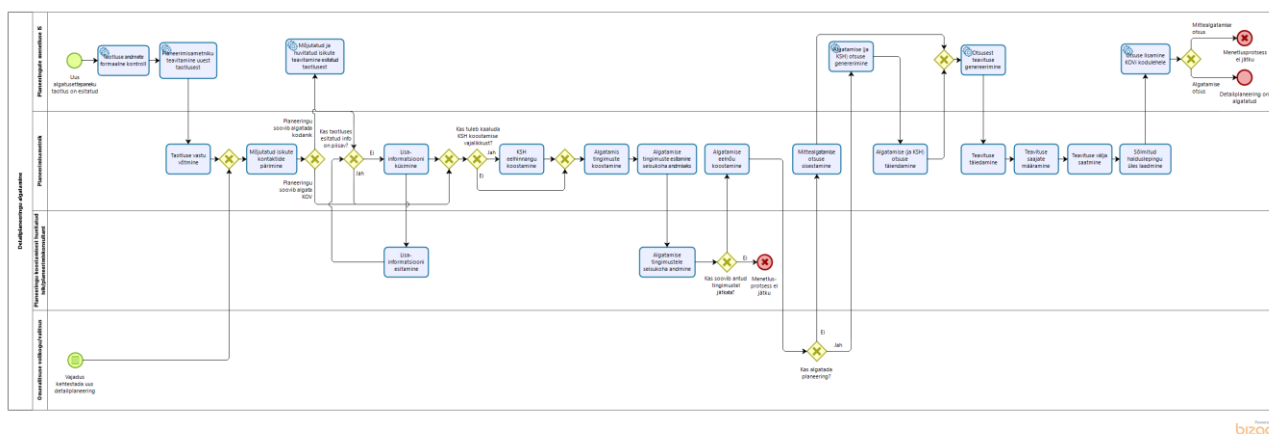

Powered by
bizagi
Modeler

Joonis 14 TO BE Detailplaneeringu menetlemine - Detailplaneeringu algatusettepaneku taotluse esitamine

1. Algatusettepaneku esitamine saab alguse planeeringu koostamisest huvitatud isiku vajadusest kehtestada uus detailplaneering.
2. Planeeringu koostamisest huvitatud isik/planeerimiskonsultant logib planeeringu menetlemise infosüsteemi sisse.
3. Planeeringu koostamisest huvitatud isik/planeerimiskonsultant täidab infosüsteemis algatusettepaneku taotluse vormi.
4. Sisestatud andmete põhjal genereerib süsteem automaatselt planeeringu esialgse skeemi. Skeemi genereerimisel kasutab infosüsteem alusandmetena ka üldplaneeringuga seatud tingimusi, liidestuste kaudu ka maakasutuskitsendusi jms.

5. Planeeringu koostamisest huvitatud isik/planeerimiskonsultant kontrollib genereeritud skeemi vastavust planeeringu koostamisest huvitatud isiku ideele.
 1. Kui skeem vastab planeeringu koostamisest huvitatud isiku ideele, siis jätkub töövoog punktis 6.
 2. Kui skeem ei vasta planeeringu koostamisest huvitatud isiku ideele, siis planeeringu koostamisest huvitatud isik/planeerimiskonsultant saadab genereeritud skeemi infosüsteemis muuta või selle ise algusest peale infosüsteemis joonistada.
6. Infosüsteem valideerib planeeringu skeemi vastu alusandmeid ning kuvab valideerimise tulemuse kasutajale.
7. Planeeringu koostamisest huvitatud isik/planeerimiskonsultant esitab algatusettepaneku taotluse läbi infosüsteemi. Paralleelselt jääb võimalus esitada taotlus ka paberkandijal, sellisel juhul peab KOVi töötaja sisestama esitatud algatusettepaneku taotluse infosüsteemi.
8. Uus algatusettepaneku taotlus on esitatud.

Joonis 15 TO BE detailplaneeringu menetlemine - Detailplaneeringu algatamine

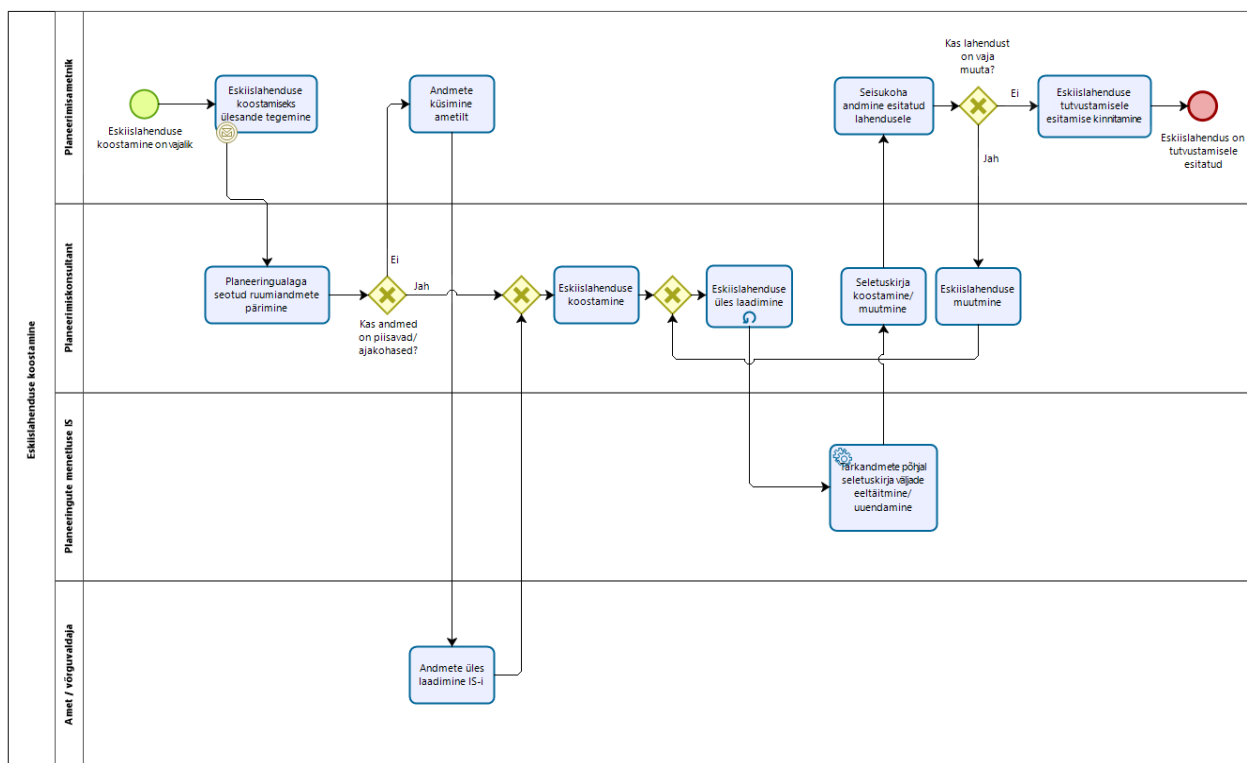
1. Detailplaneeringu algatamise töövoog on kaks võimalikku algust:
 1. Kui era- või juriidiline isik soovib planeeringu menetlust algatada, siis saab detailplaneeringu algatamine alguse peale algatusettepaneku taotluse esitamist/sisestamist planeeringute menetluse infosüsteemi.
 2. Kui planeeringu menetlust soovib algatada KOV ise, siis saab detailplaneeringu algatamine alguse KOVi vajadusest kehtestada uus detailplaneering. Töövoog jätkub punktis 7.
2. Infosüsteem teostab taotluses esitatud andmete formaalse kontrolli ning teavitab KOVi planeerimisametnikku uuest esitatud taotlusest.
3. Planeerimisametnik võtab formaalse kontrolli läbinud algatusettepaneku taotluse vastu.
4. Planeerimisametnik pärib infosüsteemist mõjutatud isikute kontakte, et teavitada neid esitatud algatusettepaneku taotlusest. Kontaktandmete saamiseks teeb infosüsteem päringu kinnistusraamatusse ja rahvastikuregistrisse.

5. Süsteem teavitab mõjutatud isikuid (isikud, kes on eeldatavasti mõjutatud planeeritavast tegevusest ning kelle kontaktandmed saadi registritesse tehtud päringute tulemusena) ja huvi tundvaid isikuid (isikud, kes on tellinud teavitused antud piirkonna planeeringutest) esitatud taotlusest.
6. Planeerimisametnik töötab algatusettepaneku taotluse läbi. Kui taotluses esitatud informatsioon ei ole piisav, siis tuleb taotluse esitajal taotluses olevat informatsiooni täiendada. Taotluse informatsiooni täiendamise ja esitatud informatsioonile KOVi poolse seisukoha andmise tegevusi läbitakse iteratsioonidena seni, kuni KOVi jaoks on taotluses esitatud informatsioon piisav, et otsustada taotletava elluviidavuse üle.
7. Planeerimisametnik kaalub KSH koostamise vajalikkust.
 1. Kui jah, siis planeerimisametnik koostab KSH eelhinnangu infosüsteemis.
 2. Kui ei, siis jätkub töövoog punktis 8.
8. Planeerimisametnik koostab infosüsteemis algatamise tingimused. (ÜPst tulenevad tingimused, kohapõhised tingimused jmt).
9. Planeerimisametnik esitab koostatud algatamise tingimused läbi infosüsteemi planeeringu koostamisest huvitatud isikule/planeerimiskonsultandile seisukoha andmiseks.
10. Planeeringu koostamisest huvitatud isik/planeerimiskonsultant annab algatamise tingimustele infosüsteemis oma seisukoha. Peale seisukoha andmist, on KOVil võimalik tingimusi muuta. Kui KOVi ja planeeringu koostamisest huvitatud isiku seisukohad algatamise tingimuste osas erinevad suurel määral, siis on KOVi võimalik tingimusi muutmata võtta vastu mittealgatamise otsus.
11. Planeerimisametnik koostab algatamise eelnõu infosüsteemis.
12. KOVi volikogu/valitsus arutab istugil algatamise eelnõud.
 1. Kui detailplaneeringut ei algatata, siis sisestab planeerimisametnik infosüsteemi mittealgatamise otsuse. Infosüsteem genereerib otsusest teavituse, mida planeerimisametnikul on vajadusel võimalik muuta. Planeerimisametnik määrab teavituse saajad ning saadab teavitused läbi infosüsteemi välja. Infosüsteem lisab otsuse KOVi kodulehele. Menetlusprotsess ei jätku.
 2. Kui detailplaneering algatatakse, siis jätkub töövoog punktis 13.
13. Infosüsteem eeltäidab detailplaneeringu (ja KSH) algatamise otsuse vormi.
14. Planeerimisametnik täiendab vajadusel infosüsteemi genereeritud detailplaneeringu (ja KSH) algatamise otsust.
15. Infosüsteem genereerib otsusest teavituse erinevate kanalite jaoks (KOV-i koduleht, ajalehed, isikud), mida planeerimisametnikul on vajadusel võimalik muuta.
16. Planeerimisametnik määrab teavituse saajad ning saadab teavitused läbi infosüsteemi välja.
17. Infosüsteem lisab otsuse KOVi kodulehele.
18. Detailplaneering on algatatud.

1. Planeeringulahenduse koostamine saab alguse peale detailplaneeringu algatamist.
2. Planeerimisametnik loob planeeringu menetlusega seotud isikutele (nt planeerimiskonsultant ja planeeringu koostamisest huvitatud isik) infosüsteemis ligipääsu konkreetse detailplaneeringu menetlusele ning määrab nende õigused.
3. Planeerimisametnik otsustab, kas on vaja koostada eskiislahendus.
 - a. Kui jah, siis korraldab planeerimisametnik eskiislahenduse koostamise vastavalt alamprotsessile "Eskiislahenduse koostamine". Planeerimisametnik korraldab eskiislahenduse tutvustamise vastavalt alamprotsessile "Eskiislahenduse tutvustamine". Töövoog jätkub punktis 4.
 - b. Kui ei, siis jätkub töövoog punktis 4.
4. Kui algatati KSH, siis teeb planeerimisametnik infosüsteemis KSH koostajale ülesande KSH koostamiseks.
 - a. KSH koostaja viib läbi KSH.
 - b. KSH koostaja laeb infosüsteemi üles KSH aruande faili.
5. Planeerimisametnik teeb planeerimiskonsultandile infosüsteemis ülesande planeeringulahenduse koostamiseks.
6. Planeerimiskonsultant pärib infosüsteemis konkreetse planeeringuala kohta käivaid ruumiandmete kihte.
 - a. Kui infosüsteemis olevad andmed ei ole piisavad planeeringulahenduse koostamiseks või kui andmed ei ole ajakohased, siis planeerimiskonsultant küsib vajaminevaid kihte andmeid omavalt ametilt.
 - b. Amet laeb ruumiandmete kihid, mida planeerimiskonsultandil on vaja, infosüsteemi üles.
7. Planeerimiskonsultant koostab planeeringulahenduse desktop tarkvaras väljaspool infosüsteemi.
8. Planeerimiskonsultant laeb infosüsteemi üles planeeringulahenduse materjalid.
9. Süsteem valideerib üles laetud planeeringulahenduse materjale vastu vormistuspõhiseid ja olemasolevaid ruumiandmeid.
10. Süsteem eeltäidab/uuendab planeeringulahenduse tärkandmete põhjal seletuskirja väljad.
11. Planeerimiskonsultant koostab infosüsteemis planeeringulahenduse seletuskirja.
12. Planeerimisametnik tutvub üles laetud planeeringulahendusega ja annab sellele seisukoha. Seisukoha sisestamise tulemusena võib planeerimiskonsultandile tekkida ülesanne lahendumise muutmiseks/täiendamiseks.
13. Infosüsteem teavitab planeerimiskonsultanti lisatud seisukohast.
 - a. Kui planeerimisamentiku tagasiside kohaselt on vaja planeeringulahendust muuta, siis muudab planeerimiskonsultant lahendust desktop tarkvaras. Töövoog jätkub punktis 8.
 - b. Kui planeerimisametniku tagasiside kohaselt ei ole planeeringulahendust vaja muuta, siis jätkub töövoog punktis 14.
14. Süsteem genereerib kooskõlastajate nimekirja ja kooskõlastamise juhised.
15. Planeerimisametnik edastab planeeringulahenduse läbi infosüsteemi ametitele, võrguvaldajatele ja avalikkusele kooskõlastamiseks/arvamuse avaldamiseks.
16. Infosüsteem teavitab ameteid neile kooskõlastamiseks/arvamuse avaldamiseks saadetud planeeringulahendusest.
17. Infosüsteem teavitab mõjutatud ja huvitatud isikuid e-maili teel nende huvipiirkonnas koostatud planeeringulahendusest.
18. Ametid töötavad läbi planeeringulahenduse ning tutvuvad esitatud arvamuste ja kooskõlastustega.

19. Juhul kui ametisisene kooskõlastamine nõuab ametisiseste eri osapoolte kaasamist, siis on ametlik võimalik määrata alamkooskõlastajad. Alamkooskõlastajatel on võimalik infosüsteemi sisestada oma arvamus/kooskõlastus. Ametil on võimalik infosüsteemis hallata antud alamkooskõlastusi, et nende põhjal anda välja ametiülene seisukoht.
 - a. Kui amet kooskõlastab planeeringulahenduse, siis sisestab ta kooskõlastuse infosüsteemi.
 - b. Kui amet ei kooskõlasta planeeringulahendust, siis sisestab ta arvamuse infosüsteemi.
20. Võrguvaldajad töötavad läbi planeeringulahenduse, tutvuvad esitatud arvamuste ja kooskõlastustega
21. Juhul kui võrguvaldaja arvamuse andmine nõuab ametisiseste eri osapoolte kaasamist, siis on võrguvaldajal võimalik määrata alamkooskõlastajad. Alamkooskõlastajatel on võimalik infosüsteemi sisestada oma arvamus. Võrguvaldajal on võimalik infosüsteemis hallata alamkooskõlastajate antud arvamusi, et nende põhjal anda välja ametiülene seisukoht.
22. Avalikkuse esindajad töötavad läbi planeeringulahenduse, tutvuvad esitatud arvamuste ja kooskõlastustega ning sisestavad infosüsteemi oma arvamuse.
23. Planeerimisametnikul on võimalus hallata esitatud arvamusi - nt grupeerida sarnaseid arvamusi, vajadusel anonümiseerida osa arvamuse sisust ning avalikustada arvamusi peale haldamist.
24. Planeerimisametnik sisestab KOVi seisukoha esitatud arvamustele ja uuendab kooskõlastuste ja arvamuste koondtabelit.
 - a. Kui KOVi seisukoha kohaselt on vaja planeeringulahendust muuta, siis muudab planeerimiskonsultant lahendust desktop tarkvaras. Töövoog jätkub punktis 7.
 - b. Kui KOVi seisukoha kohaselt ei ole planeeringulahendust vaja muuta, siis jätkub töövoog punktis 25.
25. Planeerimisametnik kinnitab planeeringulahenduse vastuvõtmisele esitamise.
26. Planeeringulahendus on vastuvõtmisele esitatud.

Joonis 18 TO BE detailplaneeringu menetlemine - Eskiislahenduse koostamine

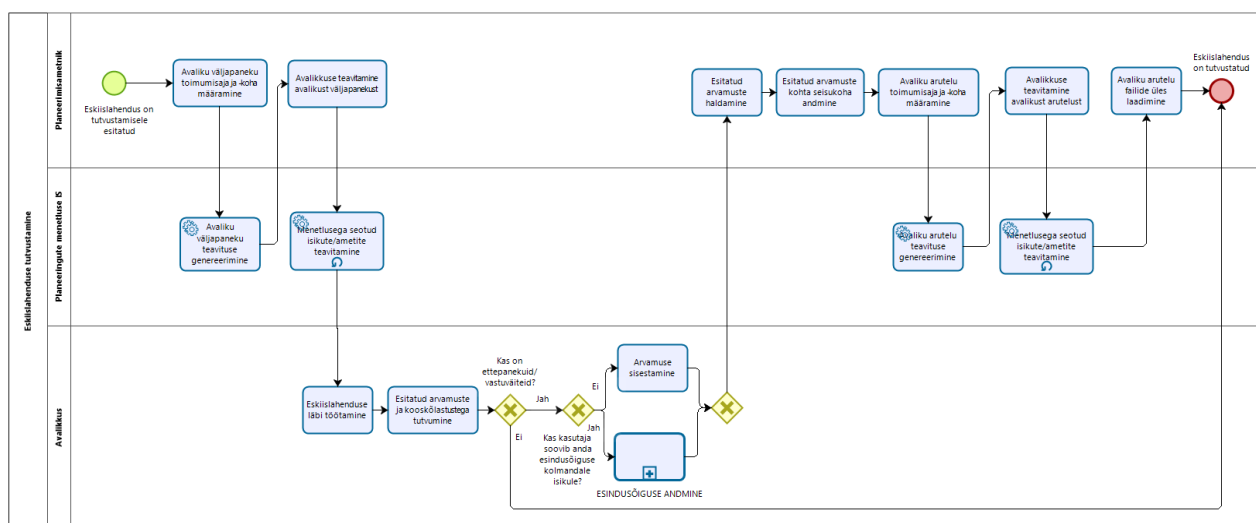
1. Eskiislahenduse koostamine saab alguse planeerimisametniku otsusega koostada eskiislahendus.
2. Planeerimisametnik teeb planeerimiskonsultandile infosüsteemis ülesande eskiislahenduse koostamiseks.
3. Planeerimiskonsultant pärib infosüsteemis konkreetse planeeringuala kohta käivaid ruumiandmete kihte.
 1. Kui infosüsteemis olevad andmed ei ole piisavad planeeringulahenduse koostamiseks või kui andmed ei ole ajakohased, siis planeerimisametnik küsib vajaminevaid kihte andmeid omavalt ametilt.
 2. Amet laeb ruumiandmete kihid, mida planeerimiskonsultandil on vaja, infosüsteemi üles.
4. Planeerimiskonsultant koostab eskiislahenduse joonised desktop tarkvaras väljaspool infosüsteemi.
5. Planeerimiskonsultant laeb infosüsteemi üles eskiislahenduse joonised.
6. Süsteem eeltäidab/uuendab eskiislahenduse tärkandmete põhjal seletuskirja väljad.
7. Planeerimiskonsultant täiendab infosüsteemis eskiislahenduse seletuskirja.
8. Planeerimisametnik tutvub üles laetud eskiislahendusega ja annab sellele seisukoha. Seisukoha sisestamise tulemusena võib planeerimiskonsultandile tekkida ülesanne lahenduse muutmiseks/täiendamiseks.

9. Infosüsteem teavitab planeerimiskonsultanti lisatud seisukohast.

1. Kui planeerimisametniku tagasiside kohaselt on vaja eskiislahendust muuta, siis muudab planeerimiskonsultant lahendust desktop tarkvaras. Töövoog jätkub punktis 5.
2. Kui planeerimisametniku tagasiside kohaselt ei ole planeeringulahendust vaja muuta, siis jätkub töövoog punktis 10.

10. Planeerimisametnik kinnitab eskiislahenduse tutvustamisele esitamise.

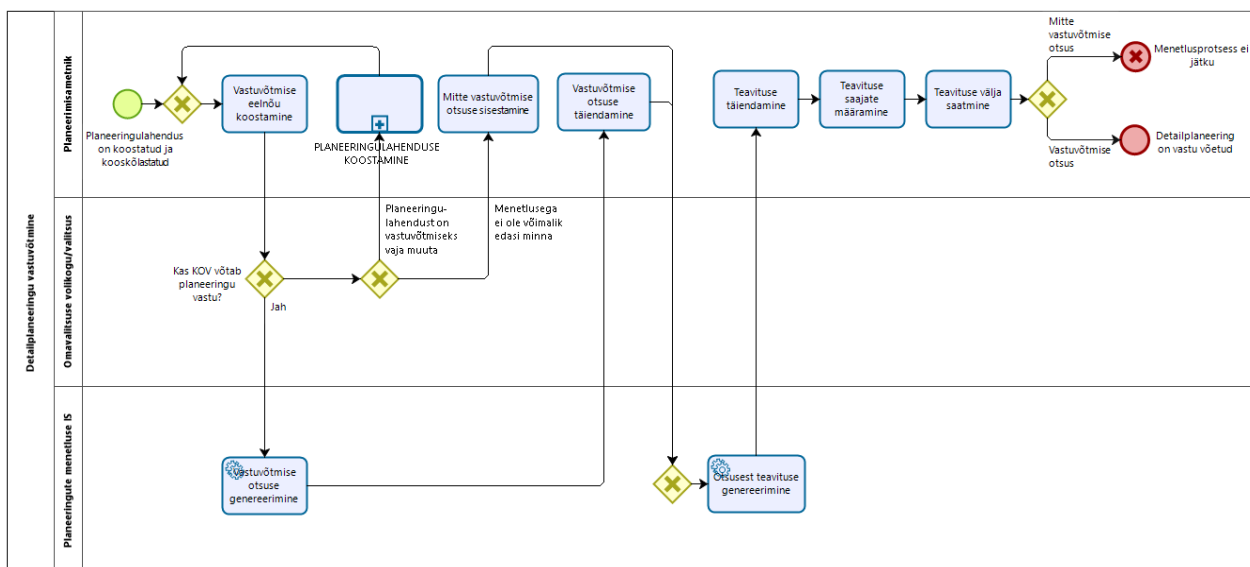
11. Eskiislahendus on tutvustamisele esitatud.

Joonis 19 TO BE detailplaneeringu menetlemine - Eskiislahenduse tutvustamine

1. Eskiislahenduse tutvustamine saab alguse peale eskiislahenduse tutvustamisele esitamist.
2. Planeerimisametnik määrab infosüsteemis avaliku väljapaneku toimumisaaja ja -koha.
3. Infosüsteem genereerib avaliku väljapaneku teavitused.
4. Planeerimisametnik saab vajadusel muuta süsteemi genereeritud teavitusi. Planeerimisametnik saadab läbi infosüsteemi mõjutatud ja huvi tundvatele isikutele välja avaliku väljapaneku teavitused.
5. Infosüsteem saadab teavitused menetlusega seotud isikutele/ametitele. Infosüsteem saadab automaatselt teavitusi mitmel korral, et täita meeldetuletamise funktsiooni.
6. Avalikkuse esindajad töötavad läbi eskiislahenduse ja tutvuvad esitatud arvamuste ja kooskõlastustega.
 1. Kui avalikkuse esindajal ei ole ettepanekuid/vastuväiteid, siis jätkub töövoog 15.
 2. Kui avalikkuse esindajal on ettepanekuid/vastuväiteid, siis sisestavad nad oma arvamuse infosüsteemi. Vajadusel on avalikkuse esindajal võimalik anda volitus ennast esindada kolmandale isikule (naaber, asumiselt), kes saab tema eest arvamust avaldada. Töövoog jätkub punktis 7.

7. Planeerimisametnikul on võimalik esitatud arvamusi hallata - nt grupeerida sarnaseid arvamusi ning vajadusel anonümiseerida osasid arvamuse sisust.
8. Planeerimisametnik sisestab KOVi seisukoha esitatud arvamuste osas.
9. Planeerimisametnik määrab infosüsteemis avaliku arutelu toimumisaja ja -koha.
10. Infosüsteem genereerib avaliku arutelu teavitused erinevate kanalite jaoks (KOV-i koduleht, ajalehed, isikud).
11. Planeerimisametnik saab vajadusel muuta süsteemi genereeritud teavitusi.
12. Infosüsteem saadab teavitused menetlusega seotud isikutele/ametitele. Infosüsteem saadab automaatselt teavitusi mitmel korral, et täita meeldetuletamise funktsiooni.
13. Planeerimisametnik laeb üles avaliku arutelu käigus loodud failid (nt protokoll, esitlus, video/helisalvestus).
14. Eskiislahendus on tutvustatud.

Joonis 20 TO BE detailplaneeringute menetlemine - Detailplaneeringu vastuvõtmine

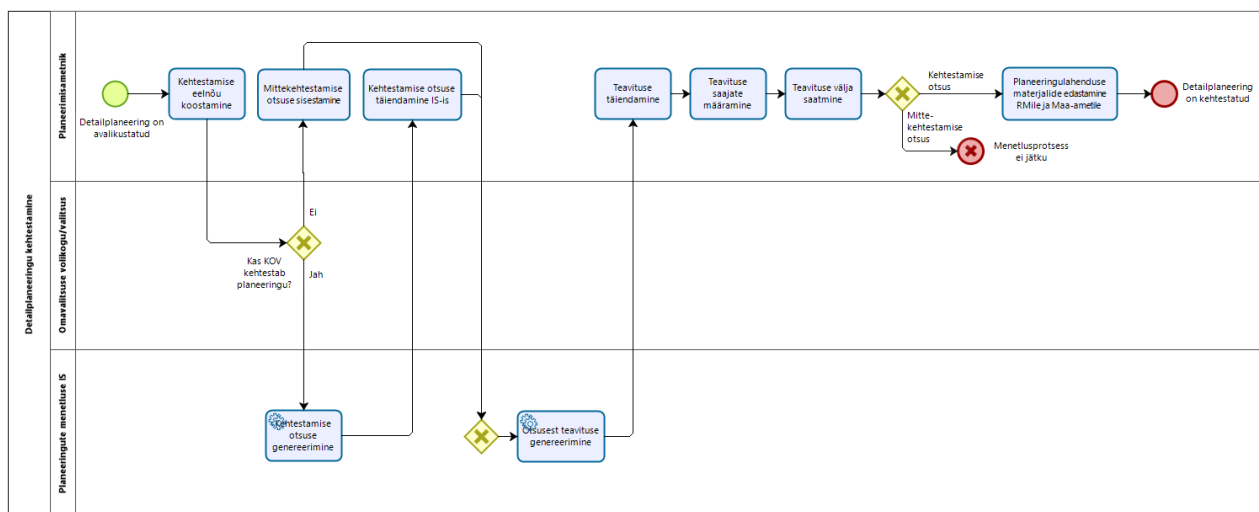
1. Vastuvõtmine saab alguse peale planeeringulahenduse koostamist ja kooskõlastamist.
2. Planeerimisametnik koostab vastuvõtmise eelnõu.
3. Omavalitsuse volikogu/valitsus otsustab planeeringu vastu võtmise üle.
 1. Kui omavalitsus otsustab planeeringu vastu võtmata jätta, sest lahendust on vaja vahepeal selgunud asjaolude tõttu muuta, siis jätkub töövoog alamprotsessiga „Planeeringulahenduse koostamine“.

Joonis 22 TO BE Detailplaneeringu menetlemine - Detailplaneeringu heakskiitmine

1. Detailplaneeringu avalikustamine saab alguse peale planeeringu vastu võtmist.
2. Planeerimisametnik määrab infosüsteemis avaliku väljapaneku toimumisaja ja -koha.
3. Infosüsteem genereerib avaliku väljapaneku teavitused erinevate kanalite jaoks (KOV-i koduleht, ajalehed, isikud).
4. Planeerimisametnik saab vajadusel muuta süsteemi genereeritud teavitusi. Planeerimisametnik saadab läbi infosüsteemi mõjutatud ja huvi tundvatele isikutele välja avaliku väljapaneku teavitused.
5. Infosüsteem saadab teavitused menetlusega seotud isikutele/ametitele. Infosüsteem saadab automaatselt teavitusi mitmel korral, et täita meeldetuletamise funktsiooni.
6. Avalikkuse esindajad töötavad läbi planeeringulahenduse ja tutvuvad esitatud arvamuste ja kooskõlastustega.
 1. Kui avalikkuse esindajal ei ole ettepanekuid/vastuväiteid, siis jätkub töövoog 16.
 2. Kui avalikkuse esindajal on ettepanekuid/vastuväiteid, siis sisestavad nad oma arvamuse infosüsteemi. Vajadusel on avalikkuse esindajal võimalik anda volitus ennast esindada kolmendale isikule (naaber, asumiselts), kes saab tema eest arvamust avaldada. Töövoog jätkub punktis 7.
7. Planeerimisametnikul on võimalik esitatud arvamusi hallata - nt grupeerida sarnaseid arvamusi ning vajadusel anonümiseerida osasid arvamuse sisust.
8. Planeerimisametnik sisestab KOV-i seisukoha esitatud arvamuste osas.
9. Planeerimisametnik määrab infosüsteemis avaliku arutelu toimumisaja ja -koha.
10. Infosüsteem genereerib avaliku arutelu teavitused erinevate kanalite jaoks (KOV-i koduleht, ajalehed, isikud).
11. Planeerimisametnik saab vajadusel muuta süsteemi genereeritud teavitusi.
12. Infosüsteem saadab teavitused menetlusega seotud isikutele/ametitele. Infosüsteem saadab automaatselt teavitusi mitmel korral, et täita meeldetuletamise funktsiooni.
13. Planeerimisametnik laeb üles avaliku arutelu käigus loodud failid (nt protokoll, esitlus, video/helisalvestus).

1. Kui lahendust on vaja muuta, siis järgneb alamprotsess "Planeeringulahenduse koostamine".
 2. Kui lahendust ei ole vaja muuta, siis jätkub töövoog punktis 14.
14. Kui avalikkuse esindaja arvamust on arvesse võetud, või see ei ole enam muul põhjusel relevantne, siis on tal võimalus kinnitada esitatud arvamusega arvestamist või arvamusest loobumist.
15. Kui avalikkuse esindaja ei loobu esitatud arvamusest ehk vaided jäävad üles, siis esitab planeerimisamentik detailplaneeringu Rahandusministeeriumile heakskiitmise menetluse läbiviimiseks.
16. Rahandusministeerium tutvub süsteemis detailplaneeringu materjalidega, esitatud arvamuste, kooskõlastuste, ettepanekute ja neile antud KOVi poolsete seisukohtadega. Rahandusministeerium kontrollib õigusaktidele vastvust, menetlusnõuetest kinnipidamist ning lahenduse vastavust maakonnaplaneeringule ja riigi eriplaneeringule.
1. Juhul, kui tuvastati puuduseid, siis koostab Rahandusministeerium infosüsteemis vahekirja, kus kajastatakse märkusi puuduste kõrvaldamiseks. KOV kõrvaldab kirjas viidatud puudused. Juhul, kui kõiki puudusi kõrvaldatud ei ole, koostatakse uus vahekiri ja edastatakse see KOVile täitmiseks.
17. Rahandusministeerium korraldab ülesjäänud arvamuste ärakuulamise arutelu. Rahandusministeerium määrab infosüsteemis arutelu toimimisaja ja -koha. Infosüsteem eelgenereerib kutse teksti, mida kasutajal on vajadusel võimalik muuta. Rahandusministeerium saadab kutse seotud isikutele (üles jäänud vaide esitanud avalikkuse esindaja(d), KOV, planeeringualaga seotud kinnistu(te) omanikud, planeeringu korraldamisest huvitatud isik, palneerimiskonsultant) läbi infosüsteemi välja. Peale arutelu toimumist laeb Rahandusministeerium ülesse aruteluga seotud failid (protokoll, videosalvestus, helisalvestus). Vajadusel korraldatakse ärakuulamise aruteluga seotud tegevusi.
18. Rahandusministeerium otsustab planeeringu heakskiitmise üle.
1. Juhul, kui planeering kiidetakse heaks, sisestab Rahandusministeerium planeeringu heakskiidu infosüsteemi. Detailplaneering on heakskiidetud. Töövoog jätkub punktis 19.
 2. Juhul, kui planeeringut ei kiideta heaks, sisestab Rahandusministeerium heaks kiitmata jätmise seisukoha infosüsteem. Detailplaneering on heakskiitmata ning sellisel kujul KOV seda kehtestada ei saa. NB! Oluline on märkida, et analüüsi toimumise ajaks ei olnud kordagi kasutatud võimalust jätta planeering heaks kiitmata. Heakskiidu töövoogu modelleerimiseks intervjueritud Rahandusministeeriumi töötajate seisukoht oli, et planeeringu õigel menetlemisel ei jõua heakskiidu andmise etappi planeeringud, mille puhul oleks heakskiidu andmata jätmise põhjendatud. Samas tõdeti, et võimalus jätta heakskiit andmata kindlustab äärmuslike juhtumite vastu.
19. Detailplaneering on avalikustatud.

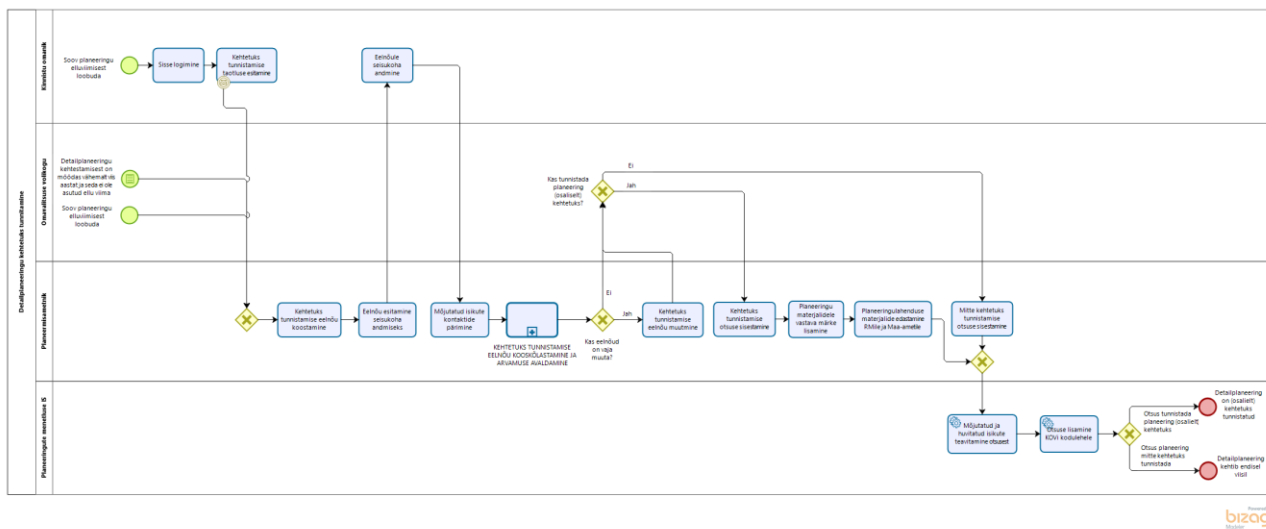

Joonis 23 TO BE detailplaneeringu menetlemine - Detailplaneeringu kehtestamine

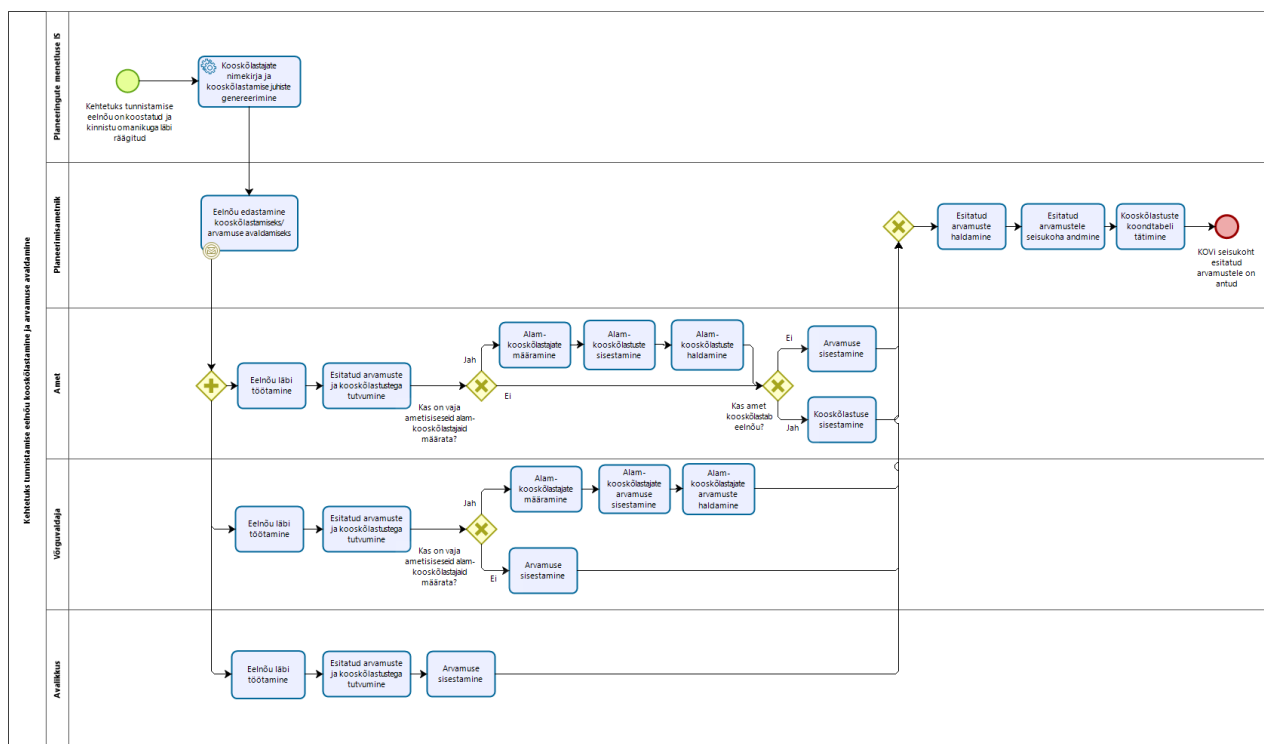
1. Kehtestamine saab alguse peale planeeringu avalikustamist ja heakskiidu saamist Rahandusministeeriumist.
2. Planeerimisametnik koostab kehtestamise eelnõu.
3. Omavalitsuse volikogu/valitsus otsustab planeeringu kehtestamise üle.
 1. Kui omavalitsus otsustab planeeringu kehtestamata jätta, sest mõnda menetlusprotsessi etappi on vaja korrata, siis on võimalik liikuda tagasi ükskõik millise alamprotsessi juurde.
 2. Kui omavalitsus otsustab planeeringu kehtestamata jätta, siis sisestab planeerimisametnik mittekehtestamise otsuse infosüsteemi. Infosüsteem genereerib otsusest teavitused, mida planeerimisametnikul on vajadusel võimalik muuta. Planeerimisametnik määrab teate saajad ja saadab teate läbi infosüsteemi välja. Menetlusprotsess ei jätku.
 3. Kui omavalitsus otsustab planeeringu kehtestada siis jätkub töövoog punktis 4.
4. Infosüsteem eeltäidab kehtestamise otsuse vormi.
5. Planeerimisametnik täiendab vajadusel kehtestamise otsuse vormi infosüsteemis.
6. Infosüsteem genereerib kehtestamise otsuse vormi põhjal avalikkusele saadetava teavitused erinevate kanalite jaoks (KOV-i koduleht, ajalehed, isikud).
7. Planeerimisametnik vajadusel täiendab infosüsteemi poolt loodud teavitus.
8. Planeerimisametnik määrab teavituse saajad.
9. Planeerimisametnik saadab teavitused läbi infosüsteemi määratud saajatele välja.
10. Planeerimisametnik edastab kehtestatud planeeringulahenduse materjalid läbi infosüsteemi Rahandusministeeriumile ja Maa-ametile.
11. Detailplaneering on kehtestatud.

NB! Detailplaneering võidakse kehtestada osaliselt. Detailanalüüsis on vaja osaliselt kehtestamist ja sellele järgnevat töövoogu täpsemalt analüüsida.

4.4.2.1 Detailplaneeringu kehtetuks tunnistamise TO BE töövoog

Joonis 24 TO BE detailplaneeringu kehtetuks tunnistamine

Powered by
bizagi
Modeler

Joonis 25 TO BE detailplaneeringu kehtetuks tunnistamine - Kehtetuks tunnistamise eelnõu koostamine ja arvamus avaldamine

1. Detailplaneeringu (osaliselt) kehtetuks tunnistamine võib alguse saada kolmel alternatiivsel viisil:
 1. Kinnistu omanik soovib planeeringu elluviimisest loobuda. Töövoog jätkub punktis 2.
 2. KOV soovib planeeringu elluviimisest loobuda. Töövoog jätkub punktis 4.
 3. Planeeringu kehtestamisest on möödas vähemalt viis aastat, planeeringut ei ole asunud ellu viima ja KOVi põhjendatud kaalutlusel on otstarbekas planeering tunnistada kehtetuks.
2. Kinnistu omanik logib planeeringute menetluse infosüsteemi sisse.
3. Kinnistu omanik esitab infosüsteemis kehtetuks tunnistamise taotluse.
4. Planeerimisametnik koostab kehtetuks tunnistamise eelnõu.
5. Planeerimisametnik esitab koostatud eelnõu kinnistu omanikule seisukoha andmiseks.
6. Kinnistu omanik annab eelnõule seisukoha. Peale seisukoha andmist on KOVil võimalik eelnõud muuta. Juhul, kui kinnistu omanik ei ole eelnõule 30 päeva jooksul seisukohta andnud, seisukoha andmisest keeldnud või taotlenud tähtaja pikendamist, siis jätkub töövoog punktis 7.
7. Planeerimisametnik pärib infosüsteemist mõjutatud isikute kontakte, et teavitada neid koostatud eelnõust. Kontaktandmete saamiseks teeb infosüsteem päringu kinnistusraamatusse ja rahvastikuregistrisse.
8. Süsteem genereerib kooskõlastajate ja arvamus avaldajate nimekirja ja kooskõlastamise juhised.

9. Planeerimisametnik edastab kehtetuks tunnistamise eelnõu läbi infosüsteemi ametitele, võrguvaldajatele ja avalikkusele kooskõlastamiseks/arvamuse avaldamiseks.
10. Infosüsteem teavitab ameteid neile kooskõlastamiseks/arvamuse avaldamiseks saadetud kehtetuks tunnistamise eelnõust.
11. Infosüsteem teavitab mõjutatud ja huvi tundvaid isikuid e-maili teel nende huvipiirkonnas koostatud kehtetuks tunnistamise eelnõust.
12. Ametid töötavad eelnõu läbi ning tutvuvad esitatud arvamuste ja kooskõlastustega.
13. Juhul kui ametisisene kooskõlastamine nõuab ametisiseste eri osapoolte kaasamist, siis on ametil võimalik määrata alamkooskõlastajad. Alamkooskõlastajatel on võimalik infosüsteemi sisestada oma arvamus/kooskõlastus. Ametil on võimalik infosüsteemis hallata antud alamkooskõlastusi, et nende põhjal anda välja ametiülene seisukoht.
 1. Kui amet kooskõlastab kehtetuks tunnistamise eelnõu, siis sisestab ta kooskõlastuse infosüsteemi.
 2. Kui amet ei kooskõlasta kehtetuks tunnistamise eelnõud, siis sisestab ta arvamuse infosüsteemi.
14. Võrguvaldajad töötavad eelnõu läbi ning tutvuvad esitatud arvamuste ja kooskõlastustega.
15. Juhul kui võrguvaldaja arvamuse andmine nõuab ametisiseste eri osapoolte kaasamist, siis on võrguvaldajal võimalik määrata alamkooskõlastajad. Alamkooskõlastajatel on võimalik infosüsteemi sisestada oma arvamus. Võrguvaldajal on võimalik infosüsteemis hallata alamkooskõlastajate antud arvamusi, et nende põhjal anda välja ametiülene seisukoht.
16. Avalikkuse esindajad töötavad eelnõu läbi, tutvuvad esitatud arvamuste ja kooskõlastustega ning sisestavad infosüsteemi oma arvamuse.
17. Planeerimisametnikul on võimalus hallata esitatud arvamusi - nt grupeerida sarnaseid arvamusi, vajadusel anonümiseerida osa arvamuse sisust ning avalikustada arvamusi peale haldamist.
18. Planeerimisametnik sisestab KOVi seisukoha esitatud arvamustele ja uuendab kooskõlastuste ja arvamuste koondtabelit.
19. Kui KOVi seisukoha kohaselt on vaja eelnõud muuta, siis muudab planeerimisametnik eelnõud.
20. Omavalituse volikogu otsustab, kas tunnistada planeering (osaliselt) kehtetuks või mitte.
 1. Kui volikogu otsus on planeering (osaliselt) kehtetuks tunnistada, siis sisestab planeerimisametnik kehtetuks tunnistamise otsuse infosüsteemi ja lisab planeeringu materjalidele või materjalide mingile osale märke, mis indikeerib planeeringu või selle osa mitte kehtivust. Planeerimisametnik edastab muudetud planeeringulahenduse materjalid Rahandusministeeriumile ja Maa-ametile. Töövoog jätkub punktis 21.
 2. Kui volikogu otsus on planeeringut või selle osa mitte kehtetuks tunnistada, siis sisestab planeerimisametnik mitte kehtetuks tunnistamise otsuse infosüsteemi. Töövoog jätkub punktis 21.
21. Süsteem teavitab mõjutatud isikuid ja huvi tundvaid isikuid tehtud otsusest.
22. Süsteem lisab otsuse KOVi kodulehele.
23. Detailplaneeringu (osaliselt) kehtetuks tunnistamisel on kaks alternatiivset lõppu:

1. Juhul kui volikogu otsus oli planeering (osaliselt) kehtetuks tunnistada, siis lõppeb töövoog (osaliselt) kehtetu detailplaneeringuga.
2. Juhul kui volikogu otsus oli planeeringut või selle osa mitte kehtetuks tunnistada, siis lõppeb töövoog endisel viisil kehtiva detailplaneeringuga.

NB! Detailplaneering võib muutuda kehtetuks ka ilma detailplaneeringu kehtetuks tunnistamise töövoo läbimist. Seda juhul, kui samal planeeringualal kehtestatakse uus detailplaneering.

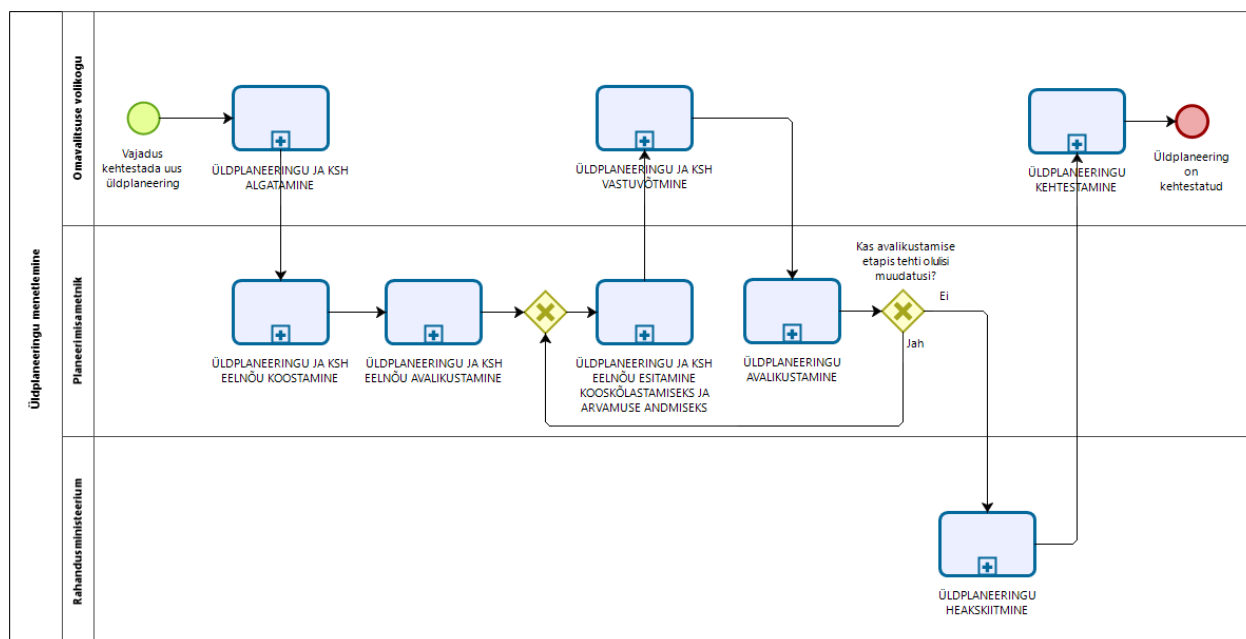
4.4.3 Üldplaneeringu menetluse TO BE töövoog

Järgnevas tabelis on kirjeldatud üldplaneeringu menetluses osalevad osapooled ja protsessid, milles nad otseselt osalevad.

Tabel 5 Üldplaneeringu menetluse töövoos osalevad osapooled

Osapool	Protsess
Omavalitsuse volikogu	• Üldplaneeringu algatamine; • Üldplaneeringu ja KSH eelnõu koostamine; • Üldplaneeringu vastuvõtmine; • Üldplaneeringu kehtestamine.
Planeerimisamentik	• Üldplaneeringu algatamine; • Üldplaneeringu ja KSH eelnõu koostamine; • Üldplaneeringu ja KSH eelnõu avalikustamine; • Üldplaneeringu ja KSH eelnõu esitamine kooskõlastamiseks ja arvamuse andmiseks; • Üldplaneeringu vastuvõtmine; • Üldplaneeringu avalikustamine; • Üldplaneeringu heakskiitmine; • Üldplaneeringu kehtestamine.
Planeerimiskonsultant (Planeerimisamentik kaasab konsultanti vastavalt vajadusele lahenduse koostamisse ja muutmisesse eri etappides)	• Üldplaneeringu ja KSH eelnõu koostamine; • Üldplaneeringu ja KSH eelnõu avalikustamine; • Üldplaneeringu avalikustamine.
KSH koostaja (Planeerimisamentik kaasab KSH koostajat vastavalt vajadusele KSH-ga seotud tulemite koostamisse ja muutmisesse eri etappides)	• Üldplaneeringu algatamine; • Üldplaneeringu ja KSH eelnõu koostamine; • Üldplaneeringu ja KSH eelnõu avalikustamine; • Üldplaneeringu avalikustamine.
Ametnik	• Lähteseisukohtade ja KSH kavatsuse osas ettepanekute küsimine;

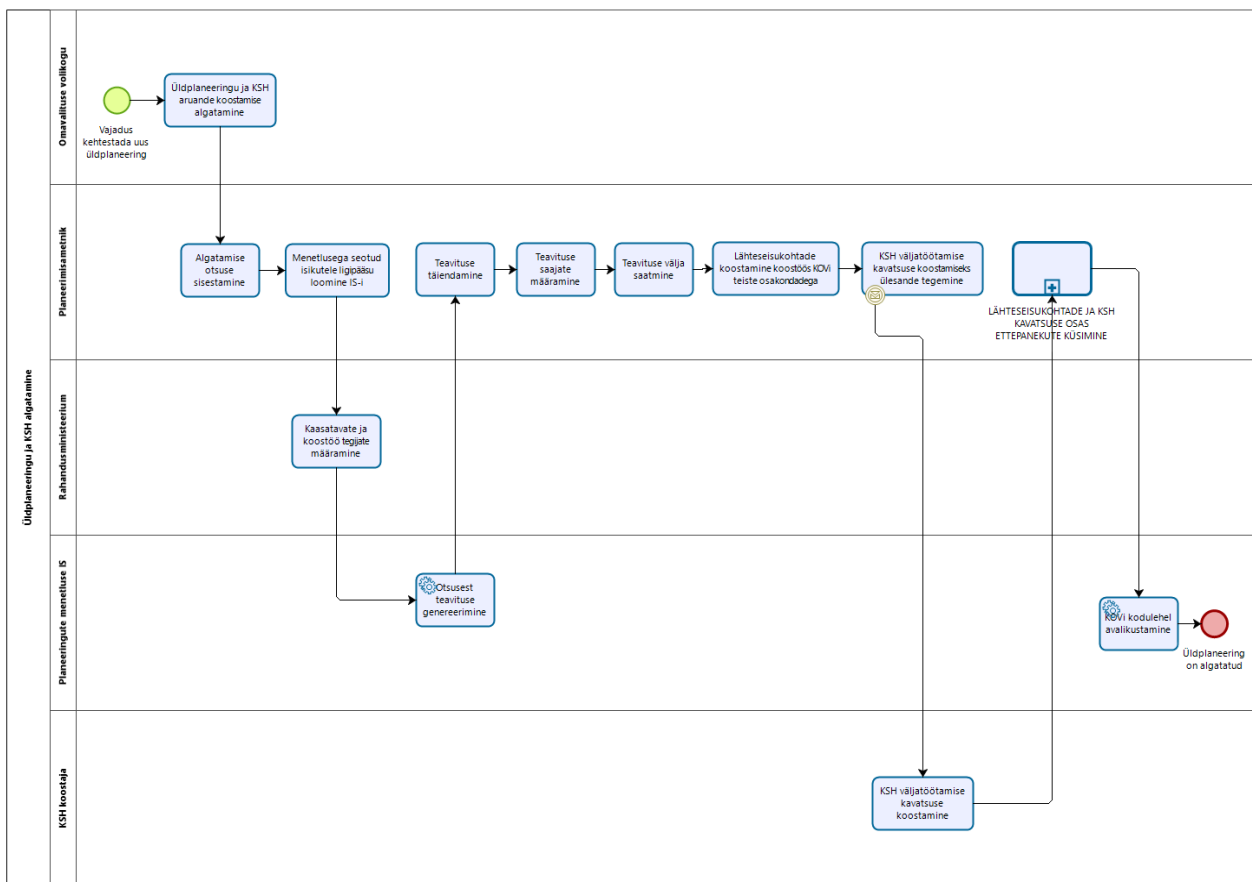
	Üldplaneeringu ja KSH eelnõu esitamine kooskõlastamiseks ja arvamuse andmiseks.
Võrguvaldaja	- Lähteseisukohtade ja KSH kavatsuse osas ettepanekute küsimine; - Üldplaneeringu ja KSH eelnõu esitamine kooskõlastamiseks ja arvamuse andmiseks.
Avalikkuse esindaja	- Lähteseisukohtade ja KSH kavatsuse osas ettepanekute küsimine; - Üldplaneeringu ja KSH eelnõu avalikustamine; - Üldplaneeringu ja KSH eelnõu esitamine kooskõlastamiseks ja arvamuse andmiseks; - Üldplaneeringu avalikustamine.
Rahandusministeerium	Üldplaneeringu heakskiitmine

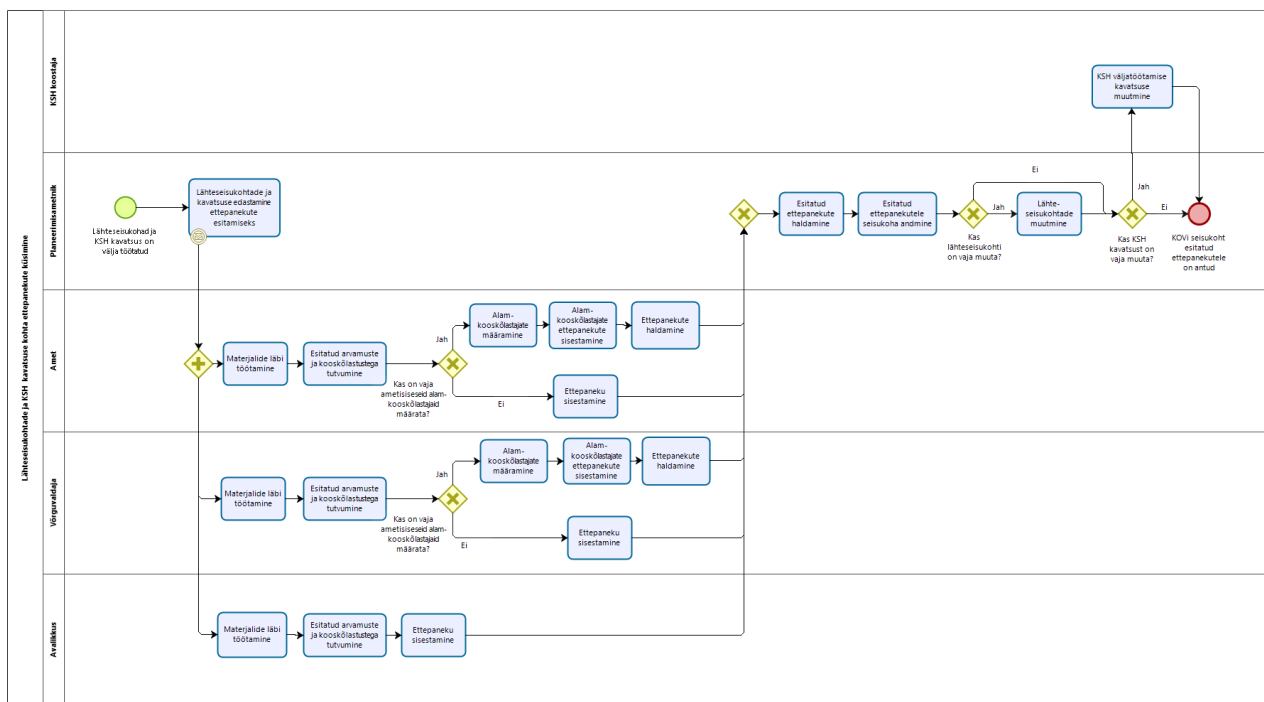
Joonis 26 TO BE üldplaneeringu menetlemine - Üldine üldplaneeringu menetlemine

1. Üldplaneeringu menetlemine saab alguse KOVi vajadusest kehtestada uus üldplaneering.
2. Omavalitsuse volikogu algatab üldplaneeringu ja KSH.
3. Planeerimisametnik koostab üldplaneeringu ja KSH eelnõu, kaasates asjakohased eksperdid (vastavalt vajadusele planeerimiskonsultant, KSH ekspert, valdkondlikud eksperdid).

4. Planeerimisametnik korraldab üldplaneeringu ja KSH eelnõu avalikustamise.
5. Üldplaneeringu ja KSH eelnõu esitatakse ametitele ja avalikkusele kooskõlastamiseks ja arvamuse andmiseks.
6. Omavalitsuse volikogu otsustab üldplaneeringu vastuvõtmise üle.
7. Planeerimisametnik korraldab üldplaneeringu avalikustamise.
 1. Kui avalikustamise etapis tehakse lahenduses olulisi muudatusi, siis jätkub töövoog punktis 5.
 2. Kui avalikustamise etapis ei tehtud lahenduses olulisi muudatusi, siis jätkub töövoog punktis 8.
8. Üldplaneering esitatakse Rahandusministeeriumile heakskiitmiseks.
9. Omavalitsuse volikogu otsustab üldplaneeringu kehtestamise üle.
10. Positiivse stsenaariumi kohaselt lõpeb üldplaneeringu menetluse töövoog kehtestatud üldplaneeringuga. Negatiivsed stsenaariumid on kirjeldatud alamprotsessides.

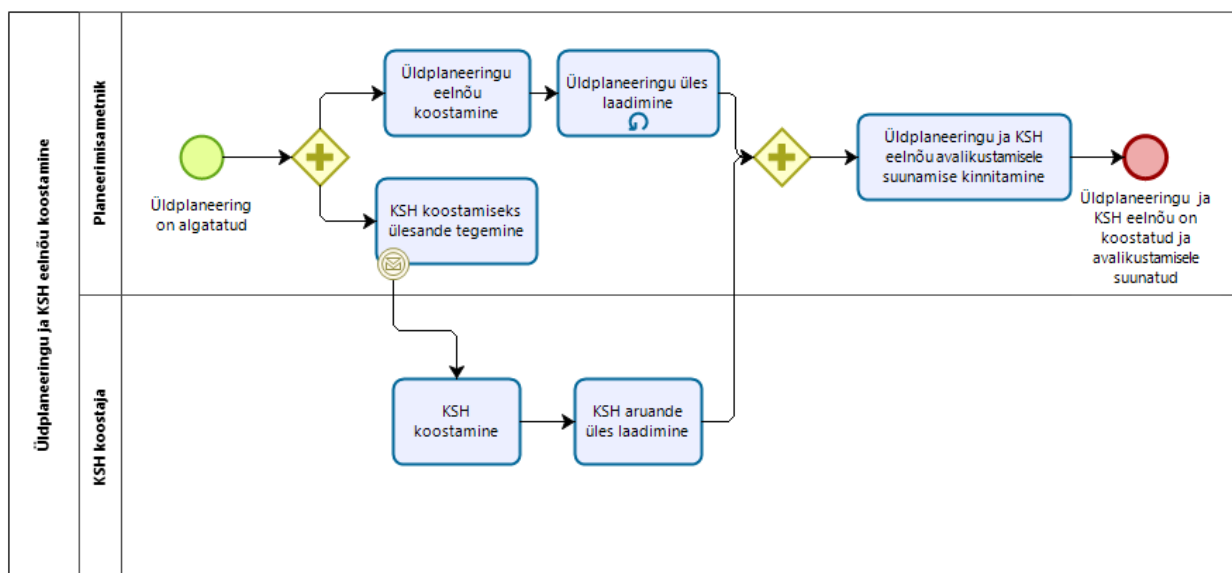
Joonis 27 TO BE üldplaneeringu menetlemine - Üldplaneeringu algatamine

Joonis 28 TO BE üldplaneeringu menetlemine - Lähteseisukohtade ja KSH kavatsuse osas ettepanekute küsimine

1. Üldplaneeringu algatamine saab alguse KOVi vajadusest kehtestada uus üldplaneering.
2. Omavalitsuse volikogu algatab üldplaneeringu ja KSH aruande koostamise.
3. Planeerimisametnik sisestab algatamise otsuse infosüsteemi.
4. Planeerimisametnik annab menetlusega seotud isikutele (kaasatavad eksperdid) ligipääsu menetlus infosüsteemile ja annab neile õigused konkreetse planeeringu raames.
5. Rahandusministeerium määrab kaasatavad ja koostöö tegijad. Vajadusel on võimalik läbi infosüsteemi pärida mõjutatud isikute kontaktandmeid, kui mõnes küsimuses on kriitiline kaasata otseselt mõjutatud kodanikku või kodanikke. Kontaktandmete saamiseks teeb infosüsteem päringu kinnistusraamatusse ja rahvastikuregistrisse.
6. Infosüsteem genereerib otsusest teavituse.
7. Planeerimisametnik täiendab genereeritud teavitust.
8. Planeerimisametnik määrab teavituse saajad.
9. Planeerimisametnik saadab algatamise otsuse teavitused läbi infosüsteemi määratud saajatele välja.
10. Planeerimisametnik koostab infosüsteemis lähteseisukohad koostöös KOVi teiste osakondadega.
11. Planeerimisametnik teeb KSH koostajale ülesande KSH väljatöötamise kavatsuse (edaspidi KSH kavatsus) koostamiseks.
12. KSH koostaja koostab KSH kavatsuse infosüsteemis.

13. Infosüsteem eelgenereerib ametite ja isikute nimekirja, kellele lähteseisukohad ja KSH kavatsus ettepanekute küsimiseks saata. Nimekirja genereerimisel võetakse mh aluseks Rahandusministeeriumi poolt määratud kaasatavad ja koostöö tegijad.
14. Planeerimisametnik edastab lähteseisukohad ja KSH kavatsuse läbi infosüsteemi ametitele, võrguvaldajatele ja avalikkusele ettepanekute esitamiseks.
15. Infosüsteem teavitab ameteid neile ettepanekute esitamiseks saadetud lähteseisukohtadest ja KSH kavatsusest.
16. Infosüsteem teavitab mõjutatud ja huvi tundvaid isikuid e-maili teel neile ettepanekute esitamiseks saadetud lähteseisukohtadest ja KSH kavatsusest.
17. Ametid töötavad lähteseisukohad ja KSH kavatsuse läbi ning tutvuvad esitatud arvamuste ja kooskõlastustega.
18. Juhul kui ametisisene kooskõlastamine nõuab ametisiseste eri osapoolte kaasamist, siis on ametil võimalik määrata alamkooskõlastajad. Alamkooskõlastajatel on võimalik infosüsteemi sisestada oma ettepanek. Ametil on võimalik infosüsteemis hallata alamkooskõlastajate tehtud ettepanekuid, et nende põhjal anda välja ametiülene seisukoht.
19. Võrguvaldajad töötavad lähteseisukohad ja KSH kavatsuse läbi ning tutvuvad esitatud arvamuste ja kooskõlastustega
20. Juhul kui võrguvaldaja arvamuse andmine nõuab ametisiseste eri osapoolte kaasamist, siis on võrguvaldajal võimalik määrata alamkooskõlastajad. Alamkooskõlastajatel on võimalik infosüsteemi sisestada oma ettepanek. Võrguvaldajal on võimalik infosüsteemis hallata alamkooskõlastajate tehtud ettepanekuid, et nende põhjal anda välja ametiülene seisukoht.
21. Avalikkuse esindajad töötavad lähteseisukohad ja KSH kavatsuse läbi, tutvuvad esitatud arvamuste ja kooskõlastustega ning sisestavad infosüsteemi oma ettepaneku.
22. Planeerimisametnikul on võimalus hallata esitatud ettepanekuid - nt grupeerida sarnaseid arvamusi, vajadusel anonümiseerida osa arvamuse sisust ning avalikustada arvamusi peale haldamist.
23. Planeerimisametnik sisestab KOVi seisukoha esitatud ettepanekutele.
 1. Kui KOVis seisukoha kohaselt on vaja teha kas lähteseisukohtadesse või KSH kavatsusse muudatusi, siis viivad vastavalt planeerimisametnik või KSH koostaja dokumentidesse muudatused sisse.
 2. Kui KOVi seisukoha kohaselt ei ole vaja lähteseisukohtadesse või KSH kavatsusse muudatusi teha, siis jätkub töövoog punktis 14.
24. KOVi seisukoht esitatud ettepanekutele on antud.
25. Süsteem lisab lähteseisukohad ja KSH kavatsuse KOVi kodulehele.
26. Üldplaneering on algatatud.

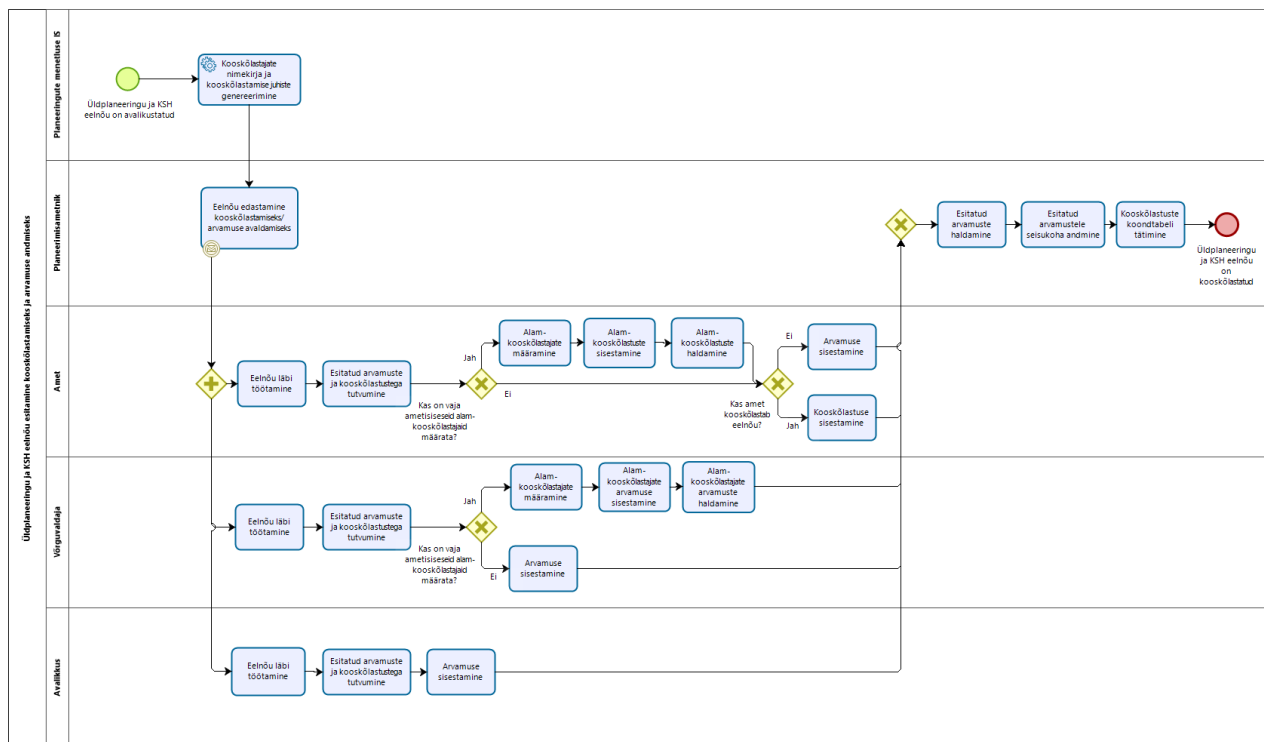

Joonis 29 TO BE üldplaneeringu menetlemine - Üldplaneeringu ja KSH eelnõu koostamine

1. Üldplaneeringu ja KSH eelnõu koostamine saab alguse peale üldplaneeringu algatamist.
2. Planeerimisametnik teeb KSH koostajale ülesande KSH koostamiseks.
3. KSH koostaja koostab KSH.
4. KSH koostaja laeb KSH aruande infosüsteemi üles. Alternatiivina võiks saada KSH aruande koostada infosüsteemis.
5. Planeerimisametnik koostab üldplaneeringu eelnõu koostöös kaasatud ekspertidega.
6. Planeerimisametnik laeb eelnõu infosüsteemi üles. Eelnõud on võimalik üles laadida mitmeid kordi, süsteem versioneerib eelnõud ning võimaldab tänu sellele saada ülevaadet eelnõu muutumisest ja täiенemisest ajas.
7. Planeerimisametnik tutvustab vajadusel volikogule koostatud üldplaneeringu ja KSH eelnõud ning kinnitab üldplaneeringu ja KSH eelnõu avalikustamisele suunamise.
8. Üldplaneeringu ja KSH eelnõu on koostatud ja avalikustamisele suunatud.

- Lk 83 / 250

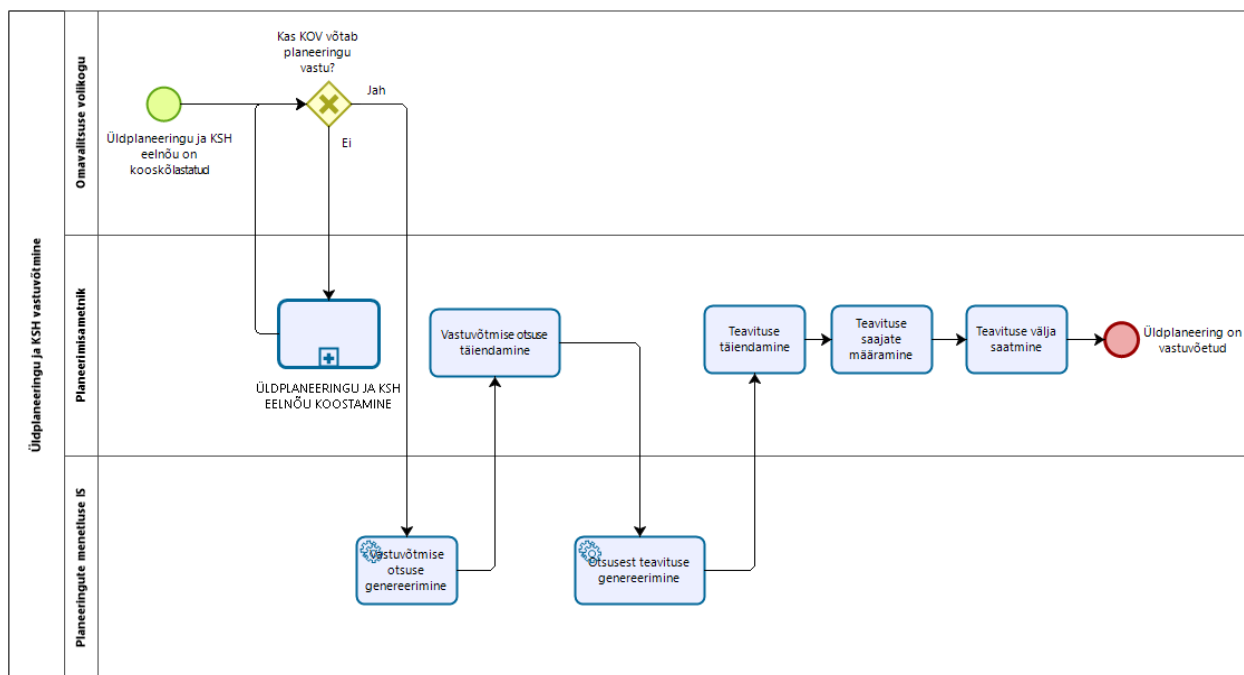
14. Planeerimisametnik laeb üles avaliku arutelu käigus loodud failid (nt protokoll, esitlus, video/helisalvestus, arutelu tulemused).
 1. Kui üldplaneeringu ja KSH eelnõu on vaja muuta, siis viivad planeerimisametnik või KSH koostaja muudatused sisse.
 2. Kui lahendust ei ole vaja muuta, siis jätkub töövoog punktis 15.
15. Kui avalikkuse esindaja arvamust on arvesse võetud, või see ei ole enam muul põhjusel relevantne, siis on tal võimalus kinnitada esitatud arvamusest loobumist.
16. Üldplaneeringu ja KSH eelnõu on avalikustatud.

Joonis 31 TO BE üldplaneeringu menetlemine - Üldplaneeringu ja KSH eelnõu esitamine koostajastamiseks ja arvamuse andmiseks

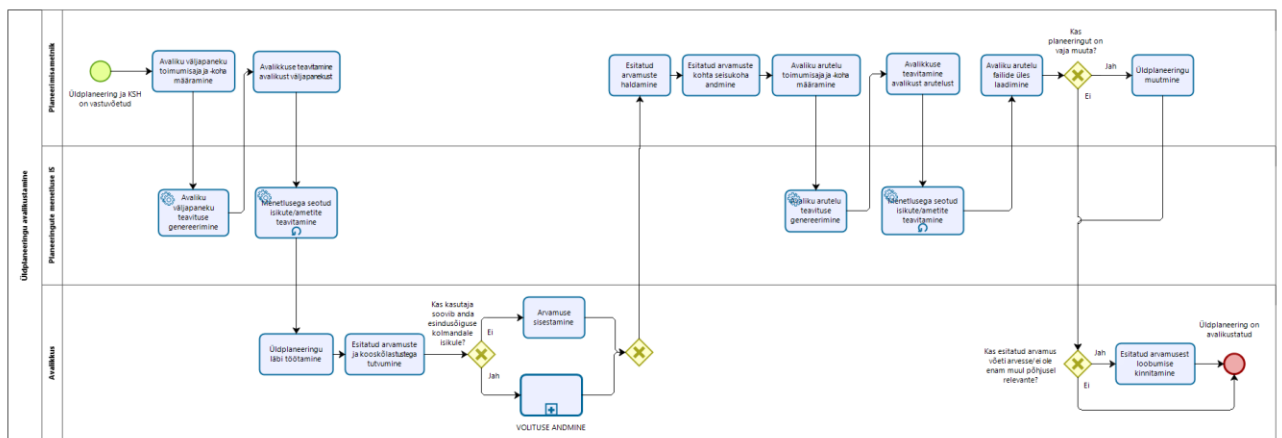
1. Üldplaneeringu ja KSH eelnõu esitatakse peale nende avalikustamist ametitele ja avalikkusele koostajastamiseks ja arvamuse andmiseks.
2. Infosüsteem eelgenereerib koostajastajate ja arvamuse avaldajate nimekirja ja koostajastamise juhised.
3. Planeerimisametnik edastab detailse lahenduse ja KSH läbi infosüsteemi ametitele, võrguvaldajatele ja avalikkusele koostajastamiseks/arvamuse avaldamiseks.
4. Infosüsteem teavitab ameteid neile koostajastamiseks/arvamuse avaldamiseks saadetud üldplaneeringust ja KSHst.

5. Infosüsteem teavitab mõjutatud ja huvi tundvaid isikuid e-maili teel nende huvipiirkonnas koostatud lahendusest ja KSHst.
6. Ametid töötavad eelnõu läbi ning tutvuvad esitatud arvamuste ja kooskõlastustega.
7. Juhul kui ametisisene kooskõlastamine nõuab ametisiseste eri osapoolte kaasamist, siis on ametlik võimalik määrata alamkooskõlastajad. Alamkooskõlastajatel on võimalik infosüsteemi sisestada oma arvamus/kooskõlastus. Ametil on võimalik infosüsteemis hallata antud alamkooskõlastusi, et nende põhjal anda välja ametiülene seisukoht.
 1. Kui amet kooskõlastab eelnõu, siis sisestab ta kooskõlastuse infosüsteemi.
 2. Kui amet ei kooskõlasta eelnõud, siis sisestab ta arvamuse infosüsteemi.
8. Võrguvaldajad töötavad eelnõu läbi ning tutvuvad esitatud arvamuste ja kooskõlastustega
9. Juhul kui võrguvaldaja arvamuse andmine nõuab ametisiseste eri osapoolte kaasamist, siis on võrguvaldajal võimalik määrata alamkooskõlastajad. Alamkooskõlastajatel on võimalik infosüsteemi sisestada oma arvamus. Võrguvaldajal on võimalik infosüsteemis hallata alamkooskõlastajate antud arvamusi, et nende põhjal anda välja ametiülene seisukoht.
10. Avalikkuse esindajad töötavad eelnõu läbi, tutvuvad esitatud arvamuste ja kooskõlastustega ning sisestavad infosüsteemi oma arvamuse.
11. Planeerimisametnikul on võimalus hallata esitatud arvamusi - nt grupeerida sarnaseid arvamusi, vajadusel anonümiseerida osa arvamuse sisust ning avalikustada arvamusi peale haldamist.
12. Planeerimisametnik sisestab KOVi seisukoha esitatud arvamustele.
13. Infosüsteem genereerib esitatud kooskõlastuste põhjal kooskõlastuste ja arvamuste koondtabeli, mida planeerimisametnikul on vajadusel võimalik täiendada.
14. Üldplaneeringu ja KSH eelnõu on kooskõlastatud.

Joonis 32 TO BE Üldplaneeringu menetlemine - Üldplaneeringu ja KSH vastuvõtmine

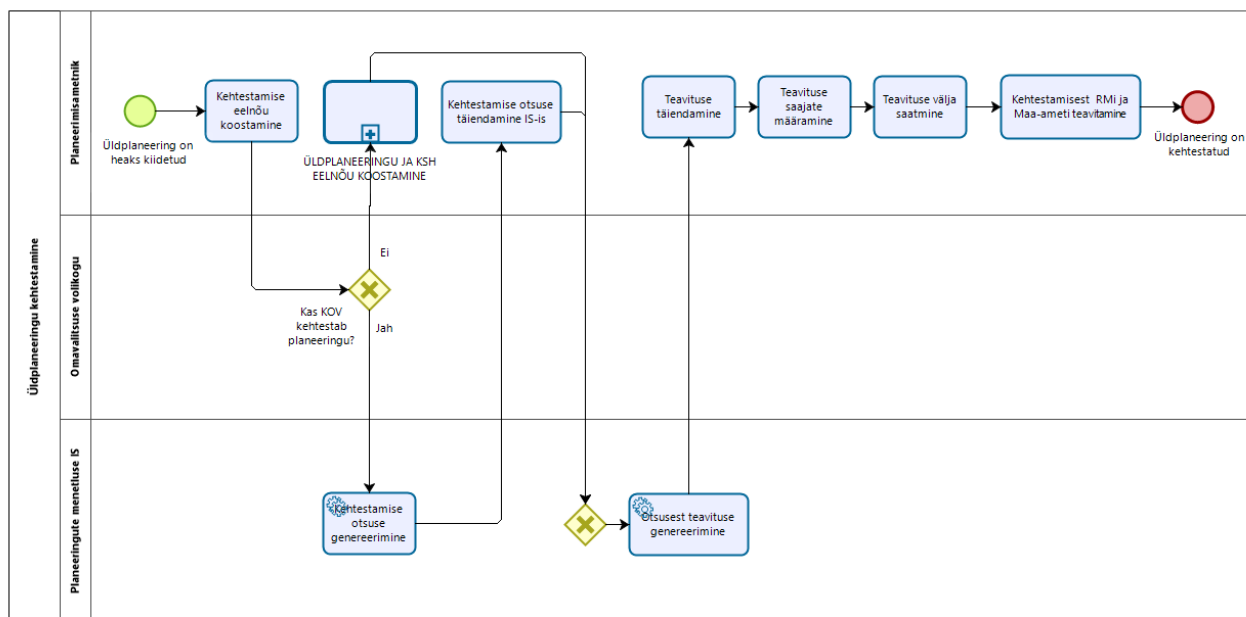
1. Üldplaneeringu ja KSH eelnõu vastuvõtmine saab alguse peale eelnõu koostõlastamist.
2. Omavalitsuse volikogu otsustab vastuvõtmise üle.
 1. Kui omavalitsus otsustab eelnõu vastu võtmata jätta, siis järgneb alamprotsess „Üldplaneeringu ja KSH eelnõu koostamine“. Sõltuvalt sellest, kui olulisi muudatusi lahendusse tehakse, võidakse läbida uuesti ka „Üldplaneeringu ja KSH eelnõu avalikustamise“ ning „Üldplaneeringu esitamine koostõlastamiseks ja arvamuse andmise“ alamprotsessid.
 2. Kui omavalitsus otsustab eelnõu vastu võtta, siis jätkub töövoog punktis 3.
3. Infosüsteem eeltäidab vastuvõtmise otsuse vormi.
4. Planeerimisametnik täiendab vajadusel vastuvõtmise otsuse vormi infosüsteemis.
5. Infosüsteem genereerib vastuvõtmise otsuse vormi põhjal avalikkusele saadetava otsusest teavitava kirja sisu.
6. Planeerimisametnik vajadusel täiendab infosüsteemi poolt loodud teavitust.
7. Planeerimisametnik määrab teavituse saajad.
8. Planeerimisametnik saadab teavitused läbi infosüsteemi määratud saajatele välja.
9. Üldplaneering ja KSH on vastuvõetud.

Joonis 33 TO BE üldplaneeringu menetlemine - Üldplaneeringu avalikustamine

1. Üldplaneeringu avalikustamine saab alguse peale üldplaneeringu ja KSH vastuvõtmist.
2. Planeerimisametnik määrab infosüsteemis avaliku väljapaneku toimumisaja ja -kohad.
3. Infosüsteem genereerib avaliku väljapaneku teavitused.
4. Planeerimisametnik saab vajadusel muuta süsteemi genereeritud teavitusi. Planeerimisametnik saadab läbi infosüsteemi mõjutatud välja avaliku väljapaneku teavitused.
5. Infosüsteem saadab menetlusega seotud isikutele automaatselt teavitusi mitmel korral, et täita meeldetuletamise funktsiooni.
6. Avalikkuse esindajad töötavad üldplaneeringu läbi ja tutvuvad esitatud arvamuste ja kooskõlastustega.
7. Kui avalikkuse esindajal on ettepanekuid/vastuväiteid, siis sisestavad nad oma arvamuse infosüsteemi. Vajadusel on avalikkuse esindajal võimalik anda esindusõigus kolmandale isikule (naaber, asumiselts), kes saab tema eest arvamust avaldada.
8. Planeerimisametnikul on võimalik esitatud arvamusi hallata - nt grupeerida sarnaseid arvamusi ning vajadusel anonümiseerida osasid arvamuse sisust.
9. Planeerimisametnik sisestab KOVi seisukoha esitatud arvamuste osas.
10. Planeerimisametnik määrab infosüsteemis avaliku arutelu toimumisaja ja -kohad.
11. Infosüsteem genereerib avaliku arutelu teavitused.
12. Planeerimisametnik saab vajadusel muuta süsteemi genereeritud teavitusi. Planeerimisametnik saadab läbi infosüsteemi välja avaliku arutelu teavitused.
13. Infosüsteem saadab menetlusega seotud isikutele automaatselt teavitusi mitmel korral, et täita meeldetuletamise funktsiooni.
14. Planeerimisametnik laeb üles avaliku arutelu käigus loodud failid (nt protokoll, esitus, video/helisalvestus, arutelu tulemused).
1. Kui üldplaneeringut on vaja muuta, siis viib planeerimisametnik muudatused sisse.

Heakskiidu töövoo modelleerimiseks intervjueritud Rahandusministeeriumi töötajate seisukoht oli, et planeeringu õigel menetlemisel ei jõua heakskiidu andmise etappi planeeringud, mille puhul oleks heakskiidu andmata jätmine põhjendatud. Samas tõdeti, et võimalus jätta heakskiit andmata kindlustab äärmuslike juhtumite vastu.

Powered by
bizagi
Modeler

Joonis 35 TO BE üldplaneeringu menetlemine - Üldplaneeringu kehtestamine

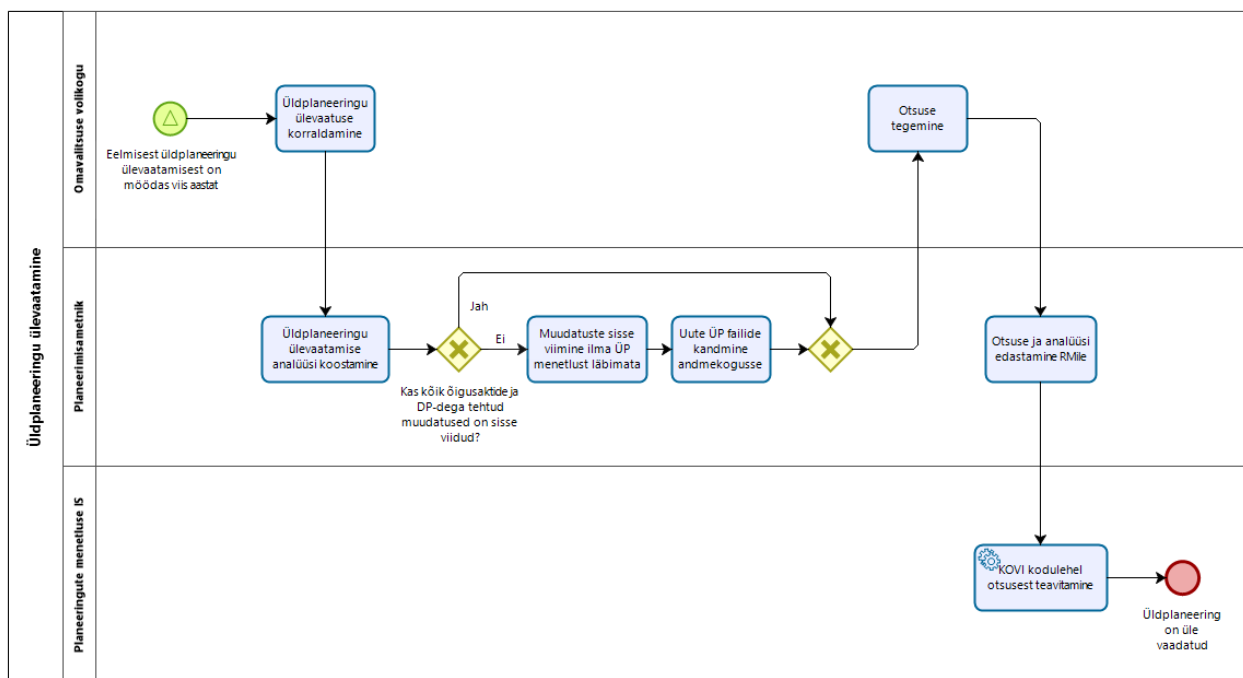
1. Üldplaneeringu kehtestamine saab alguse peale planeeringu heakskiitmist.
2. Planeerimisametnik koostab kehtestamise eelnõu.
3. Omavalitsuse volikogu otsustab planeeringu kehtestamise üle.
 1. Kui omavalitsus otsustab planeeringu kehtestamata jätta, siis järgneb alamprotsess „Üldplaneeringu ja KSH eelnõu koostamine“. Sõltuvalt sellest, kui olulisi muudatusi lahendusse tehakse, võidakse läbida uuesti ka „Üldplaneeringu ja KSH eelnõu avalikustamise“, „Üldplaneeringu esitamine kooskõlastamiseks ja arvamuse andmise“, „Üldplaneeringu ja KSH vastuvõtmise“, „Üldplaneeringu avalikustamise“ alamprotsessid.
 2. Kui omavalitsus otsustab planeeringu kehtestada siis jätkub töövoog punktis 4.
4. Infosüsteem eeltäidab kehtestamise otsuse vormi.
5. Planeerimisametnik täiendab vajadusel kehtestamise otsuse vormi infosüsteemis.
6. Infosüsteem genereerib kehtestamise otsuse vormi põhjal avalikkusele saadetava otsusest teavitava kirja sisu.
7. Planeerimisametnik vajadusel täiendab infosüsteemi poolt loodud teavitusi.

8. Planeerimisametnik määrab teavituse saajad.
9. Planeerimisametnik saadab teavitused läbi infosüsteemi määratud saajatele välja.
10. Planeerimisametnik teavitab kehtestatud planeeringulahendusest läbi infosüsteemi Rahandusministeeriumit ja Maa-ametit.
11. Üldplaneering on kehtestatud.

4.4.3.1 KOV üldplaneeringu kehtestamise järgne TO BE töövoog

Üldplaneeringu kehtestamise järgselt viiakse üldplaneeringuga läbi järgmisi tegevusi, millest kaks esimest teostatakse planeeringute andmekogus:

1. Üldplaneeringut muutvate detailplaneeringutega tehtud muudatuste sisse viimine üldplaneeringusse;
2. Üldplaneeringu materjalide vaatamine näiteks järgmistes olukordades - KOVi arengukava koostamine, detailplaneeringu algatamise kaalumise, maakonna arengu strateegia koostamine;
3. Iga viie aasta tagant vaadatakse üldplaneering üle. Üldplaneeringu ülevaatamine teostatakse planeeringute menetluse infosüsteemis ja selle töövoog on toodud Joonisel 22.

Joonis 36 TO BE üldplaneeringu menetlemine - Üldplaneeringu ülevaatamine

1. Iga viie aasta tagant annab infosüsteem märku vajadusest vaadata üle üldplaneering.
2. Planeerimisametnik koostab üldplaneeringu ülevaatuse analüüsi infosüsteemis.

1. Kui analüüsi käigus selgub, et õigusaktidega või detailplaneeringutega tehtud muudatused ei ole üldplaneeringusse sisse viidud, siis planeerimisametnik viib need sisse üldplaneeringu menetlust läbimata. Planeerimisametnik laeb muudetud üldplaneeringu failid planeeringute andmekogusse. Töövoog jätkub punktis 3.
3. Omavalitsuse volikogu teeb otsuse.
4. Planeerimisametnik edastab RMile läbi infosüsteemi volikogu tehtud otsuse ja üldplaneeringu ülevaatamise analüüsi.
5. Infosüsteem lisab volikogu tehtud otsuse KOVi kodulehele.
6. Üldplaneering on üle vaadatud.

4.4.4 KOV eriplaneeringu menetluse TO BE töövoog

Järgnevas tabelis on kirjeldatud KOV eriplaneeringu menetluses osalevad osapooled ja protsessid, milles nad otseselt osalevad.

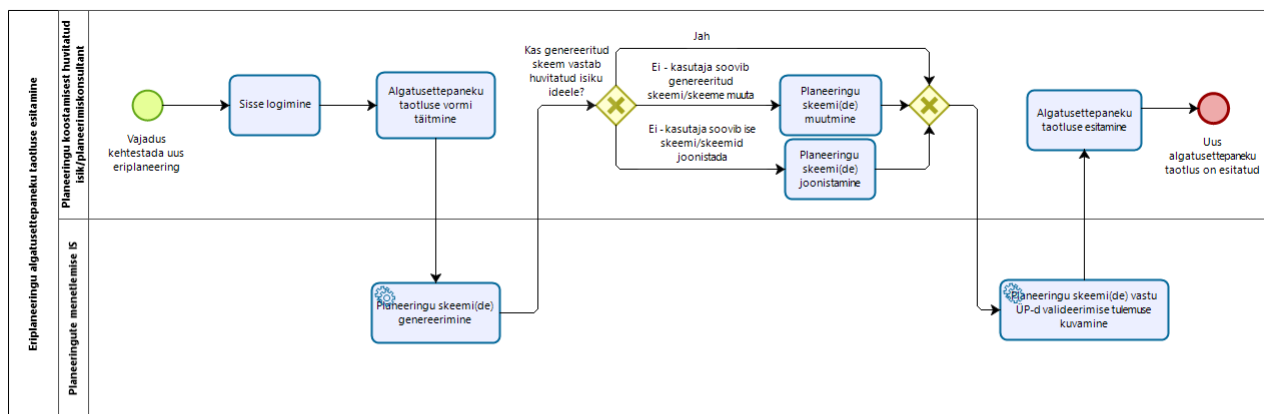
Tabel 6 KOV eriplaneeringu menetluse töövoos osalevad osapooled

Osapool	Protsess
Planeeringu korraldamisest huvitatud isik	- Eriplaneeringu algatusettepaneku taotluse esitamine; - Volituse andmine.
Omavalitsuse volikogu	- Eriplaneeringu ja KSH algatamine; - Asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja KSH I etapi aruande vastuvõtmine; - Eriplaneeringu vastuvõtmine; - Eriplaneeringu kehtestamine.
Planeerimiskonsultant	- Eriplaneeringu algatusettepaneku taotluse esitamine; - Eriplaneeringu ja KSH algatamine; - Asukoha eelvaliku lähteseisukohtade ja KSH kavatsuse koostamine; - Lähteseisukohtade ja kavatsuse avalikustamine; - Lähteseisukohtade ja kavatsuse kohta ettepanekute küsimine; - Asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja KSH I etapi aruande koostamine; - Eriplaneeringu detailse lahenduse ja KSH koostamine; - Eriplaneeringu detailse lahenduse ja KSH avalikustamine.
Planeerimisametnik	Eriplaneeringu ja KSH algatamine;

	• Asukoha eelvaliku lähteseisukohtade ja KSH kavatsuse koostamine; • Lähteseisukohtade ja kavatsuse avalikustamine; • Lähteseisukohtade ja kavatsuse kohta ettepanekute küsimine; • Asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja KSH I etapi aruande koostamine; • Eelnõu ja KSH I etapi aruande koostamine ja arvamuse avaldamine; • Asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja KSH I etapi aruande avalikustamine; • Asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja KSH I etapi aruande vastuvõtmine; • Eriplaneeringu detailse lahenduse ja KSH koostamine; • Detailse lahenduse ja KSH koostamine ja arvamuse avaldamine; • Eriplaneeringu detailse lahenduse ja KSH avalikustamine; • Detailse lahenduse ja KSH eelnõu esitamine koostamiseks ja arvamuse andmiseks; • Eriplaneeringu vastuvõtmine; • Eriplaneeringu avalikustamine; • Eriplaneeringu heakskiitmine; • Eriplaneeringu kehtestamine.
KSH koostaja	• Asukoha eelvaliku lähteseisukohtade ja KSH kavatsuse koostamine; • Lähteseisukohtade ja kavatsuse avalikustamine; • Lähteseisukohtade ja kavatsuse kohta ettepanekute küsimine; • Asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja KSH I etapi aruande koostamine; • Asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja KSH I etapi aruande avalikustamine; • Eriplaneeringu detailse lahenduse ja KSH koostamine; • Eriplaneeringu detailse lahenduse ja KSH avalikustamine.
Amet	• Asukoha eelvaliku lähteseisukohtade ja KSH väljatöötamise kavatsuse koostamine;

	• Lähteseisukohtade ja kavatsuse kohta ettepanekute küsimine; • Lähteseisukohtade ja KSH kavatsuse kooskõlastamine ja arvamuse avaldamine; • Eelnõu ja KSH I etapi aruande kooskõlastamine ja arvamuse avaldamine; • Eriplaneeringu detailse lahenduse ja KSH koostamine; • Detailse lahenduse ja KSH kooskõlastamine ja arvamuse avaldamine; • Detailse lahenduse ja KSH eelnõu esitamine kooskõlastamiseks ja arvamuse andmiseks.
Võrguvaldaja	• Asukoha eelvaliku lähteseisukohtade ja KSH väljatöötamise kavatsuse koostamine; • Lähteseisukohtade ja kavatsuse kohta ettepanekute küsimine; • Lähteseisukohtade ja KSH kavatsuse kooskõlastamine ja arvamuse avaldamine; • Eelnõu ja KSH I etapi aruande kooskõlastamine ja arvamuse avaldamine; • Detailse lahenduse ja KSH kooskõlastamine ja arvamuse avaldamine; • Detailse lahenduse ja KSH eelnõu esitamine kooskõlastamiseks ja arvamuse andmiseks.
Avalikkuse esindaja	• Lähteseisukohtade ja KSH kavatsuse kooskõlastamine ja arvamuse avaldamine; • Lähteseisukohtade ja kavatsuse avalikustamine; • Lähteseisukohtade ja kavatsuse kohta ettepanekute küsimine; • Eelnõu ja KSH I etapi aruande kooskõlastamine ja arvamuse avaldamine; • Asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja KSH I etapi aruande avalikustamine; • Detailse lahenduse ja KSH kooskõlastamine ja arvamuse avaldamine; • Eriplaneeringu detailse lahenduse ja KSH avalikustamine; • Detailse lahenduse ja KSH eelnõu esitamine kooskõlastamiseks ja arvamuse andmiseks.
Rahandusministeerium	• Eriplaneeringu heakskiitmine

10. Peale vastuvõtmist korraldab planeerimisametnik eriplaneeringu detailse lahenduse ja KSH aruande koostamise.
11. Planeerimisametnik korraldab detailse lahenduse ja KSH aruande avalikustamise.
12. Peale avalikustamist esitab planeerimiskonsultant detailse lahenduse ja KSH eelnõu kooskõlastamiseks ja arvamuse avaldamiseks ametitele ja mõjutatud ning huvi tundvatele isikutele.
13. Omavalitsuse volikogu otsustab, kas võtta eriplaneering vastu või mitte.
14. Peale vastuvõtmise otsust korraldab planeerimisametnik eriplaneeringu avalikustamise.
 1. Kui avalikustamise etapis tehakse lahenduses olulisi muudatusi, siis jätkub töövoog punktis 12.
 2. Kui avalikustamise etapis ei tehtud lahenduses olulisi muudatusi, siis jätkub töövoog punktis 15.
15. Planeerimisametnik esitab eriplaneeringu Rahandusministeeriumile heakskiitmiseks.
16. Peale heakskiitmise otsust otsustab omavalitsuse volikogu, kas kehtestada eriplaneering või mitte.
17. Positiivse stsenaariumi kohaselt lõppeb eriplaneeringu menetluse töövoog kehtestatud eriplaneeringuga. Negatiivsed stsenaariumid on kirjeldatud alamprotsessides.

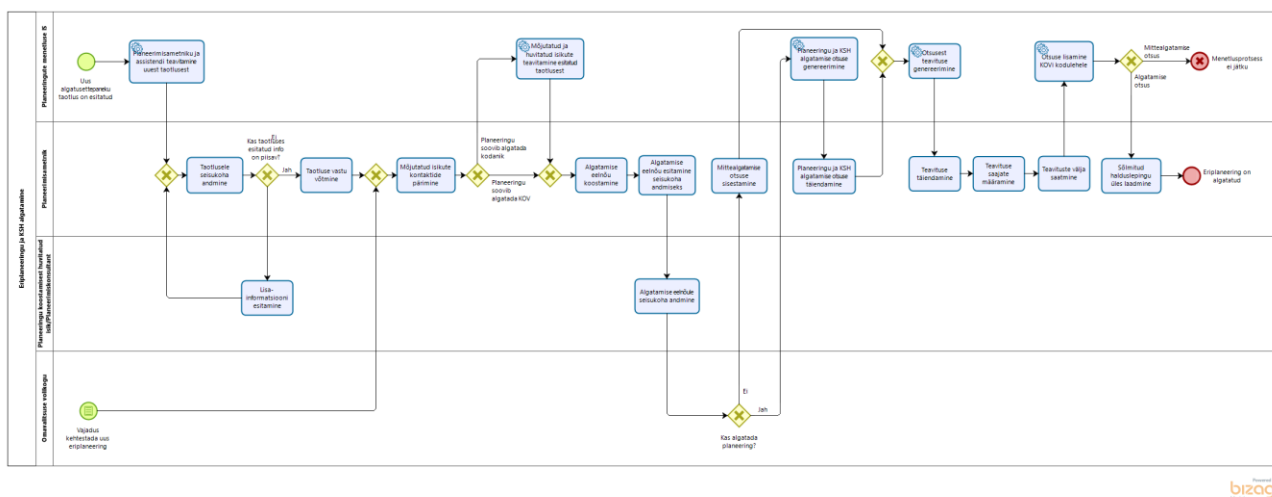

Joonis 38 TO BE eriplaneeringu menetlemine - Eriplaneeringu algatusettepaneku taotluse esitamine

1. Algatusettepaneku esitamine saab alguse planeeringu koostamisest huvitatud isiku vajadusest kehtestada uus eriplaneering.
2. Planeeringu koostamisest huvitatud isik/planeerimiskonsultant logib planeeringu menetlemise infosüsteemi sisse.
3. Planeeringu koostamisest huvitatud isik/planeerimiskonsultant täidab infosüsteemis algatusettepaneku taotluse vormi.
4. Sisestatud andmete põhjal genereerib süsteem automaatselt planeeringu esialgse skeemi või skeemid juhul, kui planeeringu koostamisest huvitatud isik määras taotluses mitu alternatiivset

planeeringuala. Planeeringu skeemi genereerimisel on mh alusandmeteks ka üldplaneeringuga seatud tingimused.

5. Planeeringu koostamisest huvitatud isik/planeerimiskonsultant kontrollib genereeritud skeemi(de) vastavust planeeringu koostamisest huvitatud isiku ideele.
 1. Kui skeem vastab planeeringu koostamisest huvitatud isiku ideele, siis jätkub töövoog punktis 6.
 2. Kui skeem(id) ei vasta planeeringu koostamisest huvitatud isiku ideele, siis planeeringu koostamisest huvitatud isik/planeerimiskonsultant saab genereeritud skeemi infosüsteemis muuta või selle ise algusest peale infosüsteemis joonistada.
6. Infosüsteem kuvab planeeringu skeemi(de) vastu ÜP-d valideerimise tulemuse kasutajale.
7. Planeeringu koostamisest huvitatud isik/planeerimiskonsultant esitab algatusettepaneku taotluse läbi infosüsteemi. Paralleelselt jääb võimalus esitada taotlus ka paberkandijal, sellisel juhul peab KOVi töötaja sisestama esitatud algatusettepaneku taotluse infosüsteemi.
8. Uus algatusettepaneku taotlus on esitatud.

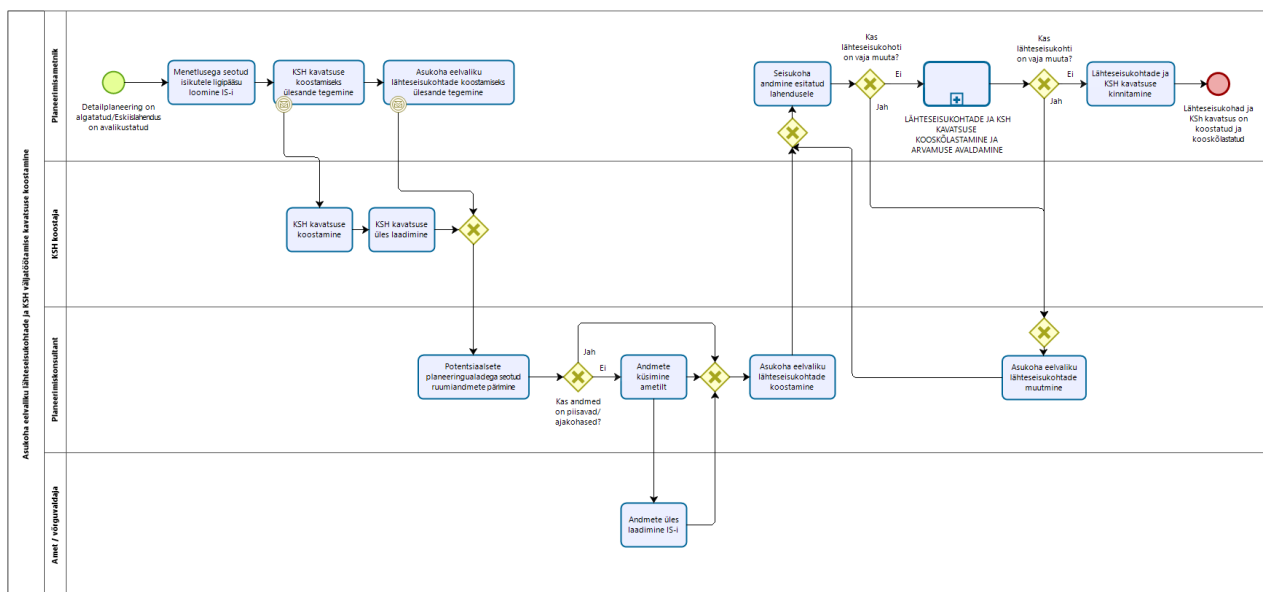

Joonis 39 TO BE Eriplaneeringu menetlemine - Eriplaneeringu ja KSH algatamine

1. Eriplaneeringu algatamise töövool on kaks võimalikku algust:
 1. Kui era- või juriidiline isik soovib planeeringu menetlust algatada, siis saab eriplaneeringu algatamine alguse peale algatusettepaneku taotluse esitamist/sisestamist planeeringute menetluse infosüsteemi.
 2. Kui planeeringu menetlust soovib algatada KOV ise, siis saab eriplaneeringu algatamine alguse KOVi vajadusest kehtestada uus eriplaneering. Töövoog jätkub punktis 6.
2. Infosüsteem teavitab KOVi planeerimisametnikku ja assistenti uuest esitatud taotlusest.
3. Planeerimisametnik töötab algatusettepaneku taotluse läbi ja sisestab infosüsteemi KOVi seisukoha. Kui taotluses esitatud informatsioon ei ole piisav, siis tuleb taotluse esitajal taotluses olevat

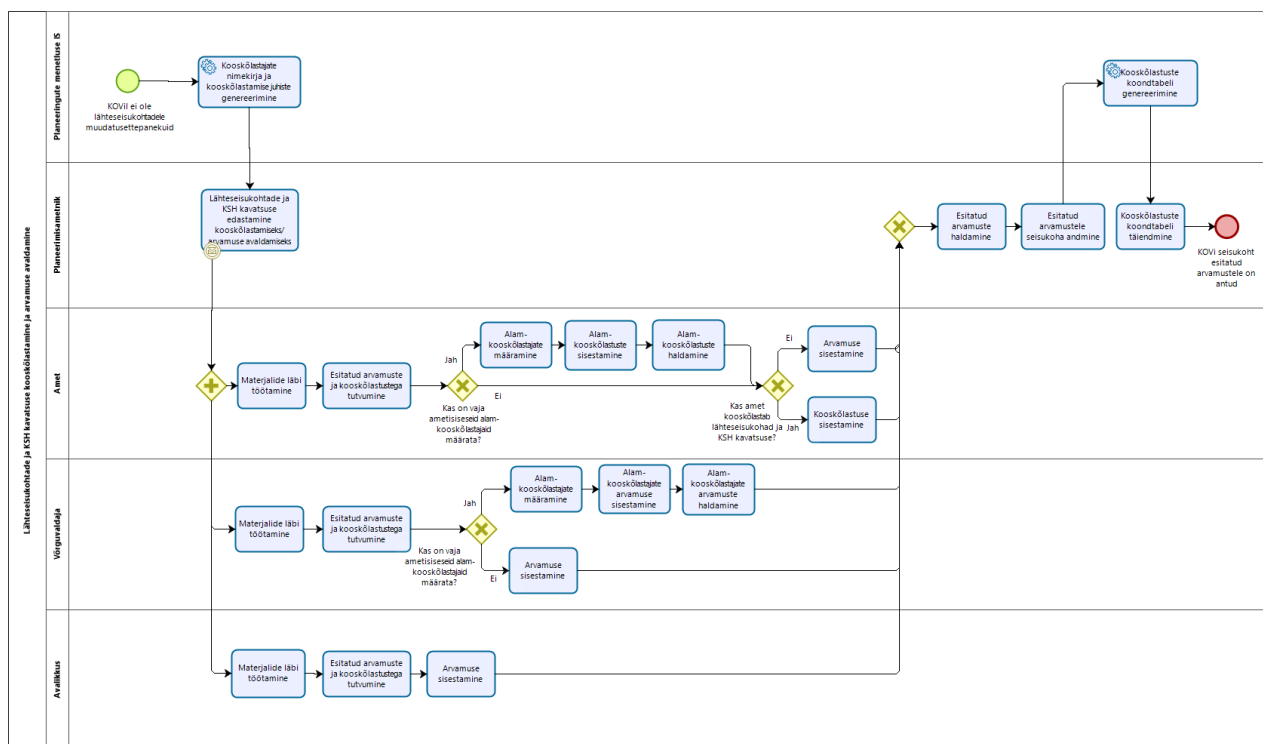
informatsiooni täiendada. Taotluse informatsiooni täiendamise ja esitatud informatsioonile KOVi poolse seisukoha andmise tegevusi läbitakse iteratsioonidena seni, kuni KOVi jaoks on taotluses esitatud informatsioon piisav, et otsustada taodeldava elluviidavuse üle.

4. Kui taotluses esitatud informatsioon on piisav, et otsustada taodeldava elluviidavuse üle, siis võtab planeerimisametnik taotluse vastu.
5. Planeerimisametnik pärib infosüsteemist mõjutatud isikute kontakte. Kontaktandmete saamiseks teeb infosüsteem päringu kinnistusraamatusse ja rahvastikuregistrisse.
6. Kui planeeringu soovib algata kodanik, siis süsteem teavitab mõjutatud isikuid (isikud, kes on eeldatavasti mõjutatud planeeritavast tegevusest ning kelle kontaktandmed saadi registritesse tehtud päringute tulemusena) ja huvi tundvaid isikuid (isikud, kes on tellinud teavitused antud piirkonna planeeringutest) esitatud taotlusest.
7. Planeerimisametnik koostab algatamise eelnõu infosüsteemis.
8. Planeerimisametnik esitab koostatud algatamise eelnõu planeeringu koostamisest huvitatud isikule/planeerimiskonsultandile seisukoha andmiseks.
9. Planeeringu koostamisest huvitatud isik/planeerimiskonsultant annab algatamise eelnõule oma seisukoha. Peale seisukoha andmist, on KOVi võimalik eelnõud muuta. Kui KOVi ja planeeringu koostamisest huvitatud isiku seisukohad erinevad suurel määral, siis on KOVi võimalik eelnõud muutmata võtta vastu mittealgatamise otsus.
10. KOVi volikogu arutab istungil algatamise eelnõud.
 1. Kui eriplaneeringut ei algatata, siis sisestab planeerimisametnik infosüsteemi mittealgatamise otsuse. Infosüsteem genereerib otsusest teavituse, mida planeerimisametnikul on vajadusel võimalus muuta. Planeerimisametnik määrab teavituse saajad ja saadab teavituse läbi infosüsteemi välja. Infosüsteem lisab otsuse KOVi kodulehele. Menetlusprotsess ei jätku.
 2. Kui eriplaneering algatatakse, siis jätkub töövoog punktis 11.
11. Infosüsteem eeltäidab eriplaneeringu ja KSH algatamise otsuse vormi.
12. Planeerimisametnik täiendab vajadusel infosüsteemi genereeritud eriplaneeringu ja KSH algatamise otsust.
13. Infosüsteem genereerib algatamise otsusest teavituse.
14. Planeerimisametnik saab vajadusel genereeritud otsust täiendada.
15. Planeerimisametnik määrab teavituse saajad ning saadab teavitused läbi infosüsteemi välja.
16. Planeerimisametnik laeb infosüsteemi üles infosüsteemi väliselt sõlmitud halduslepingu.
17. Infosüsteem lisab algatamise otsuse KOVi kodulehele.
18. Eriplaneering ja KSH on algatatud.

Powered by
bizagi
Modeler

Joonis 40 TO BE eriplaneeringu menetlemine - Asukohta eelvaliku lähteseisukohtade ja KSH väljatöötamise kavatsuse koostamine

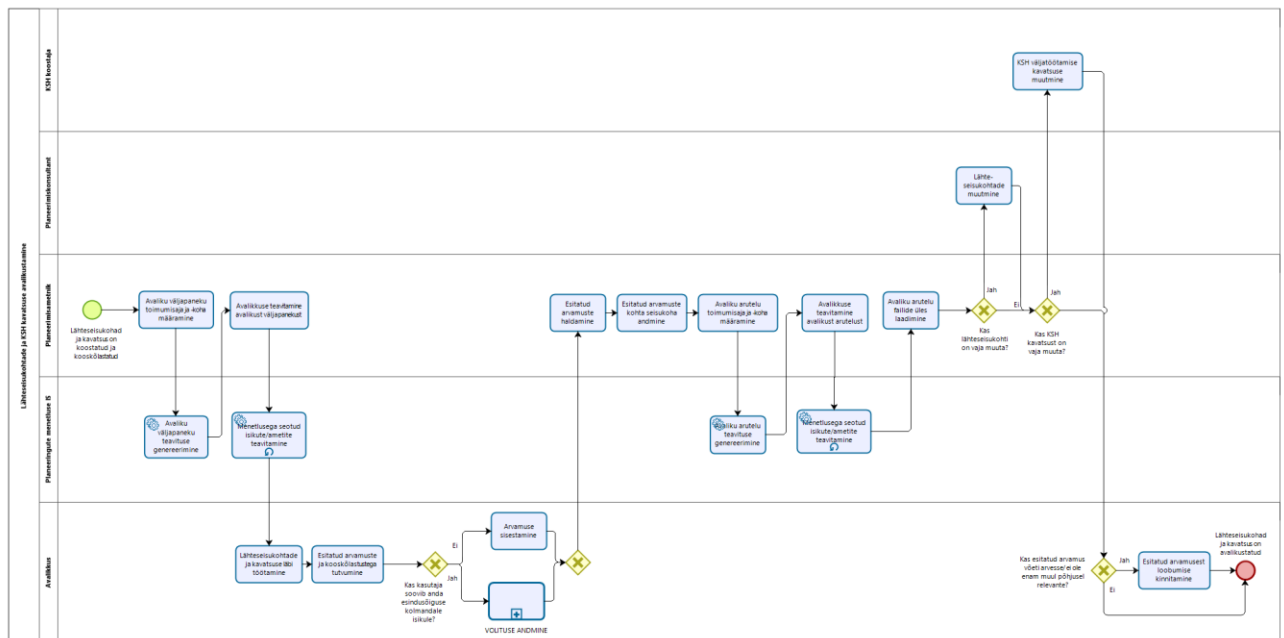

Powered by
bizagi
Modeler

Joonis 41 TO BE eriplaneeringu menetlemine - Lähteseisukohtade ja KSH kavatsuse soovikohasustamine ja arvamuse avaldamine

1. Asukoha eelvaliku lähteseisukohtade (edaspidi lähteseisukohad) ja KSH väljatöötamise kavatsuse (edaspidi kavatsus) koostamine saab alguse peale eriplaneeringu algatamist.
2. Planeerimisamentik loob planeeringu menetlusega seotud isikutele (nt planeerimiskonsultant, planeeringu koostamisest huvitatud isik, KSH koostaja) infosüsteemis ligipääsu konkreetse eriplaneeringu menetlusele ning määrab nende õigused.
3. Planeerimisametnik teeb infosüsteemis KSH koostajale ülesande KSH kavatsuse koostamiseks.
4. KSH koostaja koostab KSH kavatsuse.
5. KSH koostaja laeb infosüsteemi üles KSH kavatsuse faili.
6. Planeerimisamentnik teeb planeerimiskonsultandile infosüsteemis ülesande lähteseisukohtade koostamiseks.
7. Planeerimiskonsultant pärib infosüsteemis potentsiaalsete planeeringualade kohta käivaid ruumiandmete kihte.
 1. Kui infosüsteemis olevad andmed ei ole piisavad lähteseisukohtade koostamiseks või kui andmed ei ole ajakohased, siis planeerimiskonsultant küsib vajaminevaid kihte andmeid omavalt ametilt.
 2. Amet laeb ruumiandmete kihid, mida planeerimiskonsultandil on vaja, infosüsteemi üles.
8. Planeerimiskonsultant koostab lähteseisukohad.
9. Planeerimiskonsultant laeb infosüsteemi üles lähteseisukohtade materjalid. (*Juhul, kui lähteseisukohti ei koostata infosüsteemis*).
10. Planeerimisametnik tutvub koostatud lähteseisukohtadega ja annab neile seisukoha. Seisukoha sisestamise tulemusena võib planeerimiskonsultandile tekkida ülesanne lähteseisukohtade muutmiseks/täiendamiseks.
11. Infosüsteem teavitab planeerimiskonsultanti lisatud seisukohast.
 1. Kui planeerimisamentiku tagasiside kohaselt on vaja lähteseisukohti muuta, siis muudab planeerimiskonsultant lähteseisukohti infosüsteemis/desktop *tarkvaras*. Töövoog jätkub punktis 9.
 2. Kui planeerimisametniku tagasiside kohaselt ei ole lähteseisukohti vaja muuta, siis jätkub töövoog punktis 12.
12. Infosüsteem eelgenereerib kooskõlastajate nimekirja ja kooskõlastamise juhised.
13. Planeerimisametnik edastab lähteseisukohad ja KSH kavatsuse läbi infosüsteemi ametitele, võrguvaldajatele ja avalikkusele kooskõlastamiseks/arvamuse avaldamiseks.
14. Infosüsteem teavitab ameteid neile kooskõlastamiseks/arvamuse avaldamiseks saadetud lähteseisukohtadest ja KSH kavatsusest.
15. Infosüsteem teavitab mõjutatud ja huvi tundvaid isikuid e-maili teel nende huvipiirkonnas koostatud lähteseisukohtadest.
16. Ametid töötavad lähteseisukohad ja KSH kavatsuse läbi ning tutvuvad esitatud arvamuste ja kooskõlastustega.

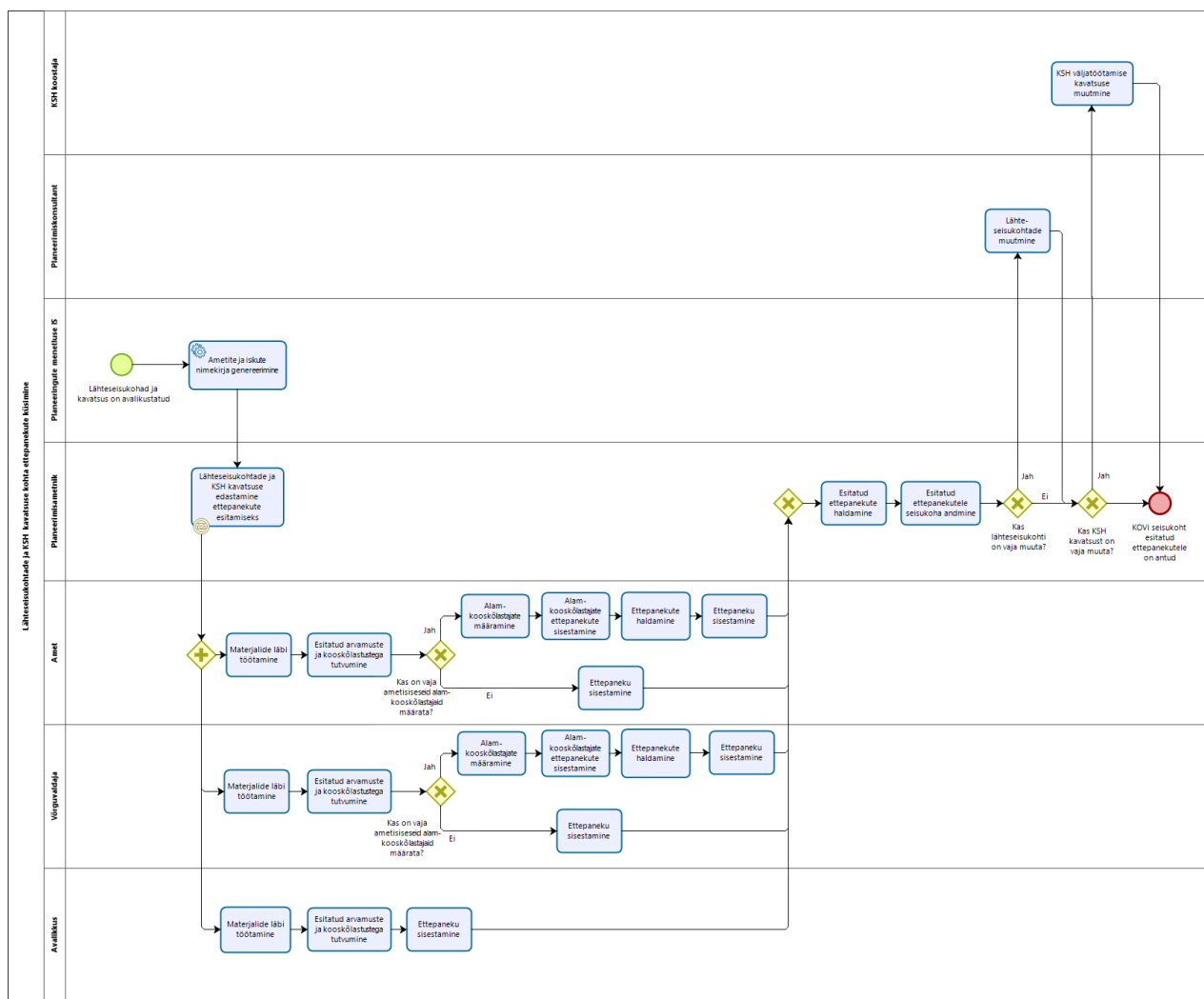
17. Juhul kui ametisisene kooskõlastamine nõuab ametisiseste eri osapoolte kaasamist, siis on ametlik võimalik määrata alamkooskõlastajad. Alamkooskõlastajatel on võimalik infosüsteemi sisestada oma arvamus/kooskõlastus. Ametil on võimalik infosüsteemis hallata antud alamkooskõlastusi, et nende põhjal anda välja ametiülene seisukoht.
 1. Kui amet kooskõlastab lähteseisukohad ja KSH kavatsuse, siis sisestab ta kooskõlastuse infosüsteemi.
 2. Kui amet ei kooskõlasta lähteseisukohad ja KSH kavatsuse, siis sisestab ta arvamuse infosüsteemi.
18. Võrguvaldajad töötavad lähteseisukohad ja KSH kavatsuse läbi ning tutvuvad esitatud arvamuste ja kooskõlastustega
19. Juhul kui võrguvaldaja arvamuse andmine nõuab ametisiseste eri osapoolte kaasamist, siis on võrguvaldajal võimalik määrata alamkooskõlastajad. Alamkooskõlastajatel on võimalik infosüsteemi sisestada oma arvamus. Võrguvaldajal on võimalik infosüsteemis hallata alamkooskõlastajate antud arvamusi, et nende põhjal anda välja ametiülene seisukoht.
20. Avalikkuse esindajad töötavad lähteseisukohad ja KSH kavatsuse läbi, tutvuvad esitatud arvamuste ja kooskõlastustega ning sisestavad infosüsteemi oma arvamuse.
21. Planeerimisametnikul on võimalus hallata esitatud arvamusi - nt grupeerida sarnaseid arvamusi, vajadusel anonümiseerida osa arvamuse sisust ning avalikustada arvamusi peale haldamist.
22. Planeerimisametnik sisestab KOVi seisukoha esitatud arvamustele.
23. Infosüsteem genereerib esitatud kooskõlastuste põhjal kooskõlastuste ja arvamuste koondtabeli, mida planeerimisametnikul on vajadusel võimalik täiendada.
 1. Kui KOVi seisukoha kohaselt on vaja lähteseisukohti muuta, siis muudab planeerimiskonsultant neid infosüsteemis/desktop tarkvaras. Töövoog jätkub punktis 9.
 2. Kui KOVi seisukoha kohaselt ei ole planeeringulahendust vaja muuta, siis jätkub töövoog punktis 24.
24. Planeerimisametnik kinnitab lähteseisukohad ja KSH kavatsuse.
25. Asukoha eelvaliku lähteseisukohad ja KSH väljatöötamise kavatsus on koostatud ning kooskõlastatud.

Joonis 42 TO BE eriplaneeringu menetlemine - Lähteseisukohtade ja KSH kavatsuse avalikustamine

1. Eriplaneeringu lähteseisukohtade ja KSH kavatsuse avalikustamine saab alguse peale lähteseisukohtade ja KSH kavatsuse koostamist ja kooskõlastamist.
2. Planeerimisametnik määrab infosüsteemis avaliku väljapaneku toimumisaja ja -koha.
3. Infosüsteem genereerib avaliku väljapaneku teavitused.
4. Planeerimisametnik saab vajadusel muuta süsteemi genereeritud teavitusi. Planeerimisametnik saadab läbi infosüsteemi välja avaliku väljapaneku teavitused.
5. Infosüsteem saadab menetlusega seotud isikutele automaatselt teavitusi mitmel korral, et täita meeldetuletamise funktsiooni.
6. Avalikkuse esindajad töötavad lähteseisukohad ja KSH kavatsuse läbi ja tutvuvad esitatud arvamuste ja kooskõlastustega.
7. Kui avalikkuse esindajal on ettepanekuid/vastuväiteid, siis sisestavad nad oma arvamuse infosüsteemi. Vajadusel on avalikkuse esindajal võimalik anda esindusõigus kolmale isikule (naaber, asumiselts), kes saab tema eest arvamust avaldada.
8. Planeerimisametnikul on võimalik esitatud arvamusi hallata - nt grupeerida sarnaseid arvamusi ning vajadusel anonümiseerida osasid arvamuse sisust.
9. Planeerimisametnik sisestab KOVi seisukoha esitatud arvamuste osas.
10. Planeerimisametnik määrab infosüsteemis avaliku arutelu toimumisaja ja -koha.
11. Infosüsteem genereerib avaliku arutelu teavitused.

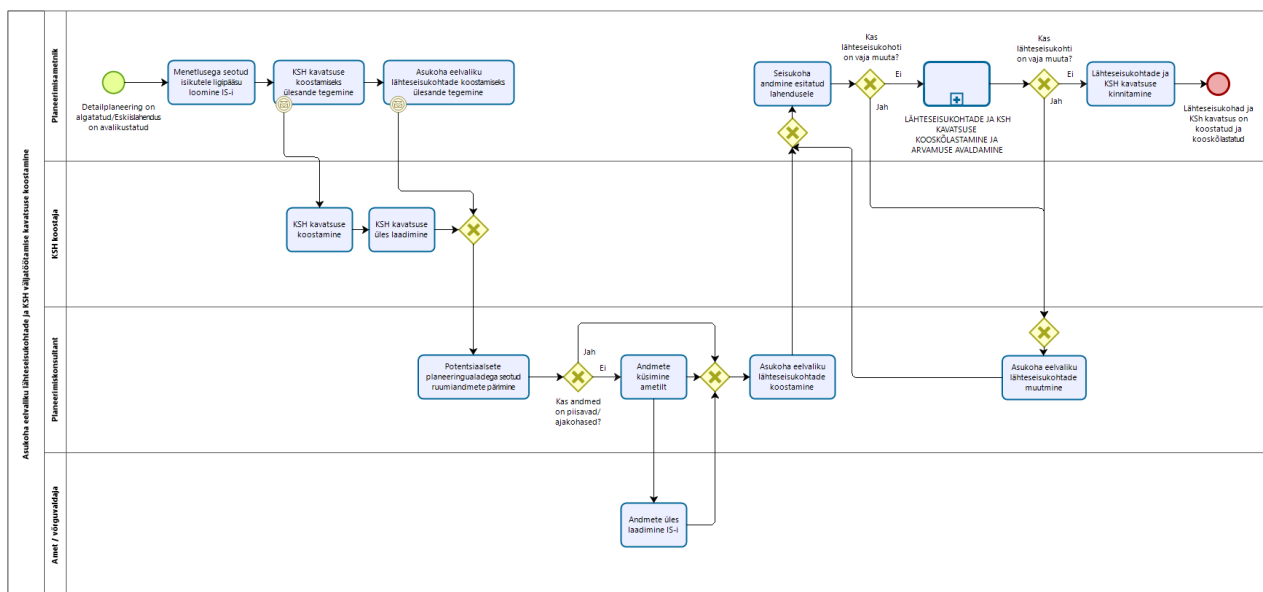
12. Planeerimisamentik saab vajadusel muuta süsteemi genereeritud teavitusi. Planeerimisamentik saadab läbi infosüsteemi välja avaliku arutelu teavitused.
13. Infosüsteem saadab menetlusega seotud isikutele automaatselt teavitusi mitmel korral, et täita meeldetulemise funktsiooni.
14. Planeerimisametnik laeb üles avaliku arutelu käigus loodud failid (nt protokoll, esitlus, video/helisalvestus, arutelu tulemused).
 1. Kui lähteseisukohti või KSH kavatsust on vaja muuta, siis viivad vastavalt planeerimiskonsultant või KSH koostaja dokumentidesse muudatused sisse.
 2. Kui lahendust ei ole vaja muuta, siis jätkub töövoog punktis 15.
15. Kui avalikkuse esindaja arvamust on arvesse võetud, või see ei ole enam muul põhjusel relevantne, siis on tal võimalus kinnitada esitatud arvamusest loobumist.
16. Eriplaneeringu lähteseisukohad ja KSH kavatsus on avalikustatud.

Joonis 43 TO BE eriplaneeringu menetlemine - Lähteseisukohtade ja KSH kavatsuse kohta ettepanekute küsimine

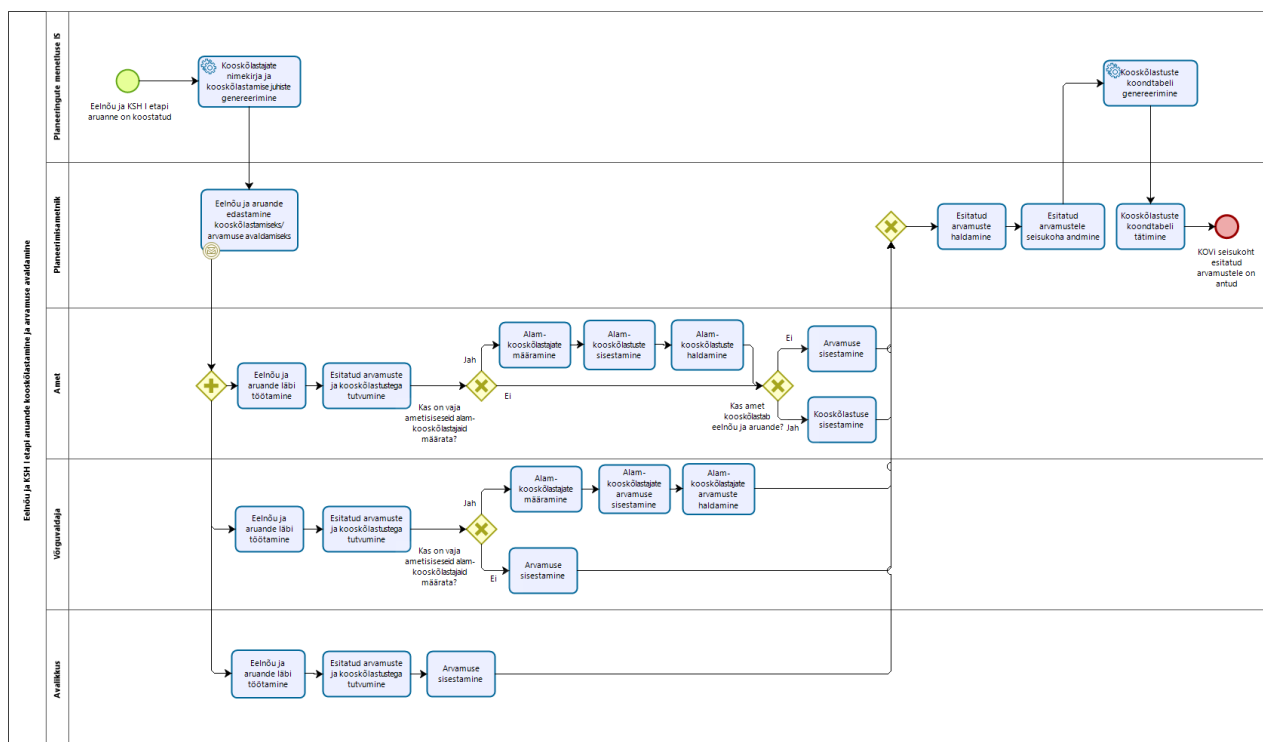
1. Lähteseisukohtadele ja KSH kavatsustele ettepanekute küsimine saab alguse peale nende avalikustamist.
2. Infosüsteem eelgenereerib ametite ja isikute nimekirja, kellele lähteseisukohad ja KSH kavatsus ettepanekute küsimiseks saata.
3. Planeerimisametnik edastab lähteseisukohad ja KSH kavatsuse läbi infosüsteemi ametitele, võrguvaldajatele ja avalikkusele ettepanekute esitamiseks.
4. Infosüsteem teavitab ametid neile ettepanekute esitamiseks saadetud lähteseisukohtadest ja KSH kavatsusest.
5. Infosüsteem teavitab mõjutatud ja huvi tundvaid isikuid e-maili teel neile ettepanekute esitamiseks saadetud lähteseisukohtadest ja KSH kavatsusest.

6. Ametid töötavad lähteseisukohad ja KSH kavatsuse läbi ning tutvuvad esitatud arvamuste ja kooskõlastustega.
7. Juhul kui ametisisene kooskõlastamine nõuab ametisiseste eri osapoolte kaasamist, siis on ametlik võimalik määrata alamkooskõlastajad. Alamkooskõlastajatel on võimalik infosüsteemi sisestada oma ettepanek. Ametil on võimalik infosüsteemis hallata alamkooskõlastajate tehtud ettepanekuid, et nende põhjal anda välja ametiülene seisukoht.
8. Võrguvaldajad töötavad lähteseisukohad ja KSH kavatsuse läbi ning tutvuvad esitatud arvamuste ja kooskõlastustega
9. Juhul kui võrguvaldaja arvamuse andmine nõuab ametisiseste eri osapoolte kaasamist, siis on võrguvaldajal võimalik määrata alamkooskõlastajad. Alamkooskõlastajatel on võimalik infosüsteemi sisestada oma ettepanek. Võrguvaldajal on võimalik infosüsteemis hallata alamkooskõlastajate tehtud ettepanekuid, et nende põhjal anda välja ametiülene seisukoht.
10. Avalikkuse esindajad töötavad lähteseisukohad ja KSH kavatsuse läbi, tutvuvad esitatud arvamuste ja kooskõlastustega ning sisestavad infosüsteemi oma ettepaneku.
11. Planeerimisametnikul on võimalus hallata esitatud ettepanekuid - nt grupeerida sarnaseid arvamusi, vajadusel anonümiseerida osa arvamuse sisust ning avalikustada arvamusi peale haldamist.
12. Planeerimisametnik sisestab KOVi seisukoha esitatud ettepanekutele.
 1. Kui KOVis seisukoha kohaselt on vaja teha kas lähteseisukohtadesse või KSH kavatsusse muudatusi, siis viivad vastavalt planeerimiskonsultant või KSH koostaja dokumentidesse muudatused sisse.
 2. Kui KOVi seisukoha kohaselt ei ole vaja lähteseisukohtadesse või KSH kavatsusse muudatusi teha, siis jätkub töövoog punktis 13.
13. KOVi seisukoht esitatud ettepanekutele on antud.

Powered by
bizagi
Modeler

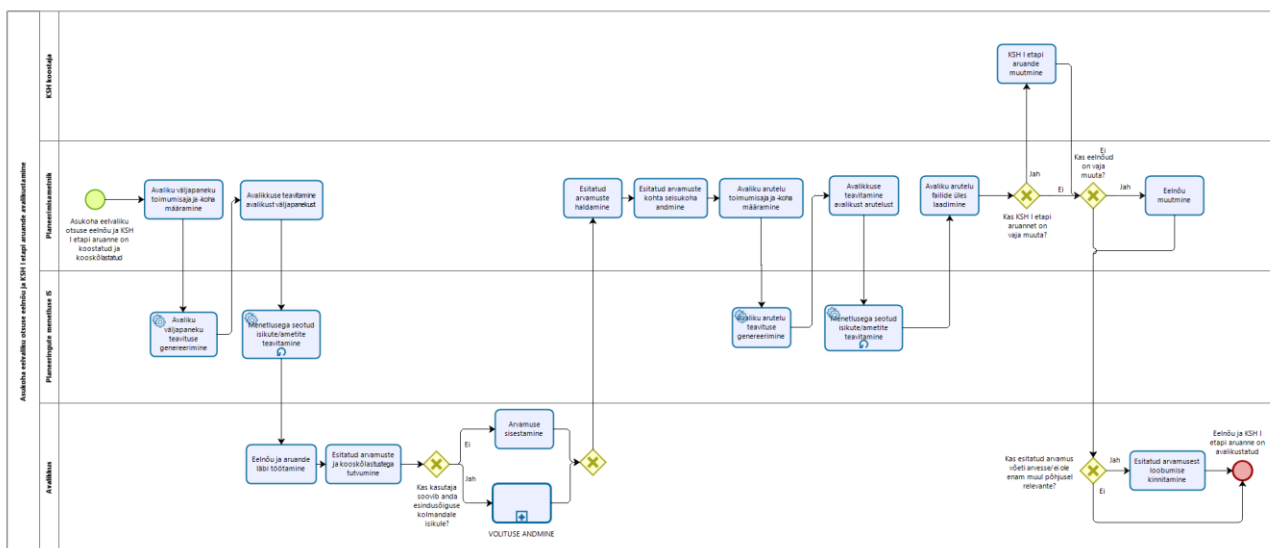
Joonis 44 TO BE eriplaneeringu menetlemine – Asukohta eelvaliku lähteseisukohtade ja KSH väljatöötamise kavatsuse koostamine

Powered by
bizagi
Modeler

Joonis 45 TO BE eriplaneeringu menetlemine - Eelnõu ja KSH I etapi aruande koostamine ja arvamuse avaldamine

1. Asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja KSH I etapi aruande koostamine saab alguse peale lähteseisukohtadele ja KSH kavatsusele ettepanekute küsimist.
2. Planeerimisametnik teeb infosüsteemis KSH koostajale ülesande KSH I etapi aruande koostamiseks.
3. KSH koostaja koostab KSH I etapi aruande.
4. KSH koostaja laeb infosüsteemi üles KSH I etapi aruande faili.
5. Planeerimisametnik koostab asukoha eelvaliku otsuse eelnõu.
6. Planeerimisametnik esitab koostatud eelnõu planeerimiskonsultandile/planeeringu koostamisest huvitatud isikule seisukoha andmiseks. Peale planeerimiskonsultandi/planeerindu koostamisest huvitatud isiku seisukoha andmist on KOVi võimalik eelnõud muuta.
7. Infosüsteem eelgenereerib kooskõlastajate nimekirja ja kooskõlastamise juhised.
8. Planeerimisametnik edastab asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja KSH I etapi aruande läbi infosüsteemi ametitele, võrguvaldajatele ja avalikkusele kooskõlastamiseks/arvamuse avaldamiseks.
9. Infosüsteem teavitab ameteid neile kooskõlastamiseks/arvamuse avaldamiseks saadetud eelnõust ja aruandest.
10. Infosüsteem teavitab mõjutatud ja huvi tundvaid isikuid e-maili teel nende huvipiirkonnas koostatud eelnõust ja aruandest.
11. Ametid töötavad eelnõu ja aruande läbi ning tutvuvad esitatud arvamuste ja kooskõlastustega.
12. Juhul kui ametisisene kooskõlastamine nõuab ametisiseste eri osapoolte kaasamist, siis on ametlik võimalik määrata alamkooskõlastajad. Alamkooskõlastajatel on võimalik infosüsteemi sisestada oma arvamus/kooskõlastus. Ametil on võimalik infosüsteemis hallata antud alamkooskõlastusi, et nende põhjal anda välja ametiülene seisukoht.
 1. Kui amet kooskõlastab eelnõu ja aruande, siis sisestab ta kooskõlastuse infosüsteemi.
 2. Kui amet ei kooskõlasta eelnõu ja aruande, siis sisestab ta arvamuse infosüsteemi.
13. Võrguvaldajad töötavad eelnõu ja aruande läbi ning tutvuvad esitatud arvamuste ja kooskõlastustega.
14. Juhul kui võrguvaldaja arvamuse andmine nõuab ametisiseste eri osapoolte kaasamist, siis on võrguvaldajal võimalik määrata alamkooskõlastajad. Alamkooskõlastajatel on võimalik infosüsteemi sisestada oma arvamus. Võrguvaldajal on võimalik infosüsteemis hallata alamkooskõlastajate antud arvamusi, et nende põhjal anda välja ametiülene seisukoht.
15. Avalikkuse esindajad töötavad eelnõu ja aruande läbi, tutvuvad esitatud arvamuste ja kooskõlastustega ning sisestavad infosüsteemi oma arvamuse.
16. Planeerimisametnikul on võimalus hallata esitatud arvamusi - nt grupeerida sarnaseid arvamusi, vajadusel anonümiseerida osa arvamuse sisust ning avalikustada arvamusi peale haldamist.
17. Planeerimisametnik sisestab KOVi seisukoha esitatud arvamustele.
18. Infosüsteem genereerib esitatud kooskõlastuste põhjal kooskõlastuste ja arvamuste koondtabeli, mida planeerimisametnikul on vajadusel võimalik täiendada.
 1. Kui KOVi seisukoha kohaselt on vaja eelnõud või KSH I etapi aruannet muuta, siis viib vastavalt planeerimisametnik või KSH koostaja muudatused sisse. Töövoog jätkub punktis 20.
 2. Kui KOVi seisukoha kohaselt ei ole vaja muudatusi teha, siis jätkub töövoog punktis 19.
19. Planeerimisametnik kinnitab asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja KSH I etapi aruande.
20. Asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja KSH I etapi aruanne on koostatud ning kooskõlastatud.

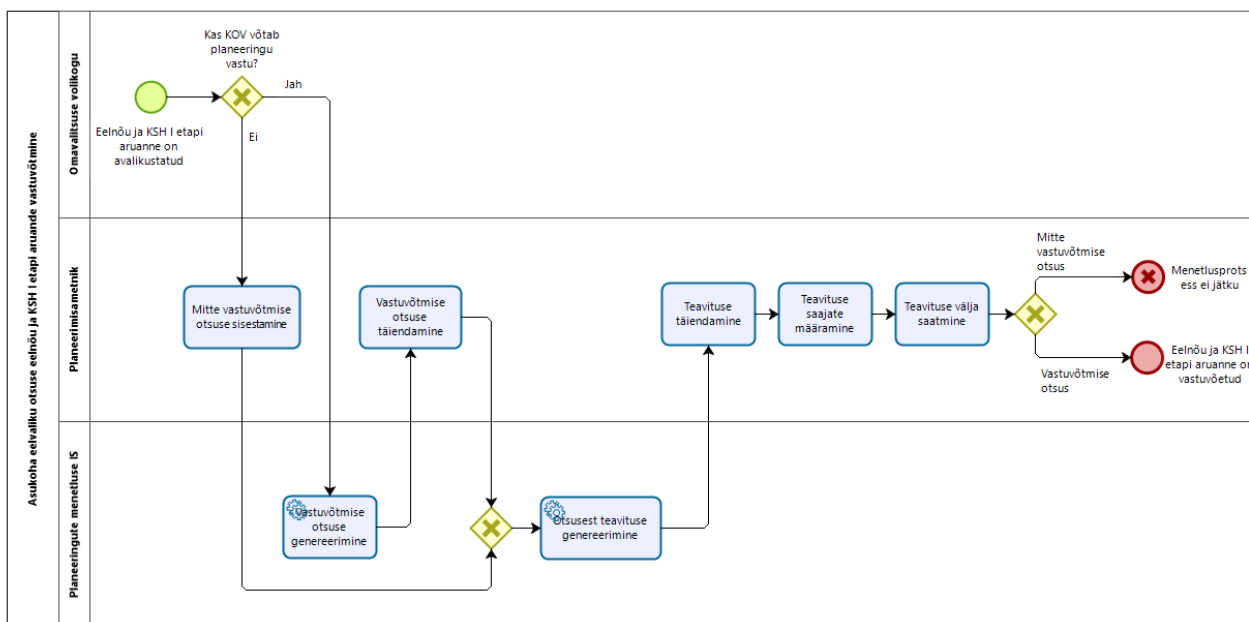

bizagi

Joonis 46 TO BE eriplaneeringu menetlemine - Asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja KSH I etapi aruande avalikustamine

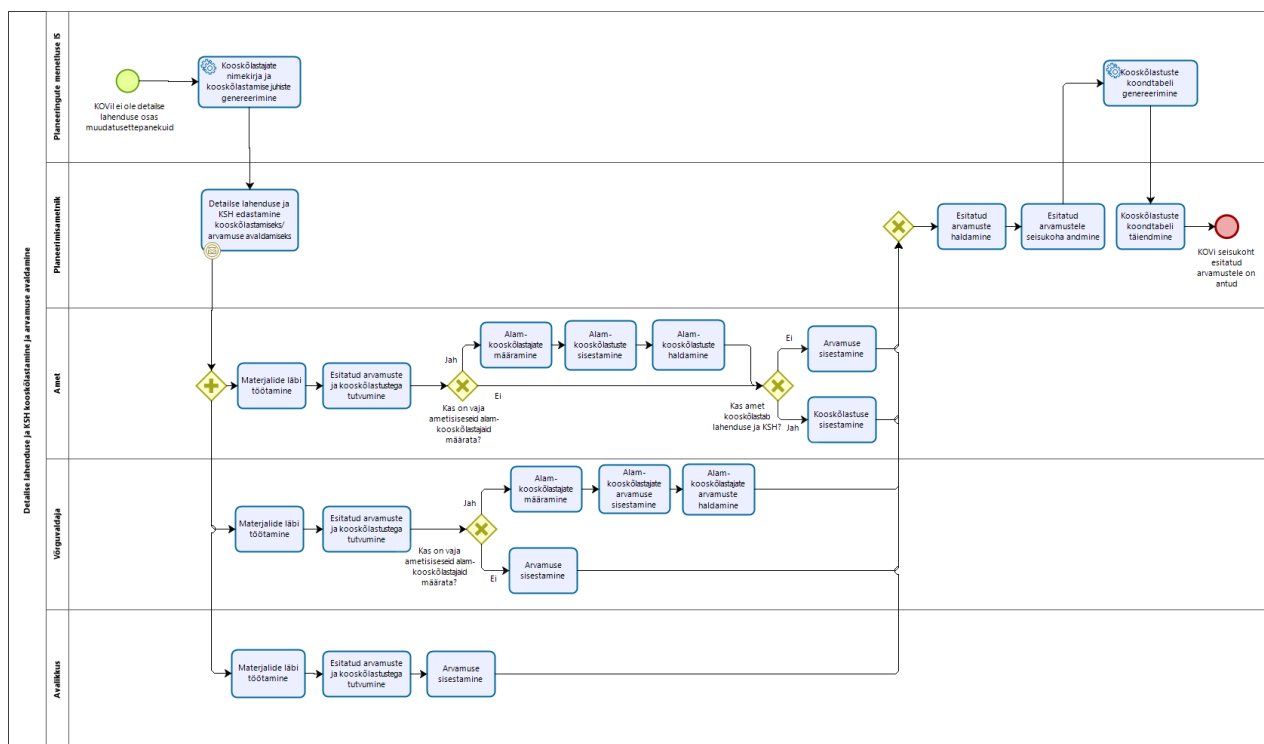
1. Asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja KSH I etapi aruande avalikustamine saab alguse peale nende koostamist ja kooskõlastamist.
2. Planeerimisametnik määrab infosüsteemis avaliku väljapaneku toimumisaja ja -koha.
3. Infosüsteem genereerib avaliku väljapaneku teavitused.
4. Planeerimisametnik saab vajadusel muuta süsteemi genereeritud teavitusi. Planeerimisametnik saadab läbi infosüsteemi mõjutatud välja avaliku väljapaneku teavitused.
5. Infosüsteem saadab menetlusega seotud isikutele automaatselt teavitusi mitmel korral, et täita meeldetuletamise funktsiooni.
6. Avalikkuse esindajad töötavad eelnõu ja aruande läbi ja tutvuvad esitatud arvamuste ja kooskõlastustega.
7. Kui avalikkuse esindajal on ettepanekuid/vastuväiteid, siis sisestavad nad oma arvamuse infosüsteemi. Vajadusel on avalikkuse esindajal võimalik anda esindusõigus kolmale isikule (naaber, asumiselts), kes saab tema eest arvamust avaldada.
8. Planeerimisametnikul on võimalik esitatud arvamusi hallata - nt grupeerida sarnaseid arvamusi ning vajadusel anonümiseerida osasid arvamuse sisust.
9. Planeerimisametnik sisestab KOVi seisukoha esitatud arvamuste osas.
10. Planeerimisametnik määrab infosüsteemis avaliku arutelu toimumisaja ja -koha.
11. Infosüsteem genereerib avaliku arutelu teavitused.
12. Planeerimisametnik saab vajadusel muuta süsteemi genereeritud teavitusi. Planeerimisametnik saadab läbi infosüsteemi välja avaliku arutelu teavitused.
13. Infosüsteem saadab menetlusega seotud isikutele automaatselt teavitusi mitmel korral, et täita meeldetuletamise funktsiooni.

14. Planeerimisametnik laeb üles avaliku arutelu käigus loodud failid (nt protokoll, esitlus, video/helisalvestus, arutelu tulemused).
 1. Kui lahendust või KSH-d on vaja muuta, siis viivad vastavalt planeerimiskonsultant või KSH koostaja dokumentidesse muudatused sisse.
 2. Kui lahendust ei ole vaja muuta, siis jätkub töövoog punktis 15.
15. Kui avalikkuse esindaja arvamust on arvesse võetud, või see ei ole enam muul põhjusel relevantne, siis on tal võimalus kinnitada esitatud arvamusest loobumist.
16. Asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja KSH I etapi aruanne on avalikustatud.

Joonis 47 TO BE eriplaneeringu menetlemine - Asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja KSH I etapi aruande vastuvõtmine

1. Asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja KSH I etapi aruande vastuvõtmine saab alguse peale nende avalikustamist.
2. Omavalitsuse volikogu otsustab asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja KSH I etapi aruande vastu võtmise üle.
 1. Kui omavalitsus otsustab planeeringu vastu võtmata jätta, siis sisestab planeerimisametnik mitte vastuvõtmise otsuse infosüsteemi. Infosüsteem genereerib otsusest teavituse, mida planeerimisametnikul on vajadusel võimalik muuta. Planeerimisametnik määrab teavituse saajad ning saadab neile teavitused välja läbi infosüsteemi. Menetlusprotsess ei jätku.
 2. Kui omavalitsus otsustab planeeringu vastu võtta, siis jätkub töövoog punktis 3.
3. Infosüsteem eeltäidab vastuvõtmise otsuse vormi.

Powered by
bizagi
Modeler

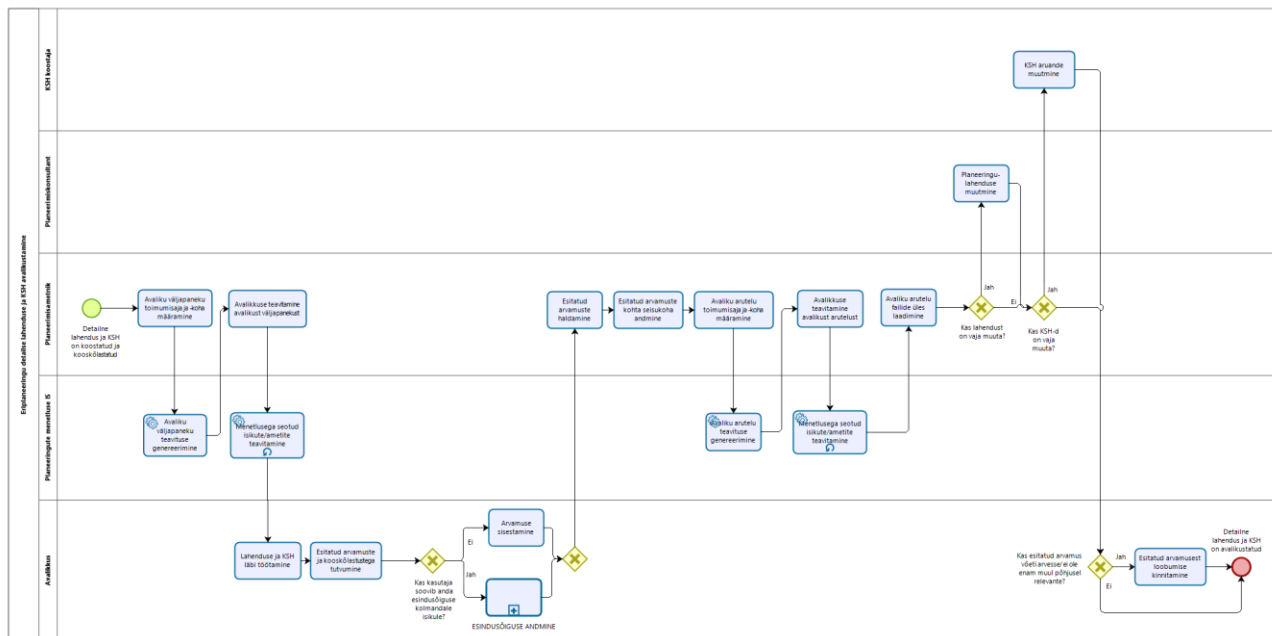
Joonis 49 TO BE eriplaneeringu menetlemine - Detailse lahenduse koostamine ja arvamus avaldamine

1. Eriplaneeringu detailse lahenduse ja KSH koostamine saab alguse peale asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja KSH I etapi aruande vastuvõtmist.
2. Planeerimisametnik teeb infosüsteemis KSH koostajale ülesande KSH koostamiseks.
3. KSH koostaja koostab KSH .
4. KSH koostaja laeb infosüsteemi üles KSH aruande faili.
5. Planeerimisametnik teeb planeerimiskonsultandile infosüsteemis ülesande detailse lahenduse koostamiseks.
6. Planeerimiskonsultant pärib infosüsteemis planeeringuala(de)ga seotud ruumiandmete kihte.
 1. Kui infosüsteemis olevad andmed ei ole piisavad lähteseisukohtade koostamiseks või kui andmed ei ole ajakohased, siis planeerimisametnik küsib vajaminevaid kihte andmeid omavalt ametilt.
 2. Amet laeb ruumiandmete kihid, mida planeerimiskonsultandil on vaja, infosüsteemi üles.
7. Planeerimiskonsultant koostab planeeringu detailse lahenduse desktop tarkvaras.
8. Planeerimiskonsultant laeb infosüsteemi üles lähteseisukohtade materjalid.
9. Infosüsteem eeltäidab/uuendab planeeringulahenduse tähtsuse põhjal seletuskirja väljad.
10. Planeerimiskonsultant koostab infosüsteemis planeeringulahenduse seletuskirja.

11. Planeerimisametnik tutvub koostatud lahendusega ja annab sellele seisukoha. Seisukoha sisestamise tulemusena võib planeerimiskonsultandile tekkida ülesanne lahenduse muutmiseks/täiendamiseks.
12. Infosüsteem teavitab planeerimiskonsultanti lisatud seisukohast.
 1. Kui planeerimisamentiku tagasiside kohaselt on vaja planeeringulahendust muuta, siis muudab planeerimiskonsultant lahendust desktop tarkvaras. Töövoog jätkub punktis 8.
 2. Kui planeerimisametniku tagasiside kohaselt ei ole planeeringulahendust vaja muuta, siis jätkub töövoog punktis 13.
13. Infosüsteem eelgenereerib kooskõlastajate nimekirja ja kooskõlastamise juhised.
14. Planeerimisametnik edastab detailse lahenduse ja KSH läbi infosüsteemi ametitele, võrguvaldajatele ja avalikkusele kooskõlastamiseks/arvamuse avaldamiseks.
15. Infosüsteem teavitab ameteid neile kooskõlastamiseks/arvamuse avaldamiseks saadetud detailse lahendusest ja KSHst.
16. Infosüsteem teavitab mõjutatud ja huvi tundvaid isikuid e-maili teel nende huvipiirkonnas koostatud lahendusest ja KSHst.
17. Ametid töötavad lahenduse ja KSH läbi ning tutvuvad esitatud arvamuste ja kooskõlastustega.
18. Juhul kui ametisisene kooskõlastamine nõuab ametisiseste eri osapoolte kaasamist, siis on ametlik võimalik määrata alamkooskõlastajad. Alamkooskõlastajatel on võimalik infosüsteemi sisestada oma arvamus/kooskõlastus. Ametil on võimalik infosüsteemis hallata antud alamkooskõlastusi, et nende põhjal anda välja ametiülene seisukoht.
 1. Kui amet kooskõlastab lahenduse ja KSH, siis sisestab ta kooskõlastuse infosüsteemi.
 2. Kui amet ei kooskõlasta lähteseisukohad ja KSH kavatsuse, siis sisestab ta arvamuse infosüsteemi.
19. Võrguvaldajad töötavad lahenduse ja KSH läbi ning tutvuvad esitatud arvamuste ja kooskõlastustega.
20. Juhul kui võrguvaldaja arvamuse andmine nõuab ametisiseste eri osapoolte kaasamist, siis on võrguvaldajal võimalik määrata alamkooskõlastajad. Alamkooskõlastajatel on võimalik infosüsteemi sisestada oma arvamus. Võrguvaldajal on võimalik infosüsteemis hallata alamkooskõlastajate antud arvamusi, et nende põhjal anda välja ametiülene seisukoht.
21. Avalikkuse esindajad töötavad lahenduse ja KSH läbi, tutvuvad esitatud arvamuste ja kooskõlastustega ning sisestavad infosüsteemi oma arvamuse.
22. Planeerimisametnikul on võimalus hallata esitatud arvamusi - nt grupeerida sarnaseid arvamusi, vajadusel anonümiseerida osa arvamuse sisust ning avalikustada arvamusi peale haldamist.
23. Planeerimisametnik sisestab KOVi seisukoha esitatud arvamustele.
24. Infosüsteem genereerib esitatud kooskõlastuste põhjal kooskõlastuste ja arvamuste koondtabeli, mida planeerimisametnikul on vajadusel võimalik täiendada.
 1. Kui KOVi seisukoha kohaselt on vaja planeeringulahendust muuta, siis muudab planeerimiskonsultant seda desktop tarkvaras. Töövoog jätkub punktis 9.
 2. Kui KOVi seisukoha kohaselt ei ole planeeringulahendust vaja muuta, siis jätkub töövoog punktis 25.

25. Planeerimisametnik kinnitab detailse lahenduse ja KSH.

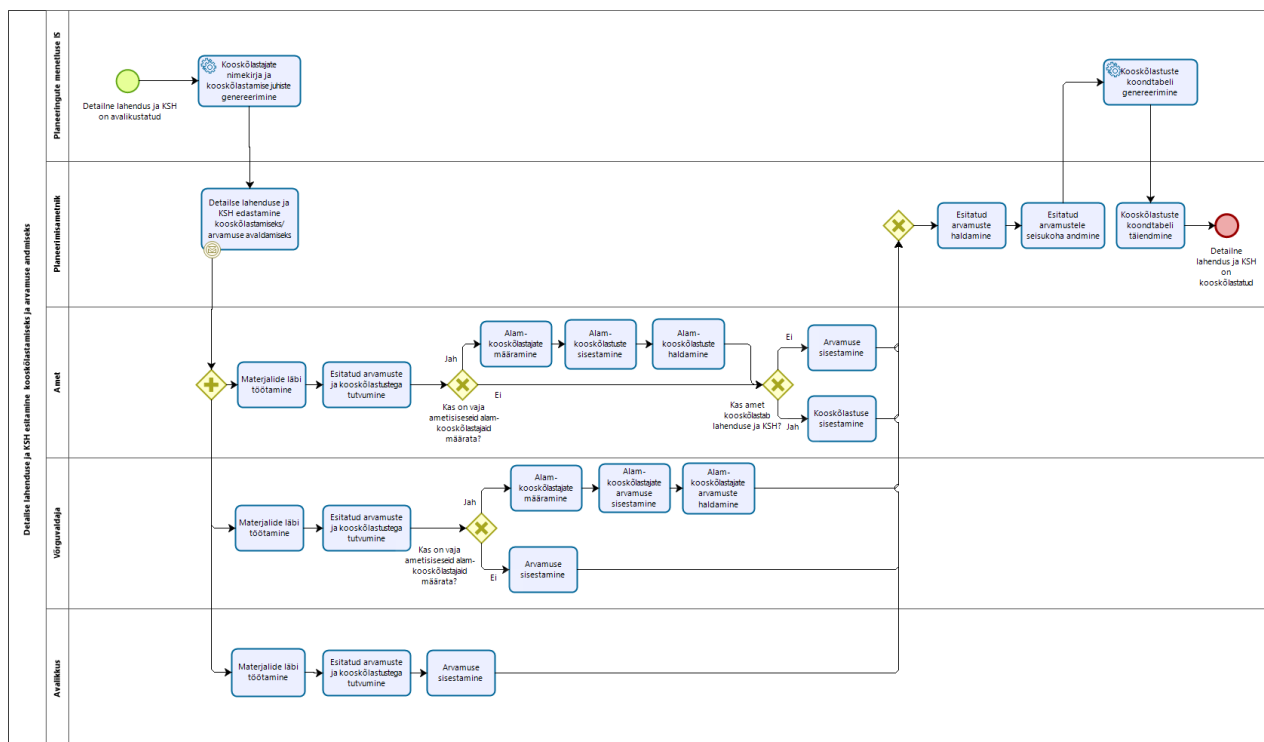
26. Eriplaneeringu detailne lahendus ja KSH koostatud ning kooskõlastatud.

Joonis 50 TO BE eriplaneeringu menetlemine - Eriplaneeringu detailse lahenduse ja KSH avalikustamine

1. Eriplaneeringu detailse lahenduse ja KSH avalikustamine saab alguse peale detailse lahenduse ja KSH koostamist ning kooskõlastamist.
2. Planeerimisametnik määrab infosüsteemis avaliku väljapaneku toimumisaja ja -koha.
3. Infosüsteem genereerib avaliku väljapaneku teavitused.
4. Planeerimisametnik saab vajadusel muuta süsteemi genereeritud teavitusi. Planeerimisametnik saadab läbi infosüsteemi mõjutatud välja avaliku väljapaneku teavitused.
5. Infosüsteem saadab menetlusega seotud isikutele automaatselt teavitusi mitmel korral, et täita meeldetuletamise funktsiooni.
6. Avalikkuse esindajad töötavad lahenduse ja KSH läbi ja tutvuvad esitatud arvamuste ja kooskõlastustega.
7. Kui avalikkuse esindajal on ettepanekuid/vastuväiteid, siis sisestavad nad oma arvamuse infosüsteemi. Vajadusel on avalikkuse esindajal võimalik anda esindusõigus kolmale isikule (naaber, asumiselts), kes saab tema eest arvamust avaldada.
8. Planeerimisametnikul on võimalik esitatud arvamusi hallata - nt grupeerida sarnaseid arvamusi ning vajadusel anonümiseerida osasid arvamuse sisust.
9. Planeerimisametnik sisestab KOVi seisukoha esitatud arvamuste osas.

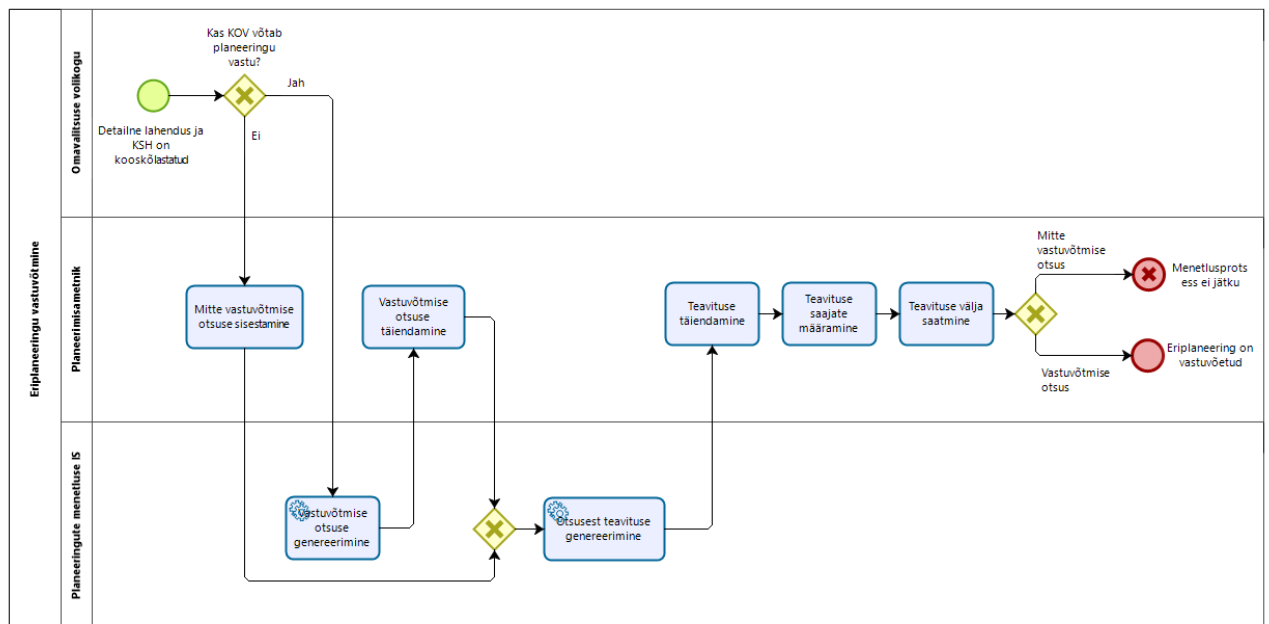
10. Planeerimisamentik määrab infosüsteemis avaliku arutelu toimumisaja ja -koha.
11. Infosüsteem genereerib avaliku arutelu teavitused.
12. Planeerimisamentik saab vajadusel muuta süsteemi genereeritud teavitusi. Planeerimisamentik saadab läbi infosüsteemi välja avaliku arutelu teavitused.
13. Infosüsteem saadab menetlusega seotud isikutele automaatselt teavitusi mitmel korral, et täita meeldetulemise funktsiooni.
14. Planeerimisametnik laeb üles avaliku arutelu käigus loodud failid (nt protokoll, esitus, video/helisalvestus, arutelu tulemused).
 1. Kui lahendust või KSH-d on vaja muuta, siis viivad vastavalt planeerimiskonsultant või KSH koostaja dokumentidesse muudatused sisse.
 2. Kui lahendust ei ole vaja muuta, siis jätkub töövoog punktis 15.
15. Kui avalikkuse esindaja arvamust on arvesse võetud, või see ei ole enam muul põhjusel relevantne, siis on tal võimalus kinnitada esitatud arvamusest loobumist.
16. Eriplaneeringu detailne lahenduse ja KSH on avalikustatud.

Joonis 51 TO BE eriplaneeringu menetlemine - Detailse lahenduse ja KSH esitamine koostajateks ja arvamuse andmiseks

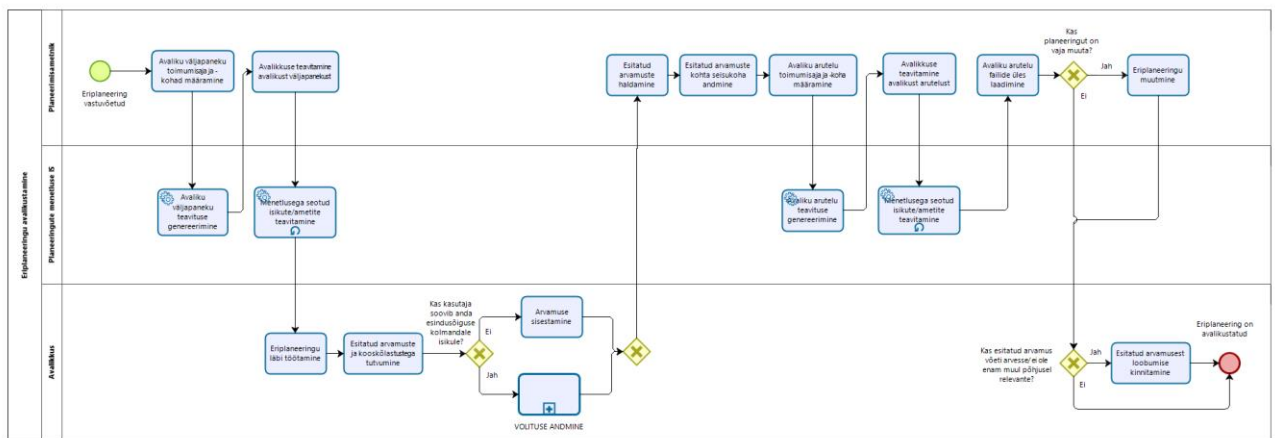
1. Eriplaneeringu detailne lahendus ja KSH esitatakse peale nende avalikustamist koostajateks ja arvamuse andmiseks.

2. Infosüsteem eelgenereerib kooskõlastajate nimekirja ja kooskõlastamise juhised.
3. Planeerimisametnik edastab detailse lahenduse ja KSH läbi infosüsteemi ametitele, võrguvaldajatele ja avalikkusele kooskõlastamiseks/arvamuse avaldamiseks.
4. Infosüsteem teavitab ameteid neile kooskõlastamiseks/arvamuse avaldamiseks saadetud detailse lahendusest ja KSHst.
5. Infosüsteem teavitab mõjutatud ja huvi tundvaid isikuid e-maili teel nende huvipiirkonnas koostatud lahendusest ja KSHst.
6. Ametid töötavad lahenduse ja KSH läbi ning tutvuvad esitatud arvamuste ja kooskõlastustega.
7. Juhul kui ametisisene kooskõlastamine nõuab ametisiseste eri osapoolte kaasamist, siis on ametlik võimalik määrata alamkooskõlastajad. Alamkooskõlastajatel on võimalik infosüsteemi sisestada oma arvamus/kooskõlastus. Ametil on võimalik infosüsteemis hallata antud alamkooskõlastusi, et nende põhjal anda välja ametiülene seisukoht.
 1. Kui amet kooskõlastab lahenduse ja KSH, siis sisestab ta kooskõlastuse infosüsteemi.
 2. Kui amet ei kooskõlasta lahendust ja KSH-d, siis sisestab ta arvamuse infosüsteemi.
8. Võrguvaldajad töötavad lahenduse ja KSH läbi ning tutvuvad esitatud arvamuste ja kooskõlastustega.
9. Juhul kui võrguvaldaja arvamuse andmine nõuab ametisiseste eri osapoolte kaasamist, siis on võrguvaldajal võimalik määrata alamkooskõlastajad. Alamkooskõlastajatel on võimalik infosüsteemi sisestada oma arvamus. Võrguvaldajal on võimalik infosüsteemis hallata alamkooskõlastajate antud arvamusi, et nende põhjal anda välja ametiülene seisukoht.
10. Avalikkuse esindajad töötavad lahenduse ja KSH läbi, tutvuvad esitatud arvamuste ja kooskõlastustega ning sisestavad infosüsteemi oma arvamuse.
11. Planeerimisametnikul on võimalus hallata esitatud arvamusi - nt grupeerida sarnaseid arvamusi, vajadusel anonümiseerida osa arvamuse sisust ning avalikustada arvamusi peale haldamist.
12. Planeerimisametnik sisestab KOVi seisukoha esitatud arvamustele.
13. Infosüsteem genereerib esitatud kooskõlastuste põhjal kooskõlastuste ja arvamuste koondtabeli, mida planeerimisametnikul on vajadusel võimalik täiendada.
14. Eriplaneeringu detailne lahendus ja KSH on kooskõlastatud.

Joonis 52 TO BE eriplaneeringu menetlemine - Eriplaneeringu vastuvõtmine

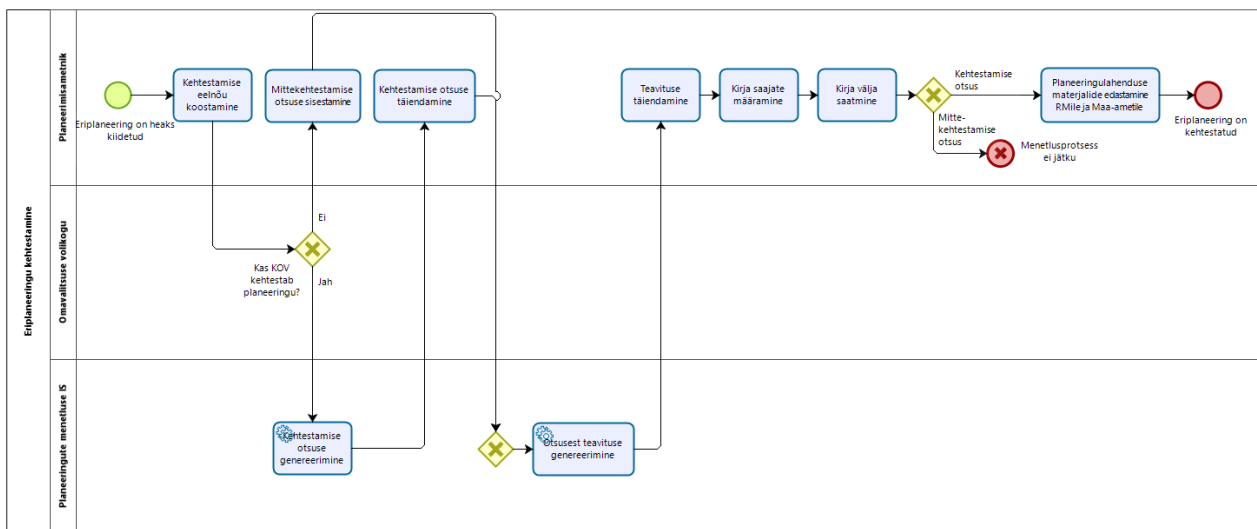
1. Eriplaneeringu vastuvõtmine saab alguse peale detailse lahenduse ja KSH kooskõlastamist.
2. Omaavalitsuse volikogu otsustab eriplaneeringu vastu võtmise üle.
 1. Kui omaavalitsus otsustab planeeringu vastu võtmata jätta, siis sisestab planeerimisametnik mitte vastuvõtmise otsuse infosüsteemi. Infosüsteem genereerib otsusest teavituse, mida planeerimisametnikul on vajadusel võimalik muuta. Planeerimisametnik määrab teavituse saajad ning saadab neile teavitused välja läbi infosüsteemi. Menetlusprotsess ei jätku.
 2. Kui omaavalitsus otsustab planeeringu vastu võtta, siis jätkub töövoog punktis 3.
3. Infosüsteem eeltäidab vastuvõtmise otsuse vormi.
4. Planeerimisametnik täiendab vajadusel vastuvõtmise otsuse vormi infosüsteemis.
5. Infosüsteem genereerib vastuvõtmise otsuse vormi põhjal avalikkusele saadetava teavituse otsusest.
6. Planeerimisametnik vajadusel täiendab infosüsteemi poolt loodud teavitus.
7. Planeerimisametnik määrab teavituse saajad.
8. Planeerimisametnik saadab teavitused läbi infosüsteemi määratud saajatele välja.
9. Eriplaneering on vastuvõetud.

Joonis 53 TO BE Eriplaneeringu menetlemine - Eriplaneeringu avalikustamine

1. Eriplaneeringu avalikustamine saab alguse peale Eriplaneeringu vastuvõtmist.
2. Planeerimisametnik määrab infosüsteemis avaliku väljapaneku toimumisaja ja -kohad.
3. Infosüsteem genereerib avaliku väljapaneku teavitused.
4. Planeerimisametnik saab vajadusel muuta süsteemi genereeritud teavitusi. Planeerimisametnik saadab läbi infosüsteemi mõjutatud välja avaliku väljapaneku teavitused.
5. Infosüsteem saadab menetlusega seotud isikutele automaatselt teavitusi mitmel korral, et täita meeldetuletamise funktsiooni.
6. Avalikkuse esindajad töötavad eriplaneeringu läbi ja tutvuvad esitatud arvamuste ja kooskõlastustega.
7. Kui avalikkuse esindajal on ettepanekuid/vastuväiteid, siis sisestavad nad oma arvamuse infosüsteemi. Vajadusel on avalikkuse esindajal võimalik anda esindusõigus kolmandale isikule (naaber, asumiselts), kes saab tema eest arvamust avaldada.
8. Planeerimisametnikul on võimalik esitatud arvamusi hallata - nt grupeerida sarnaseid arvamusi ning vajadusel anonümiseerida osasid arvamuse sisust.
9. Planeerimisametnik sisestab KOVi seisukoha esitatud arvamuste osas.
10. Planeerimisametnik määrab infosüsteemis avaliku arutelu toimumisaja ja -koha.
11. Infosüsteem genereerib avaliku arutelu teavitused.
12. Planeerimisametnik saab vajadusel muuta süsteemi genereeritud teavitusi. Planeerimisametnik saadab läbi infosüsteemi välja avaliku arutelu teavitused.
13. Infosüsteem saadab menetlusega seotud isikutele automaatselt teavitusi mitmel korral, et täita meeldetuletamise funktsiooni.
14. Planeerimisametnik laeb üles avaliku arutelu käigus loodud failid (nt protokoll, esitus, video/helisalvestus, arutelu tulemused).
 1. Kui eriplaneeringut on vaja muuta, siis viib planeerimisametnik muudatused sisse.
 2. Kui lahendust ei ole vaja muuta, siis jätkub töövoog punktis 15.

töötajate seisukoht oli, et planeeringu õigel menetlemisel ei jõua heakskiidu andmise etappi planeeringud, mille puhul oleks heakskiidu andmata jätmine põhjendatud. Samas tõdeti, et võimalus jätta heakskiit andmata kindlustab äärmuslike juhtumite vastu.

Joonis 55 TO BE eriplaneeringu menetlemine - Eriplaneeringu kehtestamine

1. Eriplaneeringu kehtestamine saab alguse peale planeeringu heakskiitmist.
2. Planeerimisametnik koostab kehtestamise eelnõu.
3. Omavalitsuse volikogu otsustab planeeringu kehtestamise üle.
1. Kui omavalitsus otsustab planeeringu kehtestamata jätta, siis sisestab planeerimisametnik mitte kehtestamise otsuse infosüsteemi. Infosüsteem genereerib otsusest teavituse, mida planeerimisametnikul on vajadusel võimalik muuta. Planeerimisametnik määrab teavituse saajad ning saadab neile teavitused välja läbi infosüsteemi. Menetlusprotsess ei jätku.
2. Kui omavalitsus otsustab planeeringu kehtestada siis jätkub töövoog punktis 4.
4. Infosüsteem eeltäidab kehtestamise otsuse vormi.
5. Planeerimisametnik täiendab vajadusel kehtestamise otsuse vormi infosüsteemis.
6. Assistent sisestab kehtestamise otsuse DHS-i.
7. Infosüsteem genereerib kehtestamise otsuse vormi põhjal avalikkusele saadetava otsusest teavituse.
8. Planeerimisametnik vajadusel täiendab infosüsteemi poolt loodud teavitus.
9. Planeerimisametnik määrab teavituse saajad.
10. Planeerimisametnik saadab teavitused läbi infosüsteemi määratud saajatele välja.
11. Planeerimisametnik edastab kehtestatud planeeringulahenduse materjalid läbi infosüsteemi Rahandusministeeriumile ja Maa-ametile.
12. Eriplaneering on kehtestatud.

		omanik on teadlik DP algatamisest.
DP algatamise taotlus	DP algatamise taotlus või algatamisettepanek on vorm, mille planeeringu taotleja peab täitma planeeringu algatamiseks. Koos DP algatamise taotlusega esitatakse eskiisjoonis ja selle lisad (juhul kui on). Paljudel KOV-idel on tehtud kodulehele elektroone DP algatamise vorm aga endiselt on võimalik ka fail ära täita ja meili teel LV/VV saata.	Näiteks Tallinnal ja Rae vallas on väga põhjalikku täitmist vajavad taotlused, missuuresti dubleerivad eskiisi seltuskirja.
KSH algatamise vajadus	Peale planeeringu algatamise taotluse esitamist ning enne planeeringu algatamist räägib KOV läbi eelkõige Keskkonnaametiga, kas nähakse ette KSH algatamise vajadus.	
Esialgne arvamus	Peale planeeringu algatamise taotluse esitamist ja enne planeeringu algatamist teavitatakse teisi potentsiaalselt seotud ameteid detailplaneeringust ning küsitakse nende arvamust.	Seda, kelle käest arvamust küsida, otsustab iga KOV-i planeerimisametnik ise.
Üldplaneeringu algatamise otsus	Üldplaneeringu koostamine algatatakse valla- või linnavolikogu otsusega.	
Planeerimiskomisjoni otsus	Osades KOV-ides on olemas eraldi planeerimiskomisjon, mis koosneb planeeringu kohta arvamust omavatest spetsialistidest. Planeerimiskomisjon vaatab esitatud planeeringu dokumendid üle ja kujundab nende põhjal oma otsuse, mille pinnalt valmistatakse ette planeeringu algatamise eelnõu. Planeerimiskomisjoni aruteludel pannakse paika ka see, milliseid ameteid või riigiasutusi peab planeeringu koostamisel tihedamalt kaasama.	Vaatluste põhjal tuli välja, et planeerimiskomisjoni ei esine igas KOV-is. Vaadeldavatest KOV-idest on see olemas Tallinna linnal ja Harku vallavalitsusel
Planeeringu algatamise eelnõu	Dokument, mis valmistatakse ette valla-/linnaavalitsusele planeeringu algatamise otsuse tegemiseks.	
Planeeringuala piir kaardirakenduses	Enamik vaadeldavaid KOVe (Tallinn, Harku, Tartu) kannavad peale planeeringudokumentide esitamist planeeringuala piiri vastavasse kaardirakendusse. Tallinnal on selleks TPR-i sisse ehitatud kaardirakendus, Harkul on https://harku.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=b820b2d41b614890b07300f93852aaba ja Tartul https://gis.tartu.ee/portal/apps/webappviewer/index.html?id=ce2cf6afc50149f5a18d724ae88f9883	
Haldusleping	Leping, mis sõlmitakse planeeringu taotleja, planeeringu koostaja ja KOV-i vahel ning mis sätestab, et planeeringu taotleja on kohustatud katma kõik planeeringu menetluse käigus tekkivad kulud (nt. KSH aruande tellimisega seotud kulu, uuringute tellimisega seotud kulu jne).	KOV-ide lõikes erisus seisneb selles, et vaadeldud valdadest Tallinn ja Harku sõlmivad halduslepingu enne DP algatamist. Teised KOV-id sõlmivad selle peale DP algatamist.
Planeeringu algatamise otsus	Dokument, mis võimaldab jätkata planeeringumenetlust ning alustada kas eskiisjoonise täiendustega või planeeringulahenduse koostamisega.	
Planeeringu algatamise teade	Avalik teade planeeringu algatamise kohta, mis läheb üles linna/valla kodulehele, linna/valla lehte ja maakonnalehes või üleriigilise levikuga ajalehte. Samuti teavitatakse huvitatud isikuid ja asutusi ning teade läheb üles Ametlike Teadaannete süsteemi.	
Eskiisjoonise täienduseettepanekud/ Täiendatud eskiisjoonis	Igas KOV-is ei korraldata eskiisjoonise tutvustamist ja avalikku arutelu. Juhul kui on suurem avalik huvi, siis korraldatakse eskiisjoonise tutvustus ning seal saadava tagasiside põhjal täiendab planeeringu koostaja planeeringulahendust. Sisend eskiisjoonise täiendamiseks võib tulla ka KOV-i poolt kui näiteks esialgne eskiisjoonis ei olnud piisavalt detailselt tehtud.	Kohtla-Järvel ja Harkus toimub iga planeeringu menetluse puhul alati vähemalt üks avalik eskiisjoonise tutvustus.

KSH algatamise/mittealgatamise otsus	KSH algatamise otsus tehakse koos planeeringu algatamise otsusega ning selle kohaselt võib hakata asuma KSH aruannet koostama. Mittealgatamise otsusele ei järgne KSH aruande koostamist. Nii algatamise kui ka mittealgatamise otsusest teavitatakse Avalikes Teadaannetes, linna/valla kodulehel ja linna/vallalehes.	
Kommentaariid ja soovitusel eskiislahenduse kohta	Avalikkus/seotud isikud saavad eskiislahenduse kohta esitada oma kommentaare ja ettepanekuid. Suuresti toimub see meilivahetuse teel. Sisend eskiislahendusele võib tulla ka eskiisi arutelult.	
KSH aruanne	Dokument, mis käsitleb planeeringu mõju ümbritsevale keskkonnale ning mis saab sisendiks planeeringulahenduse koostamisel.	
Planeeringulahenduse arvamus (Võrguvaldajad)	Planeeringulahenduse koostamisel suhtleb võrguvaldajatega planeerimiskonsultant, kes küsib võrguvaldajate seisukohta/arvamust konkreetse planeeringulahenduse kohta. Võrguvaldajad võivad jooksvalt planeeringulahenduse koostamise käigus esitada planeeringulahendusele erinevaid ettepanekuid või piiranguid.	
Planeeringu seletuskiri/Täiendatud planeeringu seletuskiri	Planeeringulahenduse esitamisel on üks esitatavatest failidest planeeringu seletuskiri. Kuna planeeringulahenduse koostamise käigus vaadatakse koos KOV-i või teiste seotud osapooltega planeeringulahendust korduvalt üle, siis tekib jooksvalt ka täiendusi planeeringu seletuskirja.	
Planeeringu kihid/Täiendatud planeeringu kihid	Planeeringulahenduse esitamisel on ühed esitatavatest failidest planeeringu kihid. Kuna planeeringulahenduse koostamise käigus vaadatakse koos KOV-i või teiste seotud osapooltega planeeringulahendust korduvalt üle, siis tekib jooksvalt ka täiendusi planeeringu joonistesse.	
Planeeringu lisad/Täiendatud planeeringu lisad	Planeeringulahenduse esitamisel on ühed esitatavatest failidest planeeringu lisad. Kuna planeeringulahenduse koostamise käigus vaadatakse koos KOV-i või teiste seotud osapooltega planeeringulahendust korduvalt üle, siis tekib jooksvalt ka täiendusi planeeringu lisadesse.	
Kommentaariid ja soovitusel planeeringulahenduse kohta	Planeeringulahenduse koostamise käigus ja planeeringulahenduse esitamise järgselt on seotud isikutel/avalikkusel ja riigiasutustel/ametitel õigus esitada küsimusi, kommentaare ja ettepanekuid planeeringulahenduse kohta.	
Planeeringulahenduse kooskõlastus (Ametid ja riigiasutused)	Peale planeeringulahenduse esitamist peavad seotud riigiasutused ja ametid planeeringulahenduse kooskõlastama. Kooskõlastamine toimub dokumendiregistrist väljasaadetavate ametlike kirjade kaudu.	Tihti peale on kooskõlastamiseks esitatavad materjalid liiga mahukad ja kirjas viidatakse nende asukohale kas KOV-i planeeringutesüsteemis või planeeringukoostaja lingile. Ja kooskõlastaja peab vaatama kuskilt mujalt planeeringumaterjale.
Planeeringulahenduse vastuvõtmise otsus	Dokument, mille alusel võib jätkata planeeringumenetlust - saata välja planeeringulahenduse vastuvõtmise teade, sõlmida planeeringu koostajaga teede ja tehnovõrkude väljaehitamise leping, korraldada planeeringulahenduse tutvustamiseks avalik arutelu.	Teede ja tehnovõrkude väljaehitamise lepingu sõlmimise aeg varieerub KOV-ide lõikes - osad sõlmivad enne planeeringulahenduse vastuvõtmise otsust ja teised peale otsust.
Teede ja tehnovõrkude väljaehitamise leping	Leping, mis sätestab kuidas jagatakse planeeringust huvitatud isiku ja KOV-i vahel planeeringu elluviimisega kaasnevad teede ja tehnovõrkude väljaehitamise kulud.	

Avalikustamise teade	Avalik teade planeeringulahenduse vastuvõtmise kohta, mis läheb üles linna/valla kodulehele, linna/valla lehte ja maakonnalehte või üleriigilise levikuga ajalehte.	
Avalikul väljapanekul ja avalikul arutelul esitatud ettepanekud	Planeeringulahenduse avalikustamise järgselt ning avalikul arutelul tekkivad kõikvõimalikud ettepanekud planeeringulahenduse kohta.	
RM-i järelevalvemenetluse otsus	Juhul kui avaliku arutelu järgselt ei võeta tagasi esitatud ettepanekuid, jätkub menetlus RM-i järelevalve läbiviimisega. RM teeb otsuse, kas planeering saab heakskiidu või mitte ning kas tohib planeeringu kehtestada.	
Kehtestatud planeeringu digitaalne toimik	Peale planeeringu kehtestamist saadetakse planeeringu digitaalsed toimikud nii RM-i kui ka Maa-ametile. RM-i saadetakse toimik sisaldab kogu menetlusega seotud dokumente. Maa-ametile saadetakse toimik sisaldab planeeringu kehtestamise otsust ning planeeringulahenduse dokumente (planeeringu seletuskiri, planeeringu joonised, planeeringu lisad).	

5.2 Kokkuvõtte andmete kaardistamise küsitlusest

Küsitlus viidi läbi Google Forms keskkonnas ja see on nähtav järgnevalt lingilt - https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScigmJD0wczEQDS2EpE2Ojz2XvpjyIRXBA7-xY7v9A2K2_A/viewform

Antud küsitlusele vastas 16 inimest, kellest 62,5% olid planeeringu menetlemise protsessis andmete/andmekogude/teenuste haldurid.

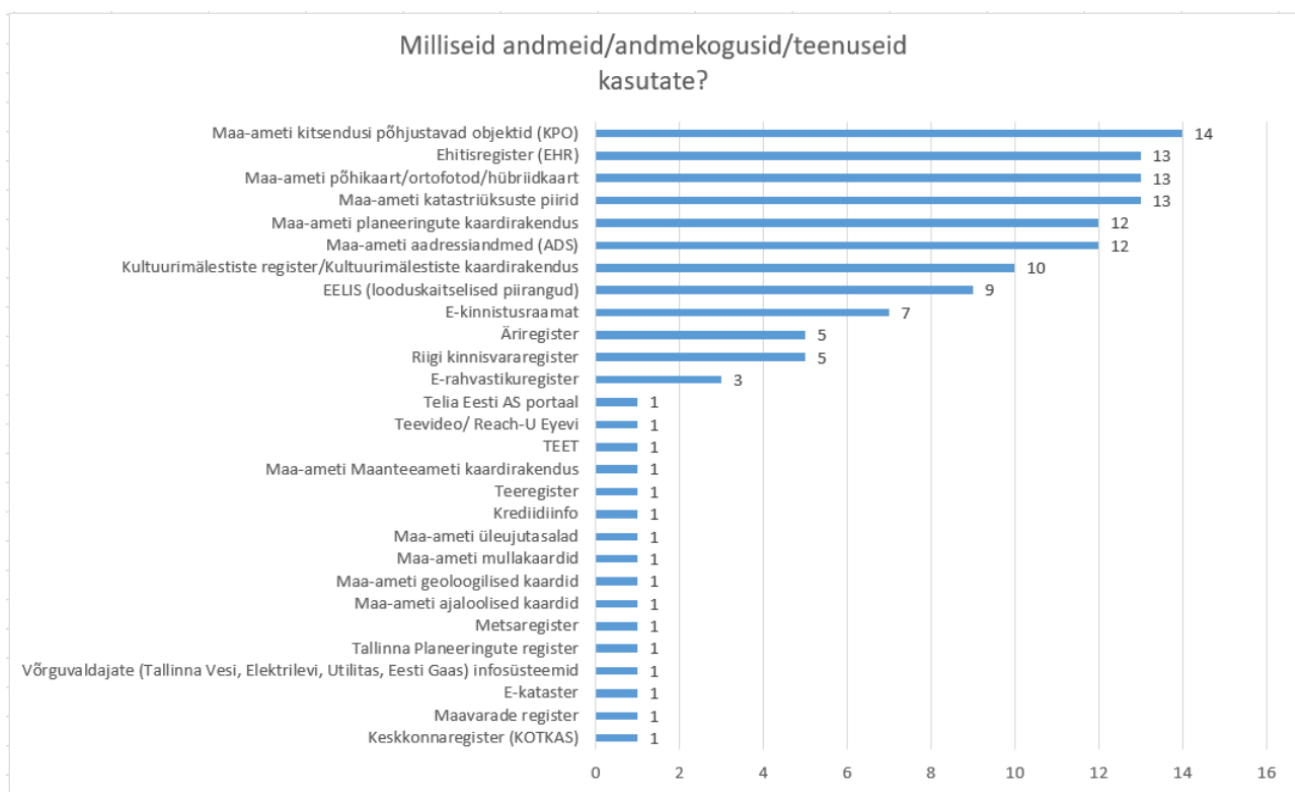
Planeeringute menetluse protsessis kasutatavate andmete/andmekogude ja teenuste loetelu on toodud järgnevas tabelis.

Tabel 7 Planeeringu menetluses kasutatavad andmed ja nende formaadid

Andmestik	Faillipõhiselt	Veebirakenduse põhiselt	Teenuse põhiselt
RMK hallatava maa andmestik	X		
KOV-ide veebipõhised GIS rakendused		X	
Tallinna TPR süsteem		X	
Maa-ameti ohtlike ettevõtete ja vesivarustuse rakendus		X	
Kultuurimälestiste register		X	
Võrguettevõtjate infosüsteemid		X	
Teeprojektid	X		
Teeregistri teede kihid			WFS teenus
Maa-ameti katastriandmed, kitsenduste andmed, topograafiline andmekogu, huvipunktide andmekogu, aluskaardid, geoloogilised andmed, geodeetiliste punktide andmed	X	Avaandmete portaal	WMS teenus WFS teenus X-tee

Elektrivõrguga seotud andmed	X		
------------------------------	---	--	--

Kõige enam kasutatakse planeeringute menetluses Maa-ameti KPOIS andmestikku ja EHR-i andmestikku. Joonis 55 kajastab kõiki erinevaid andmekogusid/teenuseid, mida kasutatakse planeeringu menetlemise protsessis.

Joonis 57 Planeeringu menetluses kasutatavad andmed/andmekogud/teenused

Järgnev tabel kajastab peamiseid andmeid, mida planeeringute menetlemise käigus kasutatakse.

Tabel 8 Planeeringu menetluses kasutatavad andmed

Andmekogu	Milleks kasutatakse?
Maa-ameti kaardirakendused	Katastriandmete, kitsenduste andmed, aadressandmete saamiseks. Looduskaitse ja kultuuriväärtustega seotud piirangutest ülevaate saamiseks. Planeeringute kaardirakendust kasutatakse naaberplaneeringute analüüsiks. KPO-d kasutatakse kultuurimälestiste ja muinsuskaitsealade kaitsevööndi piiride saamiseks. Katastriandmeid kasutatakse kujade väljaselgitamiseks, KPO andmeid ohtlike ettevõtete ohualade määramiseks, aadressandmeid asukoha kindlaks tegemiseks, põhikaarti/ortofoto/hübriidkaarti olemasoleva situatsiooni tuvastamiseks, planeeringute kaardirakendust piirkonna planeeringutest ülevaate saamiseks. Suurt osa Maa-ameti kaardirakenduste kihtidest kasutatakse eskiisi koostamiseks

E-Kinnistusraamat	Kinnistu omanike ja kinnistule seatud servituutide olemasolu välja selgitamiseks.. Kinnisasja jagamise asjaolude täpsustamiseks. Naabrite või puuduvate osapoolte andmete välja selgitamiseks.
E-Rahvastikuregister	Kodaniku kontaktandmete välja selgitamiseks.
Kultuurimälestiste register	Piirangute ulatuse täpsustamiseks. Kultuurimälestiste ja muinsuskaitsealade saamiseks. Info saamiseks riigile kuuluvatest mälestistest.
Riigi kinnisvararegister	Haldaja välja selgitamiseks. Riigile kuuluvate mälestiste (objektide) välja selgitamiseks.
Äriregister	Firmadega seotud info välja selgitamiseks. Äriühingute kontaktandmete väljaselgitamiseks.
Ehitisregister	Ehitisega seotud dokumentide pärimiseks/vaatamiseks Olemasoleva hoone seadusliku aluse kontrollimiseks, siinkohal peab arvestama, et olemasoleva hoone seaduslikkuse kohta omab kõige paremat ülevaadet KOV.
Teeregister	Riigiteega seotud täpsema info hankimiseks
Teevideo/Reach-U Eyevi	Planeeringualast ja liikluskeskkonnast värske pildi saamiseks. Siinkohal peab täpsustama, et teevideo annab ülevõtte ajal olnud olukorra kajastuse.
TEET	Konkreetses riigitee lõigu haldus- ja arendustegevustest ning teekaitsevööndis menetletud planeeringutest ja projektidest ülevaate saamiseks

Kõige enam jagatakse planeeringu menetluse raames andmeid failipõhiselt – 56,3% vastanutest kinnitasid seda. Kõige levinumaks teenuste formaadiks on WMS – 37,5% vastanutest kasutab seda. 31,3% vastanutest pärib andmeid X-tee teenuse vahendusel, 25% vastanutest kasutab WFS formaadi vahendusel ning 12,5% kasutab andmete pärimiseks REST API teenuseid.

Planeeringu menetlusega seotud faile hallatakse asutuste/ettevõtete siseselt, kas:

- jagatud võrgukettal,
- personaalsel võrgukettal,
- asutuse infosüsteemides – nt. Telia Eesti AS Ehitajate portaal, Trimble NIS,
- erinevates pilvelahendustes – Dropbox, Sharepoint/OneDrive,
- dokumendihalduse tarkvarades – Delta.

Planeeringulahendusele kooskõlastuse/arvamuse andmise aeg sõltub planeeringu liigist ja konkreetsest planeeringust – üldiselt on üldplaneeringute puhul see aeg pikem (2-4 päeva) ning detailplaneeringute puhul lühem (0,5-2 päeva).

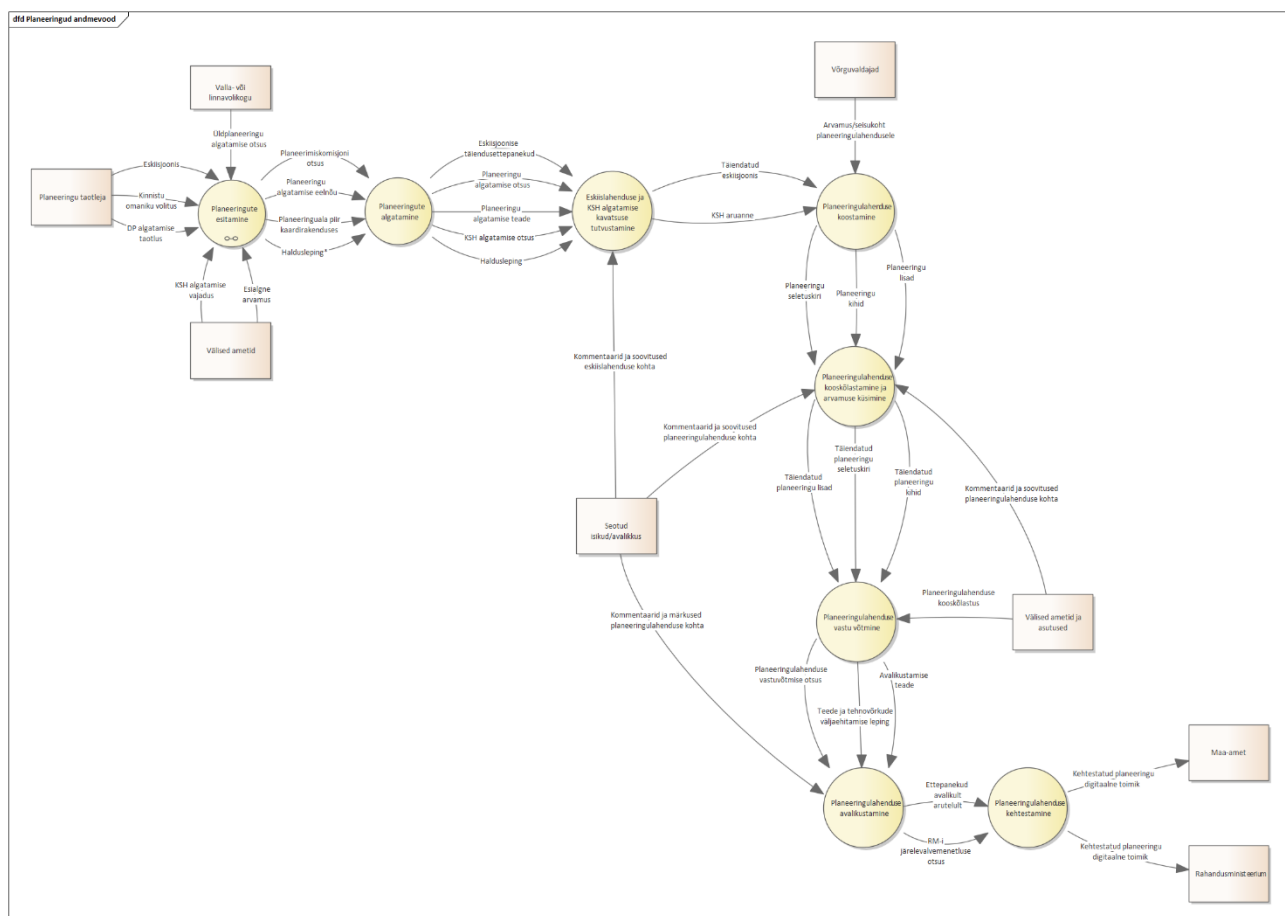
Praeguse planeeringute menetlemisprotsessi suurimateks infotehnoloogilisteks takistustusteks peeti:

- Menetlemine .pdf-kujul, mis tähendab kohati mitmesaja MB failide liigutamist;
- Kehtestatavat infot ei eristata mittekehtestatavast infost;
- Puudub esitatud planeeringulahenduse mugav võrdlemine olemasolevate planeeringutega ja riiklike andmekogudega;

- Ühtse planeeringute infosüsteemi puudumine, kus oleks kõik kehtivad kitsendused ja piirangud ning planeeringud;
- Andmeid esitatakse erinevates formaatides. Allalaetavatel andmetele puuduvad tihti vektorformaadid;
- Võrguettevõtjate registrid loovad dubleeriva süsteemi ehitisregistriga;
- Andmeid peab otsima väga paljudest kohtadest;
- Puudub ülevaade ametite menetluse seisust ja tegevustest;
- Puudub kolleegide kaasamisvõimalus;
- KOV-i saadetud link planeeringuandmete asukohale ei tööta;
- Andmed ja menetlus toimub erinevates keskkondades.

Menetluses kasutusel olevatest dokumendihaldussüsteemidest nimetati enim Deltat (13,3%) ja KIRKEt (13,3%). Samuti toodi välja Webdesktopi ja RMK enda arendatud DHSi ning Dropboxi pilvelahenduse kasutamine.

5.3 AS IS andmevood

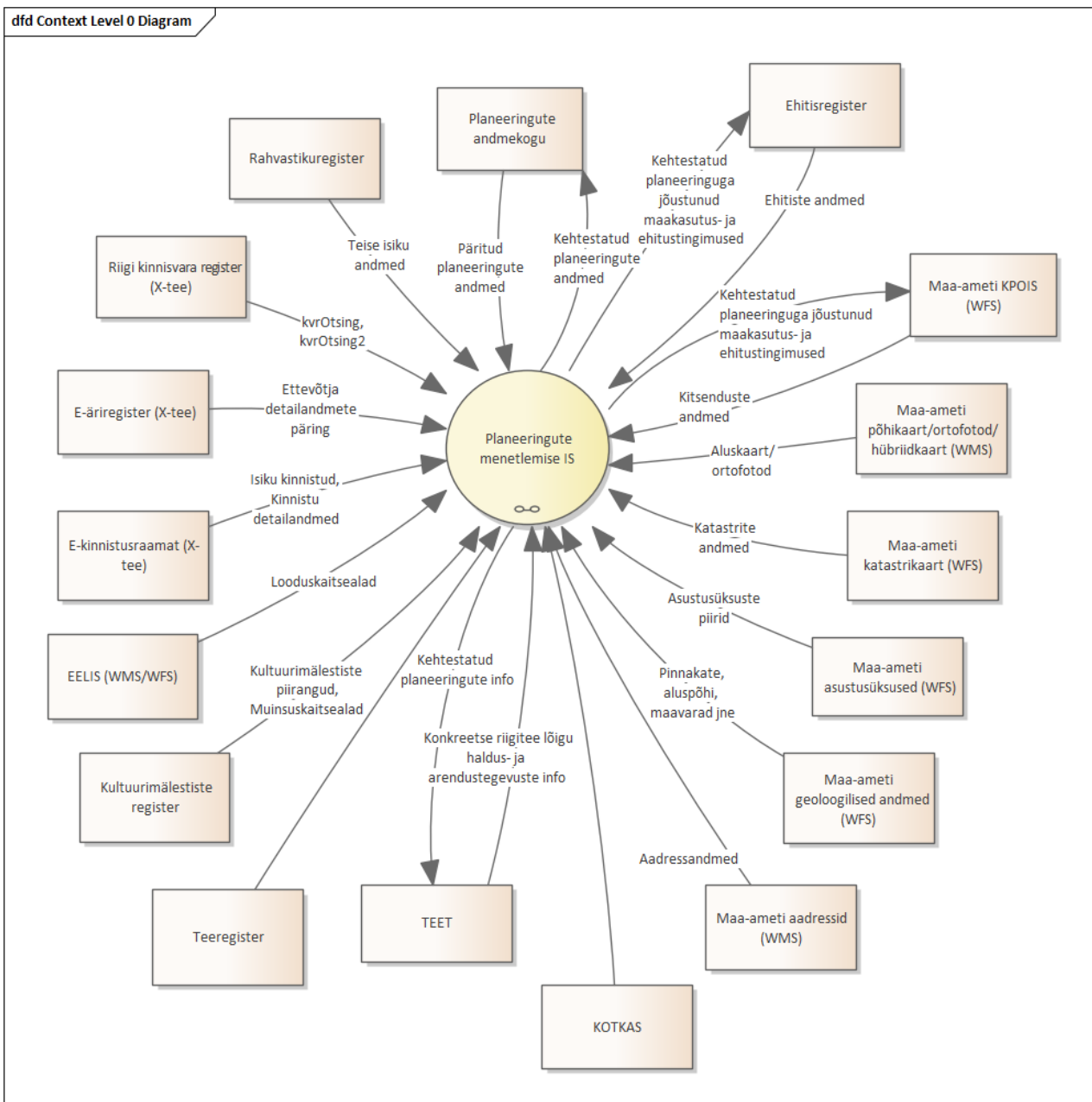
Joonis 58 Planeeringumenetluse AS-IS andmevood

Andmed	Kirjeldus	Kommentaar
Eskiisjoonis	Joonis, mis esitatakse koos DP algatamise taotlusega ning see kajastab alale planeeritavat lahendust.	Sõltuvalt planeeringu taotlejast on esitatavad eskiisjoonised erineva detailsusega. Mõni esitab kohe väga detailse ning teisel peab paluma eskiisjoonist täpsustada.
Kinnistu omaniku volitus	DP algatamise taotluse saab esitada ka kinnistu omaniku poolt volitatud isik. Selleks on vaja algatamise taotlusega koos esitada kinnistu omaniku volitus. Kohtla-Järve puhul oli volituse üleslaadimise koht ette nähtud DP algatamise taotluse vormil KJ linna kodulehel.	Selline protsess tuli konkreetset välja Kohtla-Järve vaatlusel. Probleemiks on see, et planeerimisametnik kontrollib peale DP algatamise taotluse saamist endiselt üle, kas omanik on teadlik DP algatamisest.
DP algatamise taotlus	DP algatamise taotlus või algatamisettepanek on vorm, mille planeeringu taotleja peab täitma planeeringu algatamiseks. Koos DP algatamise taotlusega esitatakse eskiisjoonis ja selle lisad (juhul kui on). Paljudel KOV-idel on tehtud kodulehele elektroone DP algatamise vorm aga endiselt on võimalik ka fail ära täita ja meili teel LV/VV saata.	
KSH algatamise vajadus	Peale planeeringu algatamise taotluse esitamist ning enne planeeringu algatamist räägib KOV läbi eelkõige Keskkonnaametiga, kas nähakse ette KSH algatamise vajadus.	
Esialgne arvamus	Peale planeeringu algatamise taotluse esitamist ja enne planeeringu algatamist teavitatakse teisi potentsiaalselt seotud ameteid detailplaneeringust ning küsitakse nende arvamust.	Seda, kelle käest arvamust küsida, otsustab iga KOV-i planeerimisametnik ise.
Üldplaneeringu algatamise otsus	Üldplaneeringu koostamine algatatakse valla- või linnavalikogu otsusega.	
Planeerimiskomisjoni otsus	Osades KOV-ides on olemas eraldi planeerimiskomisjon, mis koosneb planeeringu kohta arvamust omavatest spetsialistidest. Planeerimiskomisjon vaatab esitatud planeeringu dokumendid üle ja kujundab nende põhjal oma otsuse, mille pinnalt valmistatakse ette planeeringu algatamise eelnõu. Planeerimiskomisjoni aruteludel pannakse paika ka see, milliseid ameteid või riigiasutusi peab planeeringu koostamisel tihedamalt kaasama.	Vaatluste põhjal tuli välja, et planeerimiskomisjoni ei esine igas KOV-is. Vaadeldavatest KOV-idest on see olemas Tallinna linnal ja Harku vallavalitsusel
Planeeringu algatamise eelnõu	Dokument, mis valmistatakse ette linnavalitsusele planeeringu algatamise otsuse tegemiseks.	
Planeeringuala piir kaardirakenduses	Enamik vaadeldavaid KOVe (Tallinn, Harku, Tartu) kannavad peale planeeringudokumentide esitamist planeeringuala piiri vastavasse kaardirakendusse. Tallinnal on selleks TPR-i sisse ehitatud kaardirakendus, Harkul on https://harku.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=b820b2d41b614890b07300f93852aaba ja Tartul https://gis.tartu.ee/portal/apps/webappviewer/index.html?id=ce2cf6afc50149f5a18d724ae88f9883	
Haldusleping	Leping, mis sõlmitakse planeeringu taotleja, planeeringu koostaja ja KOV-i vahel ning mis sätestab, et planeeringu taotleja on kohustatud katma kõik planeeringu menetluse käigus tekkivad kulud (nt. KSH aruande tellimisega seotud kulu, uuringute tellimisega seotud kulu jne).	KOV-ide lõikes erisus seisneb selles, et Tallinn sõlmib halduslepingu enne DP algatamist. Teised

		KOV-id sõlmivad selle peale DP algatamist.
Planeeringu algatamise otsus	Dokument, mille alusel võib jätkata planeeringumenetlust ning alustada kas eskiisjoonise täiendustega või planeeringulahenduse koostamisega.	
Planeeringu algatamise teade	Avalik teade planeeringu algatamise kohta, mis läheb üles linna/valla kodulehele, linna/valla lehte ja maakonnalehes või üleriigilise levikuga ajalehte.	
Eskiisjoonise täiendustettepanekud/ Täiendatud eskiisjoonis	Igas KOV-is ei korraldata eskiisjoonise tutvustamist ja avalikku arutelu. Juhul kui on suurem avalik huvi, siis korraldatakse eskiisjoonise tutvustus ning sealt saadava tagasiside põhjal täiendab planeeringu koostaja eskiisjoonist. Sisend eskiisjoonise täiendamiseks võib tulla ka KOV-i poolt kui näiteks esialgne eskiisjoonis ei olnud piisavalt detailselt tehtud.	Kohtla-Järvel ja Harkus toimub iga planeeringu menetluse puhul alati vähemalt üks avalik eskiisjoonise tutvustus.
KSH algatamise otsus	KSH algatamise otsus tehakse koos planeeringu algatamise otsusega ning see käivitab peale planeeringu algatamist KSH aruande koostamise protsessi.	
Kommentaariid ja soovitusel eskiislahenduse kohta	Avalikkus/seotud isikud saavad eskiislahenduse kohta esitada oma kommentaare ja ettepanekuid. Suuresti toimub see meilivahetuse teel.	
KSH aruanne	Dokument, mis käsitleb planeeringu mõju ümbritsevale keskkonnale ning mis saab sisendiks planeeringulahenduse koostamisel.	
Planeeringulahenduse arvamus (Võrguvaldajad)	Planeeringulahenduse koostamisel suhtleb võrguvaldajatega planeerimiskonsultant, kes küsib võrguvaldajate seisukohta/arvamust konkreetse planeeringulahenduse kohta. Võrguvaldajad võivad jooksvalt planeeringulahenduse koostamise käigus esitada planeeringulahendusele erinevaid ettepanekuid või piiranguid.	
Planeeringu seletuskiri/Täiendatud planeeringu seletuskiri	Planeeringulahenduse esitamisel on üks esitatavatest failidest planeeringu seletuskiri. Kuna planeeringulahenduse koostamise käigus vaadatakse koos KOV-i või teiste seotud osapooltega planeeringulahendust korduvalt üle, siis tekib jooksvalt ka täiendusi planeeringu seletuskirja.	
Planeeringu kihid/Täiendatud planeeringu kihid	Planeeringulahenduse esitamisel on ühed esitatavatest failidest planeeringu kihid. Kuna planeeringulahenduse koostamise käigus vaadatakse koos KOV-i või teiste seotud osapooltega planeeringulahendust korduvalt üle, siis tekib jooksvalt ka täiendusi planeeringu joonistesse.	
Planeeringu lisad/Täiendatud planeeringu lisad	Planeeringulahenduse esitamisel on ühed esitatavatest failidest planeeringu lisad. Kuna planeeringulahenduse koostamise käigus vaadatakse koos KOV-i või teiste seotud osapooltega planeeringulahendust korduvalt üle, siis tekib jooksvalt ka täiendusi planeeringu lisadesse.	
Kommentaariid ja soovitusel planeeringulahenduse kohta	Planeeringulahenduse koostamise käigus ja planeeringulahenduse esitamise järgselt on seotud isikutel/avalikkusel ja riigiasutustel/ametitel õigus esitada küsimusi, kommentaare ja ettepanekuid planeeringulahenduse kohta.	
Planeeringulahenduse kooskõlastus (Ametid ja riigiasutused)	Peale planeeringulahenduse esitamist peavad seotud riigiasutused ja ametid planeeringulahenduse kooskõlastama. Kooskõlastamine toimub dokumendiregistrist väljasaadetavate ametlike kirjade kaudu.	
Planeeringulahenduse vastuvõtmise otsus	Dokument, mille alusel võib jätkata planeeringumenetlust - saata välja planeeringulahenduse vastuvõtmise teade, sõlmida planeeringu koostajaga teede ja tehnovõrkude väljaehitamise leping, korraldada planeeringulahenduse tutvustamiseks avalik arutelu.	
Teede ja tehnovõrkude väljaehitamise leping	Leping, mis sätestab kuidas jagatakse planeeringust huvitatud isiku ja KOV-i vahel planeeringu elluviimisega kaasnevad teede ja tehnovõrkude väljaehitamise kulud.	

Avalikustamise teade	Avalik teade planeeringulahenduse vastuvõtmise kohta, mis läheb üles linna/valla kodulehele, linna/valla lehte ja maakonnalehte või üleriigilise levikuga ajalehte.	
Ettepanekud avalikust arutelust	Planeeringulahenduse avalikustamise järgselt ning avalikul arutelul tekkivad kõikvõimalikud ettepanekud planeeringulahenduse kohta.	
RM-i järelevalvemenetluse otsus	Juhul kui avaliku arutelu järgselt ei võeta tagasi esitatud ettepanekuid, jätkub menetlus RM-i järelevalve läbiviimisega. RM teeb otsuse, kas planeering saab heakskiidu või mitte ning kas tohib planeeringu kehtestada.	
Kehtestatud planeeringu digitaalne toimik	Peale planeeringu kehtestamist saadetakse planeeringu digitaalsed toimikud nii RM-i kui ka Maa-ametile. RM-i saadetav toimik sisaldab kogu menetlusega seotud dokumente. Maa-ametile saadetav toimik sisaldab planeeringu kehtestamise otsust ning planeeringulahenduse dokumente (planeeringu seletuskiri, planeeringu joonised, planeeringu lisad).	

5.4 TO-BE andmevood

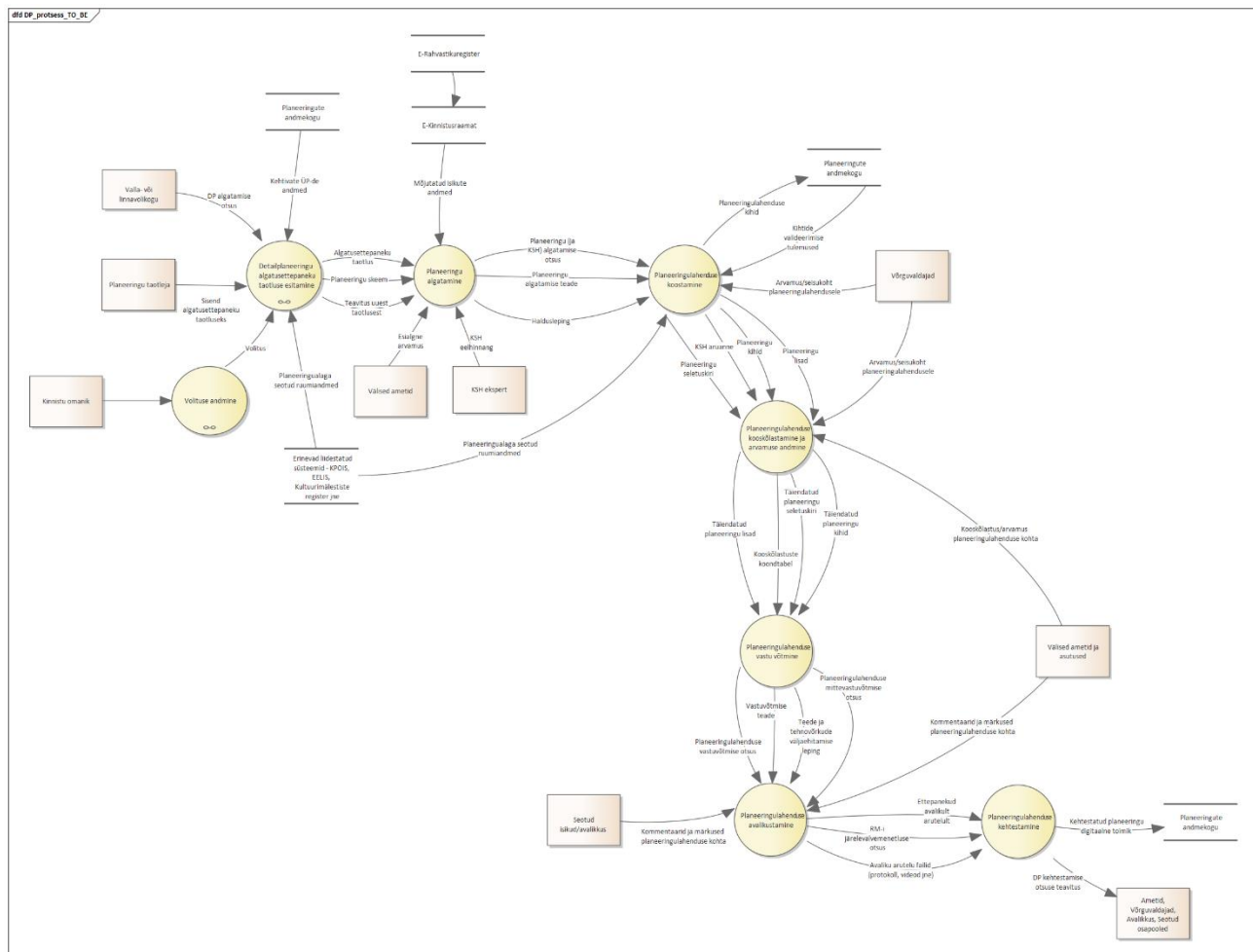

Joonis 59 Planeeringute menetlusprotsessi TO-BE andmevood

Andmekogu	Andmete kirjeldus
Maa-ameti KPOIS	Maa-ameti kitsendusi põhjustavate objektide infosüsteemist saab WMS teenuse (teenuse https://kaart.maaamet.ee/wms/alus? koosseisus on kiht "Kitsendusi põhjustavad objektid") vahendusel kätte andmed erinevat tüüpi nähtuste kohta. Kõikidest KPOIS-is sisalduvatest nähtustest annab ülevaate tabel KTSnahtus. Hetkel pakub Maa-amet KPOIS andmeid WMS teenusena ning vektorkujul andmeid saab eraldi vektorfailidena Maa-ameti kodulehelt alla laadida.

	Loodava Planeeringute IS jaoks oleks vaja andmeid WFS teenusena, mis võimaldab teenuse vahendusel pärida piirangute vektorandmeid. KPOIS Andmete esitamise juhendi järgi (https://geoportaal.maaamet.ee/docs/KPO/Juhend_Andmete_esitamine_kitsendust_kaardile.pdf) on planeeringu koostajal ja korraldajal kohustus esitada kehtestatud planeeringuga jõustunud maakasutus- ja ehitustingimuste ning kitsenduste kohta andmed masinloetaval kujul maakatastri pidajale. Sellest tulenevalt tekib loodavale Planeeringute IS-le nõue, et see peab võimaldada KPOIS-is saata kehtestatud planeeringuga jõustunud maakasutus- ja ehitustingimuste ning kitsenduste infot.
Maa-ameti põhikaart/ortofotod /hübriidkaart	Maa-ameti põhikaarti/ortofotot/hübriidkaarti kasutatakse peamiselt planeeritavast alast ülevaate saamiseks. Teenuse https://kaart.maaamet.ee/wms/alus? koosseisus on kihid "Põhikaardid", "Ortofotod". Teenuse https://kaart.maaamet.ee/wms/fotokaart? koosseisus on kiht "Hübriidkaardi vektorkihid". Loodava Planeeringute IS jaoks sobib WMS formaadis teenus.
Maa-ameti katastrikaart	Maa-ameti asutusüksuste info on vajalik planeeritavast alast ülevaate saamiseks. Teenuse https://kaart.maaamet.ee/wms/kaart? koosseisus on kiht "Asutusüksused". Loodava Planeeringute IS jaoks oleks vaja andmeid WFS teenusena, mis võimaldab teenuse vahendusel pärida asutusüksuste vektorandmeid.
Maa-ameti asutusüksused	Maa-ameti asutusüksuste info on vajalik planeeritavast alast ülevaate saamiseks. Teenuse https://kaart.maaamet.ee/wms/kaart? koosseisus on kiht "Asutusüksused". Loodava Planeeringute IS jaoks oleks vaja andmeid WFS teenusena, mis võimaldab teenuse vahendusel pärida asutusüksuste vektorandmeid.
Maa-ameti aadressid	Maa-ametil on olemas eraldi aadresside WMS teenus - https://kaart.maaamet.ee/wms/aadressid? Aadresside kuvamiseks ja pärimiseks sobib loodavas Planeeringute IS kasutada olemasolevate WMS teenust.
Kultuurimälestiste register	Kultuurimälestiste kohta on olemas Maa-ameti Geoportaalil eraldi kaardirakendus https://geoportaal.maaamet.ee/est/Kaardirakendused/Kultuurimalestised/Kultuurimalestiste-rakenduse- kirjeldus-p144.html . Suure töönaosusega saab Muinsuskaitseametist küsida ka kultuurimälestiste vektorandmeid. Hetkel puudub WMS/WFS kujul kaardiandmete jagamise teenus. Detailanalüüsi käigus peab leidma vastused järgmistele küsimustele: Kas avalik kultuurimälestiste kaitsevööndite ja muinsuskaitsealade info ei sisaldu juba KPOIS-is? Mis infot saab Kultuurimälestiste registrist lisaks KPOIS-is sisalduvale infole? Intervjuudest tuli välja, et planeeringute kontekstis on oluline võimalike leiukohtade info - kas Muinsuskaitseametil on selleteemalisi kaardikihte?
EELIS	EELISel on olemas eraldi WMS/WFS teenus https://gsavalik.envir.ee/geoserver/eelis/ows? Antud teenuse kaudu ei ole avalikult kättesaadavad I ja II kaitsekategooria liikide ja püsielupaikade ning nende seirejaamade info. Nimetatud teenuse kaudu kättesaadavad avalike kihtide loetelu on toodu järgnevas failis - https://www.keskkonnaagentuur.ee/sites/default/files/wfs_kasutamise_juhend.pdf Detailanalüüsi käigus peab leidma vastuse järgmisele küsimusele: Kas EELIS avalik info ei sisaldu juba KPOIS-is? Mis infot saab EELIS-est lisaks KPOIS-is sisalduvale infole?
E-Kinnistusraamat	E-kinnistusraamatust on võimalik XML teenuste vahendusel pärida järgnevaid andmeid: - Isiku kinnistud - Kinnistu detailandmed - Katastriüksuse kinnistud. Kinnistusraamatu detailsemad päringute parameetrid on toodud failis Kinnistusraamatu XML päringud - https://www.rik.ee/et/e-kinnistusraamat/xml-teenus E-kinnistusraamatu osade andmekoosseisude pärimine on tasuline.
Riigi kinnisvara register	Riigi kinnisvararegister pakub järgnevaid X-tee teenuseid (https://www.rahandusministeerium.ee/et/eesmargidtegevused/riigi-kinnisvararegister/riigi-kinnisvararegistri-x-tee-teenused):

	• kvrOtsing, • kvrOtsing2, • kvrLogi, • kvrKYinfo, • kvrKaevanduslepingud, • kvrValitseja. Andmete kaardistamise küsitlusest selgus, et Riigi Kinnisvara registrit kasutatakse riigile kuuluvate objektide tuvastamiseks ning sellest tulenevalt võiks loodava Planeeringute IS olla vaja kasutada kvrOtsing, kvrOtsing2 või kvrValitseja teenuseid.
E-Rahvastikuregister	Andmete kaardistamise küsitlusest selgus, et E-Rahvastikuregistri andmeid kasutatakse kodaniku kontakti väljaselgitamiseks. E-Rahvastikuregistril puudub avalik teenus teise isikute andmete pärimiseks. Teiste isikute andmete pärimine on tasuline teenus ja seda lastakse kasutada põhjendatul juhtudel - https://www.rahvastikuregister.ee/. Detailanalüüsi käigus peab leidma vastuse järgnevatele küsimustele: Kuidas uues EHR-is on see lahendatud? Kui kinnistusraamatust saadakse teada, kellele nt planeeringuala kõrval asuv kinnistu kuulub, siis kust saadakse selle isiku meiliaadress, et teda planeeringu algatamisest teavitada?
Planeeringute andmekogu	Loodavasse Planeeringute andmekogusse hakatakse koguma kõiki riigi ja kohaliku omavalitsuse tasandi planeeringuid. Kui Planeeringute menetlussüsteemis kehtestatakse planeering, siis saadetakse see Planeeringute andmekogusse. Planeeringute andmekogust saab Planeeringute menetlussüsteem jooksvalt kehtestatud planeeringuid pärida. Planeeringute menetlussüsteem hakkab ühe tööprotsessina toetama ka planeeringu, kas täielikult või osaliselt kehtetuks tunnistamise töövoogu, mille lõpptulemus peab samuti jõudma Planeeringute andmekogusse. Planeeringute andmekogu ja Planeeringute menetlussüsteem kasutavad esitatavate planeeringute puhul sama planeeringu vormistusnõuete validaatorit.
Ehitisregister	Planeeringute menetluses kasutatakse EHR-i peamiselt planeeringulahenduse koostamise etapis ehitiste seotud info/dokumentide vaatamiseks/pärimiseks. Detailanalüüsi käigus tuleb välja selgitada täpsed andmekooseisud ja analüüsida liidestusvajadusi.
TEET	Teede Elukaare Infosüsteem on veel arendusjärgus ja hetkel ei ole teada, milliseid konkreetseid andmeid ja teenuseid see välja hakkab pakkuma.
Teeregister	Täpsed andmekooseisud ja liidestamise vajadus tuleks läbi analüüsida detailanalüüsis.
KOTKAS	Täpsed andmekooseisud ja liidestamise vajadus tuleks läbi analüüsida detailanalüüsis.

Joonis 60 TO- BE andmevood detailplaneeringu menetlusprotsessi vaatest

Joonis 60 tugineb detailplaneeringu TO-BE tööprotsessidel ning näitab andmete liikumist erinevate detailplaneeringu alamprotsesside vahel.

© 2020 CGI Eesti AS

6 Parameetrite standardiseerimise ja klassifitseerimise võimaluste analüüs

6.1 e-Ehituse klassifitseerimissüsteemi CCI ja planeeringute vormistuspõuete määruse võrdlus

Antud analüüsi raames võrreldi e-Ehituse klassifitseerimissüsteemi CCI-d (*Construction Classification International*) vastu planeeringute vormistuspõuete (Planeeringu vormistamisele ja ülesehitusele esitatavad nõuded, 2019) määrust ning tehti ettepanek, milliseid üldplaneeringuga kehtestavaid tingimusi ja kitsendusi on võimalik esitada CCI standardiseeritud parameetritena.

Võrdleva analüüsi sisendiks võeti kliendi poolt saadetud eestikeelsed CCITuumiku Exceli tabelist (CCI tabelid 20200428.xlsx) lehelt „Ehitised“ ja „Ruumid“ konkreetsed objektid ning tööversioon tabelist (YP_jaotuskihid_21.5.2020.xlsx), mis kajastab üldplaneeringuga esitatavaid täpsemaid objekte. Kuna planeeringute vormistuspõuete määrus ¹ sätestab esitatava planeeringukihi ja kehtestatavate kihtide nimetamise reeglid, lubatud geomeetriatüübid ning nõutud atribuutandmed aga ei too täpsemalt välja, milliseid objekte mingi valdkonna kihiga nõutakse, siis puhtalt määruse pealt võrdlus vastu CCI-d ei anna suurt lisaväärtust. Hetke seisuga on detailsem objektide kirjeldus olemas ainult üldplaneeringu kihtide kohta, seega kaasasime antud analüüsi ainult üldplaneeringu kihid.

Üldplaneeringu objektide ja CCI võrdlustabel on vormistatud eraldi Exceli failina (Lisa 5).

Kuna mõlema valdkonna klassifikaatorite puhul ei ole teada detailseid definitsioonide seletusi, siis ole kindlust, kas CCI-s toodud definitsioon ja ÜP objektide definitsioonid kattuvad. Näiteks, kas planeeringute kihis objekt lennuväli on sama, mis CCI-s toodu objekt lennuväljak – kas mõlema puhul on mõeldud ainult teatud suurusega lennuväljasid või klassifitseeruvad sinna alla ka kõikvõimalikud väiksed eralennuväljad? Või kui planeeringute kihtides on objektina defineeritud kaldaehitis, siis kas sellele vastavad CCI-s näiteks tamm, pais, muul ja lüüs? Kas CCI objekt torustik tähendab planeeringute puhul nii gaasitorustikku, veetorustikku kui ka kanalisatsioonitorustikku?

Hetkel kasutada olnud tabelid olid veel tööversioonid ning nendes kirjeldatud objektide detailsuse tase on erinev. Selleks, et kahe valdkonna klassifikaatoreid omavahel seostada, oleks vaja esmajoones ühtlustada klassifikaatorite detailsuse tase või kaardistada ära, millised detailsemad objektid millisteks vähem detailsemateks objektideks koonduvad ning arutada mõlema valdkonna ekspertidega läbi segasemad/mitmemõistetavad definitsioonid. See, milline detailsuse tase kokku lepitakse, sõltub juba mõlema pool täpsematest eesmärkidest – nt kas ehitiste kontekstis on vaja täpsemalt eristada, mis torustikust jutt käib või piisab kui kõik torustiku alamobjektid on koondatud torustiku ülemobjektiks.

Veel üks tähelepanek, mis tekkis on see, et CCI on hästi ehitispõhine ning seal toodud objektid viitavad enamjaolt geomeetritüübilt punktobjektidele. Planeeringu meneteluse raames esitatavad olulisemad kihid nagu näiteks maakasutuse juhtotstarve on aga geomeetritüübilt alad. CCI-s on näiteks teatud nähtuste puhul ruumide valdkonna alla dubleeritud ka ala tüüpi objektid – näiteks ehitiste valdkonna all on olemas rongijaam ja rongidepoo ning ruumide all on olemas raudteeruum. Maakasutuse ja teiste pigem alalise iseloomuga objektide kontekstis võiks olla samamoodi, et ehitiste all on toodud ühiskondlikud hooned aga on olemas ka nõ ühiskondlike hoonete ala, mida saab otse seostada siis planeeringute ühiskondlike ehitiste maakasutuse tüübiga. Planeeringute vaatest võiks CCI ruumide valdkonda tegelikult laiendada – ruum ei pruugi tähendada

ainult ehitise mõttes ruumi, vaid sarnaselt liiklusalale/-ruumile saaks veel defineerida looduskeskkonna ruumi, mis sisaldaks ka erinevaid kaitsealasid (Natura, looduskaitsealad jne), põllumaa alasid, väärtuslikke maastikke, metsa jne. Või siis tehnorajatiste ruum, mis hõlmaks laiemalt tehnorajatiste piiranguvööndeid jne.

6.2 Projekteerimistingimuste menetluse vajadused

EHR-i projekteerimistingimuste menetluse raames kontrollitakse vastavust kehtivatele planeeringutele ja sellest lähtuvalt kaardistati peamised parameetrid, mida EHR tulevikus planeeringute mentlussüsteemilt vajab.

Lähtuvalt MKM-i poolt saadetud projekteerimistingimuste parameetrite tabelile (Projekteerimistingimused_Ehs.xls), soovib EHR projekteerimistingimuste menetlusteks planeeringute mentlussüsteemist saada järgnevat infot:

- **kasutamise otstarve** - kasutamise otstarve on kajastatud planeeringutes kahel tasandil - üldplaneeringute puhul luuakse eraldi maakasutuse juhtotstarbe kiht ja detailplaneeringute puhul märgitakse krundi kihile krundi kasutamise sihtotstarve. Planeeringute andmete põhjal EHR-is antud parameetri täitmiseks on vaja omavahel seostada EHR ehitiste kasutusotstarvete klassifikaator, üldplaneeringute juhtotstarvete klassifikaator ja detailplaneeringute sihtotstarvete klassifikaator. Hetkel on Rahandusministeeriumi poolt välja töötamisel üldplaneeringute ja detailplaneeringute vormistunõuete määruse täpsustused, mille raames töötatakse välja nimetatud juht- ja sihtotstarvete klassifikaatorid. Nimetatud klassifikaatorite väljatöötamisel on soovituslik teha koostööd MKM-iga, nii saab kohe alguses arvesse võtta EHR-i ehitiste kasutusotstarvete klassifikaatorist olulisemaid komponente ning jääb ära hilisem klassifikaatorite ühtlustamine;
- **suurim lubatud hoonete arv krundil** - suurimat lubatud ehitiste arvu krundil kajastab detailplaneeringute krundi hoonestusala kiht, millel on parameetritega "arv" ja "arvAbi" määratud hoonete ja abihoonete arv antud krundil.
- **hoone või olulise rajatise asukoht krundil** - üldplaneeringus on eraldi olulise ruumilise mõjuga ehitise asukoha kiht, mis hõlmab ühte kuni mitut kinnistut ning detailplaneeringutest saab kätte hoonestusala välispiiri geomeetria. Kuna hoonestusala on kõrgema üldistusastmega kui hoone/rajatise asukoha kiht, siis hoonestusala välispiirist ei saa tuletada hoone/rajatise välispiiri koordinaate, küll aga saab kontrollida, kas loodav hoone/rajatis paikneb hoonestusala sees;
- **hoonete suurim lubatud ehitisealune pind krundil** - suurimat lubatud ehitisealust pinda krundil kajastab detailplaneeringute krundi hoonestusala kiht, millel on parameetritega "pind", "pindPealne", "pindAlune" määratud hoone suurim lubatud ehitusalune pind kokku aga ka eraldi maaapealsete ja maa-aluste hoonete suurim lubatud ehitusalane pind;
- **hoonete suurim lubatud kõrgus/sügavus krundil** - suurimat lubatud kõrgust/sügavust krundil kajastab detailplaneeringute krundi hoonestusala kiht, millel on parameetritega "korgus", "korgusAbs" ja "sygavus" määratud vastavalt hoonete/rajatiste kõrgused või sügavused meetrites;
- **maa- või veealal asuvate ehitiste teenindamiseks vajaliku ehitise võimalik asukoht** – Vastavalt MKM-i saadetud sisendile on abihoonega tegemist eelkõige juhul, kui abihooned oma kasutamise otstarbalt nõuavad teenindab või toetab põhihoone funktsiooni. Näiteks võib abihooneks olla puukuur, tööriistakuur, saun, garaaž, prügimaja, hoone tehnoseadmetele jms. Kuna teenindamiseks vajaliku hoone puhul on tegemist igakordse kaalutusotsusega, on keeruline seda definitsiooni hetkel planeeringute vormistunõuete määruse konkreetsete kihtide seostada. Järgnevalt on välja toodud, milliste kihtidega võiks seos esineda: **ÜP kiht tehnovõrgu ja –rajatise asukoht, ÜP kiht kaldaga püsivalt ühendatud või kaldaga funktsionaalselt seotud ehitise asukoht, DP kiht tehnovõrgu ja –rajatise asukoht.**

7 Nõuded

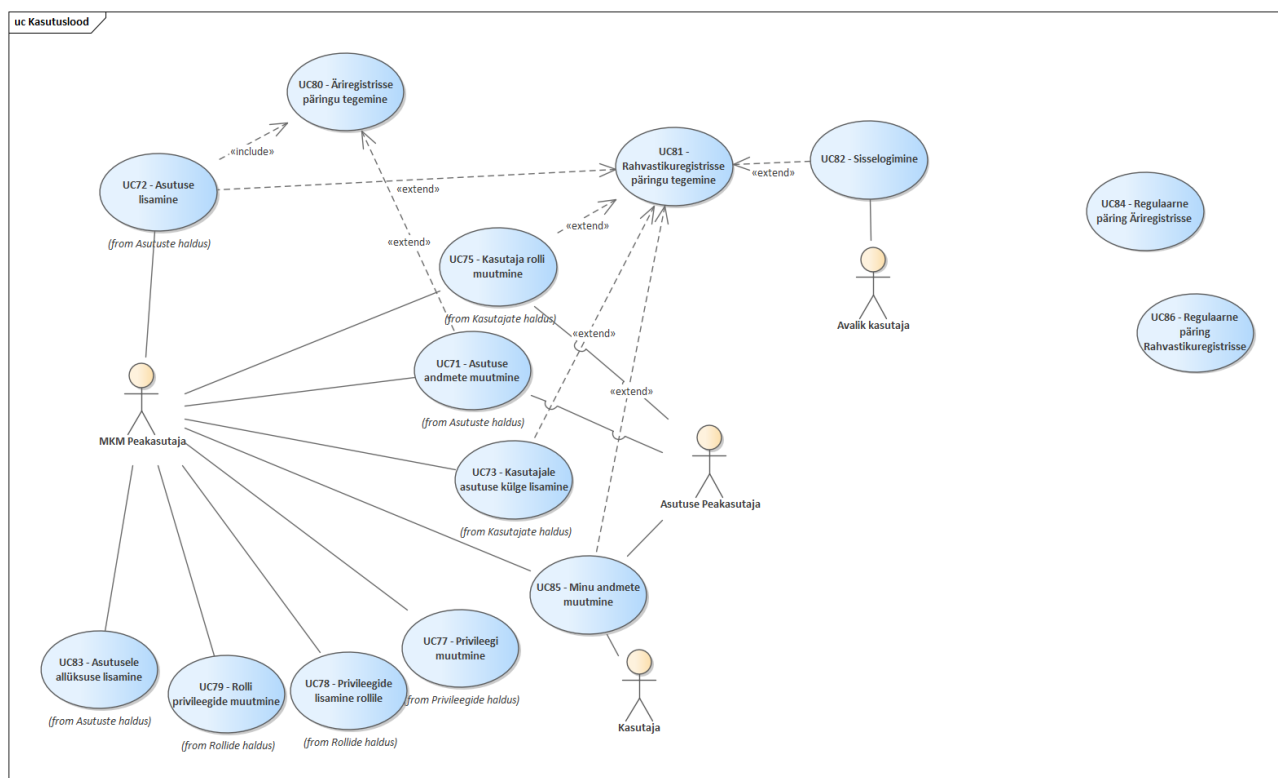
7.1 Kasutuslood

7.1.1 Etappide ülesed kasutuslood

Kasutajaõiguste komponent

Planeeringute menetlussüsteemis on plaanis taaskasutada EHR-i kasutajaõiguste komponenti, mille detailed spetsifikatsioonid on leiutatavad MKM-i JIRAs - <https://jira.mkm.ee/browse/MKMEHR-11958?jql=project%20%3D%20MKMEHR%20AND%20component%20%3D%20%22EHR%20kasutaja%C3%B5iguste%20anal%C3%BC%C3%BCs%22>

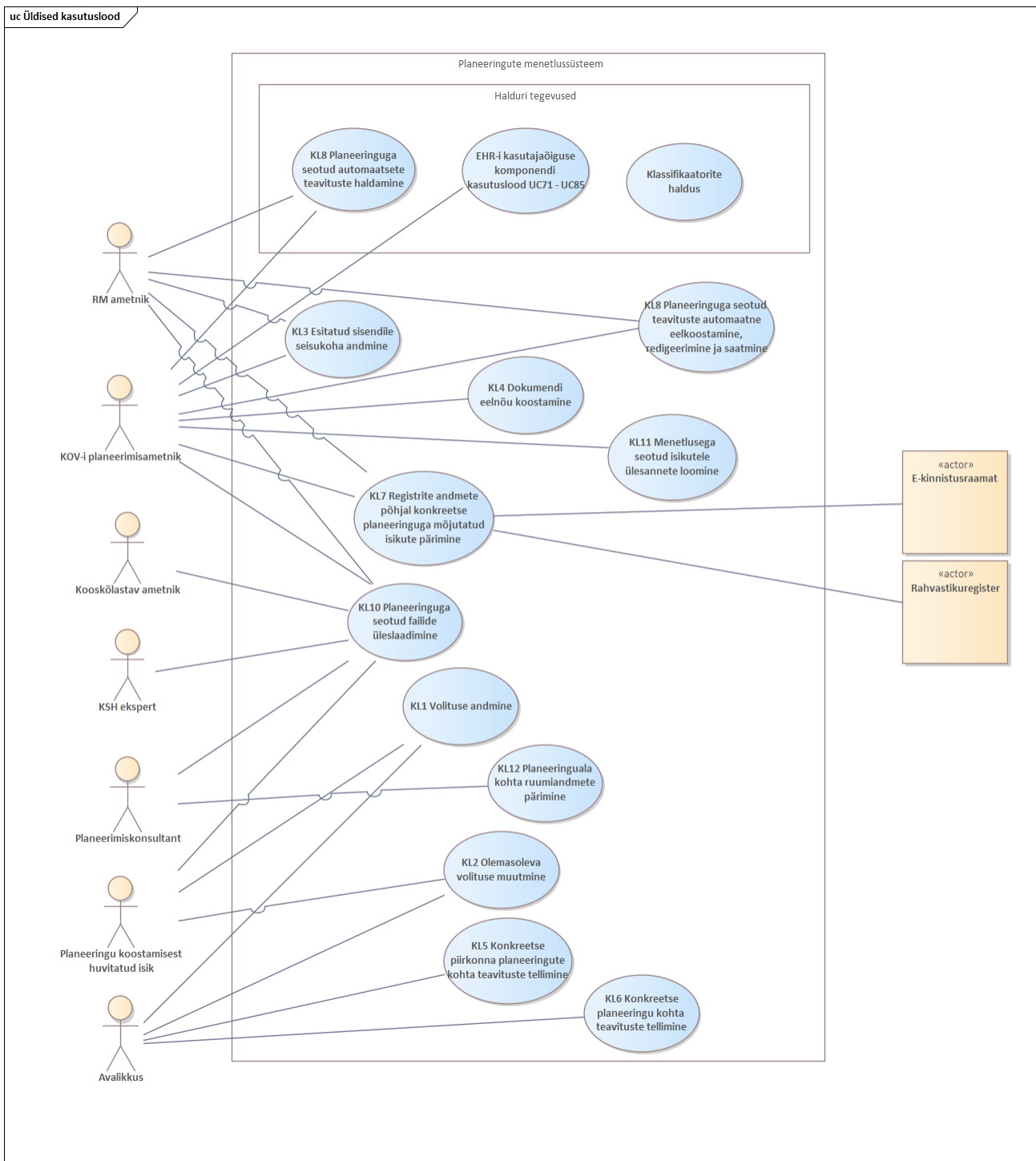
Kõikidest EHR-i kasutajaõiguste komponendi kasutuslugudest annab ülevaate järgnev kasutusmallide diagramm.

Joonis 62 Kasutusõiguse komponendi kasutuslugude diagram

Allikas

- https://365mkm.sharepoint.com/_w:/r/sites/MKM/EHR/_layouts/15/Doc.aspx?sourcedoc=%7BEEEE5645-138D-49B2-BAE4-075AB31066F3%7D&file=Kasutaja%C3%B5iguste_s%C3%BCsteemi_detailanal%C3%BC%C3%BCs.docx&action=default&mobileredirect=true&cid=67cedcd3-9d63-4a16-b834-79c4be468d9c

Joonis 63 Etappide ülest kasutuslugude diagramm

KL1 Volituse andmine

Kasutusloo nimetus	Volituse andmine
Kontekst ja skoop	Planeeringu koostamisest huvitatud isikul /Mõjutatud isikul on võimalik konkreetse planeeringu menetluse raames volitada teist isikut enda eest konkreetsete toimingute tegemisel - nt planeeringu koostamisest huvitatud isik volitab planeerimiskonsultanti enda eest planeeringu algatusettepaneku taotlust tegema või mõjutatud isik volitab teist isikut/ühendust (MTÜ-d) enda eest konkreetsetes planeeringu menetluses arvamust avaldama.
Prioriteet	<i>Prioriteetid on kirjeldatud analüüsi Lisas 8.</i>
Kasutusloo rollid	Planeeringu koostamisest huvitatud isik Mõjutatud isik
Eeltingimused	Kasutaja peab olema süsteemi sisse loginud.
Soovitud tulemused	Põhistsenaariumi tulemusena on kasutaja andnud volituse teisele isikule ette määratud toimingute tegemiseks.
Põhistsenaariumi kirjeldus	1. Kasutaja algatab "Minu asjade" menüüpunkti alt volituse sisestamise; 2. Kasutaja sisestab volitatava isikukoodi; 3. Kasutaja määrab ära volituse valdkonna (algatusettepaneku taotluse esitamine, arvamuse andmine jne). Täpsed volituse valdkonnad ja iga valdkonnaga seotud tegevuste seosed kaardistatakse detailanalüüsi käigus. 4. Kasutaja valib lubatud tegevused (vaatamine, sisestamine, esitamine jne); 5. Kasutaja määrab volituse kehtivuse lõpukuupäeva; Lõpukuupäeva täitmise reeglid ja loogika täpsustatakse detailanalüüsis; 6. Kasutaja salvestab sisestused ja tehtud valikud.
Alternatiivstsenaariumi kirjeldus	Alternatiivstsenaarium 1 Põhistsenaariumi voog 1-4. 5. b Kasutaja määrab konkreetse menetluse, mille raames volitused kehtivad.

	Kasutaja jätkab põhistsenaariumi punktiga 6.
Viited äriprotsessidele	<u>TO-BE äriprotsessid</u> Detailplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Detailplaneeringu algatamine"; "Eriplaneeringu algatamine"

KL2 Olemasoleva volituse muutmine

Kasutusloo nimetus	Olemasoleva volituse muutmine
Kontekst ja skoop	Planeeringu koostamisest huvitatud isik /Mõjutatud isikul on võimalik konkreetse planeeringu menetluse raames volitada teist isikut enda eest konkreetsete toimingute tegemisel - nt planeeringu koostamisest huvitatud isik volitab plabeerimiskonsultanti enda eest planeeringu algatuseettepaneku taotlust tegema või mõjutatud isik volitab teist isikut/ühendust (MTÜ-d) enda eest konkreetsetes planeeringu menetluses arvamust avaldama.
Prioriteet	<i>Prioriteetid on kirjeldatud analüüsi Lisas 8.</i>
Kasutusloo rollid	Planeeringu koostamisest huvitatud isik Mõjutatud isik
Eeltingimused	Kasutaja peab olema süsteemi sisse loginud.
Soovitud tulemused	Põhistsenaariumi tulemusena on kasutaja andnud volituse teisele isikule ette määratud toimingute tegemiseks.
Põhistsenaariumi kirjeldus	1. Kasutaja suundub "Minu asjade" menüüpunkti alla olemasolevaid volitusi vaatama; 2. Kasutaja filtreerib olemasolevaid volitusi volitatava isikukoodi/nime või konkreetse menetluse nimetuse järgi; 3. Kasutaja valib volituse, mida soovib muuta; 4. a Kasutaja muuda volitusega määratud lubatud tegevusi (vaatamine, sisestamine, esitamine jne); 5. Kasutaja salvestab sisestused ja tehtud valikud.
Alternatiivstsenaariumi kirjeldus	Alternatiivstsenaarium 1 Põhistsenaariumi voog 1-3.

	4. b Kasutaja muudab volituse kehtivuse lõpukuupäeva. Kasutaja jätkab põhistsenaariumi punktiga 5.
Viited äriprotsessidele	<u>TO-BE äriprotsessid</u> Detailplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Detailplaneeringu algatamine"; "Eriplaneeringu algatamine"

KL3 Esitatud sisendile seisukoha andmine

Kasutusloo nimetus	Esitatud sisendile seisukoha andmine
Kontekst ja skoop	KOV annab menetlusprotsessi eri etappides esitatud sisenditele omapoolse ametliku seisukoha. Antud seisukohad võivad olla informatiivsed ehk neist ei teki menetlusse kaasatud isikutele (huvitatud isik, planeerimiskonsultant, KSH ekspert) jätkutegevusi, kuid need võivad ka eeldada menetlusse kaasatud isikutelt (huvitatud isik, planeerimiskonsultant, KSH ekspert) jätkutegevusi nagu täpsustuste esitamine või planeeringulahenduse muutmine. Näiteid menetlusprotsessi töövoost, mil KOV annab esitatud sisendile omapoolse seisukoha: Algatamine 1. Esitatud algatusettepaneku taotluse läbi töötamine ja seisukoha andmine - kas esitatud informatsioon on piisav või soovib KOV täpsustusi. Planeeringulahenduse koostamine 1. Esitatud planeeringulahendusele seisukoha andmine - kas KOVi jaoks on esitatud planeeringulahendus aktsepteeritav võib nõuab KOV muudatusi. 2. Esitatud arvamustele ja kooskõlastustele seisukoha andmine - KOV teeb lõpliku otsuse, milliseid arvamusi tuleb ja milliseid ei tule arvesse võtta. Avalikustamine Esitatud arvamustele ja kooskõlastustele seisukoha andmine - KOV teeb lõpliku otsuse, milliseid arvamusi tuleb ja milliseid ei tule arvesse võtta.
Prioriteet	<i>Prioriteedid on kirjeldatud analüüsi Lisas 8.</i>
Kasutusloo rollid	KOV-i planeerimisametnik

	Planeerimiskonsultant/Planeeringu koostamisest huvitatud isik (koostatud eelnõudele omapoolse seisukoha andmine) Rahandusministeeriumi ametnik
Eeltingimused	Kasutaja peab olema süsteemi sisse loginud. Sisend, millele kasutaja soovib seisukohta anda, on süsteemi lisatud. Süsteemis on avatud planeeringu detailkuva.
Soovitud tulemused	Põhistsenaariumi tulemusena on kasutaja andnud seisukoha esitatud sisendile.
Põhistsenaariumi kirjeldus	1. Kasutaja alustab seisukoha andmist planeeringu detailkuvalt vastava sisendi valimisega ja seisukoha andmiseks vastava nupu valimisega. 2. Süsteem kuvab kasutajale seisukoha sisestamiseks pop-up akna. 3. Kasutaja sisestab oma seisukoha. 4. Kasutaja kinnitab sisestatud seisukoha vastavat nuppu vajutades. 5. Süsteem sulgeb pop-up akna, salvestab sisestatud seisukoha ja teavitab seisukoha sisestamisest isikut, kes sisendi, millele seisukoht lisati, esitas. 6. Esitatud arvamuse/kooskõlastuse juures kuvatakse KOVi poolne seisukoht. 7. Avalikkusele KOVi seisukoha kuvamiseks peab olema arvamus/kooskõlastus, millele seisukoht anti, avalikustatud (kastutuslugu „Esitatud arvamuste haldamine - arvamuste avalikustamine“).
Alternatiivstsenaariumi kirjeldus	-
Viited äriprotsessidele	<u>TO-BE äriprotsessid</u> Detailplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Detailplaneeringu algatamine"; "Eskiislahenduse koostamine"; "Eskiislahenduse tutvustamine"; "Planeeringulahenduse koostamine"; "Kooskõlastamine ja arvamuse avaldamine"; "Detailplaneeringu avalikustamine"; "Detailplaneeringu kehtetuks tunnistamine"; "Kehtetuks tunnistamise eelnõu kooskõlastamine ja arvamuse avaldamine"; Üldplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Lähteseisukohtade ja KSH kavatsuse kohta ettepanekute küsimine"; "Üldplaneeringu ja KSH eelnõu

	avalikustamine"; "Üldplaneeringu ja KSH eelnõu esitamine kooskõlastamiseks ja arvamuse andmiseks"; "Üldplaneeringu avalikustamine"; Eriplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Lähteseisukohtade ja KSH kavatsuse kooskõlastamine ja arvamuse andmine"; "Lähteseisukohtade ja KSH kavatsuse avalikustamine"; "Lähteseisukohtade ja KSH kavatsuse kohta ettepanekute küsimine"; "Asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja KSH I etapi aruande kooskõlastamine ja arvamuse andmine"; "Asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja KSH I etapi aruande avalikustamine"; "Detailse lahenduse ja KSH kooskõlastamine ja arvamuse andmine"; "Eriplaneeringu detailse lahenduse ja KSH avalikustamine"; "Detailse lahenduse esitamine kooskõlastamiseks ja arvamuse andmiseks"
--	--

KL4 – Dokumendi eelnõu koostamine

Eelnõu koostamise funktsionaalsuse realiseerimisel tuleb maksimaalselt ära kasutada EIS arendustega loodavaid tekstiredaktori ja muid relevantseid komponente.

asutusloo nimetus	Dokumendi eelnõu koostamine
Kontekst ja skoop	Planeerimisametnik koostab menetlusprotsessi algatamise, vastuvõtmise ja kehtestamise etappides eelnõu, mis suunatakse omavalituse volikogule/valitsusele arutamiseks ja otsustamiseks. Eelnõu koostamiseks kohandatud tekstiredaktor annab kasutajale ette korrektse vormistuse ja juhised eelnõu koostamiseks.
Prioriteet	<i>Prioriteetid on kirjeldatud analüüsi Lisas 8.</i>
Kasutuslool rollid	KOV planeerimisametnik
Eeltingimused	Kasutaja peab olema süsteemi sisse loginud. Süsteemis on avatud planeeringu detailkuva.
Soovitud tulemused	Põhistsenaariumi tulemusena on kasutaja loonud vastava menetlusprotsessi etapi eelnõu.
Põhistsenaariumi kirjeldus	1. Kasutaja alustab eelnõu koostamist planeeringu detailkuvast vastava nupu (toimingu) valimisega;

	2. Süsteem kuvab kasutajale vaate tekstiredaktoriga. Tekstiredaktor pakub kasutajale eelnõu võimalike osade loomist; 3. Kasutaja valib eelnõu osa, mida ta soovib luua ja sisestab vastava osa sisu; 4. Kasutaja esitab koostatud eelnõu vastava nupu valimisega; 5. Koostatud eelnõu kuvatakse planeeringu detailkuval planeeringuga seotud dokumentide all. Detailanalüüsis täpsustatakse, kas koostatud eelnõu on esmalt nähtav ainult planeeringuga seotud isikutele või kohe ka avalikkusele.
Alternatiivstsenaariumi kirjeldus	Alternatiivstsenaarium 1 4.a Kasutaja salvestab koostatud eelnõu vastava nupu valimisega; 5.a Koostatud eelnõu kuvatakse planeeringu detailkuval planeeringuga seotud dokumentide all märkega, mis viitab sellele, et dokumendi koostamist on alustatud. Detailanalüüsis täpsustatakse, kas eelnõu, mille koostamist on alustatud on esmalt nähtav ainult KOVi inimestele või ka planeeringuga seotud isikutele.
Viited äriprotsessidele	<u>TO-BE äriprotsessid</u> Detailplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Detailplaneeringu algatamine"; "Detailplaneeringu vastuvõtmine"; "Detailplaneeringu kehtestamine" Üldplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Üldplaneeringu ja KSH eelnõu koostamine"; "Üldplaneeringu kehtestamine" Eriplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja KSH I etapi aruande koostamine"; "Eriplaneeringu kehtestamine"

KL5 Konkreetse piirkonna planeeringute kohta teavituste tellimine

Kasutusloo nimetus	Konkreetses piirkonnas planeeringute kohta teavituste tellimine
Kontekst ja skoop	Avalikkuse esindaja saab määrata piirkonna, mille planeeringute menetlusse soovib ta olla kaasatud. Peale piirkonna määramist hakkab süsteem kasutajale automaatselt saatma teavitusi piirkonnas menetletavatest planeeringutest kasutaja antud e-maili aadressile.
Prioriteet	<i>Prioriteetid on kirjeldatud analüüsi Lisas 8.</i>

Kasutuslool rollid	Avalikkuse esindaja (mõjutatud isik, huvi tundev isik)
Eeltingimused	Kasutaja on süsteemi sisse loginud; Süsteemis on avatud avakuva.
Soovitud tulemused	Põhistsenaariumi tulemusena on kasutaja määranud piirkonna, mille planeeringute menetlusse soovib ta olla kaasatud, ja e-maili aadressi, kuhu teavitused saadetakse. Alternatiivstsenaariumi tulemusena on kasutaja määranud piirkonna, mille planeeringute menetlusse soovib ta olla kaasatud, ja e-maili aadressi, kuhu teavitused saadetakse.
Põhistsenaariumi kirjeldus	1. Kasutaja alustab piirkonna määramist avakuvalt vastava menüüpunkti valimisega; 2. Süsteem avab kaardikuva; 3. Kasutaja teostab aadressiotsingu; 4. Süsteem kuvab kasutajale kaardil aadressotsingu tulemuse. Detailanalüüsis peab täpsustama, kas peaks vaikimisi tekitama x meetri raadiusega ala aadressotsingu tulemuse ümber?; 5. Kasutaja määrab piirkonna (tõmbab kaardil vastava bounding box-i), mille sisse jäävate planeeringute menetlusprotsessi ta soovib olla kaasatud; 6. Kasutaja teeb valiku, kas ta soovib saada teavitusi määratud piirkonna kõigi planeeringute kohta või kindlat tüüpi planeeringute konkreetsete menetlusprotsessi etappide kohta. 7. Kasutaja määrab e-maili aadressi, millele ta teavitusi soovib. 8. Kasutaja kinnitab määratud piirkonna planeeringute teavituste tellimise.
Alternatiivstsenaariumi kirjeldus	Põhistsenaariumi punktid 3-4. 3. a Kasutaja sisestab katastriüksuse tunnuse; 4. a Süsteem kuvab kasutajale kaardil katastriüksuse tunnuse otsingu tulemuse; Töövoog jätkub punktis 5.
Viited äriprotsessidele	Piirkonna planeeringute kohta saab teateid tellida igal aja hetkel sõltumata menetluse etapist.

KL6 Konkreetse planeeringu kohta teavituste tellimine

Kasutusloo nimetus	Konkreetses planeeringu kohta teavituste tellimine
Kontekst ja skoop	Avalikkuse esindaja saab tellida konkreetse planeeringu kohta teavitusi. Peale planeeringu määramist hakkab süsteem kasutajale automaatselt saatama planeeringu menetlustoimingutest teavitusi kasutaja antud e-maili aadressile.
Prioriteet	<i>Prioriteetid on kirjeldatud analüüsi Lisas 8.</i>
Kasutusloo rollid	Avalikkuse esindaja (huvi tundev isik)
Eeltingimused	Kasutaja on süsteemi sisse loginud; Süsteemis on avatud planeeringu detailkuva.
Soovitud tulemused	Põhistsenaariumi tulemusena on kasutaja määranud planeeringu, mille menetlusse soovib ta olla kaasatud, ja e-maili aadressi, kuhu teavitused saadetakse.
Põhistsenaariumi kirjeldus	1. Kasutaja alustab planeeringu kohta teavituste tellimist vastava nupu valimisega; 2. Süsteem avab pop-up akna; 3. Kasutaja teeb valiku, milliste menetlusprotsessi etappide kohta ta teavitusi soovib; 4. Kasutaja määrab e-maili aadressi, millele ta teavitusi soovib; 5. Kasutaja kinnitab planeeringu kohta teavituste tellimise.
Alternatiivstsenaariumi kirjeldus	
Viited äriprotsessidele	Planeeringute kohta saab teavitusi tellida igal aja hetkel sõltumata menetluse etapist.

KL7 Registreeritud andmete põhjal konkreetse planeeringuga mõjutatud isikute pärimine

Kontaktandmete pärimisel on oluline, et päritaks nii omanike kui ka kasutajate kontaktandmeid. Menetlusprotsessi jooksul võivad planeeritava tegevusega mõjutatud kinnistute omanikud, kasutajad või nende kontaktandmed muutuda. Seega juhul, kui ala, mille sisse jäävate kinnistute omanikke peab käsitlema mõjutatud isikutena, on määratud, siis peab süsteem automaatselt igal teavitamisel pärima vastavatest

registritest mõjutatud isikute ajakohaseid kontaktandmeid. Juhul kui korduva pärimise tulemusena leitakse, et mõne kinnistu omanik või omaniku kontaktandmed on muutunud, siis tuleb mõjutatud isikute andmeid/loetelu uuendada.

Kasutusloo nimetus	Registrite andmete põhjal konkreetse planeeringuga mõjutatud isikute pärimine
Kontekst ja skoop	Planeerimisametnik teavitab menetlusprotsessi eri etappides tehtud otsustest ja kaasab arvamuse küsimiseks mõjutatud isikuid. Selleks määrab planeerimisametnik katastriüksused, millega seotud kinnistute omanikud on planeeritavast tegevusest mõjutatud ning süsteem pärib rahvastikuregistrist kinnistute omanike kontaktandmeid.
Prioriteet	<i>Prioriteetid on kirjeldatud analüüsi Lisas 8.</i>
Kasutusloo rollid	KOV-i planeerimisametnik Rahandusministeeriumi ametnik
Eeltingimused	Kasutaja on süsteemi sisse loginud; Süsteemis on avatud planeeringu detailkuva.
Soovitud tulemused	Põhistsenaariumi tulemusena on kasutaja määranud ala ning pärinud selle põhjal mõjutatud isikute andmed, keda tuleb menetlusprotsessi jooksul tehtud otsustest teavitada ning keda tuleb kaasata arvamuse küsimiseks. Alternatiivstsenaariumi tulemusena on kasutaja pärinud planeeringuala katva(te) katastriüksus(t)ega piirnevate katastriüksuste põhjal mõjutatud isikute andmed, keda tuleb menetlusprotsessi jooksul tehtud otsustest teavitada ning keda tuleb kaasata arvamuse küsimiseks.
Põhistsenaariumi kirjeldus	1. Kasutaja alustab mõjutatud isikute pärimist planeeringu detailkuvalt vastava nupu valimisega; 2. Süsteem avab kaardikuva, millel on märgistatud konkreetse planeeringu planeeringuala. Süsteem kuvab kasutajale katastriüksus(t)e tunnuse(i)d, mida planeeringuala katab; 3. Kasutaja määrab ala (tõmbab kaardil vastava bounding box-i), mille sisse jäävate katastritega seotud kinnistute omanikud on eeldatavasti planeeritavast tegevusest mõjutatud; 4. Süsteem salvestab määratud ala ruumikuju.

	- Süsteem pärib ala sisse jäävate katastriüksustega seotud kinnistute omanikke e-kinnistusraamatust; - Süsteem pärib e-kinnistusraamatust saadud omanike andmete põhjal omanike kontaktandmeid rahvastikuregistrist; - Süsteem lisab päringuga leitud isikute andmed planeeringu mõjutatud isikute nimekirja ja kuvab kasutajale määratud ala sisse jäävate katastrite tunnuseid, seotud kinnistute numbreid, kinnistu omanikke ja nende kontaktandmeid. Mõjutatud isikute andmed on nähtavad ainult KOVi esindajatele.
Alternatiivstsenaariumi kirjeldus	Põhistsenaariumi punktid 2-5. 3. a Kasutaja soovib pärida planeeringuala katva(te) katastriüksus(t)ega piirnevate katastriüksustega seotud kinnistute omanike kontakte ja vajutab selleks vastavat nuppu. 4. a Süsteem salvestab piirnevate katastriüksuste poolt moodustatava ala ruumikuju. Töövoog jätkub punktis 5.
Viited äriprotsessidele	TO BE töövood Detailplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Detailplaneeringu algatamine"; "Kooskõlastamine ja arvamuse avaldamine"; "Detailplaneeringu vastuvõtmine"; "Detailplaneeringu avalikustamine"; "Detailplaneeringu kehtestamine"

KL8 Planeeringuga seotud teavituste automaatne eelkoostamine, redigeerimine ja saatmine

SMS saatmine juhul, kui kontaktiks on telefoninumber.

Kasutusloo nimetus	Planeeringuga seotud teavituste automaatne eelkoostamine, redigeerimine ja saatmine
Kontekst ja skoop	Planeerimisametnik teavitab menetlusprotsessi eri etappides tehtud otsustest ja kaasab arvamuse küsimiseks ameteid ja kodanikke. Rahandusministeerium saadab planeeringu heakskiitmise protsessi raames kutse ärakuulamise arutelule juhul, kui menetlusprotsessis jäi üles vaideid või juhul, kui tegemist on üldplaneeringu menetlusega.. Süsteem võimaldab kasutajal teavituste tekstid automaatselt koostada ning edastada need konkreetse toiminguga seotud isikutele. Teavitused, mida menetlusprotsessis saadetakse: Algatamisettepaneku taotluse esitamise teavitus;

	• Algamisotsuse teavitus; • Ametite ja kodanike kaasamine lahenduse kooskõlastamiseks/arvamuse küsimiseks; • Vastuvõtmise otsuse teavitus; • Avaliku väljapaneku teavitus; • Avaliku arutelu teavitus; • Ära kuulamise arutelu kutse; • Kehtestamise otsuse teavitus;
Prioriteet	<i>Prioriteetid on kirjeldatud analüüsi Lisas 8.</i>
Kasutuslool rollid	KOV-i planeerimisametnik Rahandusministeeriumi ametnik
Eeltingimused	Kasutaja on süsteemi sisse loginud; Süsteemis on teavituste mallid defineeritud; Süsteemis on avatud planeeringu detailkuva.
Soovitud tulemused	Põhistsenaariumi tulemusena on kasutaja saatnud välja teavituse e-maili teel ametitele, mõjutatud ning huvi tundavatele isikutele. Alternatiivstsenaariumi 1 tulemusena on kasutaja saatnud välja teavituse SMS-ga neile ametitele, mõjutatud ning huvi tundvatele isikutele, kelle kontaktandmeteks on e-maili asemel märgitud telefoninumber. Alternatiivstsenaariumi 2 tulemusena on kasutaja saatnud välja ära kuulamise arutelu kutse relevantsetele isikutele.
Põhistsenaariumi kirjeldus	1. Kasutaja alustab teavituste koostamist ja seotud isikutele saatmist planeeringu detailkuvalt vastava nupu valimisega; 2. Kasutaja valib, millist teavitus ta soovib koostada (teavitus algatamise otsuses, vastuvõtmise otsusest, kehtestamise otsusest, avalikust väljapanekust, avalikust arutelust vms); 3. Süsteem genereerib vastava teavituse sisu; 4. Kasutajal on võimalik teavituse sisu redigeerida; 5. Kasutaja salvestab teavituse sisu; 6. Süsteem salvestab teavituse sisu ja lisab teavituse planeeringuga seotud dokumentide alla;

	7. Süsteem kuvab kasutajale nimekirja ametitest ja isikutest, kes on planeeringuga seotud. Isikute nimekiri koosneb mõjutatud isikutest (isikud, kelle kontaktandmed on leitud e-kinnistusraamatust ja rahvastikuregistrist pärimise teel) ja huvi tundavatest isikutest (isikud, kes on tellinud teavitused piirkonna kohta, kus planeeringuala asub); 8. Kasutaja saadab teavitused nimekirjas olevatele ametitele ja isikutele e-mailile; 9. Süsteem lisab osapooled, kellele teavitus saadeti saadetud teavituse info juurde.
Alternatiivstsenaariumi kirjeldus	Alternatiivstsenaarium 1 8. a Kui ameti või isiku kontaktandmeteks on telefoninumber, siis saadab süsteem saajale teavituse SMS-iga. Kasutuslugu jätkub põhistsenaariumi punktis 9. Alternatiivstsenaarium 2 7. a Juhul, kui kasutaja koostab ärakuulamise arutelu kutset, siis kuvab süsteem kasutajale nimekirja isikutest, kes ei ole kinnitanud oma arvamusest loobumist või selle arvesse võtmist. Lisaks kuvab süsteem nimekirjas planeeringuga seotud isikuid nagu planeerimiskonsultant, planeeringu koostamisest huvitatud isik, ametid. Kasutuslugu jätkub põhistsenaariumi punktis 8.
Viited äriprotsessidele	TO BE töövood Detailplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Detailplaneeringu algatamine"; "Kooskõlastamine ja arvamuse avaldamine"; "Detailplaneeringu vastuvõtmine"; "Detailplaneeringu avalikustamine"; "Detailplaneeringu heakskiitmine"; „Üldplaneeringu heakskiitmine“; "Detailplaneeringu kehtestamine"; "Detailplaneeringu kehtetuks tunnistamise eelnõu kooskõlastamine ja arvamuse avaldamine" Üldplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Üldplaneeringu ja KSH algatamine"; "Lähteseisukohtade ja KSH kavatsuse osas ettepanekute küsimine"; "Üldplaneeringu ja KSH eelnõu avalikustamine"; "Üldplaneeringu ja KSH eelnõu esitamine kooskõlastamiseks ja arvamuse andmiseks"; "Üldplaneeringu ja KSH vastuvõtmine"; "Üldplaneeringu heakskiitmine"; "Üldplaneeringu kehtestamine" Eriplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Eriplaneeringu ja KSH algatamine"; "Lähteseisukohtade ja KSH kavatsuse kooskõlastamine ja arvamuse avaldamine"; "Lähteseisukohtade ja KSH kavatsuse avalikustamine"; "Lähteseisukohtade ja KSH kavatsuse kohta

	ettepanekute küsimine"; "Asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja KSH I etapi aruande kooskõlastamine ja arvamus avaldamine"; "Asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja KSH I etapi aruande avalikustamine"; "Asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja KSH I etapi aruande vastuvõtmine"; "Detailse lahenduse ja KSH kooskõlastamine ja arvamuse avaldamine"; "Eriplaneeringu detailse lahenduse ja KSH avalikustamine"; "Detailse lahenduse ja KSH eelnõu esitamine kooskõlastamiseks ja arvamuse andmiseks"; "Eriplaneeringu vastuvõtmine"; „Eriplaneeringu heakskiitmine“; "Eriplaneeringu kehtestamine"
--	---

KL9 Planeeringuga seotud automaatsete teavituste haldamine

Kasutusloo nimetus	Planeeringuga seotud automaatsete teavituste haldamine
Kontekst ja skoop	Planeerimisametnik teavitab menetlusprotsessi eri etappides tehtud otsustest ja kaasab arvamuse küsimiseks ameteid ja kodanikke. Rahandusministeerium saadab planeeringu heakskiitmise protsessi raames kutse ärakuulamise arutelule juhul, kui menetlusprotsessis jäi üles vaideid või juhul, kui tegemist on üldplaneeringu menetlusega. Süsteem võimaldab kasutajal luua ja muuta teavituste malle, siduda loodud malle menetlusprotsessi etappide ning toimingutega ja määrata konkreetse teavituse teavitamise sageduse parameetreid. Teavitused, mida menetlusprotsessis saadetakse: • Algamisettepaneku taotluse esitamise teavitus; • Algamisotsuse teavitus; • Ametite ja kodanike kaasamine lahenduse kooskõlastamiseks/arvamuse küsimiseks; • Vastuvõtmise otsuse teavitus; • Avaliku väljapaneku teavitus; • Avaliku arutelu teavitus; • Ärakuulamise arutelu kutse; • Kehtestamise otsuse teavitus; Nimetatud teavitustest võib olla vaja luua erinevaid versioone sõltuvalt adreessadist (mõjutatud isik, huvi tundev isik, koostöötegija, kaasatav jne).
Prioriteet	<i>Prioriteedid on kirjeldatud analüüsi Lisas 8.</i>

Kasutuslool rollid	KOV-i planeerimisametnik Rahandusministeeriumi ametnik
Eeltingimused	Kasutaja on süsteemi sisse loginud; Süsteemis on avatud teavituste haldamise kuva.
Soovitud tulemused	Põhistsenaariumi tulemusena on kasutaja defineerinud teavituse malli ja selle parameetrid. Alternatiivstsenaariumi tulemusena on kasutaja edukalt muutnud süsteemis oleva teavituse malli.
Põhistsenaariumi kirjeldus	1. Kasutaja alustab teavituse malli loomist teavituste haldamise kuvalt vastava nupu (või vahelehe/toimingu) valimisega. 2. Süsteem kuvab kasutajale pop-up akna. 3. Kasutaja määrab pop-up aknas menetlusprotsessi etapi ja toimingut, millega loodav mall on seotud. Kasutaja loob teavituse malli struktuuri ja määrab teavituse saatmise sageduse. 4. Kasutaja salvestab teavituse malli. 5. Süsteem sulgeb pop-up akna ja salvestab malli. Süsteem kuvab malli teavituste haldamise kuva mallide nimekirjas.
Alternatiivstsenaariumi kirjeldus	1.a Kasutaja alustab teavituste malli muutmist teavituste haldamise kuvalt vastava nupu valimisega konkreetse teavituse malli realt. 2.a Süsteem kuvab kasutajale pop-up akna valitud malli andmetega. 3.a Kasutaja muudab vajadusel pop-up aknas menetlusprotsessi etappi ja/või toimingut, millega loodav mall on seotud. Kasutaja muudab vajadusel teavituse malli struktuuri ja määrab teavituse saatmise sageduse. Kasutuslugu jätkub punktis põhistsenaariumi punktis 4.
Viited äriprotsessidele	TO BE töövood Detailplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Detailplaneeringu algatamine"; "Kooskõlastamine ja arvamuse avaldamine"; "Detailplaneeringu vastuvõtmine"; "Detailplaneeringu avalikustamine"; "Detailplaneeringu heakskiitmine"; „Üldplaneeringu heakskiitmine“; "Detailplaneeringu kehtestamine"; "Detailplaneeringu kehtetuks tunnistamise eelnõu kooskõlastamine ja arvamuse avaldamine" Üldplaneeringu menetluse alamprotsessis - "Üldplaneeringu ja KSH algatamine"; "Lähteseisukohtade ja KSH kavatsuse osas ettepanekute

	küsimine"; "Üldplaneeringu ja KSH eelnõu avalikustamine"; "Üldplaneeringu ja KSH eelnõu esitamine kooskõlastamiseks ja arvamuse andmiseks"; "Üldplaneeringu ja KSH vastuvõtmine"; "Üldplaneeringu heakskiitmine"; "Üldplaneeringu kehtestamine" Eriplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Eriplaneeringu ja KSH algatamine"; "Lähteseisukohtade ja KSH kavatsuse kooskõlastamine ja arvamuse avaldamine"; "Lähteseisukohtade ja KSH kavatsuse avalikustamine"; "Lähteseisukohtade ja KSH kavatsuse kohta ettepanekute küsimine"; "Asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja KSH I etapi aruande kooskõlastamine ja arvamus avaldamine"; "Asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja KSH I etapi aruande avalikustamine"; "Asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja KSH I etapi aruande vastuvõtmine"; "Detailse lahenduse ja KSH kooskõlastamine ja arvamuse avaldamine"; "Eriplaneeringu detailse lahenduse ja KSH avalikustamine"; "Detailse lahenduse ja KSH eelnõu esitamine kooskõlastamiseks ja arvamuse andmiseks"; "Eriplaneeringu vastuvõtmine"; „Eriplaneeringu heakskiitmine“; "Eriplaneeringu kehtestamine"
--	---

KL10 Planeeringuga seotud failide üleslaadimine

Kasutusloo nimetus	Planeeringuga seotud failide üleslaadimine
Kontekst ja skoop	Planeeringu menetlusprotsessi eri etappides laetakse süsteemi üles faile, mille puhul ei valideerita automaatsete kontrollidega üles laetava faili sisu. Näiteid üles laetavatest failidest: KSH aruanne, haldusleping, teede ja tehnovõrkude välja ehitamise leping, avaliku arutelu protokoll, esitlus, video või audiosalvestus.
Prioriteet	<i>Prioriteetid on kirjeldatud analüüsi Lisas 8.</i>
Kasutusloo rollid	KOV-i planeerimisametnik Planeeringu koostamisest huvitatud isik Planeerimiskonsultant KSH ekspert Rahandusministeeriumi ametnik
Eeltingimused	Kasutaja on süsteemi sisse loginud; Sisse loginud kasutajale on antud konkreetse planeeringu raames õigused faili üles laadimiseks;

	Süsteemis on avatud planeeringu detailkuva.
Soovitud tulemused	Põhistsenaariumi tulemusena on kasutaja üles laadinud planeeringuga seotud faili ja andnud sellele faili sisu kirjeldava nimetuse.
Põhistsenaariumi kirjeldus	1. Kasutaja alustab faili üles laadimist planeeringu detailkuval vastava nupu vajutamisega; 2. Süsteem kuvab kasutajale faili üles laadimise kuva; 3. Kasutaja valib arvutist üles laetava faili; 4. Kasutaja lisab faili nimetuse ja klassifikaatori. Detailanalüüsis on vajalik defineerida üles laetavate dokumentide klassifikaatorid. 5. Kasutaja kinnitab faili üles laadimine; 6. Süsteem lisab faili planeeringuga seotud dokumentide alla.
Alternatiivstsenaariumi kirjeldus	
Viited äriprotsessidele	TO BE töövood Detailplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Detailplaneeringu algatamine"; "Kooskõlastamine ja arvamuse avaldamine"; "Detailplaneeringu avalikustamine"; "Detailplaneeringu heakskiitmine"; „Üldplaneeringu heakskiitmine“ Üldplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Üldplaneeringu ja KSH algatamine"; "Üldplaneeringu ja KSH eelnõu avalikustamine"; "Üldplaneeringu heakskiitmine" Eriplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Eriplaneeringu ja KSH algatamine"; "Lähteseisukohtade ja KSH kavatsuse avalikustamine"; "Asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja KSH I etapi aruande avalikustamine"; "Eriplaneeringu detailse lahenduse ja KSH avalikustamine"; „Eriplaneeringu heakskiitmine“

KL11 Menetlusega seotud isikutele ülesannete loomine

Kasutusloo nimetus	Menetlusega seotud isikutele ülesannete loomine
Kontekst ja skoop	Peale planeeringu algatamise otsust algab planeeringulahenduse koostamine. Planeeringulahenduse koostamise eest vastutab KOV-is, kas planeerimisametnik või planeeringu koostaja ja korraldaja. Planeeringu koostajal ja korraldajal/planeerimisametnikul on antud

	süsteemis võimalik erinevate menetluse etappide lõikes luua tööülesandeid erinevates rollides isikutele.
Prioriteet	<i>Prioriteetid on kirjeldatud analüüsi Lisas 8.</i>
Kasutuslool rollid	KOV-i planeerimisametnik
Eeltingimused	Kasutaja on süsteemi sisse loginud Konkreetselt kasutajale on määratud vastav roll ja õigused antud toimingute tegemiseks Süsteemis on avatud algatatud planeeringu detailkuva
Soovitud tulemused	Menetlusega seotud isikutele on loodud süsteemis kirjeldatud vastavad tööülesanded ning need on seotud isikutele suunatud.
Põhistsenaariumi kirjeldus	1. Kasutaja alustab planeeringu detailvaates uue tööülesande loomist vastava nupu valimisega. 2. Süsteem kuvab tühja tööülesande malli; 3. Kasutaja valib tööülesande tüübi (KSH koostamine, Planeeringu koostamine jne). Tööülesannete tüübid hakkavad tulema spetsiaalsest klassifikaatorist, mille detailse sisu peab paika panema detailanalüüsi käigus; 4. Kasutaja kirjeldab tööülesande sisu; 5. Kasutaja lisab vajadusel tööülesande juurde manuseid; 6. a Kasutaja salvestab tööülesande sisu; 7. Süsteem salvestab tööülesande antud planeeringu kausta ja kuvab vastavalt rollide ja õiguste tabelile isikute nimekirja, kellele on õigus tööülesanne suunata; 8. Kasutaja valib nimekirjast, kellele tööülesanne saata;
Alternatiivstsenaariumi kirjeldus	Alternatiivstsenaarium 1 Põhistsenaariumi punktid 1-5 6. b Kasutaja katkestab tööülesande loomise. Kasutaja jätkab põhistsenaariumi punktist 1.
Viited äriprotsessidele	<u>TO BE töövood</u> Detailplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Eskiislahenduse koostamine"; "Planeeringulahenduse koostamine"

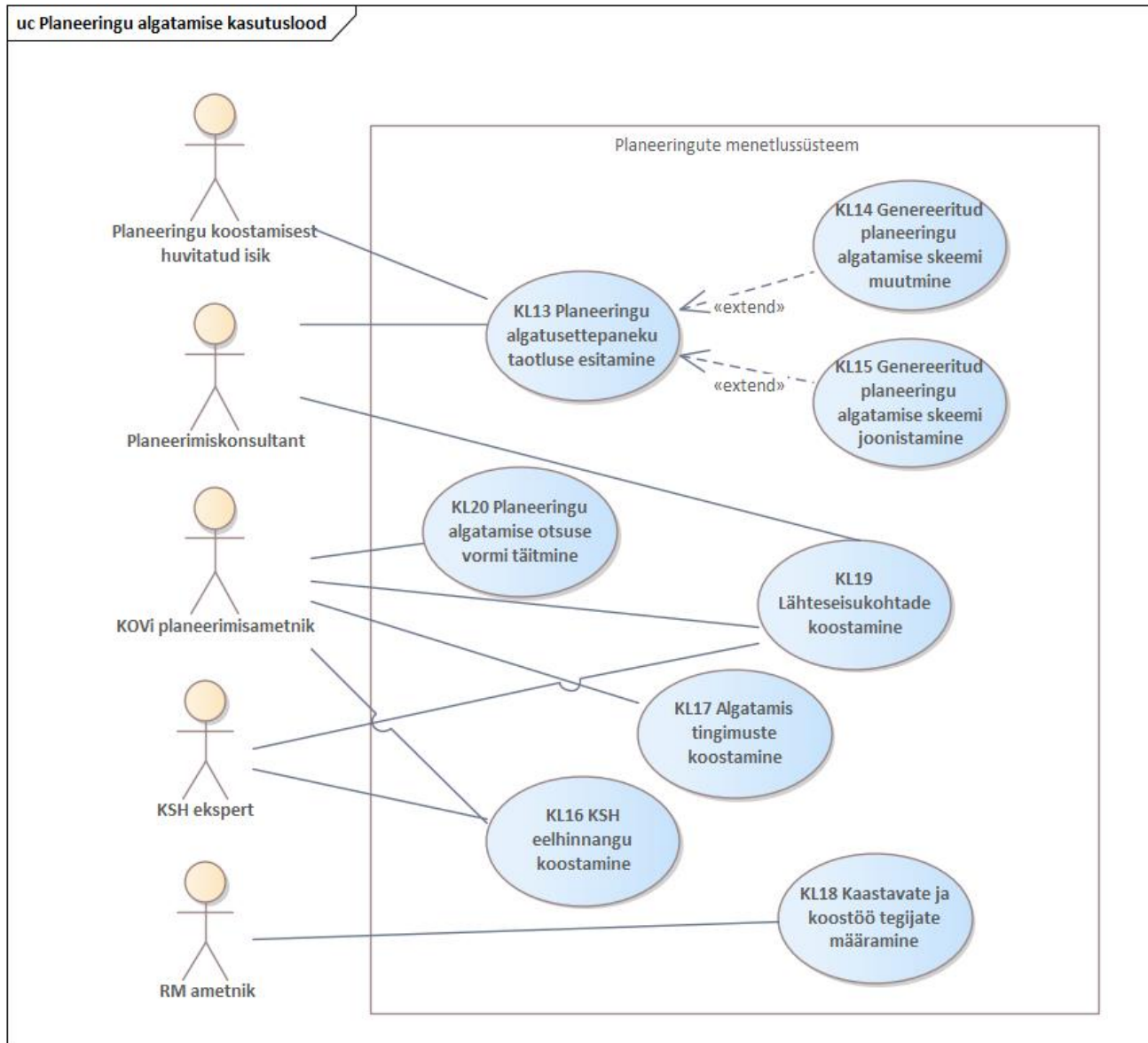
	Üldplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Üldplaneeringu ja KSH algatamine"; "Üldplaneeringu ja KSH eelnõu koostamine" Eriplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Asukoha eelvaliku lähteseisukohtade ja KSH väljatöötamise kavatsuse koostamine"; "Asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja KSH I etapi aruande koostamine"; "Eriplaneeringu detailse lahenduse ja KSH koostamine"
--	--

KL12 Planeeringute kohta ruumiandmete pärimine

Kasutusloo nimetus	Planeeringuala kohta ruumiandmete pärimine
Kontekst ja skoop	Planeerimiskonsultandil/ planeeringu koostamisest huvitatud isikul on vaja kokku koguda võimalikult palju planeeringualaga seotud ruumiandmeid, mis saavad aluseks planeeringulahenduse koostamisel. Planeeringuala kohta ruumiandmete pärimine võimaldab planeerimiskonsultandil/huvitatud isikul vajalikud sisendandmed kiiremini kätte saada.
Prioriteet	<i>Prioriteetid on kirjeldatud analüüsi Lisas 8.</i>
Kasutusloo rollid	Planeerimiskonsultant Planeeringu koostamisest huvitatud isik
Eeltingimused	Kasutaja on süsteemi sisse loginud Konkreetsel kasutajal on määratud vastav roll ja õigused antud toimingute tegemiseks Süsteemis on avatud algatatud planeeringu detailkuva
Soovitud tulemused	Antud kasutusloo tulemusena on kasutajale planeeringu detailkuva kaardivaates kuvatud erinevate kihtidena antud planeeringualaga seotud ruumiandmed.
Põhistsenaariumi kirjeldus	1. Kasutaja käivitab ruumiandmete pärimise planeeringu detailkuva kaardivaates vastavat nuppu vajutades; 2. Süsteem käivitab ruumipäringu, mille raames tuvastab, milliste süsteemiga liidestatud ruumiteenuste kihtidega planeeringuala kattub; 3. Süsteem kuvab kasutajale kaardiaknasse kihtide loetelusse kõik need kihid, millega planeeringualal on kattuvus;

	4. Kasutaja saab igat kihti sisse/välja lülitada, kihi läbipaistvust muuta ning kihi metaandmeid vaadata.
Alternatiivstsenaariumi kirjeldus	
Viited äriprotsessidele	Ruumiandmeid saab pärida igal aja hetkel sõltumata menetluse etapist.

7.1.2 Planeeringu algatamise etapi kasutuslood

Joonis 64 Planeeringu algatamise etapi kasutuslugude diagram

KL13 Planeeringu algatusettepaneku taotluse esitamine

Kasutusloo nimetus	Planeeringu algatusettepaneku taotluse esitamine
Kontekst ja skoop	Planeeringu protsessi alustamiseks peab planeeringu koostamisest huvitatud isik /planeerimiskonsultant esitama läbi loodava IS planeeringu algatamise taotluse.

Prioriteet	<i>Prioriteetid on kirjeldatud analüüsi Lisas 8.</i>
Kasutuslool rollid	Planeeringu koostamisest huvitatud isik Planeerimiskonsultant
Eeltingimused	Kasutaja peab olema süsteemi sisse loginud. Süsteem peab olema eelnevalt kontrollitud, kas kasutajal on vastav volitus (kas nt planeerimiskonsultandil on võimalik planeeringu koostamisest huvitatud isiku eest taotlus sisestada). Süsteemis on avatud süsteemi avakuva.
Soovitud tulemused	Põhistsenaariumi tulemusena on algatusettepanekus esitatud info põhjal planeeringu skeem moodustatud ja algatusettepanek edukalt esitatud. Alternatiivstsenaariumi tulemusena on algatusettepaneku esitamine katkestatud kuna kasutaja ei täitnud kõiki vajalikke välju.
Põhistsenaariumi kirjeldus	1. Kasutaja alustab algatusettepaneku taotluse esitamist avakuvalt vastava nupu valimisega. 2. Süsteem avab algatusettepaneku vormi; 3. Kasutaja sisestab nõutud tekstiväljad; 4. a Süsteem kontrollib nõutud tekstiväljade sobivust ja kuvab kasutajale eduka valideerimise teate; 5. Süsteem genereerib algatusettepanekus esitatud planeeritava ala katastri ja kõrguinfo põhjal esialgse planeeringuala skeemi. Planeeringuala skeemi genereerimisel kasutab süsteem alusandmetena ka üldplaneeringu seatavaid tingimusi; 6. a Kasutaja kinnitab automaatselt genereeritud skeemi; 7. Süsteem käivitab ruumipäringu, mille raames võrreldakse genereeritud planeeringuala kattuvust sama piirkonna kehtiva üldplaneeringuga ja teiste süsteemile kättesaadavate ruumiandmetega; 8. Süsteem võrdleb tuvastatud kehtiva üldplaneeringu- ja teiste süsteemile kättesaadavate ruumikihtide andmeid esitatud planeeringuala andmetega; 9. a Süsteem kuvab eduka valideerimise teate; 10. Kasutaja kinnitab algatusettepaneku esitamise.

Alternatiivstsenaariumi kirjeldus	Alternatiivstsenaarium 1 1. Kasutaja alustab algatusettepaneku taotluse esitamist avakuvalt vastava nupu valimisega. 2. Süsteem avab algatusettepaneku vormi; 3. Kasutaja sisestab nõutud tekstiväljad; 4. b Süsteem kontrollib nõutud tekstiväljade sobivust ja kuvab kasutajale ebaeduka valideerimise teate ning juhised, millised väljad vajavad parandamist; Kasutaja jätkab põhistsenaariumi punktist 2; Alternatiivstsenaarium 2 1. Kasutaja alustab algatusettepaneku taotluse esitamist avakuvalt vastava nupu valimisega. 2. Süsteem avab algatusettepaneku vormi; 3. Kasutaja sisestab nõutud tekstiväljad; 4. a Süsteem kontrollib nõutud tekstiväljade sobivust ja kuvab kasutajale eduka valideerimise teate; 5. Süsteem genereerib algatusettepanekus esitatud planeeritava ala katastri ja kõrguinfo põhjal esialgse planeeringuala skeemi; 6. b Kasutajale ei sobi automaatselt genereeritud planeeringuala skeem ja ta ei kinnita seda. Kasutaja jätkab kasutuslooga "Automaatselt genereeritud planeeringu skeemi muutmise" või "Planeeringu skeemi joonistamine". Alternatiivstsenaarium 3 Põhistsenaariumi punktid 1-8; 9. a Süsteem kuvab ebaeduka valideerimise teate; Kasutaja suundub põhistsenaariumi punkti 3 või katkestab algatusettepaneku taotluse esitamise.
Viited äriprotsessidele	<u>TO-BE äriprotsessid</u> Detailplaneeringu menetluse alamprotsessi - "Detailplaneeringu algatusettepaneku taotluse esitamine" Eriplaneeringu menetluses alamprotsessid - "Eriplaneeringu algatusettepaneku taotluse esitamine"
Seotud nõuded	Algatustaotluse vorm peab erinema sõltuvalt, kas taotlus esitatakse linna- või maapiirkonna kohta.

KL14 Genereeritud planeeringu algatamise skeemi muutmine

Kasutusloo nimetus	Genereeritud planeeringu algatamise skeemi muutmine
Kontekst ja skoop	Planeeringu algatusettepaneku esitamisel genereeritakse esitatud andmete põhjal automaatselt planeeringuala kohta skeem. Juhul kui automaatselt genereeritud skeem ei sobi, on kasutajal võimalik seda muuta.
Prioriteet	<i>Prioriteetid on kirjeldatud analüüsi Lisas 8.</i>
Kasutusloo rollid	Planeeringu koostamisest huvitatud isik Planeerimiskonsultant KOV planeerimisametnik/planeeringu koostaja ja korraldaja
Eeltingimused	Kasutaja peab olema süsteemi sisse loginud. Süsteem peab olema eelnevalt kontrollinud, kas kasutajal on esindusõigus (kas nt planeerimiskonsultandil on võimalik huvitatud isiku eest taotlus sisestada). Süsteemis on avatud planeeringu detailkuva kaardivaates automaatselt genereeritud skeem. Planeeringu detailkuva kaardivaates on kihtidena vaikimisi kuvatud Maa-ameti ortofoto ja katastripiirid.
Soovitud tulemused	Põhistsenaariumi tulemusena on kasutaja muutnud automaatselt genereeritud planeeringu skeemi geomeetria enda vajadustele vastavaks ning skeemi edukalt salvestanud. Salvestamise tulemusena on kasutajale planeeringu detailkuva kaardivaates kuvatud muudetud planeeringuala geomeetria. Alternatiivstsenaariumi tulemusena on automaatselt genereeritud skeemi muutmine katkestatud ning kasutajale kuvatud planeeringu detailkuva kaardivaates esialgne automaatselt genereeritud planeeringuala geomeetria.
Põhistsenaariumi kirjeldus	1. Kasutaja alustab automaatselt genereeritud planeeringuala skeemi muutmist kaardivaates vastava nupu vajutamisega; 2. Süsteem aktiveerib planeeringuala kuvades ruumikujule otspunktid (<i>verteksid</i>), mida on võimalik kasutajal nihutada; 3. Süsteem kuvab juhiseid planeeringuala skeemi geomeetria muutmiseks;

	4. Kasutaja muudab planeeringuala skeemi geomeetriat nihutades kaardivaates otspunkte soovitud asukohta; 5. Süsteem kuvab jooksvalt uut planeeringuala skeemi geomeetriat; 6. a Peale soovitud otspunktide nihutamist, kinnitab kasutaja muudetud planeeringuala geomeetria vastava nupuga; 7. Süsteem salvestab muudetud planeeringuala geomeetria ja kuvab seda kasutajale kaardivaatesse.
Alternatiivstsenaariumi kirjeldus	Alternatiivstsenaarium 1 Põhistsenaariumi punktid 1-5 6. b Peale soovitud otspunktide nihutamist, katkestab kasutaja planeeringuala geomeetria muutmise; Kasutaja jätkab põhistsenaariumi punktist 2 või kasutuslooga "Planeeringu skeemi joonistamine";
Viited äriprotsessidele	<u>TO-BE äriprotsessid</u> Detailplaneeringu menetluse alamprotsessi - "Detailplaneeringu algatusettepaneku taotluse esitamine" Eriplaneeringu menetluses alamprotsessid - "Eriplaneeringu algatusettepaneku taotluse esitamine"

KL15 Genereeritud planeeringu algatamise skeemi joonistamine

Kasutusloo nimetus	Genereeritud planeeringu algatamise skeemi joonistamine
Kontekst ja skoop	Planeeringu algatusettepaneku esitamisel genereeritakse esitatud andmete põhjal automaatselt planeeringuala kohta skeem. Juhul kui automaatselt genereeritud skeem ei sobi, on kasutajal võimalik ise uus skeem joonistada.
Prioriteet	<i>Prioriteetid on kirjeldatud analüüsi Lisas 8.</i>
Kasutusloo rollid	Planeeringu koostamisest huvitatud isik Planeerimiskonsultant KOV-i planeerimisametnik
Eeltingimused	Kasutaja peab olema süsteemi sisse loginud.

	Süsteem peab olema eelnevalt kontrollitud, kas kasutajal on esindusõigus (kas nt planeerimiskonsultandil on võimalik huvitatud isiku eest taotlus sisestada). Süsteemis on avatud planeeringu detailkuva kaardivaates automaatselt genereeritud skeem. Planeeringu detailkuva kaardivaates on kihtidena vaikimisi kuvatud Maa-ameti ortofoto ja katastripiirid.
Soovitud tulemused	Põhistsenaariumi tulemusena on kasutaja joonistanud enda vajadustele vastava planeeringuala skeemi ning selle edukalt salvestanud. Salvestamise tulemusena on kasutajale planeeringu detailkuva kaardivaates kuvatud joonistatud planeeringuala geomeetria. Alternatiivstsenaariumi tulemusena on planeeringuala skeemi joonistamine katkestatud ning kasutajale kuvatud planeeringu detailkuva kaardivaates esialgne automaatselt genereeritud planeeringuala skeemi geomeetria.
Põhistsenaariumi kirjeldus	1. Kasutaja alustab planeeringuala skeemi joonistamist kaardivaates vastava nupu vajutamisega; 2. Süsteem aktiveerib joonistamise tööriista; 3. Süsteem kuvab joonistamise juhiseid; 4. Kasutaja joonistab kaardil geomeetria hiirega soovitud asukohtades klikkides (moodustab geomeetria otspunktid); 5. Kasutaja lõpetab geomeetria joonistamise hiire topeltklikiga; 6. Süsteem ühendab joonistatud otspunktid uueks planeeringualaks. Juhul kui kasutaja ei klikkinud geomeetria sulgemiseks ühegi olemasoleva otspunkti peale, snäpitakse geomeetria kokku lähima olemasoleva otspunkti juurde. 7. a Kasutaja kinnitab planeeringuala geomeetria vastava nupuga; 8. Süsteem salvestab joonistatud planeeringuala geomeetria ja kuvab seda kasutajale kaardivaatesse.
Alternatiivstsenaariumi kirjeldus	Alternatiivstsenaarium 1 Põhistsenaariumi punktid 1-6 7. b Kasutaja katkestab planeeringuala skeemi joonistamise; Kasutaja jätkab põhistsenaariumi punktist 2 või kasutuslooga "Automaatselt genereeritud planeeringu skeemi muutmine";

Viited äriprotsessidele	<u>TO-BE äriprotsessid</u> Detailplaneeringu menetluse alamprotsessi - "Detailplaneeringu algatusettepaneku taotluse esitamine" Eriplaneeringu menetluses alamprotsessid - "Eriplaneeringu algatusettepaneku taotluse esitamine"
-------------------------	---

KL16 KSH eelhinnangu koostamine

KSH eelhinnangu koostamisega seotud funktsionaalsuse täpsema kontseptsiooni välja töötamisel tuleb teha koostööd Keskkonnaministeeriumi ja Keskkonnaametiga.

Tegevusvaldkonnad, mille puhul tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnang on välja toodud KeHJS § 6, täpsustatud loetelu on leitav [SIIT](#).

Kasutusloo nimetus	KSH eelhinnangu koostamine
Kontekst ja skoop	Juhul, kui menetletava planeeringu elluviimisega võib eeldatavalt kaasneda oluline keskkonnamõju, tuleb koostada KSH eelhinnang. KSH eelhinnangu põhjal otsustatakse KSH koostamise vajalikkuse üle.
Prioriteet	<i>Prioriteetid on kirjeldatud analüüsi Lisas 8.</i>
Kasutusloo rollid	KOV planeerimisametnik KSH ekspert
Eeltingimused	Kasutaja peab olema süsteemi sisse loginud. Juhul, kui KSH eelhinnangut koostab KSH ekspert, siis peab süsteemolema eelnevalt kontrollitud, kas kasutajale on antud KSH koostamise õigus konkreetse planeeringu menetluse raames. Süsteemis on avatud planeeringu detailkuva.
Soovitud tulemused	Põhistsenaariumi tulemusena on kasutaja täitnud KSH eelhinnangu vormi nõutud väljad ning andud hinnangu KSH koostamise vajalikkuse kohta. Alternatiivstsenaariumi tulemusena on kasutaja alustanud KSH eelhinnangu koostamist ja vormi väljad osaliselt täitnud.
Põhistsenaariumi kirjeldus	1. Kasutaja alustab KSH eelhinnangu koostamist planeeringu detailkuvalt vastava nupu valimisega. 2. Süsteem avab KSH eelhinnangu vormi. Iga vormi punkti juures on välja toodud kasutajat punkti täitmisel abistavad juhised;

	3. Kasutaja sisestab nõutud tekstiväljad; 4. Kasutaja kinnitab KSH eel hinnangu esitamist vastavale nupule vajutamisega. 5. Süsteem salvestab KSH eel hinnangu vormi ja kuvab kasutajale planeeringu detailkuva. Detailkuval on KSH eel hinnangu dokumendi juures märged, mis viitab sellele, et dokument on koostatud. Koostatud dokument on avalikkusele nähtav.
Alternatiivstsenaariumi kirjeldus	Alternatiivstsenaarium 1 Põhistsenaariumi punktid 4-5 1. a Kasutaja kinnitab KSH eel hinnangu salvestamist vastavale nupule vajutamisega. 5. a Süsteem salvestab KSH eel hinnangu vormi ja kuvab kasutajale planeeringu detailkuva. Detailkuval on KSH eel hinnangu dokumendi juures märged, mis viitab sellele, et dokumendi koostamist on alustatud, kuid see ei ole lõpetatud. Avalikkusele ei ole pooleli oleva dokumendi sisu nähtav.
Viited äriprotsessidele	<u>TO-BE äriprotsessid</u> Detailplaneeringu menetluse alamprotsessid "Detailplaneeringu algatamine"

KL17 Algatamis tingimuste koostamine

Kasutusloo nimetus	Algatamis tingimuste koostamine
Kontekst ja skoop	Enne detailplaneeringu algatamise eelnõu koostamist koostab KOV algatamise tingimused, milles pannakse paika konkreetsele planeeringualale rakenduvad KOVi poolsed tingimused, millega tuleb planeeringulahenduse koostamisel arvestada.
Prioriteet	<i>Prioriteetid on kirjeldatud analüüsi Lisas 8.</i>
Kasutusloo rollid	KOVi planeerimisametnik
Eeltingimused	Kasutaja on süsteemi sisse loginud; Konkreetsele kasutajale on määratud vastav roll antud toimingute tegemiseks; Süsteemis on avatud detailplaneeringu detailkuva.

Soovitud tulemused	Põhistsenaariumi tulemusena on kasutaja sisestanud menetlussüsteemi algatamis tingimused.
Põhistsenaariumi kirjeldus	1. Kasutaja alustab algatamis tingimuste sisestamist detailplaneeringu detailvaates vastava nupu valimisega; 2. Süsteem kuvab kasutajale pop-up aknas tekstiredaktori; 3. Kasutaja sisestab algatamis tingimused; 4. Kasutaja salvestab sisestatud algatamise tingimused vastava nupu vajutamisega; 8. Süsteem salvestab algatamis tingimused. Koostatud algatamis tingimused kuvatakse detailplaneeringu detailvaates algatamisega seotud dokumentide juures.
Alternatiivstsenaariumi kirjeldus	
Viited äriprotsessidele	<u>TO BE töövood</u> Detailplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Detailplaneeringu algatamine"

KL18 Kaasatavate ja koostöö tegijate määramine

Kasutusloo nimetus	Kaasatavate ja koostöö tegijate määramine
Kontekst ja skoop	Üldplaneeringu algatamisel määrab Rahandusministeerium täiendavad isikud, keda tuleb planeeringu menetlusprotsessi kaasata ja kellega selle raames koostööd teha.
Prioriteet	<i>Prioriteetid on kirjeldatud analüüsi Lisas 8.</i>
Kasutusloo rollid	Rahandusministeeriumi ametnik
Eeltingimused	Kasutaja on süsteemi sisse loginud; Konkreetsel kasutajal on määratud vastav roll antud toimingute tegemiseks; Süsteemis on avatud üldplaneeringu detailkuva.
Soovitud tulemused	Põhistsenaariumi tulemusena on kasutaja sisestanud menetlussüsteemi kaasatavate ja koostöö tegijate andmed.

Põhistsenaariumi kirjeldus	1. Kasutaja alustab kaasatavate ja koostöö tegijate määramist üldplaneeringu detailvaates seotud isikute jaotises vastava nupu valimisega; 2. Süsteem kuvab kasutajale pop-up akna kaasatavate ja koostöö tegijate nimistuga; 3. Kasutaja määrab nimistust soovitud kaasatavad ja koostöö tegijad; 4. Kasutaja salvestab oma valiku vastava nupu vajutamisega; 8. Süsteem salvestab seotud isikute andmed. Sisestatud andmed kuvatakse üldplaneeringu detailvaates seotud isikute jaotises.
Alternatiivstsenaariumi kirjeldus	
Viited äriprotsessidele	TO BE töövood Üldplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Üldplaneeringu ja KSH algatamine"

KL19 Lähteseisukohtade koostamine

Kasutusloo nimetus	Lähteseisukohtade koostamine
Kontekst ja skoop	Üldplaneeringu algatamisel koostab planeerimisametnik lähteseisukohad kaasates eksperte ja KOVi teisi ametnikke.
Prioriteet	<i>Prioriteetid on kirjeldatud analüüsi Lisas 8.</i>
Kasutusloo rollid	KOVi planeerimisametnik Planeerimiskonsultant KSH koostaja
Eeltingimused	Kasutaja on süsteemi sisse loginud; Konkreetsele kasutajale on määratud vastav roll antud toimingute tegemiseks; Süsteemis on avatud üldplaneeringu detailkuva.
Soovitud tulemused	Põhistsenaariumi tulemusena on süsteemis koostatud üldplaneeringu lähteseisukohad.

Põhistsenaariumi kirjeldus	1. Vajadusel kaasab kasutaja lähteseisukohtade koostamisse eksperte ja KOVi teisi ametnikke tehes neile tööülesandeid vastavalt kasutusloole KL10 Menetlusega seotud isikutele ülesannete loomine; 2. Kasutaja alustab üldplaneeringu lähteseisukohtade koostamist vastava nupu vajutamisega; 3. Süsteem avab kasutajale pop-up akna; 3. Kasutaja sisestab lähteseisukoha teemaploki pealkirja ja teemaploki sisu; 4. Kasutaja salvestab koostatud lähteseisukoha teemaploki vastava nupu vajutamisega; 8. Süsteem salvestab loodud lähteseisukoha teemaploki. Loodud teemaplokk ja selle sisu kuvatakse lähteseisukoha jaotise all.
Alternatiivstsenaariumi kirjeldus	
Viited äriprotsessidele	TO BE töövood Üldplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Üldplaneeringu ja KSH algatamine" Eriplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Asukoha eelvaliku lähteseisukohtade ja KSH väljatöötamise kavatsuse koostamine"

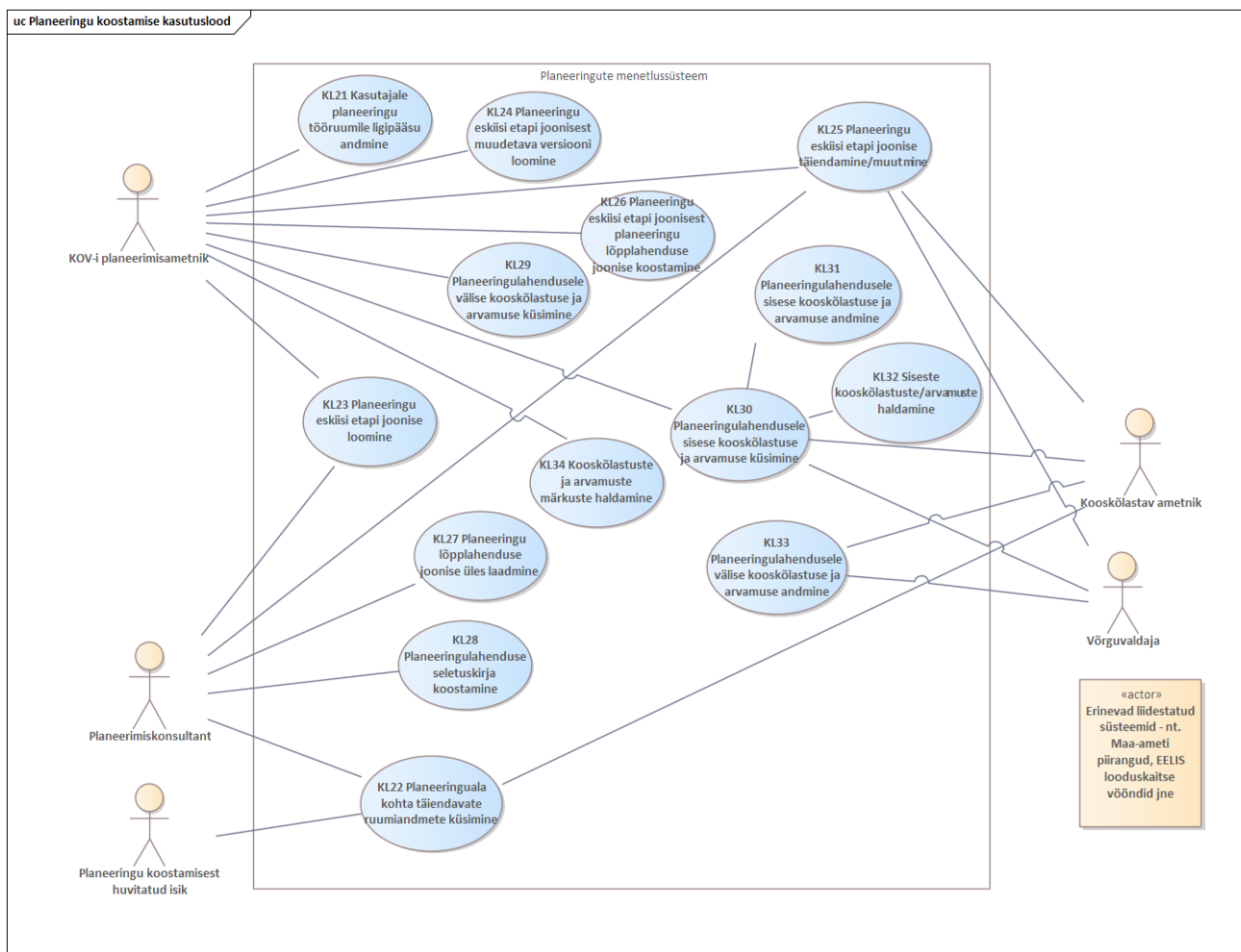
KL20 Planeeringu algatamise otsuse vormi täitmine

Antud kasutusloo realiseerimiseks on vaja KOVide vahel ühtlustada algatamise otsuse vormi sisu ja ülesehitus.

Kasutusloo nimetus	Planeeringu algatamise otsuse vormi täitmine
Kontekst ja skoop	Kõiki planeeringuid algatab, kas kohaliku omavalitsuse valitsus või volikogu. Planeeringu algatamise otsus on ametlik dokument, mille olemasolu on vajalik, et asuda planeeringulahendust koostama. Algatamise otsus koosneb tavaliselt: • planeeringu taustainfost, mis on esitatud juba algatusettepaneku taotlusega; • võib sisalda infot KSH eelhinnangust; • sisaldab kokku lepitud algatamis tingimusi; • sisaldab planeerimisametniku argumente; • sisaldab otsuse punkte ja selle põhjendusi.

Prioriteet	<i>Prioriteetid on kirjeldatud analüüsi Lisas 8.</i>
Kasutuslool rollid	KOV-i planeerimisametnik
Eeltingimused	Kasutaja on süsteemi sisse loginud; Konkreetsel kasutajal on määratud vastav roll antud toimingute tegemiseks; Süsteemi kaudu on esitatud algatusettepaneku taotlus; Süsteemis on avatud planeeringu detailkuva.
Soovitud tulemused	Põhistsenaariumi tulemusena on kasutaja täitnud algatamise otsuse vormi. Selleks on kasutajal võimalik osaliselt vormi eeltäita süsteemi eelnevalt sisestatud info põhjal ning eeltäidetut täiendada.
Põhistsenaariumi kirjeldus	1. Kasutaja alustab algatamise otsuse vormi eeltäitmist planeeringu detailvaates vastava nupu valimisega; 2. Süsteem kuvab algatamise otsuse vormi malli; 3. Kasutaja laeb kuvatud mallile algatusettepanekust vajaliku info; 4. Kui KSH eelhinnang on koostatud, siis kasutaja laeb kuvatud mallile KSH eelhinnangust vajaliku info; 5. Kasutaja laeb kuvatud mallile algatusettepaneku läbitöötamise käigus sisestatud seisukohad; 6. Kasutaja redigeerib sisestatud infot, sh lisab omaavalituse otsuse, kas planeering algatada või mitte; 7. Kasutaja salvestab eeltäidetud planeeringu algatamise otsuse; 8. Süsteem salvestab eeltäidetud planeeringu algatamise otsuse.
Alternatiivstsenaariumi kirjeldus	
Viited äriprotsessidele	<u>TO BE töövood</u> Detailplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Detailplaneeringu algatamine"; Üldplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Üldplaneeringu ja KSH algatamine" Eriplaneeringu algatamise alamprotsessid - "Eriplaneeringu ja KSH algatamine"

7.1.3 Planeeringu koostamise etapi kasutuslood

Joonis 65 Planeeringu koostamise etapi kasutuslugude diagramm

KL21 Kasutajale planeeringu tööruumile ligipääsu andmine

Kasutusloo nimetus	Kasutajale planeeringu tööruumile ligipääsu andmine
Kontekst ja skoop	KOV-i planeerimisametnikul/planeeringu koostajal ja korraldajal on võimalik konkreetse menetluse raames anda erinevatele isikutele (planeerimiskonsultant, KSH ekspert) ligipääs planeeringu tööruumi konkreetsetele funktsionaalsustele.
Prioriteet	<i>Prioriteetid on kirjeldatud analüüsi Lisas 8.</i>
Kasutusloo rollid	KOV-i planeerimisametnik

Eeltingimused	Kasutaja peab olema süsteemi sisse loginud.
Soovitud tulemused	Põhistsenaariumi tulemusena on kasutaja andnud vajalikele isikutele planeeringu tööruumile ligipääsu.
Põhistsenaariumi kirjeldus	1. Kasutaja vajutab planeeringu detailkuval nuppu „Lisan isiku“. 2. Kasutajale avatakse isiku lisamise aken: a. Isiku roll(id) – Kuvatakse selle teatise rolli valikud: KSH ekspert, Planeeringu koostaja, Omanik, Taotleja. Ühel isikule saab valida mitu erinevat rolli. <i>Täpse rollide klassifikaatori peab paika panema detailanalüüsi käigus</i> b. Otsin lisatava isiku – Välja kaudu on võimalik otsida isikuid: i. Isikukoodi järgi – Teostatakse otsing Rahvastikuregistrisse. Võimalik otsida ainult täieliku isikukoodi järgi. ii. Juriidilise isiku ärinime järgi – Teostatakse otsing Äriregistrisse. Nimetus ei pea olema täielikult välja kirjutatud. Kui vastuseks on mitu ärinime, siis kasutaja valib temale kuvatud nimekirjast õige juriidilise isiku. iii. Juriidilise isiku registrikoodi järgi – Teostatakse otsing Äriregistrisse. Registrikoodi järgi otsides on vaja sisestada täielik kood. c. Checkbox „Sisestan välismaa füüsilise isiku“ – Valitakse, kui isikut ei ole Rahvatikuregistris. d. Checkbox „Sisestan välismaa juriidilise isiku“ – Valitakse, kui isikut ei ole Äriregistris. 3. Kui kasutaja on valinud rolli(d) ja teinud otsingu või on märkinud checkboxi, siis avanevad uued väljad. 4. Kasutajale avanevad isikute lisamise vormid on erinevad ja sõltuvad eelnevalt tehtud valikutest.
Alternatiivstsenaariumi kirjeldus	
Viited äriprotsessidele	<u>TO-BE äriprotsessid</u> Detailplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Detailplaneeringu lahenduse koostamine"; Üldplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Üldplaneeringu ja KSH algatamine"; Eriplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Asukoha eelvaliku lähteseisukohtade ja KSH väljatöötamise kavatsuse koostamine"

Seotud nõuded	Seotud EHR-is realiseeritav funktsionaalsus - https://jira.mkm.ee/browse/MKMEHR-12355
---------------	---

KL22 Planeeringuala kohta täiendavate ruumiandmete küsimine

Kasutusloo nimetus	Planeeringuala kohta täiendavate ruumiandmete küsimine
Kontekst ja skoop	Planeerimiskonsultandil/ planeeringu koostamisest huvitatud isikul on vaja kokku koguda võimalikult palju planeeringualaga seotud ruumiandmeid, mis saavad aluseks planeeringulahenduse koostamisel. Planeeringuala kohta ruumiandmete küsimine võimaldab planeerimiskonsultandil/huvitatud isikul vajalikud sisendandmed kiiremini kätte saada ja neid loodavas IS omavahel võrrelda. Täiendavate andmete omanik on kooskõlastav ametnik.
Prioriteet	<i>Prioriteetid on kirjeldatud analüüsi Lisas 8.</i>
Kasutusloo rollid	Planeerimiskonsultant Planeeringu koostamisest huvitatud isik Kooskõlastav ametnik
Eeltingimused	Kasutaja on süsteemi sisse loginud Konkreetselt kasutajale on määratud vastav roll ja õigused antud toimingute tegemiseks Süsteemis on avatud algatatud planeeringu detailkuva
Soovitud tulemused	Antud kasutusloo tulemusena on kasutajale planeeringu detailkuva kaardivaates kuvatud erinevate kihtidena antud planeeringuala kohta väljastatud ruumiandmed.
Põhistsenaariumi kirjeldus	1. Kasutaja käivitab ruumiandmete küsimise planeeringu detailkuva kaardivaates vastavat nuppu vajutades; 2. Kasutaja valib etteantud nimekirjast adressaadid (konkreetsed ametid), kellelt oleks vaja täiendavaid ruumiandmeid küsida; 3. a Kasutaja kinnitab andmete küsimise vormi; 4. Süsteem saadab määratud adressaadile teavituse ruumiandmete küsimise kohta; 5. Ametnik algatab ruumiandmete üles laadimise teavituses viidatud planeeringu detailkuval;

	- Süsteem kuvab ruumiandmete üleslaadimise vormi; - Ametnik valib üleslaetava faili formaadi (.shp, .tab). Detailanalüüsis tuleb paika panna, mis formaadis andmeid saab üles laadida (nt. kas peab toetama ka .dgn või .dwg formaate?).. - Ametnik sisestab oma arvutist üleslaetava faili; - Ametnik määrab, kas ülelaetavat faili tohib kasutada ainult antud planeeringu raames või hiljem süsteemis ka teiste planeeringute puhul; - Süsteem valideerib, kas üleslaetav fail vastab etteantud formaadi nõuetele; - a Süsteem kuvab ametnikule eduka üleslaadimise teate; - Süsteem saadab kasutajale teavituse, et tema poolt soovitud kihid on süsteemi üles laetud.
Alternatiivstsenaariumi kirjeldus	Alternatiivstsenaarium 1 - Kasutaja käivitab ruumiandmete küsimise planeeringu detailkuva kaardivaates vastavat nuppu vajutades; - Kasutaja valib etteantud nimekirjast adressaadid (konkreetsed ametid), kellelt oleks vaja täiendavaid ruumiandmeid küsida; - b Kasutaja katkestab andmete küsimise. Kasutaja jätkab oma tegevust põhistsenaariumi sammust 2. Alternatiivstsenaarium 2 Põhistsenaariumi sammud 1-9; 11. b Süsteem kuvab ebaeduka üleslaadimise teate; Kasutaja jätkab põhistsenaariumi sammust 7.
Viited äriprotsessidele	<u>TO BE töövood</u> Detailplaneeringu menetluse alamprotsessid- "Detailplaneeringu lahenduse koostamine"

KL23 Planeeringu eskiisi etapi joonise loomine

Kasutusloo nimetus	Planeeringu eskiisi etapi joonise loomine
Kontekst ja skoop	Lõpliku planeeringulahenduseni jõudmine on mitmete osapoolte koostöö ja koosloome protsess, mille jooksul planeeringu skeemist vormub eskiisi etapi joonis ning lõpuks planeeringu lõpplahenduse joonis. Loodav infosüsteem peab võimaldama joonise koosloome protsessi, mille

	algatab KOVi meneteleja ning mille käigus saab KOV-i meneteleja planeerimiskonsultandile, seotud asutustele, võrguvaldajatele edastada joonise ülevaatamiseks ja täienduste tegemiseks.
Prioriteet	<i>Prioriteetid on kirjeldatud analüüsi Lisas 8.</i>
Kasutuslool rollid	KOV planeerimisametnik Planeerimiskonsultant
Eeltingimused	Kasutaja on süsteemi sisse loginud Konkreetsel kasutajal on määratud vastav roll ja õigused antud toimingute tegemiseks Süsteemis on avatud algatatud planeeringu detailkuva
Soovitud tulemused	Antud kasutuslool tulemusena on kasutaja süsteemi joonistanud/üles laadinud eskiisi etapi joonise versiooni, mida saavad süsteemis erinevad osapooled hakata täiendama.
Põhistsenaariumi kirjeldus	1. Kasutaja valib loodava eskiisi etapi joonise aluseks süsteemis olemasoleva planeeringu skeemi; 2. Süsteem kuvab kasutajale kaardiakna, kus on kuvatud planeeringuala skeem; 3. a Kasutaja alustab täiendava ala joonistamist kaardil klikkides; 4. a Süsteem kuvab kaardile igas punktis tehtud kliki kohale nurgapunkti; 5. a Kasutaja lõpetab täiendava ala joonistamise hiire topeltklikiga; 6. Kasutaja sisestab lisatud ala kohta atribuutandmed (ala pealkiri, valik vormistusnõuete määruse kihi klassifikaatorist); 7. Kasutaja salvestab lisatud ala; Vajadusel kordab kasutaja töövoogu alates punktist 3.
Alternatiivstsenaariumi kirjeldus	Alternatiivstsenaarium 1 1. Kasutaja valib loodava eskiisi etapi joonise aluseks süsteemis olemasoleva planeeringu skeemi; 2. Süsteem kuvab kasutajale kaardiakna, kus on kuvatud planeeringuala skeem; 3. b Kasutaja alustab eelnevalt mõnes GIS programmis valmisjoonistatud täiendava ala geomeetria üleslaadimist

süsteemi. Detailanalüüsi peab paika panema, mis formaadis geomeetriaid saab üles laadida.

4. b Kasutaja määrab kausta, millest soovib andmeid üles laadida ja kinnitab üleslaadimise vastava nupuga;
5. b Süsteem kontrollib, kas üles laetud ala kattub planeeringu skeemi alaga ning kuvab eduka valideerimise korral üleslaetud ala kaardiaknas;
6. Kasutaja sisestab üleslaetud ala kohta atribuutandmed (ala pealkiri, valik vormistusnõuete määruse kihi klassifikaatorist);
7. Kasutaja salvestab üleslaetud ala;

Alternatiivstsenaarium 2

1. Kasutaja valib loodava eskiisi etapi joonise aluseks süsteemis olemasoleva planeeringu skeemi;
2. Süsteem kuvab kasutajale kaardiakna, kus on kuvatud planeeringuala skeem;
3. b Kasutaja alustab eelnevalt mõnes GIS programmis valmisjoonistatud ala geomeetria (siin võiks lubada ainult .shp ja .tab faile) üleslaadimist süsteemi.
4. c Kasutaja määrab kausta, millest soovib andmeid üles laadida ja katkestab üleslaadimise vastava nupuga;
5. Kasutaja jätkab oma tegevust alternatiivstsenaariumi punktist 3b.

Alternatiivstsenaarium 3

1. Kasutaja valib loodava eskiisi etapi joonise aluseks süsteemis olemasoleva planeeringu skeemi;
2. Süsteem kuvab kasutajale kaardiakna, kus on kuvatud planeeringuala skeem;
3. b Kasutaja alustab eelnevalt mõnes GIS programmis valmisjoonistatud ala geomeetria üleslaadimist süsteemi. Detailanalüüsi peab paika panema, mis formaadis geomeetriaid saab üles laadida.
4. b Kasutaja määrab kausta, millest soovib andmeid üles laadida ja kinnitab üleslaadimise vastava nupuga;
5. c Süsteem kontrollib, kas üleslaetud ala kattub planeeringu skeemi alaga ning kuvab eduka valideerimise korral vastava teate (nt. Üleslaetud fail ei asu planeeringualal!);

Töövoog katkeb ning kasutaja saab jätkata, kas põhiststsenaariumi punktist 1 või mõne alternatiivstsenaariumiga.

Viited äriprotsessidele	<u>TO BE töövood</u> Detailplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Eskiislahenduse koostamine"
-------------------------	--

KL24 Planeeringu eskiisi etapi joonisest muudetava versiooni loomine

Kasutusloo nimetus	Planeeringu eskiisi etapi joonisest muudetava versiooni loomine
Kontekst ja skoop	Lõpliku planeeringulahenduseni jõudmine on mitmete osapoolte koostöö ja koosloome protsess, mille jooksul planeeringu skeemist vormub eskiisi etapi joonis ning lõpuks planeeringu lõpplahenduse joonis. Loodav infosüsteem peab võimaldama eskiisi etapi joonise koosloome protsessi, mille algatab KOVi meneteleja ning mille käigus saab KOV-i meneteleja planeerimiskonsultandile, seotud asutustele, võrguvaldajatele tekitada eskiisi etapi joonisest erinevaid versioone ja saata need ülevaatamiseks ja täienduste tegemiseks.
Prioriteet	<i>Prioriteetid on kirjeldatud analüüsi Lisas 8.</i>
Kasutusloo rollid	KOV planeerimisametnik
Eeltingimused	Kasutaja on süsteemi sisse loginud Konkreetsel kasutajal on määratud vastav roll ja õigused antud toimingute tegemiseks Süsteemis on avatud algatatud planeeringu detailkuva
Soovitud tulemused	Antud kasutusloo põhistsenaariumi tulemusena on kasutaja süsteemi joonistatud/üles laetud eskiisi etapi joonise versioneerinud ja saatnud vastavatele asutustele tagasiside saamiseks. Antud kasutusloo alternatiivstsenaariumi tulemusena on kasutaja süsteemi joonistatud/üles laetud eskiisi etapi joonise versioneerinud ja loodud versioonid salvestanud aga ei ole veel vastavatele asutustele saatnud.
Põhistsenaariumi kirjeldus	1. Kasutaja käivitab planeeringu detailkuval loodud eskiisi etapi joonisest vastava nupuga eri versioonide loomise; 2. Süsteem kuvab pop-up akna, millesse sisestada versioonide loomiseks vajalikud parameetrid (nt mitu versiooni soovitakse); 3. Kasutaja teeb vajalikud valikud kuvatud pop-up aknas;

	4. Süsteem tekitab esialgsest planeeringu skeemist n-arvu (arv sõltub kasutaja sisendist) versioone; 5. Kasutaja määrab igale versioonile adressaadi (vastava ameti/võrguvaldaja); 6. Kasutaja sisestab skeemi konkreetsele versioonile ametile/võrguvaldajale edastatavad kommentaarid või lähteülesande (nt. "Palun lisa planeeringu eksiile looduskaitseks piirangud" või "Palun kontrolli, kas planeeringu eksiil kajastuvad looduskaitseks piirangud on korrektsed"); 7. Kasutaja määrab skeemi konkreetsele versioonile muutmise tähtaja; 8. a Kasutaja kinnitab skeemi versiooni edastamise määratud adressaadile.
Alternatiivstsenaariumi kirjeldus	Alternatiivstsenaarium 1 Põhistsenaariumi punktid 1-7. 8. b Kasutaja salvestab skeemi versiooni tehtud muudatused aga ei edasta seda koheselt määratud adressaadile. Kasutaja jätkab oma tegevust põhistsenaariumi punktist nr 6.
Viited äriprotsessidele	<u>TO BE töövood</u> Detailplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Eksiislahenduse koostamine"

KL25 Planeeringu eksiisi etapi joonise täiendamine/muutmine

Kasutusloo nimetus	Planeeringu eksiisi etapi joonise täiendamine/muutmine
Kontekst ja skoop	Lõpliku planeeringulahenduseni jõudmine on mitmete osapoolte koostöö ja koosloome protsess, mille jooksul planeeringu skeemist vormub eksiisi etapi joonis ning lõpuks planeeringu lõpplahenduse joonis. Loodav infosüsteem peab võimaldama eksiisi koosloome protsessi, mille raames seotud ametid ja võrguvaldajad saavad neile suunatud eksiisi versioone täiendada.
Prioriteet	<i>Prioriteetid on kirjeldatud analüüsi Lisas 8.</i>
Kasutusloo rollid	Kooskõlastav ametnik Võrguvaldaja

	KOV-i planeerimisametnik Planeerimiskonsultant
Eeltingimused	Kasutaja on süsteemi sisse loginud Konkreetsel kasutajale on määratud vastav roll ja õigused antud toimingute tegemiseks Konkreetsel kasutajale on suunatud eskiisi etapi joonise versioon, mida täiendada
Soovitud tulemused	Antud kasutusloo põhistsenaariumi tulemusena on kasutaja talle suunatud eskiisi etapi joonise versioonile tagasisidet andnud ning KOV menetlejale selle tagasi suunanud. Antud kasutusloo alternatiivstsenaariumi tulemusena on kasutaja talle suunatud eskiisi etapi joonise versioonile tagasisidet andnud aga pole seda veel KOV mentlejale tagasi saatnud.
Põhistsenaariumi kirjeldus	1. Kasutaja valib avakuvalt minu töölaua vaate. 2. Kasutaja valib enda töölaualt ülesannete alt talle suunatud eskiisi etapi joonise täiendamise ülesande; 3. Süsteem avab kasutajale kaardivaates tagasisidet vajava eskiisi etapi joonise versiooni; 4. Kasutaja vaatab läbi KOV menetleja poolt lisatud lähteülesande/kommentaari; 5. Kasutaja laeb kaardiaknasse sisse enda andmed vektorformaadis (nt vastav WFS teenus või eraldi ruumiandmete kihi (.shp või .tab formaadis); 6. Kasutaja võrdleb enda andmeid saadetud eskiisi etapi joonise versiooniga. Detailanalüüsi käigus peab välja selgitama, kas piisab visuaalsest võrdlusest; 7. a Kasutaja muudab eskiisi etapi joonise versioonis enda valdkonda puudutava ruumilise objekti geomeetriat. Detailanalüüsi käigus peab välja selgitama, kas kasutaja peaks saama ka kustutada ja lisada uusi geomeetriaid; 8. Kasutaja sisestab KOV menetleja poolt saadetud lähteülesandele kommentaari või märgib kaardil täiendavad objektid/punktid/asukohad, mille kohta soovib KOV menetlejale kommentaari lisada; 9. a Kasutaja kinnitab eskiisi etapi joonise versiooni täiendused.

Alternatiivstsenaariumi kirjeldus	Alternatiivstsenaarium 1 Põhistsenaariumi punktid 1-8. 9. b Kasutaja salvestab skeemi versiooni tehtud täiendused aga ei edasta seda kohe KOV menetelejale. Kasutaja jätkab oma tegevust põhistsenaariumi punktist nr 5. Alternatiivstsenaarium 2 Põhistsenaariumi punktid 1-6 7. b Kasutaja ei muuda eskiisi etapi joonise versioonis enda valdkonda puudutavat ruumilist objekti (on rahul sellega, mis info eskiisi versioonis sisaldus); Kasutaja jätkab oma tegevust põhistsenaariumi punktidega 8-9.
Viited äriprotsessidele	TO BE töövood Detailplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Eskiislahenduse koostamine"
Seotud nõuded	Kasutaja saab üles laadida mitu ruumiandmete kihti. Iga üleslaetav kiht kuvatakse eskiisi etapi joonise kaardil eraldi kihina.

KL26 Planeeringu eskiisist planeeringulahenduse koostamine

Kasutusloo nimetus	Planeeringu eskiisi etapi joonisest planeeringu lõpplahenduse joonise koostamine
Kontekst ja skoop	Lõpliku planeeringulahenduseni jõudmine on mitmete osapoolte koostöö ja koosloome protsess, mille jooksul planeeringu skeemist vormub eskiisi etapi joonis ning lõpuks planeeringu lõpplahenduse joonis. Loodav infosüsteem peab võimaldama KOV menetlejal erinevaid eskiisi versioone hallata ja neid planeeringulahenduse koosseisu integreerida.
Prioriteet	<i>Prioriteetid on kirjeldatud analüüsi Lisas 8.</i>
Kasutusloo rollid	KOV-i planeerimisametnik Planeerimiskonsultant
Eeltingimused	Kasutaja on süsteemi sisse loginud

	Konkreetssele kasutajale on määratud vastav roll ja õigused antud toimingute tegemiseks Konkreetssele kasutaja töölaualle on saabunud ühe eskiisi etapi joonise eri versioonid, mida omavahel võrrelda.
Soovitud tulemused	Antud kasutusloos põhistsenaariumi tulemusena on kasutaja talle suunatud eskiisi etapi joonise versioonid läbi töötanud ja valinud välja muudatused, mis integreeritakse planeeringulahenduse koosseisu.
Põhistsenaariumi kirjeldus	1. Kasutaja valib minu töölaua vaate. 2. Kasutaja valib enda töölaualt ülesannete alt talle suunatud ülesande; 3. Süsteem avab kasutajale kaks kaardiakent - üks nõ master eskiisi etapi joonis ja teine valitud eskiisi etapi joonise versiooni (konkreetselt asutuselt tulnud eskiisi versiooni selle asutuse ettepanekutega); 4. a Kasutaja sisestab vastava kommentaari (<i>tag-i</i>) ja võtab vastu valitud eskiisi versioonis tehtud muudatused (sarnane tegevus tarkvaraarendused <i>master</i> harussecommitimine); 5. Süsteem salvestab vastuvõtmise kommentaari antud <i>commiti tag-ina</i>; 6. Süsteem kuvab kasutajale muudetud <i>mastereskiisi</i>; 7. Süsteem saadab ettepanekuid esitanud asutusele teavituse, et tema muudatused võeti arvesse. Antud stsenaariumi saab korrata niiakaua kuni leidub veel erinevaid eskiisi etapi joonise versioone, mis on konkreetsele ametnikule suunatud.
Alternatiivstsenaariumi kirjeldus	Alternatiivstsenaarium 1 Põhistsenaariumi punktid 1-3. 1. b Kasutaja sisestab vastava kommentaari (<i>tag-i</i>) ja lükkab tagasi valitud eskiisi etapi joonise versioonis tehtud muudatused. 2. Süsteem salvestab vastuvõtmise kommentaari antud <i>commiti tag-ina</i>; 3. Süsteem kuvab kasutajale muudetud <i>mastereskiisi</i>; 7. Süsteem saadab ettepanekuid esitanud asutusele teavituse, et tema muudatusi ei võetud arvesse.

Viited äriprotsessidele	<u>TO BE töövood</u> Detailplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Planeeringulahenduse koostamine"
Seotud nõuded	Kasutaja saab üles laadida mitu ruumiandmete kihti. Iga üleslaetav kiht kuvatakse eskiisi kaardil eraldi kihina.

Detailanalüüsis peab täpsemalt läbi mõtlema: kui lõplikku planeeringulahendust ei hakata pigem süsteemis koostama, siis on vaja lisada funktsionaalsus, mis võimaldab koosloome tulemusel tekkinud eskiisi kiihaaval välja eksportida (sisend spetsiaaltarkvaras planeeringulahenduse koostamisele).

KL27 Planeeringu lõpplahenduse joonise üles laadimine

Kasutusloo nimetus	Planeeringu lõpplahenduse joonise üles laadimine
Kontekst ja skoop	Selleks, et saada tagasisidet loodavale planeeringulahendusele ja elavdada koostööd, peab planeerimiskonsultant planeeringulahenduse koostamise etapis planeeringulahendust süsteemi üles laadima.
Prioriteet	<i>Prioriteetid on kirjeldatud analüüsi Lisas 8.</i>
Kasutusloo rollid	Planeerimiskonsultant KOV-i planeerimisametnik
Eeltingimused	Kasutaja on süsteemi sisse loginud Konkreetsel kasutajal on määratud vastav roll ja õigused antud toimingute tegemiseks Süsteemis on avatud algatatud planeeringu detailkuva Planeeringute andmekogu poolel on olemas eri formaatides andmete konverteerimiseks ja valideerimiseks loodud eraldi FME töövood. Planeeringute andmekogu juurde on loodud halduri töölaud, mis võimaldab üles laadida ka planeeringuid, mis ei läbinud kokkulepitud hoiatavaid kontrolle.
Soovitud tulemused	Antud kasutusloo tulemusena on kasutajale planeeringu detailkuva kaardivaates kuvatud planeeringukiht ja kõik teised kihid (kehtestatavad kihid jne), mis on esitatud koos planeeringukihiga. Süsteem on salvestanud joonise tärkandmed.

Põhistsenaariumi kirjeldus	1. Kasutaja käivitab planeeringu detailkuval planeeringukihtide üleslaadimise vajutades vastavat nuppu; 2. Süsteem kuvab kasutajale üleslaadimise akna, kus on kasutajal võimalik valida kausta, kust andmed üles laetakse; 3. Kasutaja määrab kausta, millest soovib andmeid üles laadida; 4. a Kasutaja kinnitab üleslaadimise vastava nupuga; 5. Süsteem tuvastab faililaiendi järgi üleslaetavate failide formaadi ja suunab üleslaetud failid FME Serveri vastavasse konverteerimise ja valideerimise töövoogu. Valideerimise töövoogu reeglid määratakse vastavalt määruses "Planeeringu vormistamisele ja ülesehitusele esitatavad nõuded" sätestatule eraldi FME Desktop tarkvaraga; 6. Süsteem loeb üles laetud faili tärkandmeid ja salvestab need; 6. a Süsteem saadab kasutajale eduka konverteerimise-valideerimise teate;
Alternatiivstsenaariumi kirjeldus	Alternatiivstsenaarium 1 1. Kasutaja käivitab planeeringu detailkuval planeeringukihtide üleslaadimise vajutades vastavat nuppu; 2. Süsteem kuvab kasutajale üleslaadimise akna, kus on kasutajal võimalik valida oma arvuti kausta, kust andmed üles laetakse; 3. Kasutaja määrab kausta, millest soovib andmeid üles laadida; 4. b Kasutaja loobub failide üles laadimisest; Kasutaja jätkab oma tegevust põhistsenaariumi sammust 3. Alternatiivstsenaarium 2 Põhistsenaariumi sammud 1-5; 6. b Süsteem kuvab ebaeduka konverteerimise-valideerimise teate; 7. Kasutajal on võimalik süsteemi kasutajaliideses näha faile ja nende atribuute, mis ei läbinud valideerimise kontrolli; 8. Süsteem kuvab hoiatavaks klassifitseeritud kontrollide mitteläbimise puhul kasutajale võimalust saata planeeringufailid koos hoiatavate kontrollidega Planeeringute andmekogu halduri töölaual; 9. Kasutaja täidab hoiatavate kontrollide juures kommentaari lahtri ja vajutab haldurile edastamise nuppu. Alternatiivstsenaariumi 2 töövoogu tegevused jätkuvad teises süsteemis - Planeeringute andmekogu halduri töölaual.

Viited äriprotsessidele	<u>TO BE töövood</u> Detailplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Planeeringulahenduse koostamine"
-------------------------	--

KL28 Planeeringu lõpplahenduse seletuskirja koostamine

Kasutusloo nimetus	Planeeringu lõpplahenduse seletuskirja koostamine
Kontekst ja skoop	Koos planeeringufailidega on kohustuslik esitada ka planeeringu seletuskiri. Kuna seletuskiri on suuresti tekstiline dokument, mis koosneb ühelt pool planeeringufailides esitatud info selgitustel ja teiselt poole põhjendustest, siis on loodavas süsteemis plaanis seletuskirja koostada otse süsteemis ning eelnevalt planeeringufailidest loetud tärkandmete põhjal osa seletuskirja infost eeltäita.
Prioriteet	<i>Prioriteetid on kirjeldatud analüüsi Lisas 8.</i>
Kasutusloo rollid	Planeerimiskonsultant KOV-i planeerimisametnik
Eeltingimused	Kasutaja on süsteemi sisse loginud Konkreetselt kasutajale on määratud vastav roll ja õigused antud toimingute tegemiseks Süsteemis on avatud algatatud planeeringu detailkuva Planeeringufailid on süsteemi üles laetud
Soovitud tulemused	Antud kasutusloo tulemusena on kasutajale planeeringu seletuskirja koostamise vaates kuvatud salvestatud seletuskirja dokument.
Põhistsenaariumi kirjeldus	1. a Kasutaja käivitab planeeringu detailkuval seletuskirja lisamise; 2. Süsteem avab dokumendi redigeerimise akna, kus on ette täidetud seletuskirja komponentide pealkirjad ning info, mis on päritud planeeringufailide tärkandmetest; 3. Kasutaja kontrollib eeltäidetud infot ja kirjutab etteantud pealkirjade alla puuduoleva sisu. Detailanalüüsis peab läbi mõtlema, kas kasutaja saab eeltäidetud infot muuta; 4. a Kasutaja salvestab ja avalikustab seletuskirja; 5. a Süsteem kuvab seletuskirja koostamise aknas salvestatud seletuskirja.

Alternatiivstsenaariumi kirjeldus	Alternatiivstsenaarium 1 1.a Kasutaja kävitab planeeringu detailkuval seletuskirja lisamise 2. Süsteem avab dokumendi redigeerimise akna, kus on ette täidetud seletuskirja komponentide pealkirjad ning info, mis on päritud planeeringufailide tärkandmetest; 6. Kasutaja kontrollib eeltäidetud info ja kirjutab etteantud pealkirjade alla puuduoleva sisu. Detailanalüüsis peab läbi mõtlema, kas kasutaja saab eeltäidetud infot muuta; 3. b Kasutaja katkestab seletuskirja koostamise; Kasutaja jätkab oma tegevust põhistsenaariumi sammust 1. Alternatiivstsenaarium 1.a Kasutaja kävitab planeeringu detailkuval seletuskirja lisamise 2. Süsteem avab dokumendi redigeerimise akna, kus on ette täidetud seletuskirja komponentide pealkirjad ning info, mis on päritud planeeringufailide tärkandmetest; 7. Kasutaja kontrollib eeltäidetud infot ja kirjutab etteantud pealkirjade alla puuduoleva sisu. Detailanalüüsis peab läbi mõtlema, kas kasutaja saab eeltäidetud infot muuta; 3. c Kasutaja salvestab seletuskirja; 4. b Süsteem kuvab seletuskirja koostamise aknas salvestatud seletuskirja, mis ei ole veel avalikustatud. Alternatiivstsenaarium 3 - b Kasutaja kävitab planeeringu detailkuval seletuskirja muutmise; - Süsteem avab dokumendi redigeerimise akna, kus kuvatud kasutaja eelmine seletuskirja versioon; - Kasutaja kirjutab etteantud pealkirjade alla puuduoleva sisu; - a Kasutaja salvestab seletuskirja; - a Süsteem kuvab seletuskirja koostamise aknas salvestatud seletuskirja.
Viited äriprotsessidele	<u>TO BE töövood</u> Detailplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Planeeringulahenduse koostamine"
Seotud nõuded	Detailanalüüsi peab leidma vastused järgmistele küsimustele: Kas seletuskirja peaks saama koostada offline režiimis (EIS-i näide)?

KL29 Planeeringulahendusele välise kooskõlastuse ja arvamuse küsimine

Kasutusloo nimetus	Planeeringulahendusele välise kooskõlastuse ja arvamuse küsimine
Kontekst ja skoop	Planeeringu koostamise etapp lõpeb planeeringulahenduse kooskõlastamisega. Sõltuvalt planeeritava ala asukohast ja seda ümbritsevatest objektidest peab planeeringu kooskõlastama erinevate ametitega. Võrguvaldajad peavad saama planeeringulahenduse kohta arvamust avaldada. Uus süsteem peab võimaldama üleslaetud planeeringulahendust saata kooskõlastamisele/arvamuse küsimiseks ning kooskõlastused/arvamused sisestada otse süsteemi.
Prioriteet	<i>Prioriteetid on kirjeldatud analüüsi Lisas 8.</i>
Kasutusloo rollid	KOV-i planeerimisametnik
Eeltingimused	Kasutaja on süsteemi sisse loginud Konkreetsel kasutajal on määratud vastav roll ja õigused antud toimingute tegemiseks Süsteemis on avatud algatatud planeeringu detailkuva Planeeringulahendus on süsteemi üles laetud
Soovitud tulemused	Antud kasutusloo tulemusena on kasutaja saatnud süsteemi kaudu välja valitud adressaatidele kooskõlastuse kirjad.
Põhistsenaariumi kirjeldus	1. Kasutaja valib planeeringu detailvaates, et soovib teha toimingut: Väline kooskõlastamine/Arvamuse küsimine. 2. Süsteem kuvab popup'i, kus saab täita kooskõlastamise andmed; 3. Kasutaja täidab vajalikud andmed ja saadab kooskõlastuse/arvamuse küsimise teate välja; 4. Süsteem teeb valitud asutustele menetlustoimingut; 5. Süsteem lisab menetlustoimingut seisundi: Kooskõlastuse/Arvamuse ootel; 6. Süsteem muudab menetlustoimingut vastavalt kooskõlastaja tegevustele. Andmed kooskõlastamise kohta popupis: Tähtaeg – Võimalik valida kuupäev kalendrist. Kohustuslik väli.

	Täitja – Võimalik valida nimekirjast üks või mitu asutust. Asutuste nimekirjas on need asutused, kes on selle menetleva asutuse kooskõlastajate nimekirjas. Ühe asutuse valimine on kohustuslik. Kooskõlastuse/Arvamuse põhjus – Menetleja põhjendab, miks ta saadab eelnõu kooskõlastusele. Märkus – Võimalik iga planeeringu kohta märkus kooskõlastaja jaoks. Kasutajal on pop-up-is võimalikud valikud: 1. Loobun – Katkestab tegevuse. 1. Kinnitan – Kinnitab pop-up'is tehtud valikud.
Alternatiivstsenaariumi kirjeldus	
Viited äriprotsessidele	<u>TO BE töövood</u> Detailplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Kooskõlastamine ja arvamuse avaldamine" Üldplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Üldplaneeringu ja KSH eelnõu esitamine kooskõlastamiseks ja arvamuse andmiseks" Eriplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Lähteseisukohtade ja KSH kavatsuse kooskõlastamine ja arvamuse avaldamine"; "Asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja KSH I etapi aruande kooskõlastamine ja arvamuse avaldamine"; "Detailse lahenduse ja KSH eelnõu esitamine kooskõlastamiseks ja arvamuse andmiseks"
Seotud nõuded	Seotud EHR-i funktsionaalsus on kirjeldatud järgnevas dokumendis peatüki toimingu (4.8) all - LINK .

KL30 Planeeringulahendusele sisese kooskõlastuse ja arvamuse küsimine

Kasutusloo nimetus	Planeeringulahendusele sisese kooskõlastuse ja arvamuse küsimine
Kontekst ja skoop	Planeeringu koostamise etapp lõpeb planeeringulahenduse kooskõlastamisega. Sõltuvalt planeeritava ala asukohast ja seda ümbritsevatest objektidest peab planeeringu kooskõlastama erinevate ametitega. Võrguvaldajad peavad saama planeeringulahenduse kohta arvamust avaldada. Uus süsteem peab võimaldama kooskõlastaval asutusel/võrguvaldajal määrata alamkooskõlastajaid/alam arvamuse avaldajaid ja neile planeeringuga seotud konkreetseid ülesandeid määrata.

Prioriteet	<i>Prioriteetid on kirjeldatud analüüsi Lisas 8.</i>
Kasutusloo rollid	KOV-I planeerimisametnik Kooskõlastav ametnik Võrguvaldaja
Eeltingimused	Kasutaja on süsteemi sisse loginud Konkreetselt kasutajale on määratud vastav roll ja õigused antud toimingute tegemiseks Süsteemis on avatud algatatud planeeringu detailkuva Planeeringulahendus on süsteemi üles laetud
Soovitud tulemused	Antud kasutusloo tulemusena on kasutaja saatnud süsteemi kaudu välja valitud adressaatidele kooskõlastuse teated koos konkreetse tööülesandega.
Põhistsenaariumi kirjeldus	1. Kasutaja valib planeeringu detailvaates, et soovib teha toimingut: Sisene kooskõlastamine/Arvamuse küsimine. 2. Süsteem kuvab popup'i, kus saab täita kooskõlastamise andmed; 3. Kasutaja täidab vajalikud andmed ja saadab kooskõlastuse/arvamuse küsimise teate välja; 4. Süsteem teeb valitud asutustele menetlustoimingud; 5. Süsteem lisab menetlustoimingut seisundi: Kooskõlastuse/Arvamuse ootel; 6. Süsteem muudab menetlustoimingut vastavalt kooskõlastaja/arvamuse avaldaja tegevustele. Andmed kooskõlastamise kohta pop-upis: Tähtaeg – Võimalik valida kuupäev kalendrist. Kohustuslik väli. Täitja – Võimalik valida nimekirjast üks või mitu antud asutuse töötajat. Töötajate nimekirjas on need, kes on selle menetleva asutuse kooskõlastajate nimekirjas. Vähemalt ühe töötaja valimine on kohustuslik. Kooskõlastuse/Arvamuse põhjus – Menetleja põhjendab, miks ta saadab eelnõu kooskõlastusele. Märkus – Võimalik iga planeeringu kohta märkus kooskõlastaja jaoks. Kasutajal on pop-up-is võimalikud valikud: 1. Loobun – Katkestab tegevuse.

	2. Kinnitan – Kinnitab pop-up'is tehtud valikud.
Alternatiivstsenaariumi kirjeldus	
Viited äriprotsessidele	TO BE töövood Detailplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Kooskõlastamine ja arvamuse avaldamine" Üldplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Üldplaneeringu ja KSH eelnõu esitamine kooskõlastamiseks ja arvamuse andmiseks" Eriplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Lähteseisukohtade ja KSH kavatsuse kooskõlastamine ja arvamuse avaldamine"; "Asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja KSH I etapi aruande kooskõlastamine ja arvamuse avaldamine"; "Detailse lahenduse ja KSH eelnõu esitamine kooskõlastamiseks ja arvamuse andmiseks"
Seotud nõuded	Seotud EHR-i funktsionaalsus on kirjeldatud järgnevas dokumendis peatüki toimingu (4.8) all - LINK .

KL31 Planeeringulahendusele sisese kooskõlastuse ja arvamuse andmine

Kasutusloo nimetus	Planeeringule sisese kooskõlastuse ja arvamuse andmine
Kontekst ja skoop	Planeeringu koostamise etapp lõpeb planeeringulahenduse kooskõlastamisega. Sõltuvalt planeeritava ala asukohast ja seda ümbritsevatest objektidest peab planeeringu kooskõlastama ühe asutuse erinevate töötajatega. Uus süsteem peab võimaldama sisemise kooskõlastamise raames anda planeeringulahendusele märkuste kaudu tagasisidet.
Prioriteet	<i>Prioriteetid on kirjeldatud analüüsi Lisas 8.</i>
Kasutusloo rollid	Kooskõlastav ametnik Võrguvaldaja
Eeltingimused	Kasutaja on süsteemi sisse loginud Konkreetsel kasutajal on määratud vastav roll ja õigused antud toimingu tegemiseks Süsteemis on avatud algatatud planeeringu detailkuva

	Planeeringulahendus on süsteemi üles laetud
Soovitud tulemused	Antud kasutusloo tulemusena on kasutaja süsteemi kaudu edastanud konkreetse planeeringu kohta oma märkused.
Põhistsenaariumi kirjeldus	7. Kasutaja valib avakuvalt minu töölaua vaate. 8. Kasutaja valib enda töölaualt kooskõlastamist vajavate ülesannete alt vastava ülesande; 9. Süsteem avab planeeringu detailkuva ja aktiveerib märkuste sisestamise lahtri; 10. Kasutaja sisestab märkuse sisu; 11. a Kasutaja salvestab märkuse; 12. Kasutaja valib kooskõlastuse vastuse (K kooskõlastan, Ei kooskõlasta, K kooskõlastan tingimisi jne); 13. Süsteem muudab kooskõlastuse staatuseks "Valmis"; 14. Süsteem eemaldab antud planeeringu kooskõlastamise ülesande kasutaja töölaualt.
Alternatiivstsenaariumi kirjeldus	Alternatiivstsenaarium 1 1. Kasutaja valib avakuvalt minu töölaua vaate. 2. Kasutaja valib enda töölaualt kooskõlastamist vajavate ülesannete alt endale sobiliku; 3. Süsteem avab planeeringu detailkuva ja aktiveerib märkuste sisestamise lahtri; 4. Kasutaja sisestab vajaliku märkuse; 5. b Kasutaja katkestab märkuse sisestamise; Töövoog jätkub põhistsenaariumi punktis 1.
Viited äriprotsessidele	<u>TO BE töövood</u> Detailplaneeringu menetluse alamprotsessid - "K kooskõlastamine ja arvamuse avaldamine" Üldplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Üldplaneeringu ja KSH eelnõu esitamine kooskõlastamiseks ja arvamuse andmiseks" Eriplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Lähteseisukohtade ja KSH kavatsuse kooskõlastamine ja arvamuse avaldamine"; "Asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja KSH I etapi aruande kooskõlastamine ja arvamuse avaldamine"; "Detailse lahenduse ja KSH eelnõu esitamine kooskõlastamiseks ja arvamuse andmiseks"

Seotud nõuded	Seotud EHR-i funktsionaalsus on kirjeldatud järgnevas dokumendis peatüki toimingu (4.8) all - LINK .
---------------	--

KL32 Siseste kooskõlastuste/arvamuste haldamine - asutuse ametliku seisukoha vormistamine

Kasutusloo nimetus	Siseste kooskõlastuste/arvamuste haldamine
Kontekst ja skoop	Planeeringu koostamise etapp lõpeb planeeringulahenduse kooskõlastamisega. Juhul kui planeeringu kooskõlastamiseks on läbi viidud sisene kooskõlastusring/arvamuse küsimine peab asutuse/ameti vastutav spetsialist siseste märkuste pealt looma koondseisukoha. Uus süsteem peab võimaldama näha kõiki sisemise kooskõlastusringil sisestatud märkusi ja sisestada koondmärkuse, mis kantakse välise kooskõlastuse märkuse lahtrisse.
Prioriteet	<i>Prioriteetid on kirjeldatud analüüsi Lisas 8.</i>
Kasutusloo rollid	KOV-i planeerimisametnik Kooskõlastav ametnik Võrguvaldaja
Eeltingimused	Kasutaja on süsteemi sisse loginud Konkreetsel kasutajal on määratud vastav roll ja õigused antud toimingute tegemiseks Süsteemis on avatud algatatud planeeringu detailkuva Planeeringulahendus on süsteemi üles laetud
Soovitud tulemused	Antud kasutusloo tulemusena on kasutaja näinud siseste kooskõlastuste tabelit ja täitnud koondmärkuse lahtri.
Põhistsenaariumi kirjeldus	- Kasutaja avab planeeringu detailvaates kooskõlastuste ja arvamuste koondtabeli; - Süsteem kuvab märkuste koondtabeli järgmiste väljadega: • - Nr - Märkuse järjekorra number;

	• Planeering – Planeering, mille kohta märkus on sisestatud; • Kuupäev - Menetlustoimingu teostamise aeg; • Menetlustoiming – Menetlustoimingu liik (nt Sisene kooskõlastamine, Väline kooskõlastamine, • Arvamuse avaldamine, Kaasamine, Märkus täpsustamiseks); • Märkuse tüüp - nt Lahendatav märkus, Info märkus (see, mis on sisemisel kooskõlastamisel, välisel kooskõlastamisel, arvamuse avaldamisel märkusele valitud). • Lisaja – Toimingu lisaja eesnimi ja perekonnanimi • Lisaja asutus – Toimingu lisaja asutus (kuvatakse automaatselt kasutajaõiguste infost); • Märkus – Märkuse sisu • Viide - Viide failile, mis on lisatud märkusele. Lisatud faili on võimalik avada. • Menetlustoimingu lahendus – nt Kooskõlastan tingimisi, Lükkan tagasi, Kooskõlastan, Ei kooskõlasta, Lahendatud, Edastatud. • Menetlustoimingu seisund – nt Teostamisel, Ootel, Tühistatud, Kooskõlastuse ootel (Korduv), Valmis. 3. Kasutaja sisestab koondtabeli all olevasse vastavasse lahtrisse ameti koondmärkuse;
Alternatiivstsenaariumi kirjeldus	
Viited äriprotsessidele	<u>TO BE töövood</u> Detailplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Kooskõlastamine ja arvamuse avaldamine" Üldplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Üldplaneeringu ja KSH eelnõu esitamine kooskõlastamiseks ja arvamuse andmiseks" Eriplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Lähteseisukohtade ja KSH kavatsuse kooskõlastamine ja arvamuse avaldamine"; "Asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja KSH I etapi aruande kooskõlastamine ja arvamuse avaldamine";

	"Detailse lahenduse ja KSH eelnõu esitamine kooskõlastamiseks ja arvamuse andmiseks"
Seotud nõuded	<i>Seotud EHR-i funktsionaalsus on kirjeldatud järgnevas dokumendis peatüki toimingu (4.8.3) all - LINK</i>

KL33 Planeeringulahendusele välise kooskõlastuse ja arvamuse andmine

Kasutusloo nimetus	Planeeringulahendusele välise kooskõlastuse/arvamuse andmine
Kontekst ja skoop	Planeeringu koostamise etapp lõpeb planeeringulahenduse kooskõlastamisega. Sõltuvalt planeeritava ala asukohast ja seda ümbritsevatest objektidest peab planeeringu kooskõlastama erinevate asutustega. Võrguvaldajad annavad planeeringulahenduse kohta arvamuse. Uus süsteem peab võimaldama välise kooskõlastamise/arvamuse avaldamise raames anda planeeringulahendusele märkuste kaudu tagasisidet. Juhul kui planeeringulahendus on läbinud sisemise kooskõlastuse ringi, peab olema võimalik siseste kooskõlastuste ja arvamuste koondtabelist importida kõiki sisemisi arvamusi koondav lõplik märkus.
Prioriteet	<i>Prioriteetid on kirjeldatud analüüsi Lisas 8.</i>
Kasutusloo rollid	Kooskõlastav ametnik Võrguvaldaja Seotud isikud
Eeltingimused	Kasutaja on süsteemi sisse loginud Konkreetsel kasutajal on määratud vastav roll ja õigused antud toimingute tegemiseks Süsteemis on avatud algatatud planeeringu detailkuva Planeeringulahendus on süsteemi üles laetud
Soovitud tulemused	Antud kasutusloo tulemusena on kasutaja süsteemi kaudu edastanud konkreetse planeeringu kohta oma märkused ja menetlustoimingu lahenduse.
Põhistsenaariumi kirjeldus	1. Kasutaja valib avakuvalt minu töölaua vaate. 2. Kasutaja valib enda töölaualt kooskõlastamist vajavate ülesannete alt vastava ülesande;

	3. Süsteem avab planeeringu detailkuva ja aktiveerib märkuste sisestamise lahtri; 4. a Kasutaja sisestab märkuse sisu; 5. a Kasutaja salvestab märkuse; 6. Kasutaja valib etteantud klassifikaatorist menetlustoimingu lahenduseks "Kooskõlastan", „Kooskõlastan tingimisi“, „Lükkam tagasi“, „Ei kooskõlasta“, „Lahendatud“, „Edastatud“). Detailanalüüsis peab läbi mõtlema, kas kõik siin toodud klassifikaatorid on rakendatavad või kas leidub mõni, mida lisada. 7. Süsteem muudab kooskõlastuse staatuseks "Valmis"; 8. Süsteem eemaldab antud planeeringu kooskõlastamise ülesande kasutaja töölaualt.
Alternatiivstsenaariumi kirjeldus	Alternatiivstsenaarium 1 1. Kasutaja valib avakuvalt minu töölaua vaate. 2. Kasutaja valib enda töölaualt kooskõlastamist vajavate ülesannete alt endale sobilikku; 3. Süsteem avab planeeringu detailkuva ja aktiveerib märkuste sisestamise lahtri; 4. a Kasutaja sisestab vajalikud märkuse; 5. b Kasutaja katkestab märkuse sisestamise; Töövoog jätkub põhistsenaariumi punktis 1. Alternatiivstsenaarium 2 1. Kasutaja valib avakuvalt minu töölaua vaate. 2. Kasutaja valib enda töölaualt kooskõlastamist vajavate ülesannete alt vastava ülesande; 3. Süsteem avab planeeringu detailkuva ja aktiveerib märkuste sisestamise lahtri; 4. b Kasutaja impordib märkuse siseste kooskõlastuste tabelist; 5. Süsteem kopeerib siseste kooskõlastuste tabeli kokkulepitud lahtrist märkuse sisu; 6. Vajadusel kasutaja redigeerib märkust ja/või salvestab selle; 7. Kasutaja valib etteantud klassifikaatorist menetlustoimingu lahenduseks "Kooskõlastan"; 8. Süsteem muudab kooskõlastuse staatuseks "Valmis";

	9. Süsteem eemaldab antud planeeringu kooskõlastamise ülesande kasutaja töölaualt.
Viited äriprotsessidele	<u>TO BE töövood</u> Detailplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Kooskõlastamine ja arvamuse avaldamine" Üldplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Üldplaneeringu ja KSH eelnõu esitamine kooskõlastamiseks ja arvamuse andmiseks" Eriplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Lähteseisukohtade ja KSH kavatsuse kooskõlastamine ja arvamuse avaldamine"; "Asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja KSH I etapi aruande kooskõlastamine ja arvamuse avaldamine"; "Detailse lahenduse ja KSH eelnõu esitamine kooskõlastamiseks ja arvamuse andmiseks"

KL34 Kooskõlastuste ja arvamuste märkuste haldamine

Kasutusloo nimetus	Kooskõlastuse ja arvamuste märkuste haldamine
Kontekst ja skoop	Planeeringu koostamise etapp lõpeb planeeringulahenduse kooskõlastamisega. KOV-i planeerimisametnik/planeeringu koostaja ja korraldaja peab tagama, et kõik vajalikud kooskõlastused on küsitud. Uus süsteem võimaldab planeerimisametnikul/planeeringu koostajal ja korraldajal saada kõikidest planeeringu kohta esitatud märkustest tabeli näol koondülevaate.
Prioriteet	<i>Prioriteetid on kirjeldatud analüüsi Lisas 8.</i>
Kasutusloo rollid	KOV-i planeerimisametnik
Eeltingimused	Kasutaja on süsteemi sisse loginud Konkreetsel kasutajal on määratud vastav roll ja õigused antud toimingute tegemiseks Süsteemis on avatud algatatud planeeringu detailkuva Planeeringulahendus on süsteemi üles laetud
Soovitud tulemused	Antud kasutusloo tulemusena on kasutaja üle vaadanud kooskõlastuste ja arvamuste koondtabeli.

Põhistsenaariumi kirjeldus	1. Kasutaja avab planeeringu detailvaates kooskõlastuste koondtabeli; 2. Süsteem kuvab märkuste koondtabeli järgmiste väljadega: • Nr - Märkuse järjekorra number; • Planeering – Planeering, mille kohta märkus on sisestatud; • Kuupäev - Menetlustoimingu teostamise aeg; • Menetlustoiming – Menetlustoimingu liik (nt Sisene kooskõlastamine, Väline kooskõlastamine, Arvamuse avaldamine, Kaasamine, Märkus täpsustamiseks); • Märkuse tüüp - nt Lahendatav märkus, Info märkus (see, mis on sisemisel kooskõlastamisel, välisel kooskõlastamisel, arvamuse avaldamisel märkusele valitud); • Lisaja – Toimingu lisaja eesnimi ja perekonnanimi (süsteemi poolt automaatselt); • Lisaja asutus – Toimingu lisaja asutus (süsteemi poolt automaatselt); • Märkus – Märkuse sisu; • Viide - Viide failile, mis on lisatud märkusele. Lisatud faili on võimalik avada; • Menetlustoimingu lahendus – nt Kooskõlastan tingimisi, Lükkan tagasi, Kooskõlastan, Ei kooskõlasta, Lahendatud, Edastatud. Menetlustoimingu seisund – nt Teostamisel, Ootel, Tühistatud, Kooskõlastuse ootel (Korduv), Valmis. 3. Kasutaja lisab märkusele kommentaari; 4. Kasutaja töövoog jätkub planeerimiskonsultandile uue tööülesande tegemisega (KL10 Menetlusega seotud isikutele ülesannete loomine). Täiendatud planeeringulahendus läbib uuesti kooskõlastuse ringi, millest tekib uus versiooni kooskõlastuste ja arvamuste tabelist. 5. Juhul kui uuel kooskõlastuse ringil täiendavaid kommentaare ei ole, saab kasutaja tabeli kinnitada ja planeeringulahenduse valminuks lugeda.
-----------------------------------	---

Alternatiivstsenaariumi kirjeldus	
Viited äriprotsessidele	TO BE töövood Detailplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Kooskõlastamine ja arvamuse avaldamine" Üldplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Üldplaneeringu ja KSH eelnõu esitamine kooskõlastamiseks ja arvamuse andmiseks" Eriplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Lähteseisukohtade ja KSH kavatsuse kooskõlastamine ja arvamuse avaldamine"; "Asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja KSH I etapi aruande kooskõlastamine ja arvamuse avaldamine"; "Detailse lahenduse ja KSH eelnõu esitamine kooskõlastamiseks ja arvamuse andmiseks"
Seotud nõuded	Seotud EHR-i funktsionaalsus on kirjeldatud järgnevas dokumendis peatüki toimingu (4.8.3) all - LINK Kooskõlastuste tabel peab olema isegenereeruv

7.1.4 Planeeringu vastuvõtmise etapi kasutuslood

KL35 Planeeringu vastuvõtmise otsuse vormi täitmine

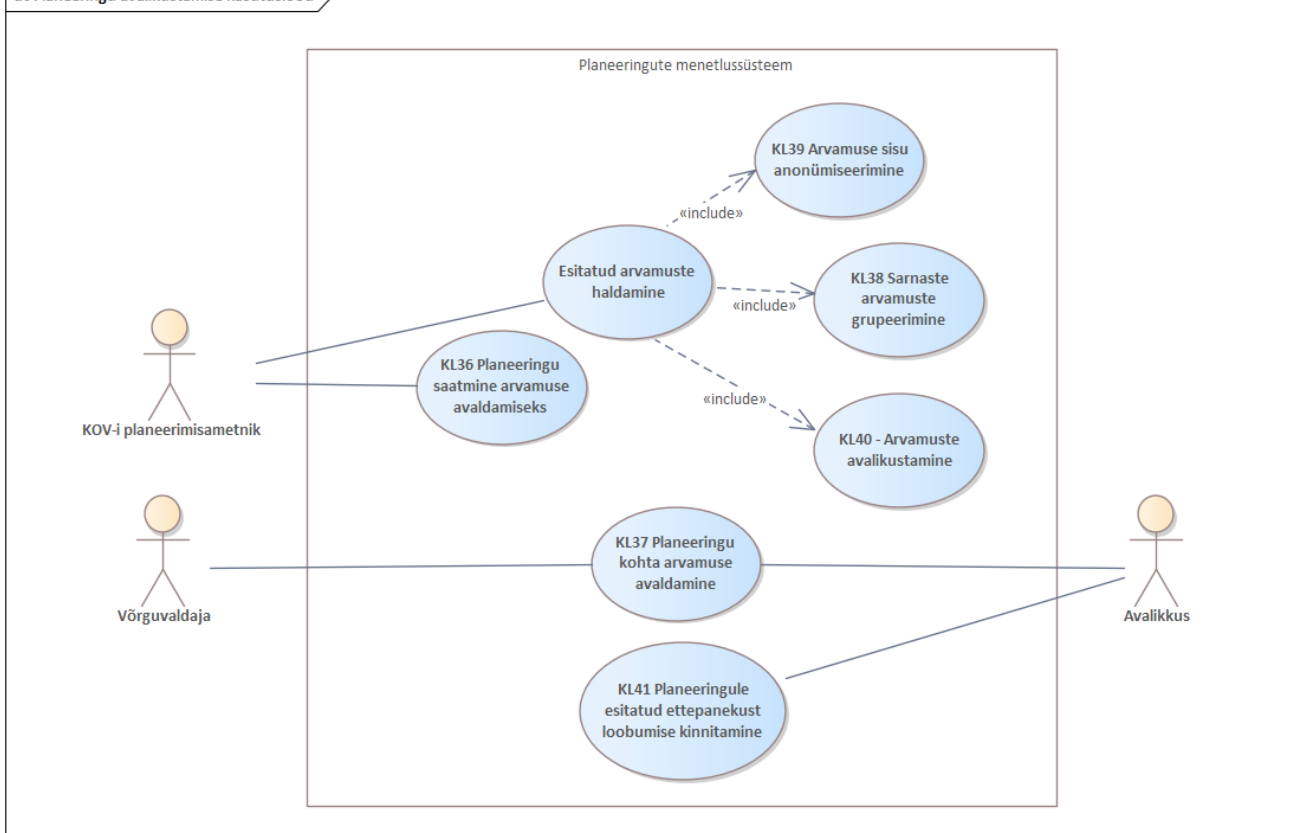
Antud kasutusloo realiseerimiseks on vaja KOVide vahel ühtlustada vastuvõtmise otsuse vormi sisu ja ülesehitus.

Kasutusloo nimetus	Planeeringu vastuvõtmise otsuse vormi täitmine
Kontekst ja skoop	Kõiki planeeringuid võtab vastu, kas kohaliku omavalitsuse valitsus või volikogu. Planeeringu vastuvõtmise otsus on ametlik dokument, millega kinnitatakse, et detailplaneering vastab õigusaktidele ja valla või linna ruumilise arengu eesmärkidele.
Prioriteet	<i>Prioriteetid on kirjeldatud analüüsi Lisas 8.</i>
Kasutusloo rollid	KOV-i planeerimisametnik
Eeltingimused	Kasutaja on süsteemi sisse loginud; Konkreetsel kasutajal on määratud vastav roll antud toimingute tegemiseks; Süsteemis on koostatud vastuvõtmise eelnõu;

	Süsteemis on avatud planeeringu detailkuva.
Soovitud tulemused	Põhistsenaariumi tulemusena on kasutaja täitnud vastuvõtmise otsuse vormi. Selleks on kasutajal võimalik osaliselt vormi eeltäita süsteemi eelnevalt sisestatud info põhjal ning eeltäidetut täiendada.
Põhistsenaariumi kirjeldus	1. Kasutaja alustab vastuvõtmise otsuse vormi eeltäitmist planeeringu detailvaates vastava nupu valimisega; 2. Süsteem kuvab vastuvõtmise otsuse vormi malli; 3. Kasutaja laeb kuvatud mallile vastuvõtmise eelnõust vajaliku info; 4. Kasutaja redigeerib sisestatud infot; 5. Kasutaja salvestab eeltäidetud planeeringu vastuvõtmise otsuse; 6. Süsteem salvestab eeltäidetud planeeringu vastuvõtmise otsuse.
Alternatiivstsenaariumi kirjeldus	
Viited äriprotsessidele	<u>TO BE töövood</u> Detailplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Detailplaneeringu vastuvõtmine" Üldplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Üldplaneeringu ja KSH vastuvõtmine" Eriplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja KSH I etapi aruande vastuvõtmine"; "Eriplaneeringu vastuvõtmine";

7.1.5 Planeeringu avalikustamise etapi kasutuslood

uc Planeeringu avalikustamise kasutuslood

Joonis 66 Planeeringu avalikustamise etapi kasutuslugude diagram

KL36 Planeeringu saatmine arvamuse avaldamiseks

Kasutusloo nimetus	Planeeringu saatmine arvamuse avaldamiseks
Kontekst ja skoop	Menetlusprotsessi tuleb kaasata võrguvaldajaid ja isikuid, kes on eeldatavalt planeeritavast tegevusest mõjutatud või kes on andnud teada oma soovist olla kaasatud antud piirkonna planeeringute menetlusse. Osapoolte kaasamiseks saadab KOV neile teate võimalusest (võrguvaldajate puhul kohustusest) planeeringulahenduse materjalide kohta arvamust avaldada.
Prioriteet	<i>Prioriteetid on kirjeldatud analüüsi Lisas 8.</i>
Kasutusloo rollid	KOV-i planeerimisametnik;
Eeltingimused	Kasutaja on süsteemi sisse loginud;

	Konkreetsesele kasutajale on määratud vastav roll ja õigused antud toimingute tegemiseks; Süsteemis on avatud planeeringu detailkuva; Planeeringulahendus on süsteemi üles laetud.
Soovitud tulemused	Põhistsenaariumi tulemusena on võrguvaldajatele ja planeeringuga seotud isikutele saadetud välja teavitust võimalusest avaldada planeeringulahenduse materjalide kohta arvamust.
Põhistsenaariumi kirjeldus	1. Kasutaja valib planeeringu detailvaates, et soovib teha toimingut: Planeeringulahenduse saatmine arvamuse avaldamiseks. 2. Süsteem kuvab popup'i, kus saab täita arvamuse avaldamise teate andmed; 3. Kasutaja täidab vajalikud arvamuse avaldamise teate andmed ja saadab teate välja; 4. Süsteem teeb ametitele (võrguvaldajad) ja seotud isikutele menetlustoimingud ning saadab välja e-mailid; 5. Süsteem lisab menetlustoimingut seisundi: Arvamuse ootel; 6. Süsteem kuvab eraldi eri võrguvaldajatele tehtud menetlustoiminguid ja nende staatust. Seotud isikutele tehtud menetlustoimingud koondab ja kuvab süsteem ühe toimingu kirjena; 7. Süsteem muudab menetlustoimingut vastavalt arvamuse avaldaja tegevustele. Andmed kooskõlastamise kohta pop-upis: Tähtaeg – Võimalik valida kuupäev kalendrist. Kohustuslik väli. Täitja – Võimalik valida nimekirjast üks või mitu addressaati. Nimekirjas on ametid ja seotud isikud. Ühe addressaadi valimine on kohustuslik. Võimalik on valida ka kõik addressaadid korraga. Arvamuse küsimise põhjus – Menetleja põhjendab, miks ta saadab planeeringulahenduse arvamuse esitamiseks. Märkus – Võimalik sisestada iga planeeringu kohta märkus arvamuse esitaja jaoks. Kasutajal on pop-up-is võimalikud valikud: Loobun – Katkestab tegevuse. Kinnitan – Kinnitab pop-up'is tehtud valikud.
Alternatiivstsenaariumi kirjeldus	Alternatiivstsenaarium 1

Viited äriprotsessidele	<u>TO BE töövood</u> Detailplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Kooskõlastamine ja arvamuse avaldamine"; "Detailplaneeringu avalikustamine" Üldplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Üldplaneeringu ja KSH eelnõu esitamine kooskõlastamiseks ja arvamuse andmiseks"; "Üldplaneeringu ja KSH eelnõu avalikustamine"; "Üldplaneeringu avalikustamine" Eriplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Lähteseisukohtade ja KSH kavatsuse kooskõlastamine ja arvamuse avaldamine"; "Lähteseisukohtade ja KSH kavatsuse avalikustamine"; "Asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja KSH I etapi aruande kooskõlastamine ja arvamuse avaldamine"; "Asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja KSH I etapi aruande avalikustamine"; "Eriplaneeringu detailse lahenduse ja KSH avalikustamine"; "Detailse lahenduse ja KSH eelnõu esitamine kooskõlastamiseks ja arvamuse andmiseks"
-------------------------	--

KL37 Planeeringu kohta arvamuse avaldamine

Kasutusloo nimetus	Planeeringu kohta arvamuse avaldamine
Kontekst ja skoop	Menetlusprotsessi eri etappides on võimalik avalikkuse esindajatel avaldada arvamust planeeritava kohta. Planeeringulahenduse koostamise etapis avaldavad planeeringulahenduse kohta arvamust võrguvaldajad. Kui arvamuse esitanud isik ei ole planeeringuga seotud isikute hulgas, võimaldab süsteem peale arvamuse esitamist anda kasutajal teada oma soovist olla edasisse menetlusprotsessi kaasatud ja saada selle kohta teavitusi.
Prioriteet	<i>Prioriteetid on kirjeldatud analüüsi Lisas 8.</i>
Kasutusloo rollid	Võrguvaldajate esindajad; Avalikkuse esindaja;
Eeltingimused	Kasutaja on süsteemi sisse loginud; Süsteemis on avatud planeeringu detailkuva; Detailanalüüsis tuleb paika panna, kas me võimaldame igal ajahetkel peale algatustaotluse esitamist avalikkusel arvamust avaldada või seame selleks mingid eeltingimused?

Soovitud tulemused	Põhistsenaariumi tulemusena on kasutaja sisestanud oma arvamuse konkreetse planeeringu kohta. Alternatiivstsenaariumi tulemusena on kasutaja sisestanud oma arvamuse konkreetse objektiga joonisel.
Põhistsenaariumi kirjeldus	1. Kasutaja alustab arvamuse avaldamist planeeringu detailkuval vastava nupu valimisega; 2. Kasutaja sisestab oma arvamuse ja oma e-maili aadressi; 3. Kasutaja kinnitab arvamuse esitamist vastava nupu valimisega; 4. Süsteem salvestab kasutaja arvamuse; 5. Süsteem kontrollib, kas arvamuse sisestanud isik on planeeringuga seotud isikute hulgas; 6. Kui isik, kes arvamuse esitas ei ole planeeringuga seotud isikute hulgas, siis kuvatakse kasutajale pop-up aken, mis võimaldab kasutajal määrata, kas ta soovib edasisse menetlusprotsessi kaasatud olla ja sellest teavitusi saada. 7. Kasutaja teeb pop-up aknas vastava valiku. 8. Süsteem sulgeb pop-up akna ning lisab/ei lisa kasutaja andmed seotud isikute hulka vastavalt kasutaja tehtud valikule; 9. Esitatud arvamus on nähtav kasutajatele, kellele on konkreetse planeeringu raames menetluskeskkonnale ligipääs antud (planeerimise koostamisest huvitatud isik, planeerimiskonsultant, KSH ekspert, ametite esindajad).
Alternatiivstsenaariumi kirjeldus	Alternatiivstsenaarium 1 6. a Isik, kes arvamuse esitas on planeeringuga seotud isikute hulgas. Kasutuslugu jätkub punktis 9. Alternatiivstsenaarium 2 2.a Kasutaja valib jooniselt konkreetse objekti ning sisestab oma arvamuse antud objekti kohta ja oma e-maili aadressi. Kasutuslugu jätkub punktis 3.
Viited äriprotsessidele	TO BE töövood Detailplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Kooskõlastamine ja arvamuse avaldamine"; "Detailplaneeringu avalikustamine" Üldplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Üldplaneeringu ja KSH eelnõu esitamine kooskõlastamiseks ja arvamuse andmiseks"; "Üldplaneeringu ja KSH eelnõu avalikustamine"; "Üldplaneeringu avalikustamine"

	Eriplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Lähteseisukohtade ja KSH kavatsuse koostöölastamine ja arvamuse avaldamine"; "Lähteseisukohtade ja KSH kavatsuse avalikustamine"; "Asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja KSH I etapi aruande koostöölastamine ja arvamuse avaldamine"; "Asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja KSH I etapi aruande avalikustamine"; "Eriplaneeringu detailse lahenduse ja KSH avalikustamine"; "Detailse lahenduse ja KSH eelnõu esitamine koostöölastamiseks ja arvamuse andmiseks"
--	--

KL38 Esitatud arvamuste haldamine - sarnaste arvamuste grupeerimine

Kasutusloo nimetus	Esitatud arvamuste haldamine - sarnaste arvamuste grupeerimine
Kontekst ja skoop	Ametid, võrguvaldajate esindajad ja avalikkuse esindajad koostöölastavad ja avaldavad planeeringulahenduse kohta arvamust. Selleks, et esitatud arvamustest oleks parem ülevaade on KOVi võimalik sisult sarnaseid esitatud arvamusi ja koostöölastusi koondada ühe teemagrupeeri alla.
Prioriteet	<i>Prioriteetid on kirjeldatud analüüsi Lisas 8.</i>
Kasutusloo rollid	KOVi planeerimisametnik
Eeltingimused	Kasutaja on süsteemi sisse loginud; Vähemalt üks arvamus on esitatud; Süsteemis on avatud planeeringu detailkuval esitatud arvamused.
Soovitud tulemused	Põhistsenaariumi tulemusena on sisult sarnased esitatud arvamused või koostöölastused koondatud ühe teemagrupi alla.
Põhistsenaariumi kirjeldus	1. Kasutaja loob uue teemagrupi vastava nupu valimisega; 2. Kasutaja sisestab teemagrupi nimetuse; 3. Kasutaja määrab esitatud arvamused/koostöölastused, mida antud teemagrupi all kuvada; 4. Kasutaja salvestab teemagrupi; 5. Süsteem salvestab teemagrupi.
Alternatiivstsenaariumi kirjeldus	

Viited äriprotsessidele	<u>TO BE töövood</u> Detailplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Kooskõlastamine ja arvamuse avaldamine"; "Detailplaneeringu avalikustamine" Üldplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Üldplaneeringu ja KSH eelnõu esitamine kooskõlastamiseks ja arvamuse andmiseks"; "Üldplaneeringu ja KSH eelnõu avalikustamine"; "Üldplaneeringu avalikustamine" Eriplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Lähteseisukohtade ja KSH kavatsuse kooskõlastamine ja arvamuse avaldamine"; "Lähteseisukohtade ja KSH kavatsuse avalikustamine"; "Asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja KSH I etapi aruande kooskõlastamine ja arvamuse avaldamine"; "Asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja KSH I etapi aruande avalikustamine"; "Eriplaneeringu detailse lahenduse ja KSH avalikustamine"; "Detailse lahenduse ja KSH eelnõu esitamine kooskõlastamiseks ja arvamuse andmiseks"
-------------------------	--

KL39 Esitatud arvamuste haldamine - arvamuse sisu anonümiseerimine

Kasutusloo nimetus	Esitatud arvamuste haldamine - arvamuste sisu anonümiseerimine
Kontekst ja skoop	Ametid, võrguvaldajate esindajad ja avalikkuse esindajad kooskõlastavad ja avaldavad planeeringulahenduse kohta arvamust. Selleks, et vältida avaliku teabe seaduses piiratud ligipääsuga andmete avalikustamist on KOVi võimalik esitatud arvamuste ja kooskõlastuste sisu anonümiseerida.
Prioriteet	<i>Prioriteetid on kirjeldatud analüüsi Lisas 8.</i>
Kasutusloo rollid	KOVi planeerimisametnik
Eeltingimused	Kasutaja on süsteemi sisse loginud; Vähemalt üks arvamus on esitatud; Süsteemis on avatud planeeringu detailkuval esitatud arvamused.
Soovitud tulemused	Põhistsenaariumi tulemusena on esitatud arvamuse või kooskõlastuse sisu anonümiseeritud ja viidud kujule, mis võimaldab neid avalikkusele kuvada.
Põhistsenaariumi kirjeldus	1. Kasutaja alustab esitatud arvamuse anonümiseerimist redigeerimise nupu vajutamisega; 2. Süsteem kuvab kasutajale esitatud arvamuse või kooskõlastuste sisu muudetaval kujul;

	3. Kasutaja muudab või katab kinni osad arvamuse sisu tekstist, mis võimaldavad isikut tuvastada. 4. Kasutaja salvestab anonümiseeritud sisu; 5. Süsteem salvestab anonümiseeritud sisu; 6. Peale salvestamist on kasutajal võimalik vaadata nii arvamuse anonümiseeritud kui ka algset sisu.
Alternatiivstsenaariumi kirjeldus	
Viited äriprotsessidele	TO BE töövood Detailplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Kooskõlastamine ja arvamuse avaldamine"; "Detailplaneeringu avalikustamine" Üldplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Üldplaneeringu ja KSH eelnõu esitamine kooskõlastamiseks ja arvamuse andmiseks"; "Üldplaneeringu ja KSH eelnõu avalikustamine"; "Üldplaneeringu avalikustamine" Eriplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Lähteseisukohtade ja KSH kavatsuse kooskõlastamine ja arvamuse avaldamine"; "Lähteseisukohtade ja KSH kavatsuse avalikustamine"; "Asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja KSH I etapi aruande kooskõlastamine ja arvamuse avaldamine"; "Asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja KSH I etapi aruande avalikustamine"; "Eriplaneeringu detailse lahenduse ja KSH avalikustamine"; "Detailse lahenduse ja KSH eelnõu esitamine kooskõlastamiseks ja arvamuse andmiseks"

KL40 Esitatud arvamuste haldamine - arvamuste avalikustamine

Kasutusloo nimetus	Esitatud arvamuste haldamine - arvamuste avalikustamine
Kontekst ja skoop	Ametid, võrguvaldajate esindajad ja avalikkuse esindajad kooskõlastavad ja avaldavad planeeringulahenduse kohta arvamust. Selleks, et esitatud arvamustest ja kooskõlastustest oleks parem ülevaade ja et vältida isikuandmete avalikustamist on enne esitatud arvamuste avalikkusele kuvamist KOVil võimalik esitatud arvamusi hallata. Peale vajalike haldamisega seotud toimingute tegemist avalikustab KOV esitatud arvamused, peale mida on need nähtavad avalikkusele.
Prioriteet	<i>Prioriteetid on kirjeldatud analüüsi Lisas 8.</i>

Kasutuslool rollid	KOV planeerimisametnik
Eeltingimused	Kasutaja on süsteemi sisse loginud; Vähemalt üks arvamus on esitatud; Süsteemis on avatud planeeringu detailkuval esitatud arvamused.
Soovitud tulemused	Põhistsenaariumi tulemusena on avalikustatud arvamused ja kooskõlastused avalikkusele kuvatud.
Põhistsenaariumi kirjeldus	1. Kasutaja märgib esitatud arvamuse(d)/kooskõlastuse(d), mida ta soovib avalikustada. 2. Kasutaja kinnitab avalikustamise soovi vastava nupu valimisega; 3. Avalikustatud arvamus(ed)/kooskõlastus(ed) on avalikkusele nähtav(ad).
Alternatiivstsenaariumi kirjeldus	
Viited äriprotsessidele	<u>TO BE töövood</u> Detailplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Kooskõlastamine ja arvamuse avaldamine"; "Detailplaneeringu avalikustamine" Üldplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Üldplaneeringu ja KSH eelnõu esitamine kooskõlastamiseks ja arvamuse andmiseks"; "Üldplaneeringu ja KSH eelnõu avalikustamine"; "Üldplaneeringu avalikustamine" Eriplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Lähteseisukohtade ja KSH kavatsuse kooskõlastamine ja arvamuse avaldamine"; "Lähteseisukohtade ja KSH kavatsuse avalikustamine"; "Asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja KSH I etapi aruande kooskõlastamine ja arvamuse avaldamine"; "Asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja KSH I etapi aruande avalikustamine"; "Eriplaneeringu detailse lahenduse ja KSH avalikustamine"; "Detailse lahenduse ja KSH eelnõu esitamine kooskõlastamiseks ja arvamuse andmiseks"

KL41 - Planeeringule esitatud ettepanekust loobumise kinnitamine

Kasutusloo nimetus	Planeeringule esitatud ettepanekust loobumise kinnitamine
--------------------	---

Kontekst ja skoop	Juhul, kui avalikkuse esindaja esitatud arvamust on võetud arvesse või ei ole see enam muul põhjusel relevante, siis peab avalikkuse esindaja kinnitama süsteemis oma arvamusest loobumise soovi.
Prioriteet	<i>Prioriteetid on kirjeldatud analüüsi Lisas 8.</i>
Kasutuslool rollid	Avalikkuse esindaja
Eeltingimused	Kasutaja on süsteemi sisse loginud; Kasutaja on vähemalt ühe arvamuse esitanud; Süsteemis on avatud avakuva.
Soovitud tulemused	Põhistsenaariumi tulemusena on kasutaja kinnitanud oma soovi arvamusest loobuda.
Põhistsenaariumi kirjeldus	1. Kasutaja alustab arvamusest loobumise kinnituse andmist valides avakuvalt konkreetse enda esitatud arvamuse; 2. Kasutaja valib vastava nupu kinnitusest loobumiseks; 3. Süsteem kuvab kasutajale pop-up akna; 4. Kasutaja sisestab põhjuse, miks ta soovib arvamusest loobuda; 5. Kasutaja kinnitab oma soovi arvamusest loobuda; 6. Süsteem sulgeb pop-up akna ja salvestab kasutaja valiku; 7. Esitatud arvamuse juures kuvatakse märgi, mis näitab, et arvamusest on loobutud.
Alternatiivstsenaariumi kirjeldus	Alternatiivstsenaarium 1 5.a Kasutaja ei kinnita oma soovi arvamusest loobuda; 6. a Süsteem sulgeb pop-up akna ja salvestab kasutaja valiku; 7.a Esitatud arvamus kuvatakse endisel kujul.
Viited äriprotsessidele	TO BE töövood Detailplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Detailplaneeringu avalikustamine" Üldplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Üldplaneeringu avalikustamine" Eriplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Eriplaneeringu detailse lahenduse ja KSH avalikustamine"

7.1.6 Planeeringu heakskiitmise etapp

KL42 Vahekirja koostamine

Kasutusloo nimetus	Vahekirja koostamine
Kontekst ja skoop	Planeeringu heakskiitmise etapis koostab ja edatab Rahandusministeerium KOVile vahekirja juhul, kui planeeringu menetlusprotsessis tuvastati puuduseid, mis tuleb KOVil likvideerida enne, kui Rahandusministeerium planeeringule heakskiidu annab.
Prioriteet	<i>Prioriteetid on kirjeldatud analüüsi Lisas 8.</i>
Kasutusloo rollid	Rahandusministeeriumi ametnik
Eeltingimused	Kasutaja on süsteemi sisse loginud; Konkreetsele kasutajale on määratud vastav roll antud toimingute tegemiseks; Süsteemis on avatud planeeringu detailkuva.
Soovitud tulemused	Põhistsenaariumi tulemusena on kasutaja koostanud ja edastanud KOVile vahekirja. Alternatiivstsenaariumi tulemusena on kasutaja koostanud või alustanud vahekirja koostamist.
Põhistsenaariumi kirjeldus	1. Kasutaja alustab vahekirja koostamist vastava nupu vajutamisega; 2. Süsteem kuvab kasutajale pop-up akna; 3. Kasutaja koostab pop-up aknas vahekirja; 4. Kasutaja edastab koostatud vahekirja KOVile vastavat nuppu vajutades; 5. Süsteem sulgeb pop-up akna ja teavitab KOVi talle edastatud vahekirjast;
Alternatiivstsenaariumi kirjeldus	Alternatiivstsenaarium 1 4.a Kasutaja salvestab koostatud vahekirja vastavat nuppu vajutades. 5. a Süsteem sulgeb pop-up akna.
Viited äriprotsessidele	<u>TO BE töövood</u> Detailplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Detailplaneeringu heakskiitmine";

	Üldplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Üldplaneeringu heakskiitmine"; Eriplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Eriplaneeringu heakskiitmine"
--	---

KL43 Heakskiidu andmine

Kasutusloo nimetus	Heakskiidu andmine
Kontekst ja skoop	Planeeringu heakskiitmise etapis sisestab Rahandusministeerium planeeringule heakskiidu juhul, kui kriitilisi puudusi menetlusprotsessi ei tuvastatud.
Prioriteet	<i>Prioriteetid on kirjeldatud analüüsi Lisas 8.</i>
Kasutusloo rollid	Rahandusministeeriumi ametnik
Eeltingimused	Kasutaja on süsteemi sisse loginud; Konkreetsele kasutajale on määratud vastav roll antud toimingute tegemiseks; Süsteemis on avatud planeeringu detailkuva.
Soovitud tulemused	Põhistsenaariumi tulemusena on kasutaja sisestanud ja KOVile edastanud planeeringulahenduse heakskiidu. Alternatiivstsenaariumi tulemusena on kasutaja sisestanud või alustanud heakskiidu sisestamist.
Põhistsenaariumi kirjeldus	1. Kasutaja alustab heakskiidu sisestamist vastava nupu vajutamisega; 2. Süsteem kuvab kasutajale pop-up akna; 3. Kasutaja sisestab pop-up aknas heakskiidu; 4. Kasutaja edastab sisestatud heakskiidu KOVile vastavat nuppu vajutades; 5. Süsteem sulgeb pop-up akna ja teavitab KOVi antud heakskiidust;
Alternatiivstsenaariumi kirjeldus	Alternatiivstsenaarium 1 4.a Kasutaja salvestab heakskiidu vastavat nuppu vajutades.

	5. a Süsteem sulgeb pop-up akna.
Viited äriprotsessidele	<u>TO BE töövood</u> Detailplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Detailplaneeringu heakskiitmine"; Üldplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Üldplaneeringu heakskiitmine"; Eriplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Eriplaneeringu heakskiitmine"

7.1.7 Planeeringu kehtestamise etapi kasutuslood

KL44 Planeeringu kehtestamise otsuse vormi täitmine

Antud kasutusloo realiseerimiseks on vaja KOVide vahel ühtlustada kehtestamise otsuse vormi sisu ja ülesehitus.

Kasutusloo nimetus	Planeeringu kehtestamise otsuse vormi täitmine
Kontekst ja skoop	Kõiki planeeringuid kehtestab, kas kohaliku omavalitsuse valitsus või volikogu. Planeeringu kehtestamise otsus on ametlik dokument, millega tunnistatakse planeering kehtivaks.
Prioriteet	<i>Prioriteetid on kirjeldatud analüüsi Lisas 8.</i>
Kasutusloo rollid	KOV-i planeerimisametnik
Eeltingimused	Kasutaja on süsteemi sisse loginud; Konkreetselt kasutajale on määratud vastav roll antud toimingute tegemiseks; Süsteemis on koostatud kehtestamise eelnõu; Süsteemis on avatud planeeringu detailkuva.
Soovitud tulemused	Põhistsenaariumi tulemusena on kasutaja täitnud kehtestamise otsuse vormi. Selleks on kasutajal võimalik osaliselt vormi eeltäita süsteemi eelnevalt sisestatud info põhjal ning eeltäidetut täiendada.
Põhistsenaariumi kirjeldus	1. Kasutaja alustab kehtestamise otsuse vormi eeltäitmist planeeringu detailvaates vastava nupu valimisega; 2. Süsteem kuvab kehtestamise otsuse vormi malli;

	3. Kasutaja laeb kuvatud mallile kehtestamise eelnõust vajaliku info; 4. Kasutaja redigeerib sisestatud infot; 5. Kasutaja salvestab täidetud planeeringu kehtestamise otsuse; 6. Süsteem salvestab täidetud planeeringu kehtestamise otsuse.
Alternatiivstsenaariumi kirjeldus	
Viited äriprotsessidele	<u>TO BE töövood</u> Detailplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Detailplaneeringu Kehtestamine"; Üldplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Üldplaneeringu kehtestamine"; Eriplaneeringu menetluse alamprotsessid - "Eriplaneeringu kehtestamine"

7.1.8 Planeeringu kehtestamise järgsed kasutuslood

KL45 Üldplaneeringu ülevaatamine

Detailanalüüsi raames tuleb analüüsida võimalusi üldplaneeringu ülevaatamise vormi väljade sisu (osaliseks) automaatseks täitmiseks planeeringute menetlussüsteemi ja planeeringute andmekogus olevate andmete põhjal.

Kasutusloo nimetus	Üldplaneeringu ülevaatamine
Kontekst ja skoop	Omavalitsusel on kohustus vaadata kehtestatud üldplaneering üle iga viie aasta tagant. Ülevaatamise käigus koostatakse analüüs. Omavalitsuse volikogu teeb ülevaatamise osas otsuse ning tehtud otsus ja analüüs edastatakse Rahanudusministeeriumile.
Prioriteet	<i>Prioriteetid on kirjeldatud analüüsi Lisas 8.</i>
Kasutusloo rollid	KOV-i planeerimisametnik
Eeltingimused	Kasutaja on süsteemi sisse loginud; Konkreetsel kasutajal on määratud vastav roll antud toimingu tegemiseks; Süsteemis on kehtestatud üldplaneeringu andmed; Süsteemis on avatud üldplaneeringu detailkuva.

Soovitud tulemused	
Põhistsenaariumi kirjeldus	1. Süsteem teavitab kasutajat üldplaneeringu ülevaatamise lähenevast tähtajast; 2. Kasutaja alustab üldplaneeringu ülevaatamist üldplaneeringu detailkuval vastava nupu valimisega; 3. Süsteem kuvab ülevaatamise vormi malli; 4. Kasutaja täidab ülevaatamise vormi malli; 5. Kasutaja salvestab täidetud ülevaatamise vormi; 6. Süsteem salvestab täidetud ülevaatamise vormi; 7. Kasutaja lisab täidetud ülevaatamise vormi juurde otsuse; 8. Süsteem lisab teavituse tehtud otsusest KOVi kodulehele.
Alternatiivstsenaariumi kirjeldus	
Viited äriprotsessidele	<u>TO BE töövood</u> Üldplaneeringu menetluse alamprotsessid - „Üldplaneeringu ülevaatamine“

7.2 Mittefunktsionaalsed nõuded

Mittefunktsionaalsete nõuete tabel on vormistatud eraldi Exceli tabelina (Lisa 6).

7.3 Muud nõuded loodavale süsteemile

Kõiki süsteemis loodavaid ja üles laetavaid dokumente peab olema võimalik süsteemist eksportida.

7.3.1 Nõuded kaardikomponendile

Kaardikomponendina on plaanis kasutada E-Ehituse kaardikomponenti

- https://365mkm.sharepoint.com/:w:/r/sites/MKM/EHR/_layouts/15/doc2.aspx?sourcedoc=%7BE19FC601-82BB-461F-889F-33FB366BD73A%7D&file=E-Ehituse_kaardiinfo.docx&action=default&mobileredirect=true&cid=3919c028-8b12-47af-a83b-07b0897ab7f7

E-Ehituse kaardikomponendi nõuded on välja toodud Lisas 7.

7.3.2 Nõuded ajajoonele

- Süsteemi avakuval ja iga menetluse etapi kuval peab näitama planeeringu menetlust kajastavat ajajoont;
- Ajajoon peab planeeringu alguses vaikimisi sisaldama planeerimisseadusest tulenevaid verstaaposte koos tähtaegadega;

- Ajajoonele peab olema võimalik lisada täiendavaid sündmuseid;
- Ajajoon peab planeeringu menetlemise käigus täienema tegelike läbitud verstapostide ja lisatud sündmustega;
- Ajajoone sündmustelt peab olema võimalik liikuda konkreetse menetlusetapi detailsemale ajajoonele või konkreetse tulemi juurde;
- Ajajoone kaudu peab olema võimalik menetluse etappide vahel navigeerida.

8 Prototüüp

Prototüüp on loodud e-ehituse stiiliraamatu ja juba valminud disainilahenduste alusel ([LINK](#)).

Süsteemi ülesehitus, sh külgmenüü navigatsioon on loodud e-ehituse analoogina. Menüüpunktid on kohandatud vastavaks planeeringute menetluse keskkonnale. Nende järjekord ja jaotus on sama, kõik sisuliselt sarnased alamlehed (nt. Minu asjad, Haldus, Infoportaal jne) tuleb lahendada samuti e-ehituse keskkonnaga ühetaoliselt. Kogu rakendus peab olema skaleeritav vastavalt stiiliraamatule. Peamiste vaadete näitel on loodud ka kitsama versiooni prototüüp.

Loodud detailplaneeringu lahendus lähtub protsessilisest menetlemise loogikast ehk DP on jaotatud etappidesse. Iga etapi sees on sellesse menetluse faasi kuuluvad toimingud ajalisel järjestuses ja selle etapiga seotud lisainfo, nt isikute plokk. Aktiivses olekus kuvatakse neid toiminguid, mis on menetlusprotsessis järgmisena võimalik teostada: näiteks, kui aktiivne on vastuvõtmise etapp, siis on ametnikul võimalik sisestada avaliku väljapaneku ja arutelu teavitust, kuid veel pole võimalik sisestada kehtestamise otsust; samuti on kõik juba möödunud toimingud staatilises olekus.

Kasutaja tähelepanu vajavad toimingud kuvatakse tööülesannetena tema töölaual ja viivad otse vastava planeeringu etapi alamlehe ja alapealkirja juurde. Samuti toimib teavituste süsteem, kus kasutajale pannakse (nt emaili) kaasa link planeeringu õige vaate ja õige alapealkirja juurde.

Prototüüp on leitav järgmiselt lingilt – [LINK](#).

8.1 Prototüübi skoop

Prototüüp katab kõige sagedamini kasutatavaid ja planeeringute menetluse kontekstis olulisemaid vaateid ehk detailplaneeringut koos kõigi sisuplokkidega ja üldplaneeringu põhivaateid. Detailplaneering on kajastatud nelja rolli vaadena: planeerimisametnik, kooskõlastav ametnik, avalikkus ja võrguvaldaja e kaasatav. Planeerimisametniku vaates on joonistatud välja:

1. Detailplaneering seisundis vastu võetud, aktiivne on vastuvõtmise etapp: avaliku väljapaneku teavituse genereerimine, arvamusele seisukoha lisamine ja avaliku arutelu teavituse genereerimine.
2. Detailplaneering seisundis koostamine: tööülesande loomine, lahenduste eri versioonide võrdlemine.
3. Üldplaneeringu kokkuvõtte ja algatamise vahelehed: lähteseisukohtade sisestamine.
4. Töölaud (ehk kiirvaade)

Rollide kaasatav ja avalikkus jaoks on joonistatud detailplaneering seisundis vastu võetud: töölaud, DP lahenduste eri versioonide võrdlemine, arvamuse lisamine. Rolli kooskõlastav ametnik vaates on lisaks ka kooskõlastuse lisamine.

8.2 Prototüübi testimine

Kasutatavuse testimine viidi läbi kahes osas. Esmalt testiti prototüübitud vaateid planeerimisametnikega ja seejärel kaasatavate, koostöö tegijate ja avalikkusega. Kokku toimus üheksa sessiooni ja osales 11 inimest. Testimine toimus videokõne kaudu ekraani jagades, disaineri juhendamisel ja järgides "valjult mõtlemise" põhimõtet. Osaleja pidi läbima ette antud ülesandeid ja kommenteerima vaateid ja oma tegevusi. Disainer

hindas ülesannete läbimise edukust mõõdikutega: läbitud esimese korraga; läbitud iseseisvalt, kuid takistustega; ei läbitud. Võttes arvesse osalejate sooritusi ja ettepanekuid, koostati testimise tulemuste kokkuvõte ja kasutajaliidest puudutavad muudatused viidi prototüüpi sisse. Testlugude kirjeldus ja testijate tagasiside on välja toodud analüüsi Lisas 9 Testlood ja märkmed. Testimise kokkuvõte on leitav analüüsi Lisast 10 Testimise kokkuvõte.

9 Tehniline analüüs

9.1 Ülevaade olemasolevatest süsteemidest

Käesoleva analüüsi käigus otsustati lähemalt vaadelda kolme süsteemi – e-Ehituse platvorm, 3D kaksik ja Tallinna Planeeringute Register (TPR). Algselt oli plaanis ka lähemalt uurida Ruumilise Planeeringu Infosüsteemi (RPIS), kuid selgus, et nimetatud süsteem on ehitatud üles aegunud tehnoloogiatele, mis ei lähe kokku e-Ehituse platvormi arhitektuuri ja mittefunktsionaalsete nõuetega. Seega jäeti see süsteem analüüsist välja.

9.1.1 e-Ehitus

E-ehituse platvormi eesmärk on koondada kõik infosüsteemid, mis on vajalikud kogu ehitise elukaare vältel. Kõiki platvormil olevaid süsteeme ühendab ühtne kasutajaliides, ristfunktsionaalsed nõuded ja arhitektuur.

Hetkel juba arendatakse platvormile e-Ehitusregistri teenuseid, millega luuakse hulk taaskasutatavaid kasutajaliidese komponente ja API-teenuseid. Uute teenuste loomisel on e-ehituse arhitektuuris seatud piirangud kasutatavate programmeerimiskeeltele eesmärgiga hoida halduskulusid kontrolli all, kuna mikroteenuste arhitektuuri puhul tekkiv rakenduste parv vajab pidevalt uuendamist, et tagada turvalisus. Kui kasutusel olevad arendusvahendid on piiratud, siis ei ole vaja haldamise ning uuendustega kaasata paljusid eriteadmistega spetsialiste. Selle tulemusena oleks tulevikus uute süsteemide arendamine ja ülalpidamine senisest soodsam.

Antud lahenduse tehnilise arhitektuuri väljatöötamisel arvestati e-Ehituse platvormi tarkvaralise arhitektuuri dokumendiga (MKM, e-ehituse platvormi tarkvaraline arhitektuur (ver.9), 2020), e-Ehituse platvormi stiiliraamatuga (MKM, E-ehituse platvormi stiiliraamat, 2020), e-Ehituse platvormi mittefunktsionaalsete nõuetega (MKM, e-Ehituse platvormi mittefunktsionaalsed nõuded (v1.2), 2020) ning MKM-i arendusprotsessi kokkulepete ja juhenditega.

9.1.2 3D kaksik

3D kaksik on osa e-Ehituse platvormist ning see on oma olemusest 3D visualiseerimisrakendus, mis võimaldab kasutajal vaadata ehitisi ja ehitiste andmeid ümbritseva keskkonnaga seostatult. 3D kaksik on kõige olulisem osa e-Ehituse platvormi kasutajaliidest ning põhiosa selles kuvatavast infost saadakse platvormiga liidestatud andmeallikatest (MKM, e-ehituse teemaveeb, 2020).

Rohkem materjale 3D kaksikust leiab e-ehituse teemaveebist - <https://eehitus.ee/timeline-post/3d-kaksiku-uuring/>.

Antud lahenduse tehnilise arhitektuuri väljatöötamisel arvestati 3D kaksiku arhitektuuridokumendis (Datel, 3D kaksik arhitektuur, 2020) toodud nõuetega.

9.1.3 TPR

TPR on Tallinna Planeeringute Register, mis on mõeldud linna üld- ja detailplaneeringute menetluste läbiviimiseks. TPR võimaldab andmeid (sh ruumilisi andmeid) ja dokumente koguda, hallata ja säilitada. Registri põhifunktsionaalsuste hulka kuuluvad erinevate otsingute ja aruannete tegemine, ruumiandmete analüüsimine ja esitamine ning planeeringutele kooskõlastuste andmine. TPR on veebirakendus, mille kaudu on võimalik

Tallinna linna planeeringute andmetele ligi pääseda nii avalikkusel kui ka ametnikel (Datel, Tallinna planeeringute registri kasutusjuhend, 2016).

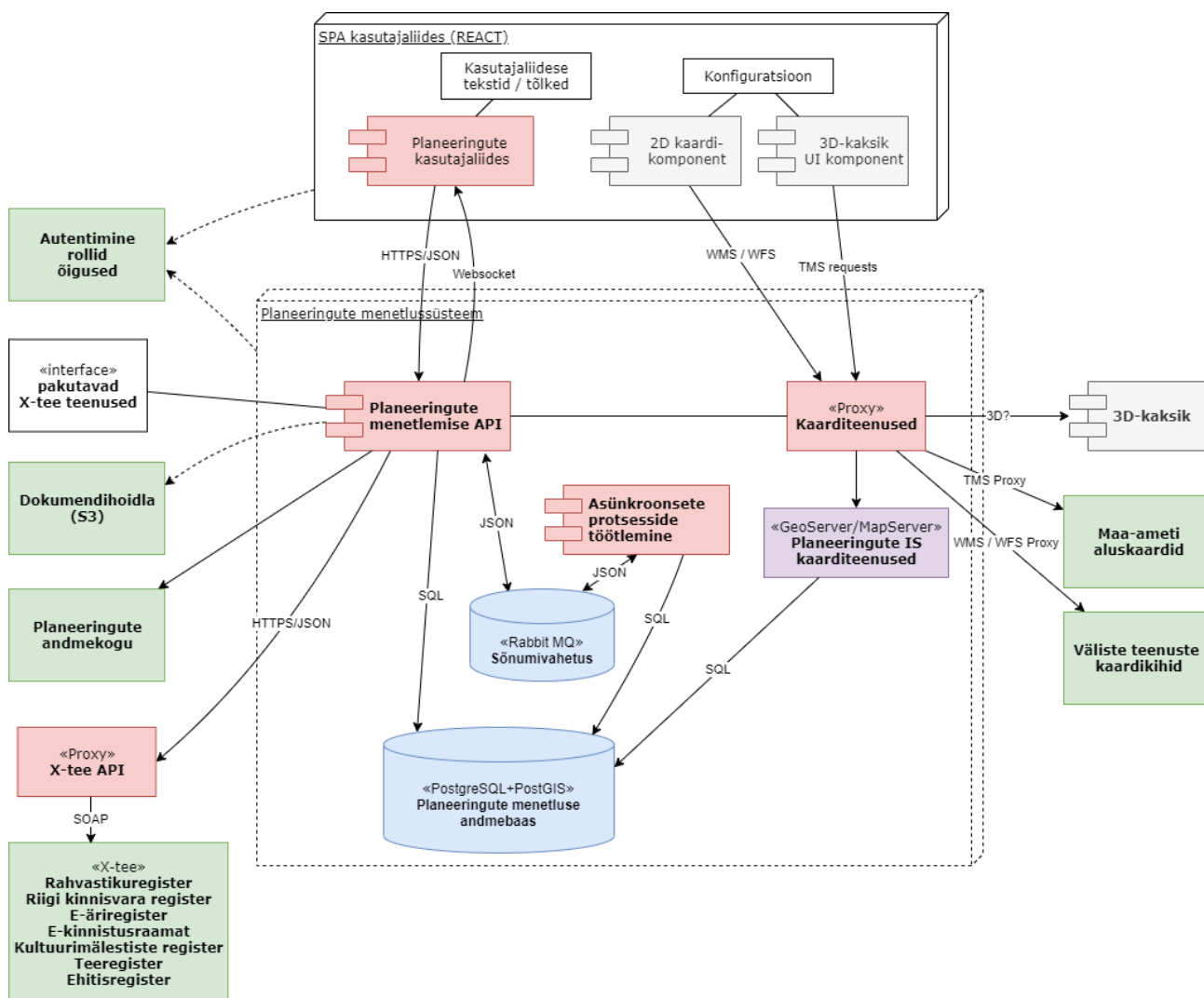
Tehniliselt on TPR on loodud .NET Framework 4.5 platvormil, klient-server rakendusena. Olemasoleva TPR-i dokumentatsiooni põhjal (<https://riigihanked.riik.ee/rhr-web/#/procurement/1649662/documents?group=B>) ei ole tuvastatav, kas kasutatavad alamosad on skaleeritavad või mitte. .NET Framework 4.5 ei anna võimalust jooksutada rakendust konteineris, mistõttu tehnilises plaanis ei ole selle osade taaskasutamine sellisel kujul võimalik. Vajalik oleks rakenduse konverteerimine .NET Core platvormile, mis annaks võimaluse jooksutada rakendust Linux-i põhistel operatsioonisüsteemidel ja konteinerites. Küll aga ei pruugi konverteerimine olla väga lihtne, sest uuele platvormile üle minnes võib olla vajadus koodis fundamentaalsete osade ümberkirjutamine. Lisaks tuleks olemasolev autentimise ja autoriseerimise funktsionaalsus asendada uue, e-ehituse platvormil pakutavaka lahendusega.

Kui loodav planeeringute menetlussüsteem hakkab tulevikus sarnaselt EHR-i menetluskeskkonnale jälgima e-Ehituse platvormi arhitektuuri ja mittefunktsionaalseid nõudeid, siis taaskasutatavate tarkvarakomponentidena TPR-ist midagi üle ei saa võtta. Küll aga on võimalik planeeringute menetlussüsteemi detailanalüüsi jaoks saada sealt mõtteid teatud funktsionaalsuste lahenduse või äriloogika osas.

9.2 Süsteemiarhitektuuri kirjeldus

Süsteemiarhitektuuri loomisel võeti mh arvesse ka süsteemi koormust mõjutav hinnanguline samaaegsete kasutajate arv. Samaaegsete kasutajate arvu leidmise arvutuskäik on välja toodud Lisas 12 Samaaegsed kasutajad süsteemis.

Üldises plaanis on Planeeringute menetlussüsteemi tehnoloogiad piiritletud e-Ehituse platvormi tarkvaralise arhitektuuri sätetega, üldist arhitektuuri illustreerib järgnev komponentskeem:

Joonis 67 Komponentskroom

9.2.1.1 Kasutajaliides

Kasutajaliides lähtub microfrontend (Micro Frontends, 2020) põhimõttest mille järgi jaotatakse see teenuste vahel komponentideks. Komponentide loomiseks kasutatakse olemasolevaid aluskomponente (MKM Gitlab, 2020). Kasutajaliidese ülesehitus on *single page application* (SPA) põhimõttel, et vältida komponentide vahel lülitamisel kogu lehekülje taaslaadimist. Kasutajaliidese loomisel kasutatakse React, HTML, CSS ja Javascripti viimaseid versioone. Planeeringute menetlussüsteemi kasutajaliides käivitub juurkomponendist (Puskar & Kaiklem, 2020).

Menetluse kasutajaliidesesse integreeritakse e-Ehituse platvormi jaoks välja töötatud 2D kaardikomponent. Kaardikomponent sisaldab alamkomponente, mida saab planeeringute menetluse rakenduses taaskasutada, näiteks aluskaardid, kaardikihid, vaatamise- mõõtmise- ja redigeerimise tööriistad, objektiinfo jne. Lisaks on vaja arendada mitmeid tööriistu/komponente, mis praeguses kaardikomponendis puuduvad. Nende täpsem kirjeldus on toodud peatükis 9.2.2.1 Kasutajaliidese kaardikomponent.

Kui planeeringu skeem sisaldab kõrgusinfot, siis peaks eraldi nupuga olema võimalik avada 3D-kaksik rakendus, kus oleks vastav planeeringu skeem ruumiliselt visualiseeritud. Siin on vaja täpsemalt analüüsida, kas 3D-kaksikus on olemas võimekus sisendi saamiseks parameetrina või peab selleks tegema täiendavaid arendustöid.

Eesti 3D kaksiku loomise tehniliste printsiipide dokumendis on kirjeldatud:

Tehnilised põhiprintsiibid, millega on vaja arvestada e-ehituse platvormiks oleva üle-Eestilise 3D kaksiku loomisel:

1. 3D kaksik kui korduvkasutatav komponent
2. 3D kaksik kui e-ehituse platvormist sõltumatu lahendus

Kui mõnel rakendusel on vaja kuvada 3D vaates täiendavaid andmekihte, siis saab need lisada kesksesse andmete majutuskeskkonda, kuid mitte kasutada neid teiste 3D kaksikute juures. 3D kaksik peab olema kasutatav komponentidena eri infosüsteemides. Selline lähenemine eeldab, et kokku on lepitud üldine suhtlusprotokoll, mida siis väline portaal ja 3D kaksik omavahel suhtlemiseks kasutavad. Allpool on toodud mõned näited sellest, kuidas praktikas seda realiseerida.

Näide: Sobiva vaate avamine 3D kaksikus. Kasutusjuht: kasutaja on portaalis vajutanud nupule „kuva hoone kaardil“. Portaali edastab 3D kaksikule päringu, et keskendada kaardivaade objektile (ID) kihil (HOONE). 3D kaksik muudab kaardivaadet, et kaamera asukoht, vaatenurk, ja zoom'i aste oleksid antud hoone kuvamiseks optimaalsed. (MKM, Eesti ehitatud keskkonna digitaalse kaksiku 3D visualiseerimise komponendi loomise uuring, 2019)

Planeeringute menetlemise infosüsteemi puhul tähendaks see, et "planeeringualade" kihi andmestik peaks reaalajas replitseeruma kesksesse andmete majutuskeskkonda. Või siis teine variant on täiendada 3D-kaksiku ja portaali suhtlusprotokolli selliselt, et portaali saaks sõnumiga saata ala koordinaadid ja kõrgused ja 3D-kaksik oskaks selle info põhjal on-the-fly modelleerida maksimaalse lubatud ehitusmahu ja näidata mudelit kaardil.

9.2.1.2 Teenused

Teenusekiht koosneb järgmistest allsüsteemidest:

Menetluse API

REST API teenustel on täita mitmeid rolle:

Vahendada andmete liikumist kasutajaliidese ja baasi vahel.

- GET päringud planeeringute andmete kuvamiseks kasutajaliidese andmeplokkides.
- POST/PUT/PATCH/DELETE päringud andmete loomiseks, muutmiseks ja kustutamiseks.

Planeeringulahenduse koostamisel CAD/GIS faili edastamine Planeeringute andmekogu API-le valideerimise eesmärgil ja vastuse töötlemine.

Proxy pakkumine süsteemi sisemistele ja välistele TMS/WMS/WFS teenustele. Proxy eesmärk on lahendada CORS probleem ning vajadusel lisada päringu headerisse credentialid, kui teenus ei ole avalik.

Kaardiserver

Kaardiserveri eesmärk on pakkuda planeeringu menetlemise käigus tekkivate ruumiandmete teenuseid WMS/WFS/GeoJSON formaatides kaardil visualiseerimiseks. Kaardiserveri tarkvarana sobivad kasutamiseks nii GeoServer kui ka MapServer, mis on mõlemad vabavaralised tarkvarad. Viimasel ajal oleme ise rohkem kasutanud GeoServerit, kuna sellel on olemas mugav kasutajaliides kihtide, stiilide, gruppide ja privileegide haldamiseks. Kihtide stiilide defineerimisel kasutatakse SLD formaati. SLD-s on stiile võimalik määrata ka parameetrite kaudu, mis annab paindlikkuse kasutada WMS-kihtidel erinevaid värve.

Vajadusel võib ruumiinfo muudatusi baasi salvestada läbi WFS-T transaktsioonide.

Asünkroonsed protsessid

Tegevused, mis hakkaksid kasutaja reaalaja tegevusi pidurdama realiseeritakse asünkroonselt, näiteks kasutaja poolt üleslaetud geomeetriliste failide konvertimine/kontrollimine jms. Selleks arendatakse eraldi Asünkroonsete protsesside töötlemise rakendus ja lisatakse arhitektuuri message queue. Sama rakendus tegeleb ka süsteemi poolt genereeritavate teavituste loomisega (tähtaegade saabumistest või -ületamistest).

9.2.1.3 Autentimine ja autoriseerimine

Teenuste autentimine toimub vastu olemasolevat lahendust vastavalt e-Ehituse Kasutajaõiguste süsteemi detailanalüüsile (Tieto, 2020) ja Keycloak integreerimise juhendile (MKM, Keycloak'i autentimise integreerimine, 2020). Autenditud kasutaja saab liikuda kõikide e-Ehituse platvormil olevate rakenduste vahel ilma, et oleks vaja uuesti autentida. Piiranguid võivad seada ainult kasutaja rollid ja privileegid.

9.2.1.4 X-Tee liidestused

Välise X-Tee teenustega liidestamiseks luuakse eraldi API kiht, mille kaudu ka teistel e-Ehituse platvormil olevatel rakendustel oleks lihtsam samu teenuseid kasutada.

9.2.1.5 Andmed

Planeeringute menetlussüsteemis käsitletakse mitut tüüpi andmeid:

Menetluse metaandmed

Hoiustatakse rakenduse relatsioonilises andmebaasis - PostgreSQL.

Menetluse ruumiandmed

Ruumilise andmebaasi osas kasutatakse PostgreSQL/PostGIS-i. Näiteks on Spring raamistikus olemas PostGIS Dialect (`org.hibernate.spatial.dialect.postgis.PostgisPG95Dialect`) Java koodis ruumilise PostgreSQL-i baasiga suhtlemiseks.

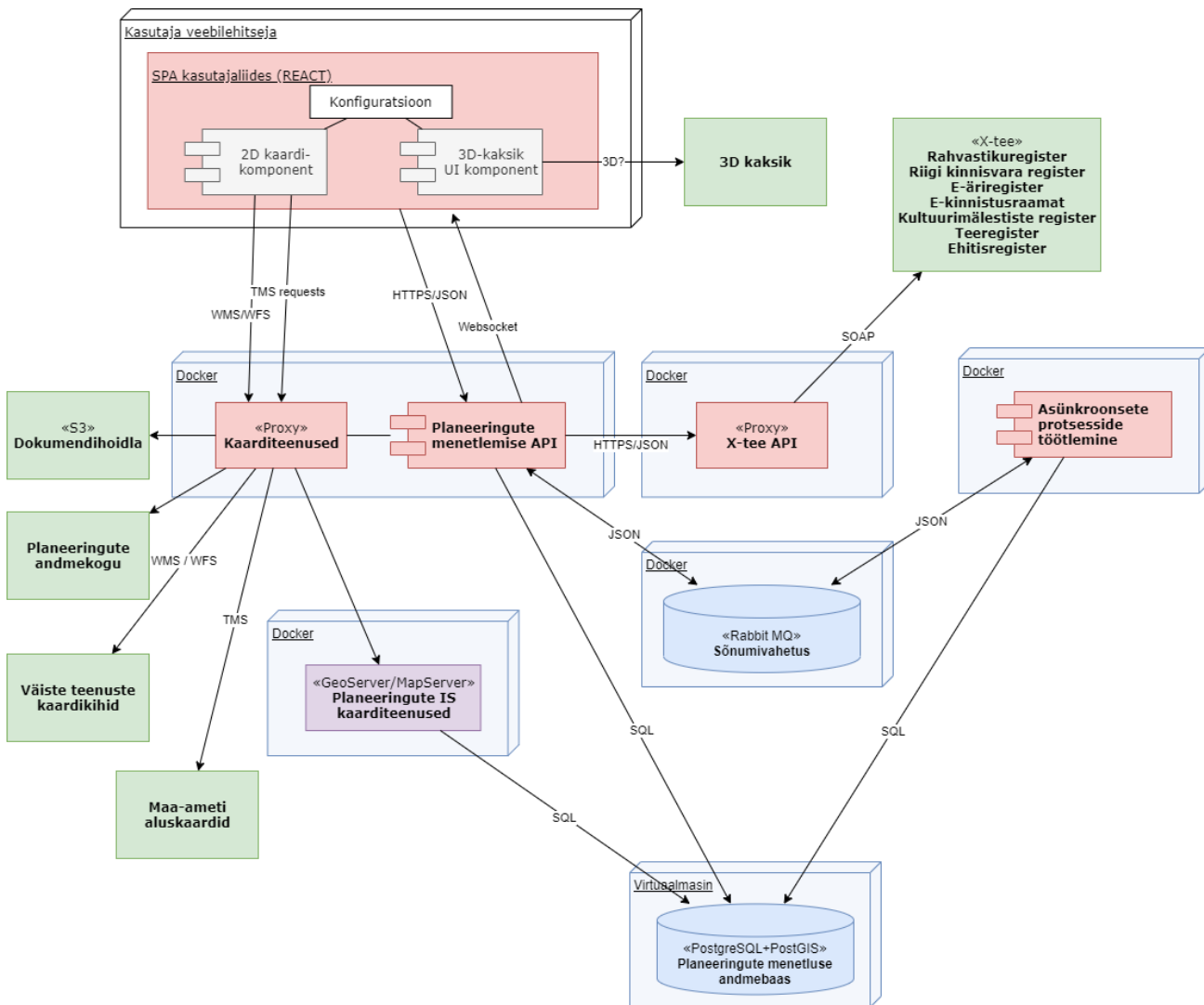
Andmebaasi puhul on väga oluline õigete indeksite defineerimine, kuna sellest sõltub päringute kiirus. PostGIS-is on kasutusel GiST (Generalized Search Index) indeks ja geomeetria veerule saab defineerida ka klastri, mis tagavad hea töökiiruse.

Dokumendid/failid

e-Ehituse platvormile on loodud teenused, mis võimaldavad dokumendi faile üles laadida nn. objectstorage tüüpi andmekandjale (S3). Realiseeritud on ka dokumentide otsing, juurdepääsu piiramine ning avalikustamine.

Planeeringute menetsüsteem realiseerib kõik menetsuseks vajalikud dokumendihalduse API teenused, mis baseeruvad olemasolevatel baasteenustel.

9.2.1.6 Evitusvaade

Joonis 68 Evitusvaade

Planeeringute menetsuse andmebaasile langeb suur lugemiskoormus läbi GeoServeri WMS/WFS päringute ja otse vektorandmete lugemise. Seetõttu võib tulevikus mõelda koormuse jagamisele mitme andmebaasi ja GeoServeri instantsi vahel läbi automaatse "Load Balanceri".

Ressursivajaduste hinnang testkeskkonnale Riigipilve baasil oleks järgmine:

- Planeeringute menetsuse API ja kaarditeenuste API jaoks: 4vCPU, 16GB RAM
- X-ree teenuste API jaoks: 2vCPU, 8GB RAM
- Asünkroonsete protsesside töötlemise jaoks: 2vCPU, 8GB RAM

- Rabbit MQ: 2vCPU, 8GB RAM
- MapServer/GeoServer: 2vCPU, 8GB RAM
- PostgreSQL: 4vCPU, 16GB RAM

Kokku 16vCPU, 64GB RAM, kettamahtu võiks arvestada ~200GB.

Testkeskkonna koormatus on arvestuslikult 50%

Toodangukeskkonnas võiks arvestada umbes 2 korda suurema ressursivajadusega:

- Planeeringute menetlemise API ja kaarditeenuste API jaoks: 8vCPU, 32GB RAM
- X-ree teenuste API jaoks: 2vCPU, 8GB RAM
- Asünkroonsete protsesside töötlemise jaoks: 2vCPU, 8GB RAM
- Rabbit MQ: 2vCPU, 8GB RAM
- MapServer/GeoServer: 2vCPU, 8GB RAM
- PostgreSQL: 8vCPU, 32GB RAM

Kokku 24vCPU, 96GB RAM, kettamahtu võiks arvestada ~300GB aastase kasvuga 20%

Toodangukeskkonna koormatus on arvestuslikult 90%

Siia sisse ei ole arvestatud e-ehituse platvormi jagatud teenuseid nagu X-tee turvaserver, dokumendihoidla (S3) jms.

9.2.2 Täislahenduse kirjeldus

9.2.2.1 Kasutajaliidese kaardikomponent

Lugedes e-Ehituse kaardiinfo nõudeid ja 2D kaardikomponendi tehnilist kirjeldust jääb mulje, et kaardilahendus on teostatud suhteliselt e-Ehituse rakenduse spetsiifiliselt. Näiteks on kaardikihtide konfiguratsioon defineeritud kaardikomponendi poolel ja komponenti välja kutsuv rakendus ei saa seda konfiguratsiooni ette anda. Ainuke kihtidega seotud parameeter tehnilises kirjelduses on `showCadastry={false}`, millega saab rakendus öelda, et katastrite kihti kaardil ei kuvataks. Samuti on ilmselt ka see kaardikomponendi sees defineeritud, et kasutaja saab ETAK kihi objekti valida muutmiseks ja sellega muutub valitud objekt EHR kihi objektiks.

Planeeringute seisukohast on vajalik, et erinevates menetluse etappides oleks võimalik kaardikomponenti välja kutsuda erineva komplekti kihtidega. Lisaks võiks konfiguratsioon määrata, millistelt kihtidelt on võimalik objekte valida muutmiseks.

Planeeringute menetluse jaoks on kaardikomponenti vaja lisada terve rida uusi tööriistu ja alamkomponente.

Näiteks:

Tabel 9 Kaardikomponendi tööriistad ja alamkomponendid

	Tööriist/komponent	Kirjeldus	Viide kasutusloole	Staatust
1	Järgneva tegevuse jaoks ala defineerimine	Tööriist on vajalik selleks, et saaks kaardil määrata piirkonda, millega soovitakse edasise tegevusi teha, näiteks konkreetse piirkonna planeeringute kohta teavituste	KL5 punkt 5: Kasutaja määrab piirkonna (tõmbab kaardil vastava bounding box-i), mille sisse jäävate planeeringute	Uus

		tellimine või konkreetse planeeringuga mõjutatud isikute pärimine. Kaardikomponent peab oskama välja kutsuvat rakendust teavitada ruumipäringu ala lisandumisest.	menetlusprotsessi ta soovib olla kaasatud; KL7 punkt 3: Kasutaja määrab ala (tõmbab kaardil vastava bounding box-i), mille sisse jäävate katastritega seotud kinnistute omanikud on eeldatavasti planeeritavast tegevusest mõjutatud;	
2	Ala joonistamine / muutmine	e-Ehituse kaardikomponendis kuvatakse ala joonistamisel nurgapunktides numbreid ja lõikude keskel pikkuseid. Võimalik, et planeeringuala skeemi ja eskiisi redigeerimisel seda nii ei taheta ja piisab ainult pindala näitamisest ala keskel.	KL14 punkt 1: Kasutaja alustab automaatselt genereeritud planeeringuala skeemi muutmist kaardivaates vastava nupu vajutamisega; KL15 punkt 1: Kasutaja alustab planeeringuala skeemi joonistamist kaardivaates vastava nupu vajutamisega;	Täiendatav
3	Planeeringuala kohta ruumipäringu käivitamine	Tööriist on vajalik, et käivitada ruumipäring, mille raames tuvastatakse, milliste süsteemiga liidestatud ruumiteenuste kihtidega planeeringuala kattub;	KL12 punkt 1: Kasutaja käivitab ruumiandmete pärimise planeeringu detailkuva kaardivaates vastavat nuppu vajutades;	Uus
4	Planeeringuala kohta täiendavate ruumiandmete küsimine	Kasutuslugu ei määratle, kas üles laetavad täiendavad ruumiandmed salvestatakse planeeringu juurde failina või peab süsteem oskama üles laetud failist lugeda välja info ja kuvama seda kaardikihil. Mõlemal variandil on oma plussid ja miinused. Menetluse protsessi mõttes oleks hea, kui üleslaetud infot kuvataks kohe kaardikihina ja seda saaks kohe visuaalselt näha. Samas seab see piirangud üleslaetavatele failidele, mis peavad sellisel juhul hakkama vastama kindlatele	KL22 punkt 1: Kasutaja käivitab ruumiandmete küsimise planeeringu detailkuva kaardivaates vastavat nuppu vajutades;	Uus

		eeskirjadele. See muudaks protsessi võib olla tülikaks. Kui täiendavad ruumiandmed salvestatakse süsteemi failidena, jätkaks see suurema vabaduse failide formaatide ja sisu jaoks. Lõplik planeeringulahenduse kokkupanemine jääb hetke seisuga nagunii desktop tarkvaradesse ja sellisel juhul saaks menetluse keskkonna kaudu lihtsalt täiendavaid andmefaile küsida. Juhul, kui üles laetavad andmed salvestatakse failidena, siis ei ole tööriistal seost kaardiga ja ta võib paikneda väljaspool kaardiakent.		
5	Ruumiandmete laadimine eraldi kaardikihtile	Üles laetavate andmete kaardikiht võiks olla ajutise iseloomuga, mis säilitab andmeid ainult antud sessiooni jooksul. Seda kihti saaks kasutada erinevates kohtades, kus tekib vajadus, et kasutaja soovib mingeid enda andmeid laadida kaardile ja võrrelda teiste kaardikihtidega.	KL25 punkt 5: Kasutaja laeb kaardiaknasse sisse enda andmed vektorformaadis (nt vastav WFS teenus või eraldi ruumiandmete kihi (.shp või .tab formaadis);	Uus
6	Vektorkihtide redigeerimine	Planeeringute menetluses on kaardil vaja muuta objekte järgnevatel kihtidel: • Planeeringu skeem - ala • Planeeringu eskiis - punkt, joon, ala • Planeeringu teavitus - ala • Mõjutatud isikute piirkond - ala (KL7 punkt 4: Süsteem salvestab määratud ala ruumikuju)		Täiendatav
7	Eskiisi etapi joonise versioonide võrdlemise komponent	Kaardikomponenti on vaja lisada alamkomponent, mis kuvab paneelil eskiisi viimast põhiversiooni ja täiendamisel/ülevaatamisel tagasi suunatud eskiiside versioone. Kui kasutaja märgib lisaks põhiversioonile mõne täiendatud versiooni, siis peab komponent avama need kaks versiooni kõrvutiasetsevat kaardiakendes -		Uus

		vasakul põhiversioon ja paremal täiendatud versioon. Paremal kaardiaknas on vaja lisada tööriistad objektide valimiseks ükshaaval või ka mitu korraga ja salvestamiseks põhiversiooni. Openlayersis saab seda teha luues kaks Map objekti, mis kasutavad ühtset view'd (LINK). Ilmselt on samalaadne võimalus olemas ka Leafletis.		
--	--	--	--	--

Võrreldes olemasoleva 2D kaardikomponendiga on planeeringute menetlussüsteemis uut ja täiendamist vajavat funktsionaalsust päris palju. Selleks, et täpsemalt otsustada, kas on mõistlikum olemasolevat komponenti edasi arendada või luua selle alusel uus komponent, peaks täpsemalt vaatama kaardikomponendi lähtekoodi. Kulu prognoosimisel on lähtutud sellest, et olemasolevaid komponente saab küll taaskasutada, samas on kulusse sisse arvestatud eeldatav täiendusteks vajaminev ajakulu. Nimetatud eeldatav ajakulu võib olla ajas muutuv vastavalt sellel, kuidas ja kui palju arendatakse edasi e-Ehituse kaardikomponenti.

Rakenduse ja kaardikomponendi suhtlusprotokolli võiks täiendada selliselt, et kaardikomponent ei peaks ärioloogikast midagi teadma. Näiteks võiksid Objektiinfo paneeli, Kaardiotsingu ja Eskiisi võrdlemise paneeli komponendid olla täielikult rakenduse poolt koostatavad ja kaardikomponendile parameetritega edastatavad. Edasise sõnumivahetusega saaks juba juhtida vajalikke tegevusi kaardil ja rakenduses.

9.2.2.2 Kaardikihid

Kasutatavate aluskaartide info ei muutu tõenäoliselt väga tihti ja nende konfiguratsiooni on mõistlik hoida failis JSON formaadis. Vajadusel saab failis teha muudatusi.

Aluskaardi peale tulevate kihtide konfiguratsiooni võib samuti hoida JSON formaadis. Kuna kihte on palju (kuni 100), siis võib mõelda ka eraldi haldusvahendi loomisele, mis genereerib kasutaja poolt sisestatud andmete põhjal õiges formaadis konfiguratsiooni. Võib ka andmebaasis hallata kihtide/gruppide infot ja luua API teenus, mis koostab baasi andmete põhjal kihtide konfiguratsiooni JSON formaadis.

Selleks, et kaardikomponent saaks olla sõltumatu kaarti kasutavast rakendusest, võiks kaarti välja kutsuv rakendus anda kihtide konfiguratsiooni parameetrina kaasa.

Parema jõudluse saavutamiseks soovitame planeeringute menetluse infosüsteemis kuvada kihid kaardil valdavalt WMS kihtidena. Kui on tegemist mahukate ruumiandmetega, siis on andmete kuvamine kaardil WMS-ina oluliselt parema jõudlusega võrreldes vektorkihtidega. WMS-ina võib kuvada ka neid kihte, millede objekte soovitakse kaardil muuta. Hiirega objektile liikumisel või klikkimisel saab teha eraldi WFS päringu objekti ruumikuju esiletõstmiseks teise stiiliga või objekti toomiseks üldisele muutmiskihile. Iga muudetava objekti küljes saab hoida seda teadmist, mis kihi objektiga on tegemist ja salvestamisel sellega arvestada.

Muudatuste salvestamine võiks süsteemis toimuda läbi auditlogi. Andmebaasis saab selle lahendada nõ žurnaalitabeli ja vajalike triggeritega, mis salvestavad iga muudatuse (insert, update, delete) žurnaalitabelis. Kui on vajadus täpsemalt hallata versioonidega seotud informatsiooni, nagu näiteks eskiislahenduste erinevad versioonid, siis on mõistlik mõelda andmemudeli tasandil läbi, kuidas seda organiseerida. Salvestamist saab lahendada nii WFS-T päringutega kui ka REST teenustega. Versioneerimise seisukohast ei ole siin vahet.

Planeeringulahenduse- ja eskiisiga seotud kaardikihtide andmed hakkavad paiknema Planeeringute menetluse andmebaasis. GeoServeris saab andmebaasi tabelite ja/või vaadete pealt defineerida WMS kihid. Kihtidele saab lisada ka WFS toe, kui see on vajalik. Kui on vaja WMS kihil kuvada ainult konkreetse planeeringuga seotud objekte, siis saab kasutada FILTER parameetrit (GeoServeris cql_filter).

Välise TMS, WMS ja WFS teenuste kasutamiseks Planeeringute menetluse kaardil tuleb defineerida eraldi /api endpointid, näiteks /api/tms_proxy, /api/wms_proxy ja /api/wfs_proxy. Kuna GeoServeri teenuste urli domeen erineb Planeeringute menetlussüsteemi domeenist, siis on proxy vajalik ka menetlussüsteemi enda GeoServeri kihtide vahendamiseks kaardile.

Eskiisi kihid ja planeeringulahenduse kihid

Eskiisi kihid moodustavad ühe osa planeeringulahenduse kihtidest, näiteks krundi piir, krundi hoonestusala, teede ja tänavate asukohad, haljastus jne. Täpne eskiisi kihtide valik, mida soovitakse planeeringute menetluses kasutada, tuleb selgitada detailanalüüsi käigus. Andmestruktuuri poolest on eskiisis ja planeeringulahenduses kattuvad kihid samad, kuid erinevalt planeeringulahendusest peab eskiisi kihtide objekte saama kaardil redigeerida ja kasutajaliideses lisada atribuutandmeid vastavalt vormistusnõuete määruse kihtide tehnilisele spetsifikatsioonile. Samuti on oluline, et planeeringulahenduse üles laadimise järel ei kirjutataks eskiisi kihtide infot üle, vaid see peab olema nähtav ka hiljem. Seetõttu võiks andmemudelil hoida eskiisi kihid planeeringulahenduse kihtidest eraldi.

Üks mõttekoht on veel see, kas eskiisi puhul on ikka vajalik vormistusnõuete tehnilise spetsifikatsiooni järgimine. Kui eskiisi kihtidega seotud atribuutandmeid kasutavad peamiselt inimesed (võrguvaldajad ja teised seotud ametid) eskiisi versioonide täiendamisel, siis ei pea need andmed olema masinloetavad. Sellisel juhul saab mõelda tehniliselt lihtsamale lahendusele ja hoida kõik eskiisiga seotud andmed ühes tabelis. Geomeetria osas toetab PostGIS eri tüüpi (punkt, joon, ala) objektide salvestamist samasse tabelisse. Objektidega seotud atribuutinfo võib olla kirjeldatud vabas tekstilises vormis. Lisaks võib olla üks klassifikaatori väli, mis määrab objekti liigi ja seda saab kasutada ka objektide visuaalseks eristamiseks kaardil. Selle variandi eeliseks on, et ei pea hakkama iga kihi puhul arendama eraldi tarkandmete täitmise komponenti ja teenuseid andmete salvestamiseks.

Planeeringulahenduse kihtide andmestik muutub menetluse käigus, kui laetakse üles uus lahenduse versioon. Kuna versioone võib menetluse käigus tekkida mitmeid, siis vajab eraldi läbimõtlemist, kuidas hoida baasis planeeringulahenduse erinevaid versioone, et liigne andmemahut ei muudaks rakenduse tööd aeglaseks.

9.2.2.3 Planeeringu ruumilised kontrollid

Järgnevas tabelis toodud kontrollid on defineeritud antud analüüsi raames kogutud sisendi pealt, mistõttu ei ole see lõplik loetelu ning see tuleks üle vaadata detailanalüüsi käigus. Detailanalüüsis tuleks samuti läbi analüüsida, kas on vajadus luua kasutajale administreerimise liidesse eraldi funktsionaalsus täiendavate kontrollide defineerimiseks või hakkab see käima konfiguratsioonifaili kaudu.

	Kirjeldus	Viide kasutusloole
1	Kasutaja joonistatud piirkond tuleks salvestada teavituste haldamise tabelisse. Iga poolelioleva menetluse puhul tuleb teavituste korral teha ruumipäring ja leida kasutajad, kelle puhul jääb	KL6 punkt 5: Kasutaja määrab piirkonna (tõmbab kaardil vastava bounding box-i), mille sisse jäävate planeeringute menetlusprotsessi ta soovib olla kaasatud;

	planeeringu tema poolt joonistatud ala sisse. Kuna päringu tegemiseks vajalikud andmed paiknevad Planeeringute IS-i andmebaasis, siis saab päringu teostamiseks luua andmebaasi funktsiooni, mis võtab sisendiks planeeringuala ID ja tagastab kõik vastava IDga planeeringualasse jäävad teavituste tellijad.	
2	Ala sisse jäävate katastriüksuste leidmiseks on vaja, et Maa-amet pakuks katastreid WFS teenusena. Selle võimaluse puudumisel peaks katastriüksuste kihi andmed kandma Planeeringute IS-i andmebaasi.	KL7 punkt 3: Kasutaja määrab ala (tõmbab kaardil vastava bounding box-i või laadib üles nt vastava kihi (nt planeeringu kontaktala)), mille sisse jäävate katastritega seotud kinnistute omanikud on eeldatavasti planeeritavast tegevusest mõjutatud;
3	Kuna kehtivate planeeringute andmeid hakatakse hoidma Planeeringute andmekogus, siis võiks andmekogu API luua vajaliku teenuse, mis saab sisendiks planeeringuala geomeetria ja tagastab vastuse vastavalt kehtestatavatele reeglitele.	KL13 punkt 7: Süsteem käivitab ruumipäringu, mille raames võrreldakse genereeritud planeeringuala kattuvust sama piirkonna kehtiva üldplaneeringuga ja teiste süsteemile kättesaadavate ruumiandmetega;
4	Kattuvust saab kontrollida ainult vektorkihtidega. See tähendab, et liidestatud ruumiteenused peavad toetama WFS päringuid. Kattuvust saab kontrollida ka Planeeringute menetluse andmebaasis hoitavate andmetega (planeeringulahenduse kihtide andmed).	KL12 punkt 2: Süsteem käivitab ruumipäringu, mille raames tuvastab, milliste süsteemiga liidestatud ruumiteenuste kihtidega planeeringuala kattub;

9.2.2.4 Planeeringulahenduse valideerimine

Planeeringute andmekogu infosüsteemi raames luuakse andmekogu juurde võimekus valideerida planeeringu andmeid vastu vormistusnõuete määruks kirjeldatud tehnilist spetsifikatsiooni. Ühe osa nendest andmetest moodustavad planeeringute kihid koos tärkandmetega, mis peavad vastama kokkulepitud formaadile, et neid oleks võimalik automaatselt tuvastada ja andmebaasi lisada. Planeeringute menetluse IS hakkab API vahendusel saatma üles laetud planeeringulahenduse faile (CAD/GIS, Excel) valideerimise moodulile, mis võiks vastuse tagastada JSON formaadis. Vastus võiks sisaldada valideerimise tulemust infot (mitu objekti mingilt kihilt leiti, mis ei vastanud nõuetele jne) ning lisaks võiks vastus sisaldada valideerimise läbinud objekte GeoJSON formaadis FeatureCollection'ina. See annaks võimaluse menetluse käigus salvestada planeeringu kihtide andmed ka juhul, kui need ei ole 100% korrektsed. Planeeringu koostamise etapi lõpus enne lõplikku planeeringulahenduse esitamist ei oma täpne vastavus vormistusnõuetele nii suurt tähtsust ja menetluse protsess oleks lihtsam, kui ei pea esialgsete lahenduse versioonidega vormistusele nii suurt rõhku panema. Eelversioonide valideerimiseks võiks koguni mõelda välja lihtsustatud nõuded.

Detailanalüüsi käigus saab täpsemalt välja töötada nõuete formaadi ja koostöös planeeringute andmekogu infosüsteemi arendajatega leppida kokku, kas need hakkavad olema tekstiformaadis, kas menetluse süsteem annab nõuded ise kaasa või hoiab andmekogu seda infot enda juures jne.

9.2.3 MVP kirjeldus

MVP lahenduse arhitektuur ei erine täislahenduse omast. MVP lahenduse skooopi kuuluvad järgmised kasutuslood:

1. KL3 Esitatud seisukohale sisendi andmine;

2. KL5 Konkreetse piirkonna planeeringute kohta teavituste tellimine;
3. KL6 Konkreetse planeeringu kohta teavituste tellimine;
4. KL6 Konkreetse planeeringu kohta teavituste tellimine;
5. KL8 Planeeringuga seotud teavituste automaatne eelkoostamine, redigeerimine ja saatmine;
6. KL9 Planeeringuga seotud automaatsete teavituste haldamine;
7. KL8 Planeeringuga seotud teavituste automaatne eelkoostamine, redigeerimine ja saatmine
8. KL10 Planeeringuga seotud failide üleslaadimine;
9. KL11 Menetlusega seotud isikutele ülesannete loomine;
10. KL12 Planeeringuala kohta ruumiandmete pärimine;
11. KL13 Planeeringu algatusettepaneku taotluse esitamine;
12. KL14 Genereeritud planeeringu algatamise skeemi muutmine;
13. KL15 Genereeritud planeeringu algatamise skeemi joonistamine;
14. KL17 Algamis tingimuste koostamine
15. KL18 Kaasatavate ja koostöö tegijate määramine
16. KL21 Kasutajale planeeringu tööruumile ligipääsu andmine
17. KL22 Planeeringuala kohta täiendavate ruumiandmete küsimine
18. KL27 Planeeringu lõpplahenduse joonise üles laadimine
19. KL28 Planeeringu lõpplahenduse seletuskirja koostamine
20. KL29 Planeeringulahendusele välise kooskõlastuse ja arvamuse küsimine
21. KL30 Planeeringulahendusele sisese kooskõlastuse ja arvamuse küsimine
22. KL31 Planeeringulahendusele sisese kooskõlastuse ja arvamuse andmine
23. KL32 Siseste kooskõlastuste/arvamuste haldamine - asutuse ametliku seisukoha vormistamine
24. KL33 Planeeringulahendusele välise kooskõlastuse ja arvamuse andmine
25. KL34 Kooskõlastuste ja arvamuste märkuste haldamine
26. KL36 Planeeringu saatmine arvamuse avaldamiseks
27. KL37 Planeeringu kohta arvamuse avaldamine
28. KL38 Esitatud arvamuste haldamine - sarnaste arvamuste grupeerimine
29. KL39 Esitatud arvamuste haldamine - arvamuse sisu anonümiseerimine
30. KL40 Esitatud arvamuste haldamine - arvamuste avalikustamine
31. KL41 - Planeeringule esitatud ettepanekust loobumise kinnitamine
32. KL42 - Vahekirja koostamine
33. KL43 Heakskiidu andmine

MVP lahenduse skooopi kuuluvad järgmised funktsionaalsed nõuded:

1. Planeeringute menetlussüsteemis ruumiandmeid peab olema võimalik kiirelt ja mugavalt kaardil vaadata;

2. Planeeringute menetlussüsteemi ruumiandmeid peab olema võimalik kiirelt ja mugavalt kaardi abil otsida. Otsida peab minimaalselt saama järgmiste väljade alusel: planeeringu kood, planeeringu nimetus, katastriüksuse aadress, katastriüksuse kood, omavalitsus, asutüksus;
3. Planeeringute menetlussüsteemi kaardikomponent peab sisaldama tööriistakomplekti, mille abil saab kasutaja ruumikuju luua, muuta ja kustutada;
4. Kaardikomponenti peab olema võimalik kasutada täisekraani vaates;
5. Kaardikomponendis peab olema võimalik lisaks aluskaardile kuvada erinevaid kaardikihte;
6. Kaardikomponendis peab olema võimalik kaardikihte lisada;
7. Kaardikomponent peab toetama standardseid kaarditegevusi - kaardil sisse ja välja suumimine, kaardi nihutamine, kaardi tsentreerimine, kaardi vaatamine täisvaates;
8. Kaardikomponendis peab kuvama kasutusel olevat mõõtkava ja hiire asukoha EPSG:3301 X ja Y koordinaate;
9. Kõikidel kaardikomponendi tööriistadel peavad olema tooltipid;
10. Kaardikomponendis peab olema võimalik konkreetse ruumilise objekti infot pärida. Päritud info kuvatakse objekti infopaneelile;
11. Planeeringute menetlussüsteemi avakuval peab näitama menetlust kajastavat ajajoont;
12. Ajajoon peab planeeringu alguses vaikimisi sisaldama planeerimisseadusest tulenevaid verstaposte koos tähtaegadega;
13. Avakuva üldiselt ajajoonelt peab olema võimalik liikuda konkreetse menetlusetapi detailsemale ajajoonele;
14. Ajajoone kaudu peab olema võimalik menetluse eri etappide vahel navigeerida;
15. Ettepanekuid planeeringutele peab olema võimalik esitada joonisel/kaardil, kui ettepanek seda tingib või soodustab.

9.2.4 Liidestusvajadused

Ülevaade, milliste muude süsteemidega seotud liidestusi on detailanalüüsis vaja täpsemalt käsitleda, on toodud TO-BE Andmevoogude peatükis.

9.2.4.1 E-ehituse platvorm

Planeeringute menetlussüsteem luuakse kooskõlas e-ehituse platvormi arhitektuuriga. Loodavad komponendid paigaldatakse samasse Kubernetes klastrisse Docker konteinerites. Olemasolevaid e-ehituse teenuseid kasutatakse ära nii palju kui võimalik ning nendega suheldakse otse. Kui kasutatakse väliseid süsteeme, mille kasutamiseks teenused e-ehituse platvormil puuduvad, siis sellisel juhul luuakse vastavad API teenused, mis võimaldavad ka muudel rakendustel neid teenuseid tulevikus hõlpsamini tarbida. Näiteks suhtlus Riigi kinnisvara registri, Rahvastikuregistri, E-äriregistri ja E-kinnistusraamatu x-tee teenustega kapseldatakse eraldi mikroteenusesse, mis võimaldab neid teenuseid hõlpsamini tarbida nii planeeringute menetluse infosüsteemil endal kui ka tulevikus muudel e-ehituse rakendustel.

9.2.4.2 Maa-ameti infosüsteemid

Teatud juhtudel näiteks Maa-ameti kitsenduste, katastrikaardi ja asustusüksuste kaardikihtide tarbimiseks tuleb Maa-ameti süsteemidesse lisada WFS teenused, mis võimaldavad neid andmeid pärida. Samas Maa-ameti põhikaart, ortofotod ning hübriidkaart on juba aluskaardina kasutamiseks sobiliku WMS teenusena olemas.

Kaardikihtide kuvamiseks kasutajale kasutatakse 2D ja 3D kasutajaliidese komponente.

Maa-ameti süsteemide ülekoormamise vältimiseks ning rakenduse jõudluse tõstmiseks võidakse rakendada 3D kaksiku arhitektuuris kajastatud vahemälu lahendust, kus on kombineeritud MapCache ja Mapserver vahekihina rakenduse ja väliste kaarditeenuste vahel.

9.2.4.3 KOV-ide infosüsteemid

Planeeringute menetlussüsteemi luuakse teenused, mille kaudu on võimalik välistel süsteemidel liidestuda andmete pärimiseks. Teenused on kättesaadavad läbi X-tee.

Geomeetriliste andmete pärimiseks luuakse nii sisemiseks kui ka väliseks kasutamiseks TMS/WMS/WFS teenused.

Kasutajaliides peab olema üles ehitatud selliselt, et selle alamlehtede poole on võimalik otselingi kaudu pöörduda vajadusega välistest süsteemidest suunata otse näiteks meneltuse algatamise vaatesse.

Tulenevalt Eesti Linnade ja Valdade Liidu poolt saadetud sisendile peaks detailanalüüsis keskenduma järgmiste liidestuste analüüsimisele:

- Liides KOV geoinfosüsteemi kaardirakendusega (päringud läbi REST API);
- Liides KOV geoinfosüsteemi menetlussüsteemiga (X-tee või JSON);
- Liides KOVi dokumendihaldussüsteemiga (dhx);
- Liides, mis vahendab KOV teenuste kliendivaadet KOV veebikeskkonnast;
- Kaasamisrakenduse liides (tulevikus tõenäoliselt läbi dedicated API, täna VOLISel dhx).

Juhul kui nimetatud liideseid plaanitakse arenduste käigus realiseerida, peab TO-BE protsessid samuti üle vaatama ja välja võtma KOV-i ametniku käsitsi failide liigutamist kajastavad tegevused. Sellest lähtuvalt peab üle vaatama funktsionaalsed nõuded ja kasutuslood ning vajadusel neid kohandama.

9.2.4.4 Muud infosüsteemid sh planeeringumenetluses kooskolastajatena osalejad

Sarnaselt vajadusele luua Maa-ameti süsteemides WFS teenuseid, on ka teiste süsteemide ruumandmete kasutamiseks vajalik muudes süsteemides luua WFS teenused, mis võimaldavad neid andmeid vektor kujul ja kaardikihtidena 3D kaksik komponendis kuvada. Sarnaselt Maa-ameti andmetele võib ka siin olla vajadus neid andmeid vahemällu salvestada. Juhul kui ajakohased andmed pole kättesaadavad välise süsteemi vea tõttu või vahemälu salvestatud andmeid pole olnud võimalik piisavalt kaua värskendada, tuleb kasutajat sellest teavitada kasutajaliidese kaudu.

9.2.5 Tehniliste nõuete täpsustused

Tehnilised nõuded, millest lähtuda planeeringute menetlussüsteemi arenduses on kirjeldatud järgmistes dokumentides:

- e-ehituse platvormi tarkvaraline arhitektuur (MKM, e-ehituse platvormi tarkvaraline arhitektuur (ver.9), 2020)
- e-ehituse platvormi mittefunktsionaalsed nõuded (MKM, 2020)
- E-ehituse platvormi stiiliraamat (MKM, E-ehituse platvormi stiiliraamat, 2020)
- Arendusprotsessi kokkulepped ja juhendid

9.2.5.1 Mittefunktsionaalsete nõuete täpsustused

Nõue	Kommentaar
MFN #1: "Rakenduse arhitektuur peab lähtuma EHR arhitektuuridokumendist"	Link viidatud dokumendile on aegunud. Soovitame uuendada.
MFN #3: "Rakenduse kasutajaliides peab olema kasutatav järgmiste veebibrauseritega: Chrome, Safari, Firefox ja Internet Explorer/Edge, Android Chrome ja IOS lehitsejad."	Soovitame lõpetada Internet Exploreri toetamise. Soovitame täpsustada, millised iOS veebilehitsejad sobivad.
MFN #4: "Rakenduse kasutajaliides peab ühilduma täielikult HTML5, CSS3 ja Javascript kehtivate standarditega ning kõikide nõutud veebilehitsejate viimaste versioonidega."	Soovitame kirjeldada kuidas valideeritakse. Näiteks kasutatakse https://validator.w3.org/ validaatorit.
MFN #7: "Rakenduse kasutajaliides peab olema tehtud lähtudes värskeimatest UX trendidest"	Soovitame selle nõude eemaldada. Nõue on kaetud stiiliraamatu nõudega MFN #8. Kui eesmärgiks on rakenduse kasutajaliidest jooksvalt ajakohasena hoida, siis soovitame nõuet vastavalt sõnastada.
MFN #12: "Rakendus peab töötama veebibrauseritega, mis toetavad ID-kaarditarkvara 2 viimast versiooni"	Soovitame selle nõude ümber sõnastada kui eesmärgiks on ID-kaardi tarkvara viimase 2 versiooni toetamine.
MFN #17: "Statistilisi parameetreid mõõdetakse Google Analytics keskkonna kaudu."	Soovitame täpsustada nõudeid Google Analytics kasutusele. Detailanalüüsi käigus selgitatakse välja millist statistilist informatsiooni soovitakse koguda.
MFN #20: "Rakendus peab tagama isikuandmete töötlemise vastavalt isikuandmete kaitse üldmäärusele ja isikuandmete kaitse seadusele"	Soovitame täpsustada kes seda analüüsib. Kas seda peab arendaja analüüsima või annab MKM vastavad juhised?
MFN #21: "Rakenduse ja andmebaasi turvalisuse tagamiseks tuleb järgida OWASP-i parimaid praktikaid."	Soovitame täpsustada, kuidas kontrollitakse nõude täitmist.
MFN #25: "Rakendus peab olema kirjutatud arvestades töödeldavatele"	Soovitame täpsustada, kuidas kontrollitakse nõude täitmist.

andmetele määratud ISKE turvaklassi nõudeid."	
MFN #27: "API rakendus peab olema turvatud: Denial-Of-Service (DOS), Cross-Site-Scripting (XSS), Brute Force ja SQL/NoSQL Injection rünnakute vastu."	Soovitame täpsustada, kuidas kontrollitakse nõude täitmist.
MFN #32: "Faililao loomisel eelistatakse objektsalvestuskeskkonna kasutamist S3 REST API-ga."	Soovitame täpsustada. E-ehituse platvormil on vastavasisuline teenus juba olemas.
MFN #33: "Rakenduse logimine peab vastama isikuandmete kaitse seaduses §36 kehtestatud"	Soovitame täpsustada, kes seda analüüsib. Kas seda peab arendaja analüüsima või annab MKM vastavad juhised?
MFN #37: "Rakendusserverite ja andmebaasi teenuste jooksutamise tuleb kasutada ploksalvestuskeskkonda."	Vajab sõnastuse täpustamist, selgitust ja viiteid.
MFN #38: "Rakenduse testimiseks peavad olema koostatud testilood ning igale testiloole peab olema koostatud sellele vastav Katalon automaattest. Automaattestid peavad töötama ilma vigadeta."	Hetkel ei ole nõutud rohkem kui 2 testilugu ja automaattesti. Soovitame täpsustada. Näiteks testilood ja automaattestid peaksid katma kõik analüüsis kirjeldatud kasutuslood vms.
MFN #39: "Rakendusele html kujul kasutusjuhendit tuleb täiendada ja viia see vastavusse rakenduses tehtud muudatustega."	Kas iga tarnega või lepingu lõpus? Soovitame nõuda pidevat uuendamist sest paralleelselt arendatavad projektid sõltuvad teiste projektide dokumentatsiooni kvaliteedist ja ajakohasusest.
MFN #44: "Rakendusele peab olema koostatud paigaldusjuhend ja taasteplaani."	Paigaldusjuhendit soovitame nõuda iga tarnega. Taasteplaani enne lõppkasutajate andmete salvestamist süsteemi.
MFN #?: "Rakenduse loomisel tuleb arvestada võimalusega muuta see mitmekeelseks (nt inglise, eesti, vene)."	Nõude number ebakorrekne.
MFN #?: "Rakenduses peab saama MKM-i Peakasutaja hallata väljade, nuppude, pealkirjad nimetusi, info (i) tekste, abitekste, veateateid."	Nõude number ebakorrekne. Soovitame täpsustada, kas siin on mõeldud veebipõhist kasutajaliidest või seadistusfailide muutmist failisüsteemis.
	Soovitame lisada nõuded Sonarqube, Liquibase ja Artifactory kasutamise kohta kuna hetkel on e-ehituse arhitektuuris mainitud tarneprotsessi tehnoloogiad mittefunktsionaalsetes nõuetes ainult osaliselt kaetud.
	Soovitame nõuda tarkvara disaini- ja arhitektuuridokumendi loomist ja uuendamist, mis kirjeldab arendatud süsteemi arhitektuuri, komponente, liideseid ja kuidas need on lahendatud.
	Ühiktestide kohta on "EHR koodi haldamise ja tarnimise juhend"-s kirjas nii: "Kogu loodud või muudetud lähtekood peab olema kaetud

	moodultestidega (unit test)" See nõue ja muud sarnased nõuded võiksid olla väljendatud MFNs. Hetkel on tekkinud olukord, kus tegelikud mittefunktsionaalsed nõuded on eri dokumentides laiali.
	Soovitame nõuda testistrateegia, testiplaani ning testiraporti dokumentide loomist ja uuendamist.

9.2.5.2 E-ehituse platvormi arhitektuuri täpsustused

E-ehituse platvormi tarkvaralise arhitektuuri dokument on edasiarendus Ehisregistri arhitektuuri dokumendist ning keskendub eelkõige olemasoleva süsteemi uuele arhitektuurile üleviimisele samas jätab selgitamata, kuidas uut arhitektuuri peaks järgima juhul kui arendatakse täiesti uut süsteemi. Osa segadust tuleneb "e-ehituse platvormi" ning "EHR" mõistete läbisegi kasutamisest piiritlemata, kus üks algab ja teine lõpeb. Uute süsteemide arenduses segaduse vältimiseks soovitame täpsemalt selgitada ning eristada "e-ehituse platvorm" ning "EHR" mõisted ning eristada nõuded, mis on mõeldud vana süsteemi üleviimiseks nendest, mis kehtivad kõigile arendustele e-ehituse platvormil. Arhitektuuri komponentide vaate juures soovitame selgitada, millised osad ja kuidas on mõeldud uute rakenduste poolt taaskasutamiseks.

Soovitame EHR tarneprotsessi ning selle joonist täpsustada. Soovitame selgitada, kuidas täpsemalt igat mainitud tehnoloogiat kasutatakse ning viia joonis vastavusse BPMN diagrammi heade tavadega. Kujutatud riskülkutes soovitame eelkõige kirjeldada tegevusi, mitte tehnoloogiaid, millega need tegevused on realiseeritud. Antud kirjeldusest pole praegu võimalik aru saada kas näiteks SonarQube ja Artifactory on juba kuskile paigaldatud või tuleb nendele konteinerid luua ja käivitada. Samuti ühiktestid, Liquibase ja Maven oleksid justkui sarnased kas siis tegevused või rakendused võrreldes Kubernetes / Docker, Sonarqube ja Artifactory-ga, mis jällegi tekitab segadust. Samuti pole võimalik selle joonise pealt aru saada tegevuste järjekorrast.

9.2.6 Seotud süsteemide ja loodava süsteemi turvaklass

Menetlussüsteemi arhitektuuri ja arendustegevuste planeerimiseks kaardistati võimalike seotud süsteemide turvaklassid, mis on olulised ka planeeringute menetlussüsteemi turvaklassi määramisel.

Table 1 Seotud süsteemide ISKE turvalikuse klassid

Andmekogu	ISKE turvalisuse klass
Ehisregister	K2T1S1
Maa-ameti Kitsendusi põhjustavate objektide infosüsteem (KPOIS)	K2T1S1
Maakataster	K2T2S1
Aadressandmed	K2T2S0
KOTKAS	K2T2S2
Teeregister	K1T2S1

Andmekogu	ISKE turvalisuse klass
Kultuurimälestiste register	K1T2S2
EELIS	K1T2S1
Kinnistusraamat	K2T3S1
Äriregister	K2T3S1
Riigi Kinnisvara register	K2T2S1
Rahvastikuregister	K3T2S2
Eesti Geoportaal	K1T2S1
Planeeringute andmekogu	K1T2S1
Planeeringute menetlussüsteem	K1T2S1

9.3 Arendustööde etapid ja tööde plaan

Põhimõtted ja selgitused

1. Arendusprotsessi läbiviimisele kehtib "Arendusprotsessi kokkulepped ja juhendid" dokumentide komplekt.
2. Automaattestide arendus s.h. ühiktestid ja Katalon testid, dokumenteerimine, retsenseerimine, testimine ja vigade parandamine on planeeritud osana arendus- ja analüüsiülesannetest v.a. üldised ja ettevalmistavad tööd.
3. Mõisted "Toode" ja "tootearendus": täielik lahendus, mille arendus toimub peale MVP arendust.
4. Projektijuhtimine ja tähtsamad koosolekud on arendustegevusest eraldi paralleelsete töödena välja toodud.
5. Kuna eelanalüüsi käigus loodud lahenduse detailsus ja ajahinnangud sisaldavad alati suurel määral teadmatust, siis peab see ka väljenduma väga suures puhvril, mis lisatakse antud ajahinnangutele juurde.
6. Etapid 1, 2, 3 ja 4 soovime omakorda jaotada arendussprintideks vastavalt Scrum raamistikule.
7. Arendaja tarnib ning tellija testib tulemeid võimalikult tihti kogu projekti jooksul vastavalt kokkulepitud regulaarsusele.
8. MVP arendusele ei kehti paljud mittefunktsionaalsed nõuded, mille täitmisele keskendutakse alles tootearenduse etapis.

Lähtuvalt prioriseeritud nõuetest on võimalik menetlussüsteemi arendus jaotada viieks suuremaks etapiks. Järgnevas tabelis on toodud ajahinnangud suuremate etappide lõikes. Eraldi on välja toodud jooksvad toetavate tegevuste kulud ja teiste infosüsteemide täienduse kulud.

Table 2 Planeeringute menetlussüsteemi arendustööde etappide ajahinnangud ja maksumused

Etapp	Ajahinnang (h)	Maksumus (€)*
MVP ettevalmistus	1188	71 280
MVP arendus	5328	319 680
Täislahenduse ettevalmistus	516	30 960
Täislahenduse arendus	4921	295 260
Projekti lõpetamine	388	23 280
Juhtimine kogu projekti jooksul	1350	81 000
Koosolekud s.h korraldamine ja ettevalmistamine	2299	137 940
Teiste infosüsteemide täiendused	3200	192 000
Kokku MVP	10 424	625 440**
KOKKU täislahendus	19 190	1 151 400

* Maksimuse arvutamisel on arvestatud 60 eurose tunnihinnaga (KM-ga)

**MVP maksumuse arvutamisel on projekti lõpetamise, juhtimise kogu projekti jooksul, koosolekud sh korraldamine ja ettevalmistamine, teiste infosüsteemide täiendamine etappide tabelis olevate ajahinnangute mahtudest võetud arvesse 54,5%, sest MVP arendusmaht moodustab täislahenduse arendusmahust ca 54,5%.

Etappide ajahinnangute täpsem jaotumine tööde lõikes on välja toodud Lisas 11 Ajahinnangute tabelis.

Kindlasti peab arvestama, et tegemist on hinnangutega ning arendusprojekti eelarve planeerimiseks peab juurde arvestama puhvri erinevate ootamatuste tarbeks. Eelnevalt nimetatud ajahinnangute tabelisse arvutasime ka antud ajahinnangute 30% ja 50% puhvri.

Arvestades antud projekti kogumahtu on vaja planeerida vähemalt 6-liikmeline põhimeeskond (projektijuht, analüütik, arhitekt, arendaja, testija, disainer) ning sõltuvalt projekti ajaraamist ka lisaliikmeid – intensiivsetes analüüsi etappides üks täiendav analüütik ning intensiivsetes arenduse etappides üks täiendav arendaja. Lisa 11 Ajahinnangute tabeli „Ajakava“ lehelt on võimalik näha, et kui antud projekti kestvus planeerida kahe aasta peale, siis on vaja 8-liikmelist meeskonda – lisaks mainitud põhimeeskonnale täiendavat analüütikut ja arendajat. Kui nimetatud tabelis on konkreetse ressursi koormus suurem kui 1, siis see tähendab, et antud ajaraamis püsimiseks on vaja täiendavat ressursi.

9.4 Kulu-tulu analüüs

9.4.1 Kulu analüüs

9.4.1.1 Alternatiiv 1 – MVP

9.4.1.1.1 Arenduskulu

MVP lahenduse arenduskulu on 652 440 eurot (vt peatükk 9.3).

9.4.1.1.2 Hoolduskulu

Hoolduskulud sõltuvad paljuski sellest, kes rakendust tulevikus hooldama hakkab ja millistel tingimustel kokkulepe sõlmitakse. Antud analüüsi raames tuuakse välja kolm võimalikku varianti:

- variant 1 – rakendust majutab ja hakkab hooldama ministeeriumi IT-asutus oma ressurssidega. Majutuskulu hinnang baseerub antud dokumendi peatükil 9.2.1.6 ja riigipilve hinnavõrdluse kalkulaatoril (Riigipilve hinnakiri, 2020).

	1 aasta	2 aasta	3 aasta	4 aasta	5 aasta
Testkeskkond	1559€	1715€	1886€	2075€	
Toodangukeskkond		4209€	5051€	6061€	7273€
Kokku	1559€	5924€	6937€	8136€	7273€

Kulude arvutustes kasutame nii test- kui ka toodangukeskkonna viie aasta keskmist kulu, mis on 5966 eurot.

- variant 2 – rakendust majutab ja hooldab kokkulepitud SLA tingimustel arenduspartner;
- variant 3 – rakendust majutab, hooldab kokkulepitud SLA tingimustel ja teeb edasiarendusi arenduspartner.

	Plussid	Miinused	Hinnanguline maksumus
Variant 1	- Lihtne, kui IT-asutusel on olemas rakenduse majutamiseks vajalik infrastruktuur; - Lihtne, kui IT-asutusel on olemas rakenduse hooldamiseks ja haldamiseks vajalikud oskused; - Lihtne, kui IT-asutusel on olemas rakenduse ülevõlgeldmiseks vajalikud töötajad (teenuse haldur, teenuse administraator).	- Rakenduse hooldus võib jääda venima, kui vastutavatel IT-asutuse inimestel on ka teised ülesanded kõrval. - Arenduspartnerilt tuleb eraldi juurde tellida täiendavaid arendustöid.	- Administraatori palgakulu* aastas (8h kuus) – ligikaudu 1718,4 eurot. - Teenusehalduri palgakulu* aastas (4h kuus) – ligikaudu 859,2 eurot. - Majutuse infrastruktuuri maksumus aastas on ligikaudu 5966 eurot. - Kokku: 8543,6 eurot (aasta)
Variant 2	- Kokkulepitud SLA tingimustel antakse rakenduse majutamise, monitoorimise ja hoolduse teenuse vastutus arenduspartnerile; - Süsteemi omanik ei pea enda töötajate seast otsima inimesi, kes peaksid vastutama teenuse käimishoidmise eest.	- Sõltuvus välistest arenduspartnerist; - Arenduspartnerilt tuleb eraldi juurde tellida täiendavaid arendustöid.	- Lõplik tasu oleneb SLA tingimustest. Hinnanguline ühe kuu maksumus 60 eurose tunnihinna (KM-ga) juures (8h admin + 4h teenusehaldur + rakenduse majutus) on ligikaudu 1200 eurot. - Kokku: 14 640 eurot koos KM-ga.

Variant 3	- Kokkulepitud SLA tingimustel antakse rakenduse majutamise, monitoorimise ja hoolduse teenuse vastutus arenduspartnerile; - Süsteemi omanik ei pea enda töötajate seast otsima inimesi, kes peaksid vastutama teenuse käimashoidmise eest; - Süsteemi omanik saab arenduspartnerilt tellida igakuiselt kokkulepitud mahus täiendavaid arendustöid.	Sõltuvus välistest arenduspartnerist.	- Lõplik tasu oleneb SLA tingimustest. - Aastane arendus- ja hooldustööde maht on $625\,440\text{€} \cdot 0,2 = 125\,088\text{€}$ /aastas.
------------------	---	---	--

* Administraatori ja teenusehalduri palgakulude arvutamisel on lähtutud RMIT-i töötaja keskmisest brutotasust, mis on 2250 eurot kuus, see teeb tööandja kuluks 3010,5 eurot kuus. Lähtuti, et keskmiselt on ühes kuus 167,92 töötundi.

9.4.1.2 Alternatiiv 2 – Täislahendus

9.4.1.2.1 Arenduskulu

Täislahenduse arenduskulu on 1 151 400 eurot (vt peatükk 9.3)

9.4.1.2.2 Hoolduskulu

Hoolduskulud sõltuvad paljuski sellest, kes rakendust tulevikus hooldama hakkab ja millistel tingimustel kokkulepe sõlmitakse. Antud analüüsi raames tuuakse välja kolm võimalikku varianti:

- variant 1 – rakendust majutab ja hakkab hooldama ministeeriumi IT-asutus oma ressurssidega. Majutuskulu hinnang baseerub antud dokumendi peatükil 9.2.1.6 ja riigipilve hinnavõrdluse kalkulaatoril (Riigipilve hinnakiri, 2020).

	1 aasta	2 aasta	3 aasta	4 aasta	5 aasta
Testkeskkond	1559€	1715€	1886€	2075€	
Toodangukeskkond		4209€	5051€	6061€	7273€
Kokku	1559€	5924€	6937€	8136€	7273€

Kulude arvutustes kasutame nii test- kui ka toodangukeskkonna viie aasta keskmist kulu, mis on 5966 eurot.

- variant 2 – rakendust majutab ja hooldab kokkulepitud SLA tingimustel arenduspartner;
- variant 3 – rakendust majutab, hooldab kokkulepitud SLA tingimustel ja teeb edasiarendusi arenduspartner.

Plussid	Miinused	Hinnanguline maksumus
---------	----------	-----------------------

Variant 1	- Lihtne, kui IT-asutusel on olemas rakenduse majutamiseks vajalik infrastruktuur; - Lihtne, kui IT-asutusel on olemas rakenduse hooldamiseks ja haldamiseks vajalikud oskused; - Lihtne, kui IT-asutusel on olemas rakenduse ülevälhoidmiseks vajalikud töötajad (teenuse haldur, teenuse administraator).	- Rakenduse hooldus võib jääda venima, kui vastutavatel IT-asutuse inimestel on ka teised ülesanded kõrval. - Arenduspartnerilt tuleb eraldi juurde tellida täiendavaid arendustöid.	- Administraatori palgakulu* aastas (8h kuus) – ligikaudu 1718,4 eurot. - Teenusehalduri palgakulu* aastas (4h kuus) – ligikaudu 859,2 eurot. - Majutuse infrastruktuuri maksumus aastas on ligikaudu 5966 eurot. - Kokku: 8543,6 eurot (aasta)
Variant 2	- Kokkulepitud SLA tingimustel antakse rakenduse majutamise, monitoorimise ja hoolduse teenuse vastutus arenduspartnerile; - Süsteemi omanik ei pea enda töötajate seast otsima inimesi, kes peaksid vastutama teenuse käimashoidmise eest.	- Sõltuvus välisest arenduspartnerist; - Arenduspartnerilt tuleb eraldi juurde tellida täiendavaid arendustöid.	- Lõplik tasu oleneb SLA tingimustest. Hinnanguline ühe kuu maksumus 60 eurose tunnihinna (KM-ga) juures (8h admin + 4h teenusehaldur + rakenduse majutus) on ligikaudu 1200 eurot. - Kokku: 14 640 eurot koos KM-ga.
Variant 3	- Kokkulepitud SLA tingimustel antakse rakenduse majutamise, monitoorimise ja hoolduse teenuse vastutus arenduspartnerile; - Süsteemi omanik ei pea enda töötajate seast otsima inimesi, kes peaksid vastutama teenuse käimashoidmise eest; - Süsteemi omanik saab arenduspartnerilt tellida igakuiselt kokkulepitud mahus täiendavaid arendustöid.	Sõltuvus välisest arenduspartnerist.	- Lõplik tasu oleneb SLA tingimustest. - Aastane arendus- ja hooldustööde maht on $1\,151\,400\text{€} \cdot 0,2 = 230\,280\text{€}$ /aastas.

* Administraatori ja teenusehalduri palgakulude arvutamisel on lähtutud RMIT-i töötaja keskmisest brutotasust, mis on 2250 eurot kuus, see teeb tööandja kuluks 3010,5 eurot kuus. Lähtuti, et keskmiselt on ühes kuus 167,92 töötundi.

9.4.1.3 Personalikulu

Arendusetapis nähakse ette, et planeeringute menetluse infosüsteemi arendusi toetab kaks täiskohaga töötajat - üks, kes tegeleb äripoole küsimustega ning üks, kes tegeleb tehniliste küsimustega. Kummagi töötaja ühe kuu brutopalk on hinnanguliselt 2500 eurot, mis teeb ühe kuu palgafondi suuruseks 3345 eurot. Arendusetapp kestab hinnanguliselt 24 kuud.

Planeeringute menetluse infosüsteemi arendusjärgseks ülalhoidmiseks ja kasutajatoe pakkumiseks nähakse ette kaks püsikoha ja täiskoormusega töötajat. Kummagi töötaja ühe kuu brutopalk on hinnanguliselt 2200 eurot, mis teeb ühe kuu palgafondi suuruseks 2 943,6 eurot. Lisaks nähakse ette infosüsteemi esimeseks kolmeks tööaastaks veel täiendavalt ühe projektijuhi kaasamist, kelle ühe kuu brutopalk on hinnanguliselt 2500 eurot, mis teeb ühe kuu palgafondi suuruseks 3345 eurot.

Planeeringute menetluse infosüsteemi arendusetapi järgseks juurutamisperioodiks nähakse ette aastaks veerand koormusega koolitaja töökoht. Koolitaja brutopalk kuus on hinnanguliselt 1800 eurot, mis teeb veerand koormuse juures ühe kuu palgafondi suuruseks 602,1 eurot.

Personalikulu arendusetapis, mis kestab hinnanguliselt 24 kuud, on 160 560 eurot. Personalikulu arendusetapi järgselt on esimese aasta jooksul 118 011,6 eurot aastas, teise ja kolmanda aasta jooksul 110 786,4 eurot aastas ning peale kolme aastat 70 646,4 eurot aastas.

9.4.1.4 Kulude koondvaade

Kulu tüüp	Alternatiiv 1	Alternatiiv 2
Arenduskulu	625 440	1 151 400
Arendusetapi personalikulu	160 560	160 560
Hoolduskulu - variant 1 (€/aastas)	8544	8544
Hoolduskulu - variant 2 (€/aastas)	14 640	14 640
Hoolduskulu - variant 3 (€/aastas)	125 088	230 280
Kokku (Hoolduskulu - variant 1)	794 544	1 320 504
Kokku (Hoolduskulu - variant 2)	800 640	1 326 600
Kokku (Hoolduskulu - variant 3)	911 088	1 542 240

9.4.2 Tulu analüüs

9.4.2.1 Kvalitatiivne analüüs

Kvalitatiivse analüüsi läbi viimiseks kasutati Saaty analüütilise hierarhilise mudeli meetoodika kohandatud versiooni. Defineeriti viis kriteeriumit: osapoolte rahulolu protsessiga, menetlusprotsessi läbipaistvus, menetlusnõuete järgimine, sisuline kaasamine ja koostöö tegemine ning ruumilahenduse terviklikkus. Alternatiividena käsitleti kaht olukorda:

1. Planeeringute menetluse infosüsteemi ei looda ja planeeringute menetlemine jätkub senisel viisil;
2. Planeeringute menetluse infosüsteem luuakse ja planeeringute menetlemine jätkub TO BE protsessides kirjeldatud viisil.

Defineeritud kriteeriumitele määrasid eksperdid kaalud skaalal 0-1. Eksperdid andsid kriteeriumitele hinnangud skaalal 1-5 lähtudes kahest kirjeldatud alternatiivist.

Tabel 10 Kvalitatiivse analüüsi mõõdkud ja hinnangud

Mõõdik	Kaal	AS IS	Kaal*AS IS mõõdik	TO BE	Kaal*TO BE mõõdik	Kommentaar
Osapoolte rahulolu protsessiga	0,9	3	2,7	4	3,6	AS IS ja TO BE hinnangud on antud kasutaja teekondade kaardistamisel loodud emotsioonikaare, kaardistatud probleemid ja väljapakutud muudatusettepanekute põhjal. Rahulolu planeeringute menetlusega mõjutab ka üldist rahulolu riigi ja KOV

						haldusega, seetõttu on planeeringute menetlemisega rahulolu hindamine oluline. Osapoolte rahulolu protsessiga sõltub olulisel määral muudest komponentidest, mis on kirjeldatud allpool.
Menetlusprotsessi läbipaistvus	1	2	2	5	5	AS IS praktika kohaselt, kus enne algatamist tehakse ära suur osa sisulisest tööst ei võimalda planeeringu lahenduse koostamist läbi viia läbipaistva avaliku protsessina. AS IS praktika kohaselt on palju komisjonides, koosolekutel jmt kujundatud seisukohti, mille tagantjärele mõistmine on keeruline ja info otsuseni jõudmise kohta pole leitav. Oluline probleem on just menetluse käigus kujundatavad seisukohad, mis ei ole nähtavad ei menetluse ajal ega ka peale menetluse lõppu. See ei ole ka PlanS mõttega kooskõlas (sh PlanS teabe piisavuse põhimõtte § 11; PlanS § 127 lg 5 + sama muude liikide juures).
Menetlusnõuete järgimine	1	3	3	5	5	Planeeringute järelevalve näitab, et vigu esineb pigem palju, kuigi iga rikkumine ei pruugi olla kriitilise tähtsusega. Möödiku fookuses on eelkõige tehniline menetlusnõuete järgimine (näidatud ka https://planeerimine.ee/juhendid-ja-uuringud/menetlused/).
Sisuline kaasamine ja koostöö tegemine	0,9	3	2,7	4	3,6	AS IS olukorras lükkavad KOVid kaasamise ja koostöö tegemise planeerimiskonsultantide ülesandeks. Avalikkuse esindajad tunnetavad, et kaasatus ja info kättesaadavus on ebapiisav, info võib olla täna raskelt mõistetav. Menetluskeskkond lihtsustab suurt osa tehnilisest tööst, jättes rohkem tööjõuressurssi sisulisele kaasamisele. Oluline arenguhüpe: parem ülevaade esitatud arvamustest ja arvamuste alusel tehtud muudatustest. Sisuline kaasamine ja koostöö toimub ka edaspidi väljaspool infosüsteemi, infosüsteem on abistav töövahend.
Ruumilahenduse terviklikkus	0,8	3	2,4	4	3,2	AS IS'i madal hinnang tuleneb puudulikust koostööst. Infosüsteem ei aita otseselt koostada paremat planeeringut vaid toetab selle loomist: aitab näiteks paigutada ruumilahendust suuremasse pilti (naaberalad) ja jätab rohkem aega sisulise töö tegemiseks.

KOKKU keskmine	2,56	4,08	
----------------	------	------	--

Planeeringute menetluse infosüsteemi loomine ja planeeringute menetlemine TO BE protsessides kirjeldatud viisil tõstaks planeeringute menetluse läbipaistvust ja üldist osapoolte rahulolu protsessiga hinnanguliselt 1,52 punkti ehk 59,4% võrra. Kõige rohkem paraneks ekspertide hinnangul infosüsteemi kasutuselevõtuga menetlusprotsessi läbipaistvus tänu võimalusele jälgida ja ka tagantjärele vaadelda menetluse käigus tehtud otsuste ja lõpplahenduse kujunemist.

9.4.2.2 Kvantitatiivne analüüs

Analüüsi teostamise ajal puudus planeeringute menetlemist puudutav üleriigiline statistika. Kvantitatiivse analüüsi läbiviimiseks tugineti Maa-ametile perioodil 2016-2020 esitatud detailplaneeringute menetlust puudutavatele andmetele. Kohalikud omavalitsused on aastatel 2016-2020 esitanud Maa-ametile katastritoimingute tegemiseks 3493 detailplaneeringut. Maa-ameti hinnangul on 10% neile edastatavatest planeeringutest seotud (osalise) kehtetuks tunnistamisega. Seega on kohalikud omavalitsused aastatel 2016-2020 tegelenud ca 3143 detailplaneeringu kehtestamise menetlusega, so aastas keskmiselt 630 detailplaneeringut. Keskmiselt on üks omavalitsus vaadeldaval perioodil menetlenud 22 detailplaneeringut (keskmise arvutamisel võeti arvesse ainult need omavalitsused, kes on vaadeldaval perioodil detailplaneeringuid menetlenud). Kõige rohkem on menetletud detailplaneeringuid Tallinna linnas, vaadeldaval perioodil kokku 615. Kõige suurem on nende omavalitsuste osakaal, kes on vaadeldaval perioodil menetlenud üht detailplaneeringut. Keskmine detailplaneeringu menetluse kestvus algatamise otsusest kehtestamise otsuseni on vaadeldaval perioodil 1404 päeva ehk ca 46 kuud.

Planeeringute menetluse infosüsteemi kasutuselevõtuga kaasneva ajavõidu hindamiseks andsid detailplaneeringu ja üldplaneeringu menetlusprotsessiga seotud osapooled AS IS ja TO BE protsesside tegevustele ajahinnangud. Ajahinnangute andmisel arvestati aktiivset tööaega ning ei võetud arvesse ooteaegu, mis tegelikku menetluse kestvust pikemaks venitavad. Detailplaneeringu menetluse AS IS protsessi hinnanguline ajakulu on 1 298,75 töötundi ja TO BE protsessi hinnanguline ajakulu 1 105 töötundi. Menetlussüsteemi kasutuselevõtuga kaasnev hinnanguline ajavõit ühe detailplaneeringu kehtestamise menetluse kohta on 193,75 töötundi. Üldplaneeringu menetluse AS IS protsessi hinnanguline ajakulu on 2 186 töötundi ja TO BE protsessi hinnanguline ajakulu 1 816 töötundi. Menetlussüsteemi kasutuselevõtuga kaasnev hinnanguline ajavõit ühe üldplaneeringu kehtestamise menetluse kohta on 370 töötundi.

Planeeringute infosüsteemi kasutuselevõttust saadav ajavõit detailplaneeringute menetlemisel oleks ühes aastas hinnanguliselt 36 537,4 töötundi. Detailplaneeringute menetluse summaarse ajavõidu arvutamisel konkreetses ajaperioodis võeti taas aluseks periood 2016-2020 ning detailplaneeringute arv, mille kehtestamise menetlusega on KOVid antud perioodil Maa-ameti andmetel tegelenud. Leiti mitme detailplaneeringuga keskmiselt omavalitsused ühes aastas tegelevad. Kuna keskmine detailplaneeringu menetlus kestab üle kolme aasta, siis jagati detailplaneeringu menetluse hinnanguline ajakulu kolmega ning korrutati ühes aastas keskmiselt menetletavate detailplaneeringutega. Saavutatud ajavõit tulenes suuresti KOVi planeerimisametniku tegevustest, seega korrutame töötundidele vastava rahalise võidu saamiseks töötunnid KOVi ametniku keskmise tunnipalgaga*. Hinnanguline rahaline võit on ühe detailplaneeringu menetluse kohta 2 615,63 eurot ja 493 254,9 eurot aastas.

Üldplaneeringu menetluse summaarse ajavõidu arvutamisel võeti aluseks eksperthinnang, mille kohaselt uuendavad KOVid oma üldplaneeringuid keskmiselt iga 10-15 aasta tagant. Arvutustes tehti eeldus, et kõik 79 KOVi uuendavad oma üldplaneeringuid järgmise 12,5 aasta jooksul. Planeeringute infosüsteemi

kasutuselevõttust saadav ajavõit üldplaneeringute menetlemisel järgneva 12,5 aasta jooksul oleks hinnanguliselt 29 230 töötundi ehk 2 338,4 töötundi ühes aastas. Saavutatud ajavõit tulenes suuresti KOVi planeerimisametniku tegevustest, seega korrutame töötundidele vastava rahalise võidu saamiseks töötunnid KOVi ametniku keskmise tunnipalgaga*. Hinnanguline rahaline võit on 31 568,4 eurot aastas ja 394 605 eurot 12,5 aasta peale.

*Töötundidele vastava rahalise kokkuhoiu arvutamisel on lähtutud KOVi ametniku keskmisest burtotasust, mis 2019. aastal oli 1 694 eurot, tööandja kuluks teeb see 2 266,57 eurot. Lähtuti, et keskmiselt on ühes kuus 167,92 töötundi. (Rahandusministeerium, 2020)

9.5 Eeldused ja riskid

Planeeringute menetluse infosüsteemi kasutuselevõtuks peab täitma mitmed eeldused. Eeldustega tegelemine on vajalik selleks, et süsteemi saaks planeeritud kujul arendada ning ei realiseeruks kasutuselevõtuga seotud riskid. Järgnevalt on välja toodud antud analüüsi projekti raames tuvastatud eeldused:

- Kõige olulisemaks eelduseks on viia sisse antud analüüsi raames tuvastatud muudatused seadusandlusesse. Infosüsteemist saadav kasu ei ole saavutatav, kui süsteemi kasutamist kohustuslikuks ei tehta. KOV-i planeerimisametnikud ja planeerimiskonsultandid on harjunud menetlusi enda viisil tegema ning ilma seaduse muudatuseta suur osa KOV-e tõenäoliselt loodavat süsteemi kasutama ei hakka. Selle eelduse osas on hea näide Lätist, kus kõik planeeringumenetlused toimuvad ühtses infosüsteemis ning enne arendusprojekti algust tegeleti mitu aastat sellega, et seadusandlus toetaks uue menetlussüsteemi kasutuselevõttu;
- Kindlasti eeldab planeeringute menetluse infosüsteemi kasutuselevõtt muudatusi paljude sihtrühmade mõttemallides ja käitumismustrites - nt. KOV-i planeerimisametnikud peavad ise läbi tööülesannete haldamise kogu menetlust juhtima, planeerimiskonsultant peab oma planeeringulahendust soovitatavalt korduvalt läbi süsteemi jagama, kooskõlastajad/arvamuse andjad peavad hakkama oma kooskõlastusi läbi süsteemi saatma, eksperdid sisestavad oma hinnangud/analüüsid otse süsteemi, kogu suhtlus erinevate sihtrühmade vahel peab toimuma läbi süsteemi jne. Selleks, et planeeritud töövood uues süsteemis toimima hakkaks, peab esiteks seadus selgelt ütlema, et kehtiv menetlus peab asuma loodavas süsteemis, teiseks saab süsteemi töövoo ja funktsionaalsustega nõuda kasutajaid midagi süsteemis tegema. Nimetatud meetmed ei saa lõpuni tagada menetluse läbipaistvust ja selgust. Näiteks ei saa seadusega ette kirjutada seda, mis sagedusega peaks planeerimiskonsultant planeeringulahendust süsteemi üles laadima, küll aga tagab teatud intervalli tagant uue versiooni üleslaadimine menetluse läbipaistvuse. Selliste aspektide puhul peavad tulevased süsteemi kasutajad ise mõistma, et menetluse kiiruse huvides on vaja võimalikult läbipaistvalt toimetada. Uut mõttelaadi saab juurutada ja sellega seotud erinevate sihtrühmade hirme maandada näiteks Rahandusministeeriumi poolse pideva kommunikatsiooni ja sihtrühmade kaasamise läbi.
- Enne arendustega alustamist on väga oluline seotud sihtrühmadega koostööd teha ja leida parimad lahendused kõikvõimalikele vormidele, mida süsteem tarbima hakkab. KOV-i planeerimisametnikega on vaja jõuda ühisele arusaamale tekstiliste vormide nagu algatusettepaneku, algatamise tingimuste, eelnõu, lähteseisukohtade ja seletuskirja vormi ja sisu ning teavituste mallide sisu osas. Kuna hetkel on nimetatud vormid ja mallid KOV-i põhised, siis on need vaja riikliku süsteemi jaoks standardiseerida. Lisaks on vaja analüüsida, kas ja mida on joonistest ning eri tulemite formaatidest vaja standardiseerida. Vormide standardiseerimine ei tähenda planeeringulahenduse sisu kohapõhisuse ning KOV planeerimisautonoomia vähenemist. Eeldavalt on kaasa rääkida tahtvaid KOV-e palju, seega

soovitame selle töö teha ära eeltööna enne arendusprojekti algust. Kui seda tööd tehakse nt arendusprojekti detailanalüüsi käigus, siis peab arendusprojektile planeerima vastavalt pikema ajaraami, sest nii paljude osapooltega kokkuleppele jõudmine võtab aega.

- Enne arendusprojekti alustamist oleks vaja uuesti otsa vaadata KOV-i eriplaneeringu menetlusvoole. Hetkel sai see menetlusvoog protsessimudelitesse lahti joonistatud seadusandluse põhjal, kuna KOV-idel puudus analüüsi läbiviimise ajal kogemus antud menetluse läbiviimise kohta. Kui esimesed KOV-id on eriplaneeringu menetluse läbinud, siis oleks nende näitel vaja tuvastada erisused, mis tekivad võrreldes seadusandlusega, ning kitsaskohad, mis tekivad seaduses kirjeldatu praktikas läbi tegemisega. Tuvastatud erisusi ja kitsaskohti on vaja täpsemalt analüüsida ning nende pinnalt pakkuda välja muudatusettepanekud. Peale seda on võimalik arendusprojekti lähteülesannet täiendada KOV-i eriplaneeringute spetsiifiliste funktsionaalsustega. Infosüsteemi arendamist on otstarbekas alustada detailplaneeringu menetluse voost ning siis laiendada seda teistele menetlustele.
- Valideerimist vastu planeeringu vormistuspõuete määrust on plaanis loodavas süsteemis rakendada juba planeeringu koostamise etapis, mis eeldab praegu kehtiva planeeringute vormistuspõuete määruse ülevaatamist ja vajadusel kohandamist – nt. võib tekkida vajadus kehtestada eri etappide kohta erineva detailsusega vormistuspõuete reeglid.
- Kuna on nõue, et loodavas planeeringute menetlussüsteemis ja e-Ehituse/EHR-is kasutavad klassifikaatorid oleksid omavahel lingitud, siis on vaja planeeringute poolel täpsustada üld- ja detailplaneeringutele kehtivat vormistuspõuete määrust nii, et seda oleks võimalik kokku viia e-Ehituse CCI klassifikaatoriga ja EHRI projekteerimistingimuste menetluse jaoks vajalike parameetritega. Samuti on vaja mõlemapoolselt ühtlustada mõistete tähendused ja klassifikaatorite detailsuse tasemed.
- Selleks, et lõplikult paika saada arendatava süsteemi skoopt ja loodavaid liidestusi ning määrata liidestuste kaudu liikuvate andmete kvaliteeti, oleks vaja arendusprojekti detailanalüüsis aega planeerida täpsemate andmekoosseisude kaardistamisele. Antud analüüsiprojekti raames tuvastati planeeringute menetluse jaoks huvipakkuvad andmed aga ei tehtud kokkuleppeid andmehaldajatega konkreetsemate liidestusvajaduste osas - kas andmehaldajad on valmis planeeringute menetlussüsteemi jaoks uusi liidestusi/teenuseid looma? See on jällegi pikaajaline protsess, kus on vaja paljude eri osapooltega kokkuleppele jõuda ning seetõttu soovitame andmehaldajatega läbirääkimisi alustada ja kokkulepetele jõuda juba enne arendusprojekti algust.
- Infosüsteemi detailanalüüsi faasis on kindlasti vaja planeerida aktiivset seotud sihtrühmade kaasamist ja prototüübi pidevat valideerimist. Antud analüüsiprojekti piiratud ajaraamis jõudsime läbi testida ainult väikse osa kogu süsteemi eeldatavast funktsionaalsusest ning kogu süsteemi hea kasutatavuse nimel on vaja detailanalüüsis loodavat prototüüpi pidevalt valideerida;
- Kuna loodav süsteem on suuteline kaardile kuvama ainult teatud reeglitele vastavat (valideeritud) planeeringulahendust ning teiselt poolt on menetluse sujuvuse ja läbipaistvuse jaoks vajadus, et loodavad planeeringulahendused jõuaksid süsteemi juba jooksvalt lahenduse koostamise käigus, siis hakkab planeerimiskonsultantidele kehtima eeldus, et koostamise etapis vormistataks lahendus vastavalt koostamise etapis kehtivale planeeringute vormistuspõuete määrusele.
- Enne arendusprojekti algust peab ära otsustama, kuidas toimub üleminek uuele menetlussüsteemile. Kui uude süsteemi ülemineku puhul peab kõik käimasolevad menetlused süsteemi üle kandma, siis kaasneb arendusprojektiga ka käimasolevate menetluste migreerimistööd, millega peab loodava

süsteemi arendaja arvestama. Juhul kui otsustakse kõik käimasolevad menetslused ka süsteemi üle tuua, siis peab arvestama süsteemi loomisel, et nõ tagantjõrgi oleks võimalik vajalikke andmeid/dokumente/otsuseid sisestada. Sellisel juhul peab ka paika panema, kes hakkab seda tagantjõrgi andmete sisestamist tegema - kas seda oodatakse arenduspartneritelt, on tellijal endal see ressurss olemas või peab hoopis antud planeeringu eest vastutav KOV seda tegema. Analüüsis välja toodud arendusmaksumus ei sisalda käimasolevate menetsluste uude süsteemi üle toomisega seotud andmete migreerimistõid.

- Planeeringute menetsluse süsteemi kasutuselevõtul on tõhtis planeerida piisavalt aega ja inimressurssi uue süsteemi kasutajate koolitamisest ja toetamisest. Sellest tulenevalt tekib eeldus mõelda tõpselt läbi, kui palju inimesi ja millises mahus panustama peaksid ning planeerida see kulu projekti eelarvest.

Lõhtudes kirjeldatud eeldustest on jõrgnevas tabelis välja toodud riskid, mis võivad realiseeruda juhul kui mainitud eeldustega ei tegeleta.

Tabel 11 Riskid

Riski nimetus	Realiseerumise põhjused	Mõju	Ennetustegevused
Analüüsis välja pakutud muudatusettepanekut, mis menetslusprotsessi parendaks, ei saa analüüsis ettenõhtud viisil realiseerida, sest õigusakti muudatuse tulemus on eeldatust erinev.	Õigusaktide muutmise tulemus on eeldatust erinev.	Muudatusettepanekutest saadav eeldatav kasu jääb osaliselt või tõielikult realiseerimata.	
Planeeringute menetslussüsteemi eduka juurutamise jaoks kriitilise tõhtsusega sihtrõhmad ei ole infosüsteemi funktsionaalsuse või selle implementatsiooniga rahul.	Planeeringute menetslussüsteemi detailanalüüsi teostamisel ei kaasata kasutajad piisavalt ning ei lõhtuta kasutajakeskse disaini põhimõtetest.	Sihtrõhmade vastuseis infosüsteemi kasutuselevõtu osas.	Kriitilise tõhtsusega sihtrõhmade kaasamine ka detailanalüüsi etapis.
KOVid suhtuvad planeeringute menetslussüsteemi kasutuselevõttu vastumeelselt.	KOVide koolitamiseks eraldatakse liiga võhe ressurssi. KOVi ametnikke ei jõuta eraldatud ressursside eest piisavalt koolitada ja toetada uue infosüsteemi kasutusele võtmisel. KOVide ametnikud ei õpi omal kõel infosüsteemi selle tõies ulatuses kasutama ning ei nõe seetõttu selle pakutavat kasu.	Sihtrõhmade vastuseis infosüsteemi kasutuselevõtu osas.	Piisava ressurssi eraldamine, et koolitada ja toetada KOVe infosüsteemi kasutusele võtmisel. Tõhusa koolitusplaani välja tõõtamine tuginedes teiste sarnaste infosüsteemide juurutamisel saadud kogemustele.

Planeeringute menetlussüsteemi kasutuselevõtt suurendab osade menetlusprotsessiga seotud osapoolte töömahtu.	Ametitel ja suurematel KOVidel on oma majasisene asjaajamiskord sisse töötatud ja seda toetavad infotehnoloogilised lahendused välja arendatud. Planeeringute menetlussüsteemi kasutuselevõtt lisab nende töövoogudesse täiendavad tegevusi.	Sihtrühmade vastuseis infosüsteemi kasutuselevõtu osas.	Planeeringute menetluse infosüsteem peab olema võimeline suhtlema teiste olemasolevate infosüsteemidega, et vältida olukordi, kus dokumente peab majasisese korra ja riigi seatud nõuete tõttu haldama mitmes süsteemis paralleelselt.
KOV-idega ei suudeta jõuda planeeringute menetlussüsteemi vaatest vajalike tekstiliste vormide ja mallide osas kokkuleppele	Erinevaid KOV-e ei kaasata piisavalt. Suuremad KOV-id suruvad oma tahtmist peale.	Väljatöötatud vormid ja mallid ei ole kõikide KOV-ide poolt kasutatavad, mis tingib süsteemi kasutajamugavuse languse ning kasutajate vastumeelsuse süsteemi kasutamisel.	Planeerida piisavalt aega erinevate KOV-ide kaasamiseks ja nendega erimeelsuste lahendamiseks. Erinevate arutelude puhul silmas pidada, et esindatud ei oleks ainult äärmused (nt. suured ja võimekad KOV-id), vaid et aruteludes osaleks esindajaid igat "tüüp" KOV-idest.
Ruumiandmete standardiseerimises ei jõuta kokkuleppele.	Ei kaasata piisavalt erinevaid osapooli. Suuremad KOV-id suruvad oma tahtmist peale.	Ei ole võimalik ühtselt erinevaid planeeringulahenduse versioone võrrelda ja töödelda. Planeeringulahendusest arusaamine, muudatuste jälgitavus ja läbipaistvus väheneb.	Planeerida piisavalt aega erinevate osapoolte kaasamiseks ja nendega erimeelsuste lahendamiseks. Erinevate arutelude puhul silmas pidada, et esindatud ei oleks ainult äärmused (nt. suured ja võimekad KOV-id).
Planeeringute menetlussüsteemi ja e-Ehituse klassifikaatorite erisusi ei analüüsita piisavalt	Ei suudata planeeringute vormistamisnõuete määrust täpsustada tasemele, mis võimaldaks seda võrrelda CCI klassifikaatoritega. Planeeringute menetlussüsteemi ja e-Ehituse CCI klassifikaatorite kokkuvõimiseks ja ühtlustamiseks ei planeerita piisavalt aega.	E-ehitus/uus EHR ei saa planeeringute menetlemise protsessist masinloetaval kujul vajalikke andmeid ning tekib topelt töö ehitistega seotud menetlusprotsessides samade andmete sisestamisel.	

Kokkuleppeid planeeringu menetluse jaoks vajalike andmehaldajatega ei saavutata	Erinevaid andmehaldajaid ei kaasata piisavalt. Ei planeerita piisavalt aega erinevate andmehaldajatega läbirääkimisteks.	Planeeringute menetlussüsteem ei sisalda planeeringulahenduse koostamiseks vajalikke ruumiandmeid, mistõttu ei suuda tagada andmete kiiret kättesaamist. Teatud infosüsteemi funktsionaalsused on seotud konkreetsete andmete pärimisega ning kui selliste andmehaldajatega ei suudeta saavutada kokkuleppeid, siis ei ole võimalik neid funktsionaalsusi planeeritud kujul realiseerida.	Lähtuvalt MVP skoobist prioriseerida andmehaldajad ning selle põhjal teha kõigepealt kokkulepped nende andmehaldajatega, kes omavad menetluse süsteemi MVP funktsionaalsuste kontekstis olulisi andmeid. Planeerida piisavalt aega erinevate andmehaldajatega suhtlemiseks ja kokkulepete tegemiseks.
---	--	--	--

9.6 Hinnang IS rakendamise võimalikkuse kohta riigi taseme planeeringutele

Planeeringu menetluse infosüsteemi oleks senise analüüsi tulemusena võimalik laiendada ka maakonnaplaneeringutele ja riigi eriplaneeringutele. Maakonnaplaneeringu menetlusprotsessi loogika ühtib suuresti KOVi üldplaneeringu menetluse loogikaga. Maakonnaplaneeringu menetlusprotsessis ei ole ette nähtud eraldi isikute kaasamist. Riigi eriplaneeringu menetlusprotsessi loogika sarnaneb KOV-i eriplaneeringu menetlusprotsessi loogikaga. Kui planeeringute menetluse infosüsteemi otsustatakse luua KOV-i eriplaneeringu menetlust toetav funktsionaalsus, siis võiks loodav süsteem toetada ka riigi eriplaneeringute menetlusprotsessi.

Üleriigilise mereala planeeringu menetluse osas on kitsaskohaks mereala kohta vajalikke ruumiandmete puudumine. Kuivõrd üleriigilise mereala planeeringu menetlusprotsessi loogika erineb oluliselt teistest mainitud planeeringutest ning üleriigilisi mereala planeeringuid tehakse harva, siis planeeringute menetluse infosüsteemis seda planeeringuliiki toetava funktsionaalsuse arendamine ei ole mõistlik.

Eeldame, et maakonnaplaneeringu menetlusprotsessi loogika ja vajalik funktsionaalsus selle digitaliseerimiseks ühtib 80% üldplaneeringu omaga ja riigi eriplaneeringu menetlusprotsessi loogika ja vajalik funktsionaalsus selle digitaliseerimiseks ühtib 70% KOV-i eriplaneeringu menetlusprotsessi omaga. Sellisel juhul peab maakonnaplaneeringute puhul planeerima mõistete, klassifikaatorite ja muu vajaoleva kohendamise peale 20% kogu analüüsis kirjeldatud arendusmahust ja riigi eriplaneeringu puhul 30% kogu analüüsis kirjeldatud arendusmahust. NB! Tegu on esialgse hinnanguga. Täpsem kulu selgub siis, kui antud planeeringuliigi menetlusprotsesse on analüüsitud võrdväärse mahus käesolevas analüüsis detailplaneeringute ja üldplaneeringute menetlusprotsessidega.

10 Kokkuvõte

Eesti planeerimisüsteem on hierarhiline, kus ruumilised planeeringud jagunevad riigi ja kohaliku omavalitsuse üksuse tasandi vahel. KOVi tasandi planeeringud moodustavad koostatavatest ja menetletavatest planeeringutest valdava osa. Planeeringute koostamine on üks haldusmenetlusi, mille eesmärk on anda kõigile huvitatutele võimalus reeglite seadmisel kaasa rääkida.

28.05.2018. a. seisuga on mingi infotehnoloogiline lahendus või enda poolt loodud infosüsteem planeeringute menetlemiseks või andmete hoidmiseks olemas 26-l KOV-il 79-st. Kasutusel olevad süsteemid jagunevad nelja tüübi vahel: EVALD, ArcGIS, Webdesktop (või mõni muu dokumendihaldussüsteem) ja enda arendatud planeeringute infosüsteemid. Kasutusel olevate erinevate infosüsteemide paljususe, samas funktsionaalse ebapiisavuse tõttu on jätkuvalt suur e-kirjade või paberil asjaajamise osakaal, toimub pidev andmete dubleerimine, muutes menetlusprotsessid läbipaistmatuks ja vajaliku info saamise ning avalikkuse sisulise kaasatuse keeruliseks. Puudub ka ühtne võimalus automaatseks andmevahetuseks ja menetlust puudutavate andmete taaskasutamiseks teiste riiklike andmekogude ja süsteemidega. Nii planeeringute rohelises raamatus kui ka mitmete teiste planeeringute valdkonnaga seotud infosüsteemide analüüsides on viidatud ootusele luua planeeringute menetlemise protsessi kiirendamiseks ja läbipaistvuse tõstmiseks ühtne kõigile planeeringumenetlustele rakenduv menetluse infosüsteem.

Käesoleva analüüsi eesmärk oli selgitada välja konkreetsed kasutajate vajadused ning neist lähtuv parim võimalik äri- ja tehniline viis KOV tasandi planeeringute menetlustele rakenduva ühtse planeeringute menetluse infosüsteemi loomiseks. Selleks viidi läbi 5 töötuba, 6 vaatlust eri sihtgrupi esindajatega ja 3 intervjuud välisriikide ekspertidega. Erinevate töötubade ja vaatluste käigus kaasati analüüsi tulemite loomisesse 12 KOVi, 3 kinnisvara arendajat, 6 planeerimiskonsultanti, 5 asumiseltsi, 12 ametit, 5 võrguvaldajat 4 Soome ja 3 Läti vastava valdkonna eksperti.

Analüüsi tulemusena kaardistati erinevate KOVide detailplaneeringu ja üldplaneeringu menetlemise AS IS töövood, kokku kaardistati ja kirjeldati 53 töövoogu. Loodi persoonad ja kaardistati nende kasutajateekonnad. AS IS töövoogude ja kasutajateekondade analüüsides tuvastati AS IS olukorra kitsaskohad ning tehti nende parendamiseks muudatusettepanekud. Muudatusettepanekute tegemisel võeti mh arvesse ka Läti ja Soome planeeringute digitaliseerimisega seotud kogemusi ja tulevikuplaane ning Euroopa Komisjoni eest veetava projekti „Urban Agenda for the EU“ tulemit Action 8. Üheks oluliseks muudatuseks on infosüsteemis see, et loodava süsteemi töövoog ehitatakse üles nii, et KOVi planeerimisametnik juhiks ise kogu menetlust, see annab KOVile selgema rolli ja vastutuse menetluse juhtimisel nii nagu on planeerimisseaduse mõte. Teine oluline muudatus on see, et lähtuvalt läbipaistvuse suurendamise soovist talletatakse kõik menetlusega seonduv ühes kohas ning võimaldatakse avalikkusele kuvada planeeringulahendust arusaadaval kujul. Muudatusettepanekuid arvesse võttes disainiti TO BE töövood, kokku disainiti ja kirjeldati 13 detailplaneeringu menetlusega, 18 eriplaneeringu menetlusega ja 11 üldplaneeringu menetlusega seotud töövoogu. Kaardistati AS IS ja TO BE andmevood. Analüüsiti parameetrite standardiseerimise ja klassifitseerimise võimalusi ehitise tervikliku elukaare kontekstis. Kirjeldati infosüsteemi funktsionaalsusi kasutuslugude ja funktsionaalsete nõuetena. Loodi ja testiti lõppkasutajatega prototüüpi, mis hõlmas planeeringute menetluse kontekstis olulisemaid vaateid. Kirjeldati potentsiaalset süsteemiarhitektuuri ning täislahenduse ja MVP lahenduse skoopi. Arvutati eeldatav arendustööde maksumus ning toodi välja arenduse etapid ja tööde plaan. Viidi läbi kulu-tulu analüüs, mille kohaselt suurendaks loodav infosüsteem hinnanguliselt sihtrühmade esindajate rahulolu planeeringute menetluse protsessiga 59,4% võrra, enim paraneks infosüsteemi kasutuselevõtuga menetlusprotsessi läbipaistvus tänu võimalusele jälgida ja ka tagantjärele vaadelda menetluse käigus tehtud

otsuste ja lõpplahenduse kujunemist. Hinnanguline rahavõit üldplaneeringu menetlustes on 31 568,4 eurot aastas ja detailplaneeringute menetlustes 493 254,9 eurot aastas. MVP lahenduse arenduskulu on hinnanguliselt 652 440 eurot ja täislahenduse arenduskulu on 1 151 400 eurot. Kuluanalüüsis toodi välja MVP ja täislahenduse hooldusele aastas kuluv hinnanguline summa kolme alternatiivi puhul ning kirjeldati personalikulusid infosüsteemi arendusetapis, arendusele järgneval esimesel, teisel ja kolmandal aastal ning peale kolmandat aastat.

Analüüsis on kirjeldatud eeldused, mis tuleb täita infosüsteemi kasutuselevõtust saadava kasu maksimeerimiseks ning kasutuselevõtuga seotud riskide minimeerimiseks. Suurimaks eelduseks on seadusandlusesse vajalike muudatuste sisse viimine. Analüüsis kirjeldatud õigusaktide muudatuste vajadustest üks tähtsamaid on infosüsteemi kasutamise kohustuslikuks muutmine. Teiseks tähtsaks eelduseks on kõikvõimalike vormide, ruumiandmete ja erinevate tulemite formaatide standardiseerimine üle KOVide. Lisaks tuleb suurt rõhku panna ja arvestada suure ajakuluga, mis kulub planeeringute menetlusega seotud erinevate sihtrühmadega koostöö tegemisele.

11 Kasutatud allikad

Datel. (2016). *Tallinna planeeringute registri kasutusjuhend*.

Datel. (2020). *3D kaksik arhitektuur*.

Helenius, O. (2019, märts 28). Maankäytön suunnitteluprosessien revisiointi.

Micro Frontends. (2020, 11 19). Retrieved from <https://micro-frontends.org/>

MKM. (2019, mai). Eesti ehitatud keskkonna digitaalse kaksiku 3D visualiseerimise komponendi loomise uuring. Tallinn.

MKM. (2020). *e-Ehituse platvormi mittefunktsionaalsed nõuded (v1.2)*. MKM.

MKM. (2020). *E-ehituse platvormi stiiliraamat*. MKM.

MKM. (2020). *e-ehituse platvormi tarkvaraline arhitektuur (ver.9)*. MKM.

MKM. (2020, November 19.11.2020). *e-ehituse teemaveeb*. Retrieved from e-ehituse teemaveeb: <https://eehitus.ee/timeline-post/e-ehituse-3d-kaksiku-arendus/>

MKM. (2020). Keycloak'i autentimise integreerimine.

MKM. (2020, jaanuar 13). Mittefunktsionaalsed nõuded v1.2.

MKM Gitlab. (2020). Retrieved from https://git.mkm.ee/users/sign_in

Planeeringu vormistamisele ja ülesehitusele esitatavad nõuded. (2019). Retrieved from <https://www.riigiteataja.ee/akt/122102019001>

Puskar, Ü., & Kaiklem, K. (2020, märts 5). Ehisregistri tarkvaraline arhitektuur ver 9. Tallinn, Harjumaa, Eesti.

Rahandusministeerium. (2020, mai 1). Ametnike palkade avalikustamise põhimõtted iga aasta 1. mail ja 2019. aasta palgaandmete koondnäitajad. Tallinn, Harjumaa, Eesti.

Riigipilve hinnakiri. (2020). Retrieved from <https://riigipilv.ee/hinnakiri/riigipilve-hinnavordluse-kalkulaator>

Tieto. (2020). EHR kasutajaõiguste süsteemi muutmise detailanalüüs.